

Begroting 2022

Gemeente Kerkrade

Leven in beweging

Inhoudsopgave

Aanbieding 7

Samenvatting financiële mutaties 9
Beleidsbegroting 11
Begroting in één oogopslag 13

Programma's 15

0. Bestuur en ondersteuning 17
1. Veiligheid 27
2. Verkeer, vervoer en waterstaat 33
3. Economie 38
4. Onderwijs 43
5. Sport, cultuur en recreatie 48
6. Sociaal Domein 55
7. Volksgezondheid en milieu 64
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing 70

Paragrafen 77

§1. Lokale heffingen 78
§2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 129
§3. Onderhoud kapitaalgoederen 91
§4. Financiering (Treasury) 129
§5. Bedrijfsvoering 129
§6. Verbonden partijen 129
§7. Grondbeleid 129

Financiële begroting 137

1. Overzicht van lasten en baten 139
2. Financiële positie 159

Bijlagen 165

Afkortingslijst 166
Nadere toelichting reserves en voorzieningen 168
§2. Weerstandsvermogen: Overige risico's 171

Aanbieding

Geachte leden van de raad,

Hierbij presenteren wij u de Begroting 2022. De begroting die nu voorligt is de laatste begroting in de bestuursperiode 2018-2022. Een begroting in een verkiezingsjaar is altijd een redelijk bijzonder exemplaar. Je wilt immers vooruitblikken en laten zien welke ontwikkelingen we als gemeente gaan doormaken en welke keuzes er voor de toekomst op de planning staan. Maar daarbij wil je als huidig bestuur niet zomaar een 'watervaste stempel' op de nieuwe bestuursperiode drukken. Het nieuwe gemeentebestuur verdient immers ook de ruimte om koers te bepalen.

Bijzondere mijlpalen
Vanwege het bijzondere karakter van deze begroting kiezen we ervoor niet alleen naar de toekomst te kijken, maar ook even terug te blikken op de stappen die Kerkrade de afgelopen vier jaar heeft gezet. We zijn trots op de mijlpalen die we in deze bestuursperiode samen hebben behaald. Mijlpalen als Superlocal, Vie – Leven in beweging en recent nog de behaalde normeringen voor het onderwijsinitiatief 'Het Martin Buber'. Stuk voor stuk bijzondere mijlpalen die we als gemeenteraad, college, ambtelijke organisatie én gemeenschap samen mogelijk hebben gemaakt. Mijlpalen in het belang van de toekomst van onze stad, onze inwoners en ondernemers.
Maar het zijn niet alleen deze mijlpalen die ons trots maken. Ook de wijze waarop onze stad in een moeilijke tijd als de coronapandemie haar betrokkenheid, wilskracht en warme hart heeft getoond, geeft ons als college vertrouwen in de toekomst. En ondanks alle beperkingen die de coronamaatregelen met zich meebrachten, hebben we volop laten zien dat Kerkrade een stad is om samen te (be)leven! We wonen in een stad vol potentie en wilskracht. Het is aan ons als gemeentebestuur – nu en in de toekomst – om die potentie en wilskracht op juiste wijze te waarderen en te benutten.

Samen verder werken aan de toekomst van onze stad, onze inwoners en ondernemers
Kerkrade heeft de afgelopen jaren koers gezet naar een toekomst waarin gezondheid & vitaliteit en veiligheid voorop staan. Deze thema's blijven ook de komende jaren van groot belang voor onze stad, voor onze inwoners en ondernemers. Het zijn, zoals u weet, lange termijn ontwikkelingen die om inspanning en samenwerking vragen. We hebben ervaren dat juist deze belangrijke ontwikkelingen vragen om co-creatie. Het vraagt om een aanpak samen met adviesraden en maatschappelijke partners, maar zeker ook om samenwerking met inwoners en ondernemers. Het gaat immers om hun toekomst!

We hebben hier de afgelopen jaren al een voorzichtig begin mee gemaakt door inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners steeds nadrukkelijker een plek te geven in het vormgeven van onze gezamenlijke toekomst. Deze manier van werken en besturen is dan ook niet meer weg te denken in de verbondenheid die overheid en samenleving ook anno 2022 zullen hebben. De komst van de Omgevingswet zal die manier van werken alleen nog maar versterken. Ook uw raad erkent dit en heeft uitgesproken stappen te willen zetten op het gebied van burgerparticipatie. Dat juichen we toe en ook hierin trekken we graag samen met u op. Zorgvuldige en begrijpelijke communicatie is in deze participatiesamenleving van groot belang. We zetten dan ook graag samen met u in op een communicatiever Kerkrade in de toekomst.

Goed financieel toekomstperspectief en extra financiële ruimte door gunstige septembercirculaire
Werken aan onze stad en de toekomst van onze inwoners vraagt om een goede financiële positie. Ondanks de roerige tijd die achter ons ligt, heeft Kerkrade een goed financieel toekomstperspectief. U zult in deze begroting een versterking van ons weerstandsvermogen voor de komende jaren zien. Ook biedt deze begroting ruimte om te blijven investeren in onze stad en onze inwoners. Daar komt bovenop dat de recent ontvangen septembercirculaire ons extra financiële ruimte geeft om nóg steviger in te zetten op het vergroten en verduurzamen van de veiligheid van onze inwoners, ondernemers en onze stad als geheel. De overige financiële ruimte die de septembercirculaire biedt, zullen we vooral inzetten voor het realiseren van het toekomstig volwaardig voortgezet onderwijs: Het Martin Buber.

Tot slot
Afgelopen jaar hebben we de cyclus van Planning & Control (P&C) gewijzigd. Dat houdt in dat deze begroting ook de eerste bijstelling 2021 bevat. De tabel "Samenvatting financiële mutaties" bevat de veranderingen op hoofdlijnen. Deze veranderingen lichten we vervolgens in de diverse programma's aan u toe.
Met het opstellen van deze begroting hebben we ook goed gekeken naar de leesbaarheid van het document. Deze opdracht had u ons meegegeven. Hoewel een begroting altijd vaktaal zal bevatten, hebben we de programma's zoveel mogelijk in begrijpelijke taal geschreven. We hopen dat u dit zo ook zult ervaren. Voor ons is dit in elk geval een stap in het verbeteren van onze P&C documenten.
De resterende maanden van deze bestuursperiode zetten we graag samen met u de schouders eronder om diverse projecten en processen succesvol door te ontwikkelen of af te ronden.

Dit doen we samen in het belang van onze mooie stad!

Het college,

dr. T.P. Dassen-Housen

De secretaris,

R.M.J.S. Stijns.

Samenvatting financiële mutaties

In de tabellen hieronder zijn de financiële mutaties van de exploitatie en het investeringsprogramma opgenomen. Bij de diverse programma's worden de mutaties toegelicht in onderdeel D *(bedragen x € 1.000)*.

Exploitatie

Progr.	Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
	Saldo november 2020	**529**	**287**	**290**	**318**	**318**
div.	Resultaatbestemmingen 2020 ten gunste van 2021 (raad juli)	neutraal				
0	Algemene uitkering	1.203	2.464	2.326	2.284	2.678
0	Stadsregio Parkstad Limburg	-64	-120	-162	-173	-186
0	Versterken weerstandsvermogen		-250	-250	-250	-250
0	Loonsom	-400	-600	-600	-600	-600
0	Dividend Enexis/ BNG		-45	-45		
0	Kapitaallasten	200	620	355	315	270
0	ICT	-50	-153	-153	-153	-153
0	Precario- en reclamebelasting	-137				
0	Parkeerbelasting	-300				
0	Versterken reserve gebouwen	-18	-155			
0	Gebouwen exploitatie	-75	-75			
0/2	Pluspakket Rd4		-22	-22	-22	-22
0	Diverse posten Pr. 0	-231	-288	-243	-220	-247
1	Veiligheidsregio		-57	-157	-157	-157
1	Veiligheid		-160	-160	-160	-160
1	Diverse posten Pr. 1	-17				
2	Openbare verlichting	-22	-39	-57	-75	-95
2	Civieltechnische werken		-50	-50	-50	-50
2	Gladheidbestrijding	-55				
2	Verkeersluw maken centrum	-10	-10	-10	-10	-10
3	Bedrijventerrein	-200				
3	Diverse posten Pr. 3	-20	-27	-27	-27	-27
4	Onderwijs		-250	-250	-250	-250
4	Leerlingenvervoer	-48	-76			
5	Binnensport	170	90	170	170	170
5	MFC d'r Pool	-64	-88	-78	-54	-54
5	HuB		-162	-81	-81	-81
5	Wereld Muziek Concours	-40	-80			
5	Stadsmarketing		-40	-40	-40	-40
5/6	Professionele instellingen		-100	-100	-100	-100
5	Openbaar groen		-250	-250	-250	-250
5	Diverse posten Pr. 5	7				
6	Eygelshoven Integraal Kindcentrum	-50				
6	Diverse posten Pr. 6		-10	-10	-10	-10
7	GGD		-136	-196	-196	-196
	Actueel begrotingssaldo	**308**	**218**	**200**	**209**	**498**

Investeringen

Progr.	Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Verschuivingen en overhevelingen						
5	Rolduc Kanjermonument	-400	400			
8	Transferium	-600	600			
8	Stadsvernieuwing	-300	300			
Vervangings- en uitbreidingsinvesteringen						
I. Reguliere investeringen						
0	Diverse transportmiddelen	24	124			
0	Gebouwen	225	200	200	200	200
0	ICT	351	-29	-29	-29	
2	Wegen, straten en pleinen		1.000			
2	Civieltechnische kunstwerken		600			
2	Openbare verlichting		145	145	145	145
2	Verkeer en vervoer	250				
4	Bs Veldhof/IKC Droomhof			6.549		
8	Super Local infra	150	150			
8	Projecten Volkshuisvestingsfonds		280	280	280	280
II. Overige investeringen						
7	Super Local riolen	150	150			

Beleidsbegroting

Kerkrade in euro's in 2022

INKOMSTEN

Overheidsbijdragen	+	Overige inkomsten	=	Totale inkomsten
€ 149 mln		€ 40 mln		€ 189 mln

Algemene uitkering	118
Uitkering Levens-onderhoud (BUIG)	29
Overige bijdragen	2

Woonlasten heffingen	25
Overige inkomsten	10,1
Overige heffingen/leges	2,5
Huren en pachten	1,7
Dividend	0,7

UITGAVEN - INVESTERINGEN

Bestuur en ondersteuning: € 38,6 mln / € 1,3 mln	Economie: € 2,7 mln	Sociaal domein: € 102,4 mln / € 0,5 mln
Veiligheid: € 6,5 mln	Onderwijs: € 4,0 mln / € 0,2 mln	Volksgezondheid en milieu: € 11,4 mln / € 2,1 mln
Verkeer, vervoer en waterstaat: € 6,7 mln / € 4,4 mln	Sport, cultuur en recreatie: € 13,4 mln / € 1,2 mln	Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing: € 2,7 mln / € 3,4 mln

LASTENDRUK 2021/2022 VOOR GEZIN

Ozb € 336
Afval € 304
Riool € 229

→ € 869

Programma's

De Begroting 2022 bestaat uit 9 programma's (0 t/m 8), gebaseerd op de (hoofd)taakvelden volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de Informatievoorschriften voor derden (IV3).

De programma's in de begroting zijn:
0. Bestuur en ondersteuning
1. Veiligheid
2. Verkeer, vervoer en waterstaat
3. Economie
4. Onderwijs
5. Sport, cultuur en recreatie
6. Sociaal Domein
7. Volksgezondheid en milieu
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing.

Per programma komen aan bod:

Onderdeel A
Een algemene omschrijving van het programma en uit welke taakvelden dit programma bestaat. Tevens wordt in voorkomende gevallen aangegeven met welke paragrafen er een relatie is.

Onderdeel B
Hier zijn opgenomen de speerpunten van beleid. De activiteiten en de voortgang daarvan worden aangegeven. In beginsel staan de speerpunten van beleid gedurende de bestuursperiode vast.

Onderdeel C
Hier wordt in tabelvorm meer inzicht gegeven in de financiën van het programma, zowel exploitatie als investeringen. Inzicht wordt gegeven op taakveld-niveau. Een analyse van de afwijkingen is opgenomen in het gedeelte ''Financiële begroting''. Voor een detailoverzicht op productenniveau van de kosten en baten van de Begroting 2022 en meerjarenraming wordt verwezen naar de bijlage "Productenbegroting".

Onderdeel D
Een toelichting op de financiële mutaties, welke uit het overzicht "Samenvatting financiële mutaties" blijken, wordt hier gegeven. Daarnaast kunnen overige vermeldenswaardige zaken worden genoemd.

Onderdeel E
Dit onderdeel bevat de landelijk uniforme "basisset beleidsindicatoren". De meeste gegevens zijn van het CBS en landelijke databanken afkomstig en gemeenten nemen deze in hun begroting over. Meer uitleg over deze indicatoren is te vinden op de website "waarstaatjegemeente.nl". Daarnaast bevat dit onderdeel de eigen indicatoren.

Portefeuilleverdeling

Hierna volgt de portefeuilleverdeling van het college van Burgemeester en Wethouders. Per onderdeel is aangegeven bij welk programma deze hoort.

Petra Dassen-Housen
Burgemeester
Eurode en internationale zaken (0)
PR en communicatie (0/3)
AB/DB Parkstad Limburg (0)
Openbare orde en veiligheid (1)
Rampenbestrijding (1)
Coördinatie handhaving (1)

Tim Weijers
Wethouder
Openbare ruimte (0/2/5/7)
IBA (0)
Ruimtelijke ordening (1/3/8)
Toerisme (3/5)
Marketing (3/5)
Evenementen (3/5)
Vastgoed (0/2/3/4/5/6/8)
Wonen en volkshuisvesting (8)

Leo Jongen
Wethouder
Welzijn (5)
Wmo (6)
Ouderenbeleid (6)
Maatschappelijke zorg (6)
Wijkontwikkeling (6/8)
Volksgezondheid (7)
Wijkwethouder West (8)

Bert Bejas
Wethouder
Financiën (0)
Informatisering en automatisering (0)
Publiekszaken en dienstverlening (0)
Parkstad Limburg stadion (5)
Wijkwethouder Oost (8)

Dion Schneider
Wethouder
Milieu (1/7)
Afval en reiniging (1/7)
Verkeer en vervoer (0/2)
Economische zaken (3/8)
Arbeidsmarkt (3)
Duurzaamheid (7)

Jo Schlangen
Wethouder
Integrale Aanpak Wijkgericht Werken (1/6)
Markten en kermissen (3)
Onderwijs (4)
Jeugd-, jongerenwerk (4/6)
Jeugdhulp (4/6)
Sport en cultuur (5)
Wijkwethouder Noord (8)

Huub Wiermans
Wethouder
Personeel & organisatie (0)
Centrummanagement en –ontwikkeling (3)
VIE (5/8)
Ondernemersfonds (5)
Sociale zaken, re-integratie, minima- en armoedebeleid (6)
Ontwikkelingsbedrijf Kerkrade (8)

0 Bestuur en ondersteuning

A. Algemeen

Omschrijving van het programma
Het op een goede wijze uitvoering geven aan de bestuurlijke en ondersteunende taken van de gemeentelijke organisatie. Het programma is ondersteunend aan en richtinggevend voor de bestuurlijke ambities en doelstellingen in de andere programma's.

Relatie met paragrafen

Dit programma heeft een relatie met de paragrafen Lokale heffingen (§1), Financiering (Treasury) (§4) en Bedrijfsvoering (§5).

Taakvelden

0.1 Bestuur
0.2 Burgerzaken
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
0.4 Overhead
0.5 Treasury
0.61 OZB woningen
0.62 OZB niet-woningen
0.63 Parkeerbelasting
0.64 Belastingen overig
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
0.8 Overige baten en lasten
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)
0.10 Mutaties reserves
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten

B. Speerpunten van beleid

Een goede balans tussen primaire beleidstaken en adequaat toegeruste bedrijfsvoering
Relatie met taakveld(en): 0.4
De aandacht blijft liggen op het proberen te halen van onze wensen en het realiseren van projecten en resultaten. Dat doet de gemeente niet alleen, maar samen met andere (overheids)organisaties en burgers. Er wordt niet zozeer gekeken naar wat niet kan, maar juist naar wat wel kan (binnen de grenzen van de wet).

Deze manier van werken heeft gevolgen voor het personeel en voor de organisatie. Een conclusie die uitgangspunt is voor het project Wij-Werken (voorheen Grip op loslaten) dat door het A&O-fonds Gemeenten wordt begeleid en waarin de gemeente Kerkrade participeert. Iedereen zal vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid moeten bijdragen aan de gezamenlijke doelen. Daarnaast zijn leiderschap, houding en gedrag belangrijke elementen voor de cultuur van de organisatie. Belangrijk is dat de eigen rol en eigen verantwoordelijkheid van de medewerkers door de leiding aangemoedigd wordt. Strategische personeelsplanning wordt steeds gebruikt om de juiste medewerker duurzaam op de juiste plaats te zetten. Er is aandacht voor een gezond evenwicht tussen de flexibiliteit van het personeel en werkdruk. Dit is in het belang van een noodzakelijke verbetering van de kwaliteit van de dienstverlening. Daar waar nodig zal management en personeel ondersteund worden met extra begeleiding, coaching en training.

Tegelijkertijd zal de organisatie anders en beter ondersteund moeten worden om die manier van werken tot een succes te maken. Het hybride werken (dat is de combinatie van thuiswerken en werken op kantoor) gaat dit proces versnellen.

Waar mogelijk vermindering van regelgeving, procedures en controles
Relatie met taakveld(en): 0.4
De hierboven genoemde balans tussen flexibiliteit van het personeel en werkdruk zal worden ondersteund door, daar waar mogelijk, een vermindering van regelgeving, het versoberen dan wel schrappen van procedures en verminderen dan wel schrappen van controles.

C. Wat mag het kosten?

Exploitatie

Bestuur en ondersteuning	REK.	BEGR.		MJR.		
	2020	Bijgesteld 2021	Primair 2022	2023	2024	2025
LASTEN						
0.1 Bestuur	3.706	3.576	3.139	3.078	3.090	3.105
0.2 Burgerzaken	1.279	1.482	1.218	1.256	1.400	1.402
0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	115	696	272	91	89	89
0.5 Treasury	216	40	-214	-301	-388	-468
0.61 OZB woningen	0	0	0	0	0	0
0.62 OZB niet-woningen	0	0	0	0	0	0
0.63 Parkeerbelasting	39	39	39	39	39	39
0.64 Belastingen overig	806	803	830	840	854	874
0.7 Alg. uitk. en overige uitk. gemeentefonds	0	0	0	0	0	0
TOTAAL LASTEN	**6.161**	**6.636**	**5.283**	**5.002**	**5.084**	**5.040**
BATEN						
0.1 Bestuur	209	183	7	7	7	7
0.2 Burgerzaken	477	478	443	413	682	682
0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	131	111	98	98	98	98
0.5 Treasury	298	192	184	153	128	94
0.61 OZB woningen	7.465	7.733	7.733	7.733	7.733	7.733
0.62 OZB niet-woningen	5.645	5.795	5.795	5.795	5.795	5.795
0.63 Parkeerbelasting	385	331	631	631	631	631
0.64 Belastingen overig	516	443	580	580	580	580
0.7 Alg. uitk. en overige uitk. gemeentefonds	108.784	113.525	117.895	114.855	114.794	115.610
TOTAAL BATEN	**123.911**	**128.791**	**133.365**	**130.265**	**130.447**	**131.229**
DIVERSE LASTEN						
0.4 Overhead	20.872	23.084	22.902	22.970	23.349	23.612
0.8 Overige baten en lasten	153	2.293	1.879	2.201	3.273	4.170
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	3	0	0	0	0	0
TOTAAL DIVERSE LASTEN	**21.028**	**25.376**	**24.781**	**25.171**	**26.621**	**27.781**
DIVERSE BATEN						
0.4 Overhead	411	501	193	48	48	48
0.8 Overige baten en lasten	1.078	805	807	807	852	852
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	14	8	0	0	0	0
TOTAAL DIVERSE BATEN	**1.503**	**1.314**	**1.000**	**855**	**900**	**900**
RESERVES						
0.10 Vermeerderingen	10.486	10.928	8.548	7.693	6.529	6.185
0.10 Verminderingen	6.766	11.988	7.587	6.537	6.409	6.537
SALDO MUTATIES RESERVES	**-3.720**	**1.059**	**-962**	**-1.156**	**-120**	**352**
0.11 RESULTAAT	**2.250**	**308**	**218**	**200**	**209**	**498**

Investeringen

TV	Omschrijving	V/U[1]	E/M[2]	2021	2022	2023	2024	2025	2021 - 2025
I Reguliere investeringen									
0.4	ICT investeringen	v	e	690	298	298	298	327	1.911
0.4	Diverse transportmiddelen	v	e	98	198	74	74	74	518
0.8	Onvermijdbaar	v	e/m	116	58	58	58	58	348
0.4	Gemeentelijke gebouwen	v	e	775	750	750	750	750	3.775
Totaal Programma 0				**1.679**	**1.304**	**1.180**	**1.180**	**1.209**	**6.552**

[1] V = een vervangingsinvestering, U = een uitbreidingsinvestering.

[2] E = een investering met economisch nut, M = een investering met maatschappelijk nut.

D. Toelichting op financiële mutaties en overige zaken

Financiële mutaties

Exploitatie

Resultaatbestemmingen (diverse taakvelden)
Bij het vaststellen van de jaarrekening 2020 is de raad akkoord gegaan met resultaatbestemmingen ten gunste van 2021 (zie pagina 11 van de jaarrekening). Het betreft o.a. nog niet bestede coronacompensaties 2020, reserveringen voor de loonsom/hybride werken 2021 en een versterking van de algemene reserve. Deze worden verwerkt in de betreffende budgetten 2021.

Algemene uitkering (0.7 en diverse taakvelden)
De uitkomsten van de circulaires zijn verwerkt in het begrotingssaldo. In de infobrieven naar aanleiding van de circulaires van december 2020 en mei 2021 heeft de Raad hierover kunnen lezen. In verband met de samenloop met het aanbieden van deze begroting waarin de septembercirculaire 2021 is verwerkt, is naar aanleiding van de septembercirculaire 2021 geen aparte infobrief gemaakt. Hieronder is een korte samenvatting opgenomen.

Algemene dienst	2021	2022	2023	2024	2025
Decembercirculaire 2020 (inclusief afwikkeling oude jaren)	45	8	129	142	142
Meicirculaire 2021	605	832	713	511	728
Septembercirculaire 2021	553	1.624	1.484	1.631	1.808
TOTAAL	**1.203**	**2.464**	**2.326**	**2.284**	**2.678**

Er is in bovenstaande reeks van de meicirculaire 2021 rekening gehouden met de eisen van de Provincie ten aanzien van de vertaling van de jaarlijkse loonprijsstijgingen (budgettair neutraal, circa 2% loonsom vanaf 2022). Oftewel een jaarlijkse stijging van € 600.000 ten behoeve van (toekomstige) cao, pensioenpremie e.d.

De mutaties die verband houden met het Sociaal Domein zijn neutraal verwerkt in de budgetten van het Sociaal Domein.

De omvangrijkste mutatie in de septembercirculaire 2021 is de definitieve verdeling van € 1.305 mln voor het jaar 2022 ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg. Een nieuw kabinet zal een besluit moeten nemen over de structurele financiën. In deze circulaire is de definitieve verdeling voor 2022 bekendgemaakt. Voor de jaren 2023 tot en met 2025 hebben het Rijk, de VNG en het Interprovinciaal Overleg (IPO) afgesproken dat de gemeenten de bedragen als stelpost mogen opnemen in de begroting. Vanuit behoedzaamheid en in het licht van de afspraken dat gemeenten ook zelf kostenbesparende maatregelen kunnen nemen, geldt hiervoor een maximum van 75% van het deel dat gemeenten op basis van de verdeling zouden krijgen. Indicatief gaat het voor Kerkrade om een bedrag van € 3,8 mln in 2023 aflopend naar € 3,3 mln in 2025. Wij hebben deze bedragen in onderstaande tabel verwerkt. Overigens werd in het verloopoverzicht van de reserve Sociaal Domein eerder al gerekend op een compensatie van € 1 mln structureel. De mutaties op de onderdelen Wmo en participatie zijn relatief beperkt. Zie verder ook de risicoparagraaf, onderdeel 'Sociaal Domein'.

Begin oktober 2021 is overigens ook de nieuwe BUIG-beschikking ontvangen, deze pakt ten opzichte van eerdere ramingen nadelig uit.

Bij het saldo van de geactualiseerde reserve Sociaal Domein zijn de nodige kanttekeningen c.q. nuanceringen te maken, waardoor behoedzaamheid geboden blijft en dus vooralsnog een substantiële omvang noodzakelijk blijft. Zie ook de risicoparagraaf.

Sociaal Domein	2021	2022	2023	2024	2025
Decembercirculaire 2020	84	85	79	81	81
Meicirculaire 2021	1.888	1.789	1.776	1.707	1.448
Septembercirculaire 2021	-39	4.940	3.951	3.766	3.551
TOTAAL	**1.933**	**6.814**	**5.806**	**5.554**	**5.080**

Enkele kleinere mutaties zijn ook neutraal verwerkt in de betreffende budgetten. Dit betreft m.n.: maatschappelijke begeleiding/ inburgering (2021 +30, 2022 +28, 2023 +15, 2024 +10, 2025 +4), armoedebestrijding (vanaf 2022 -12), kerkenvisie (2021: +25), gezond in de stad (2022: +143).

Verder zijn in de circulaires financiële compensaties als gevolg van de Corona pandemie verwerkt.
In de decembercirculaire 2020 ging het voor het jaar 2021 om een bedrag van € 1.428.000. In de meicirculaire 2021 ging het om € 833.000. In de informatiebrieven is een uitsplitsing opgenomen.
In de septembercirculaire 2021 is voor het jaar 2021 sprake van compensaties ter grootte van € 879.000. Namelijk voor de lokale cultuur € 137.000, buurt- en dorpshuizen € 19.000 en nieuwe tranche TONK € 723.000. Voor het jaar 2022 gaat het om een totaalbedrag van € 453.000. Te weten gemeentelijk schuldenbeleid € 111.000, bijzondere bijstand € 55.000, aanvullend pakket reïntegratie € 73.000 en impuls reïntegratie € 214.000.
De compensaties worden vooralsnog opzij gezet. In de raad van 7 juli 2021 is een principebesluit genomen over de inzet van dergelijke compensaties.

Stadsregio Parkstad Limburg (0.1)
In de raadsvergadering van 2 juni 2021 is een positieve zienswijze door de Raad gegeven op de begroting 2022 van Parkstad. De begroting leidt tot een stijging van de bijdragen. Voor Kerkrade is dit in 2021 € 64.000, 2022 € 150.000, 2023 € 162.000, 2024 € 173.000 en 2025 € 186.000. In 2022 wordt daarnaast rekening gehouden met € 30.000 baten als vergoeding voor personele inzet. Een verdere personele inzet zoals beoogd bleek helaas niet mogelijk.

Versterken weerstandsvermogen (0.1)
Om het weerstandsvermogen te versterken wordt voorgesteld wordt om vanaf 2022 jaarlijks een extra bedrag van € 250.000 toe te voegen aan de algemene reserve.

Loonsom (0.4)
De jaarlijkse ontwikkeling van de loonsom is verwerkt. Wij gaan uit van een bedrag van € 400.000 voor 2021 en € 600.000 vanaf 2022. Dit betreft de gevolgen van het onderhoud van het functiegebouw en van de structurele doorwerking van de gestegen pensioenpremies 2021. Verder is geanticipeerd op een mogelijke salarisstijging in 2021 (1,25%) als gevolg van de nog lopende cao-onderhandelingen. Ten slotte is de vooraankondiging van het ABP over de verdere stijging van de pensioenpremies vanaf 2022 meegenomen.

Dividend Enexis / BNG bank (0.8)
De gemeente ontvangt dividendinkomsten van Enexis en de BNG Bank. Dividend is de uitkering van (een deel van) de winst aan de gemeenten. De Provincie adviseert dat in 2022 deze inkomsten maximaal geschat worden op wat in 2021 ontvangen is. Dit betekent bij Enexis een nadeel van € 142.000 en bij de BNG een voordeel van € 97.000. Samen is het nadeel dus € 45.000. Voorzichtigheidshalve is dit nadeel ook meegenomen voor 2023.

Kapitaallasten investeringen (0.8)
Er worden extra investeringen voorgesteld. Meer informatie hierover staat in het onderdeel Samenvatting financiële mutaties: investeringen. Voorbeelden hiervan zijn wegen, openbare verlichting, Super Local en Volkshuisvestingsfonds. Deze investeringen leiden tot extra kapitaallasten welke oplopen van € 40.000 in 2022 tot € 270.000 in 2025. Ook is rekening gehouden met actuele inschattingen over het verloop van het investeringsprogramma en een rente die vooralsnog laag blijft.

Speciaal aandacht nog voor VIE en MFC d'r Pool. Bij VIE starten de afschrijvingen pas in 2023, omdat de verwachte oplevering nu in 2022 zal zijn in plaats van in 2021. Dit betekent voor de kapitaallasten een incidentele meevaller in 2022. En MFC d'r Pool is eind 2022 afgeschreven en een gelijke herinvestering is niet aan de orde. Daarom vallen vanaf 2023 de bijbehorende kapitaallasten structureel vrij. Deze meevallers lopen in totaal op van € 200.000 in 2021 tot € 540.000 in 2025.

Per saldo is sprake van meevallers voor het begrotingssaldo, namelijk € 200.000 in 2021, € 620.000 in 2022, € 355.000 in 2023, € 315.000 in 2024 en € 270.000 in 2025.

Daarnaast is sprake van extra kapitaallasten (ongeveer € 0,3 mln) voor onderwijshuisvesting. Dit heeft te maken met de bouw van een nieuw IKC/school Eygelshoven (raad september 2021). Deze worden echter gedekt door de daarvoor bedoelde reserve onderwijshuisvesting en belasten het begrotingssaldo dus niet. Wel daalt de reserve eerst fors, maar daarna stijgt deze weer geleidelijk door de structureel geraamde jaarlijkse stortingen in de reserve. Meer informatie over deze investering is te vinden in programma 4.

ICT (0.4)
Vanaf 2021 stijgen de kosten van de gezamenlijke regeling van Parkstad IT als gevolg van stijgende kapitaallasten en indexering. Specifiek ten behoeve van de uitvoering van het project "Hybride werken" stijgt de bijdrage aan Parkstad IT structureel vanaf 2022 met € 53.000 in verband met extra beheerkosten. Dit in de begroting meegenomen.

Precario- en reclamebelasting (0.64)
Ondernemers hebben veel last van de gevolgen van de Corona pandemie. Horecazaken zijn bijvoorbeeld lange tijd niet open kunnen gaan. Op 7 juli 2021 heeft de raad daarom besloten de tarieven precario- en reclamebelasting te verlagen naar € 0. De gemeente heeft hierdoor € 137.000 minder inkomsten in 2021.

Parkeerbelasting (0.63)
Ondernemers en winkelend publiek hebben veel last van de gevolgen van de Corona pandemie. Winkels en horecazaken konden lange tijd niet open gaan. Als winkels wel open waren, moesten zij zich aan veel regels houden. Daarnaast zijn ook het theater en de muziekschool lange tijd dicht geweest. Dit alles zorgt ervoor dat mensen niet naar het centrum van Kerkrade kwamen. Dit heeft grote invloed gehad op de inkomsten uit parkeren en dit zal nog wel even zo blijven. Voor het jaar 2021 worden de geschatte inkomsten uit parkeren daarom met € 300.000 verlaagd.

Versterken reserve gebouwen (0.4)
Voor het verlengen van het huurcontract van het Activerium is in 2021 en 2022 resp. € 18.000 en € 155.000 voor huurpenningen vrijgemaakt in de begroting. Dit loopt via de reserve gebouwen.

Gebouwen exploitatie (0.3)
Door een stijging van de energiekosten en een aanpassing aan de geschatte onderhoudskosten voor gemeentelijke gebouwen stijgen de kosten in 2021 en 2022 met jaarlijks € 75.000. Zodra het huurcontract van het Activerium in 2023 is afgelopen, vervallen de kosten voor het Activerium en kunnen de vrijkomende bedragen worden ingezet voor de overige gemeentelijke gebouwen.

Pluspakket Rd4 (0.4)
De kosten voor het Rd4 pluspakket voor het huren van een veegmachine zijn € 7.000 (programma 2) en de kosten voor het huren van vrachtauto's is € 15.000 (programma 0). Deze kosten stijgen vanaf 2022 met € 22.000 .

Diverse overige posten (diverse taakvelden pr. 0)
Hieronder vallen diverse overige mutaties. Dit zijn de extra kosten voor de afdeling communicatie (vanaf 2021 - € 15.000), stijgende verzekeringspremiers (vanaf 2021 - € 13.000), kosten voor het burgeronderzoek (2021, 2023 en 2025 - € 25.000), stijgende bijdrage aan het Gegevenshuis (vanaf 2022 - € 2.000 oplopend naar - € 8.000 in 2025), kantinefaciliteiten 2021/2022 - € 97.000, 2023 en verder - € 25.000, lagere erfpacht inkomsten (vanaf 2021 - € 36.000), hogere kosten bedrijfsvoertuigen (vanaf 2021 - € 25.000) en extra inhuur van bedrijfsvoertuigen (2021 - € 20.000). Voor 2022 en verder is € 100.000 extra opzij gezet voor mogelijke toekomstige kostenstijgingen op de diverse gemeentelijke budgetten/bedrijfsvoering (algehele stelpost), bovenop de beschikbare c.q. nu bijgestelde budgetten.

Investeringen

Diverse transportmiddelen (0.4)
De gemeentewerf aan de Hammolenweg is opgeknapt en klaar voor de toekomst. Op de werf beschikt de gemeente over de voorzieningen die nodig zijn voor het onderhoud van de openbare ruimte. Daaronder vallen ook de transportmiddelen en mechanische hulpmiddelen zoals onderdelen en machines. Deze voorzieningen moeten blijven voldoen aan de steeds strengere eisen op het gebied van veiligheid en milieu. Dat is niet alleen belangrijk voor de kwaliteit van het werk, maar ook voor de veiligheid en gezondheid van het personeel.
Voor de investeringen die nodig zijn (aanschaf, reparaties en brandstof) is de beschikbare ruimte in 2021 opgehoogd met € 24.000 en in 2022 opgehoogd met € 124.000.

Gebouwen (0.4)
Voor groot onderhoud aan gemeentelijke gebouwen is vanaf 2022 het investeringsbedrag met € 200.000 verhoogd van € 550.000 naar € 750.000. Voor het jaar 2021 is een extra investeringsbedrag van € 225.000 opgenomen voor het aanbrengen van brandwerende voorzieningen in het Flexiforum. De extra kapitaallasten hiervan worden gedekt uit de exploitatie van Flexiforum.

ICT (0.4)
In verband met het project Hybride werken is het investeringsbudget met € 351.000 verhoogd in 2021. De dekking hiervan wordt gevonden door inzet van het exploitatiebudget hybride werken van € 264.000 in 2021. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de reserve reeds bestemde nog uit te geven middelen waaruit 5 jaren de kapitaallasten gedekt worden van € 52.800 per jaar. Daarnaast wordt het investeringsprogramma ICT in de jaren 2022, 2023 en 2024 verlaagd met € 29.000.

Overige vermeldenswaardige zaken

Strategische personeelsplanning (0.4)
Er zijn meerdere ingewikkelde uitdagingen binnen onze werkvelden. De overheid, die gewend is om centraal te denken, moet op zoek naar een nieuw evenwicht met de burger. Steeds meer zal vanuit het belang en het oogpunt van de burger gedacht en gewerkt worden. De ervaringen van het project Wij-Werken sluiten daarop aan. Medewerkers zullen hun competenties (het kunnen uitvoeren van een taak met de juiste kennis en vaardigheden) moeten blijven ontwikkelen. Hiervoor is met name een andere houding nodig. Dat vraagt ook om een aangepaste stijl van leidinggeven waarbij naast leiderschap ook eigenaarschap een belangrijke rol gaat krijgen. De strategische personeelsplanning helpt het management om de competenties van medewerkers te laten aansluiten bij de verschillende opgaven in de samenleving.

Kijk op internationale samenwerking (0.1)
De gemeenteraad heeft begin 2020 de kadernota Euregionalisering 2020: "Kerkrade, de Poort naar Duitsland" vastgesteld. De grensoverschrijdende samenwerking van Kerkrade met vooral Duitsland, wordt uitgebreid. Kerkrade heeft binnen de Euregio Maas-Rijn een voortrekkersrol. Deze wil de gemeente graag houden en verstevigen. De Corona pandemie heeft (nieuwe) ontwikkelingen tijdelijk stilgelegd omdat fysieke bijeenkomsten en overleggen niet plaats konden vinden. De ervaring leert, dat nieuwe initiatieven juist dat persoonlijke contact nodig hebben om tot bloei te komen.

Eurode zal in 2022 meerdere zaken inhalen, die door de Corona pandemie zijn uitgesteld. Het gaat dan om het Nieuwstraat-ontbijt, de Eurodedag en de verdere uitwerking van de 'Vriendschaps-wei' náást het EurodeBusiness Center. Ook verwachten we dat het project 'Nieuwstraat-Geschiedenismijl' in de loop van 2022 meer duidelijkheid krijgt. Misschien kunnen we dan al gedeeltelijk starten met het project. De jaarlijkse activiteiten zoals World Clean Up Day en het Eurode Schaaktoernooi vinden ook in 2022 plaats. Daarbij wordt samengewerkt met de Stichting Eurode 2000+. Eurode krijgt steeds meer een gezicht en ook bekendheid door het plaatsen van artikelen en verhalen over de samenwerking tussen de twee steden in het 'Eurode-Magazine'. Het Eurode-Magazine komt nu alleen nog uit in Herzogenrath en omgeving. We zoeken naar mogelijkheden dit ook in Kerkrade te verspreiden.

Een werkgroep waartoe raadsleden uit Kerkrade en Herzogenrath hartelijk worden uitgenodigd, zal bekijken op welke wijze Eurode verder verstevigd kan worden. Juist in de Corona-tijd hebben we moeten

vaststellen dat de landsgrens toch weer prominent aanwezig was. Landelijke maatregelen hielden nauwelijks tekening met het leven in een grensstad. De werkgroep, op initiatief van enkele raadsleden uit Herzogenrath, wil verkennen of we hierin stappen moeten zetten om Eurode ook in dit soort situaties te laten functioneren.

Tenslotte gaan we verder met de informatie-uitwisseling tussen de gemeente Kerkrade en de Stadt Herzogenrath. De bedoeling is elk jaar minimaal twee keer samen te overleggen. Het gaat daarbij vooral om zaken als verkeer en (nieuwe) grotere bouwplannen. Ook breiden we de samenwerking uit tussen de afdeling Openbare Orde en Veiligheid en de Politie. Het Eurode Business Center dient als uitvalsbasis.

In de loop van 2022 ronden we de samenwerking tussen de Servicepunten voor Grensoverschrijdende Arbeidsbemiddeling' (SGA's) in Kerkrade en Maastricht af. Dit vindt plaats in verband met de Euregionalisering. Meer informatie is opgenomen in programma 3 Economie (Grensoverschrijdend Arbeidsmarktbeleid 3.3).

Algemene dekkingsmiddelen (incl. onvoorzien) (diverse taakvelden pr. 0)
De algemene dekkingsmiddelen zijn die inkomsten die geen specifiek bestedingsdoel kennen. De belangrijkste daarvan zijn de uitkering uit het Gemeentefonds en de opbrengst onroerendezaakbelastingen (OZB). Daarnaast zijn er nog een aantal kleinere opbrengsten zonder specifiek bestedingsdoel.

Conform artikel 8, lid 5 van het BBV bevat de programmabegroting het overzicht algemene dekkingsmiddelen. Dit overzicht geeft ten minste weer de lokale heffingen (waarvan de bestedingen niet gebonden zijn), algemene uitkering, dividend, saldo van de financieringsfunctie en overige algemene dekkingsmiddelen bevat. De overige algemene dekkingsmiddelen omvatten de onttrekkingen aan en stortingen in de reserves.

In het overzicht hieronder zijn baten positieve getallen en lasten negatieve getallen. Per post zijn de baten en lasten gesaldeerd.

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Lokale heffingen (0)	14.985	14.995	15.009	14.981
Algemene uitkering (0.7)	117.895	114.855	114.794	115.610
Dividend (0.8 / 7.3)	720	720	765	765
Saldo van de financieringsfunctie (0.5)	398	454	515	562
Overige / mutatie reserves (0.10)	-962	-1.156	-120	352
TOTAAL	**133.036**	**129.868**	**130.963**	**132.270**

E. Indicatoren

Basisset beleidsindicatoren

Omschrijving	Bron	Eenheid	Periode	Kerkrade	Nederland	Limburg
Formatie	Eigen gegevens	FTE per 1.000 inwoners	2022	9,5	n/b	n/b
Bezetting	Eigen gegevens	FTE per 1.000 inwoners	2022	9,5	n/b	n/b
Apparaatkosten	Eigen begroting	Kosten per inwoner	2022	€ 901	n/b	n/b
Externe inhuur	Eigen begroting	Kosten als % loonsom	2022	9%	n/b	n/b

		+ inhuur externen				
Overhead	Eigen begroting	% Totale lasten	2022	12%	n/b	n/b

Overige indicatoren

Omschrijving	Bron	Eenheid	2016	2017	2018	2019	2020
Waardering gemeentelijke dienstverlening	Burgeronderzoek	Rapport-cijfer (0 - 10)		7,0		6,7	
Digitale producten/ aanvraagformulieren voor de klant beschikbaar	Burgerplein	Aantal	10	10	15	15	22
Contacten aan de balie tijdens openingsuren	Burgerplein	Aantal	27.869	35.709	31.117	25.536	16.528
Afgehandelde bezwaarschriften: - beslissingen - ingetrokken	Bezwaarschriften- / klachtencommissie	Aantal	 157 188	 158 132	 151 70	 195 72	 156 77
Personeel gemeente (31 dec.): - jonger dan 35 jaar - 55 jaar en ouder	POI	%	 10 42	 9 41	 11 41	 11 44	 13 41
Deeltijdfactor (gemiddeld fte per medewerker, 31 dec.)	POI	1	0,90	0,93	0,94	0,93	0,91
Personeel gemeente: - instroom - uitstroom	POI	%	 4,3 3,5	 12,9 5,6	 4,7 5,2	 8,0 6,0	 12,0 7,4

1 Veiligheid

A. Algemeen

Omschrijving van het programma
Inwoners van Kerkrade moeten veilig kunnen wonen, leven en werken. Bezoekers moeten veilig kunnen recreëren. Deze ambitie vertalen we samen met andere betrokken partners in beleid dat we vervolgens ook gezamenlijk uitvoeren.

Relatie met paragrafen

Niet van toepassing.

Taakvelden

1.1 Crisisbeheersing en brandweer
1.2 Openbare orde en veiligheid

B. Speerpunten van beleid

Verhogen van het veiligheidsgevoel op risicoplekken en hotspots
Relatie met taakveld(en): 1.1, 1.2
Verhogen van het veiligheidsgevoel op risicoplekken en hotspots. Inwoners en bezoekers van de stad moeten zich veilig kunnen voelen. Daarom heeft de gemeenteraad in 2018 het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2019-2022 vastgesteld. Daarin staat hoe de veiligheid- en overlastproblematiek samen met andere partijen wordt aangepakt. Voor een aantal (clusters van) buurten zijn zogeheten 'Aanvalsplannen' vastgesteld. In deze plannen staan maatregelen beschreven voor de aanpak van problemen en behoeften van die buurten. In 2022 gaan we door met de uitvoering van deze 'Aanvalsplannen'.
In het IVP staan de volgende onderwerpen als meest belangrijk beschreven:

- drugscriminaliteit en –overlast;
- woninginbraken;
- woonoverlast;

- gevaar of overlast door verward gedrag;
- huiselijk geweld;
- beïnvloeding/besmetting van kwetsbare buurtbewoners;
- evenementen en veiligheid
- jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit;
- criminaliserende jeugd en tenslotte georganiseerde criminaliteit.

De afspraken gemaakt in het Integraal veiligheidsplan (IVP) worden ook in 2022 toegepast. In rapportages aan de gemeenteraad informeren we over de voortgang. In onze werkwijze hanteren we een Integrale Aanpak Wijkgericht Werken (IAWW). Zo voorkomen we hokjesdenken en solitair optreden van partners. We bekijken met onze partners problemen integraal, maken afspraken over wie wat oppakt en houden ook samen vinger aan de pols over het resultaat. Handhaving vervult in deze aanpak ook een cruciale rol. We werken aan herkenbare gezichten in de wijk, Boa's en politiek trekken samen wijkgericht op en gaan projectmatig aan de slag. Klachten nemen we serieus, iedere melder krijgt een terugkoppeling wat er met de klacht is gebeurd. Cameratoezicht kan een belangrijke aanvulling zijn op onze aanpak, maar kan alleen gerealiseerd worden als er onderbouwde rapportages, meldingen en strafbare feiten aan ten grondslag liggen. We lichten de inhoudelijk belangrijkste onderwerpen kort toe.

Aanpak brievenbuspanden
Kamerverhuur-bedrijven kunnen een slechte uitstraling hebben op de leefomgeving. Om de omvang daarvan en mogelijke oplossingsrichtingen in beeld te brengen is het project brievenbuspanden opgestart. Als gevolg van dit project heeft de gemeenteraad in de Algemene Plaatselijke Verordening nu een algemeen verbod opgenomen. De voorafgaand aan dit algemeen verbod verleende vergunningen hebben een looptijd van 5 jaar. Deze termijn verloopt in uiterlijk 2024. De vergunningen kunnen niet worden verlengd en komen te vervallen. Om leegstand te voorkomen wordt samen met de eigenaar gekeken of deze panden anders kunnen worden gebruikt. In sommige gevallen zal het misschien mogelijk zijn de woning te splitsen en hier appartementen van te maken (beleidsregel woningsplitsing). Ook zal er gekeken moeten worden naar andere huisvesting voor de huidige bewoners van deze kamerverhuur-panden. In 2022 vinden controles plaats door het flex-team.

Aanpak verward gedrag
De aanpak van verward gedrag is een taak van de gemeente. De Bouwstenennotitie bevat de beleidskaders voor uitvoering van de Wet verplichte ggz. Het meldpunt vervult een cruciale rol. Hier kunnen inwoners zich melden wanneer ze een vermoeden van verward gedrag hebben. Met deze melding gaan deskundige ambtenaren samen met de maatschappelijke partners aan de slag.

Aanpak woonoverlast
In de aanpak woonoverlast is buurtbemiddeling een eerste stap. Lukt het niet om daarmee de situatie naar tevredenheid op te lossen, zijn er diverse andere interventies mogelijk. Uiteindelijk heeft de burgemeester de bevoegdheid om in zeer ernstige gevallen een zogenaamde 'bindende Gedragsaanwijzing' op te leggen. Dit betekent dat de burgemeester de overlastgever een aanwijzing kan geven om bepaalde handelingen te doen of na te laten.

High impact crimes
Een bepaald soort delicten is in hoge mate bepalend voor het veiligheidsgevoel van de inwoners. Dit noemen we de zogeheten High Impact Crime. Voorbeelden van High Impact Crime zijn diefstal/inbraak in woningen, straatroof, overval, geweld/mishandeling, en (drugs)overlast. Net zoals elk jaar bestrijdt de gemeente ook in 2022 deze delicten. Dat doet de gemeente samen met haar ketenpartners. De rol van de gemeente ligt hierbij vooral in het voorkomen van delicten. In het verleden opgestarte acties zullen in 2022 verder worden voortgezet. Denk hierbij aan voorlichtingsbijeenkomsten voor bepaalde doelgroepen (senioren, ondernemers of bewoners van een bepaalde buurt), het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO), de Buurt WhatsApp-groepen, de buurtpreventieteams en Burgernet. Deze rol ziet de gemeente ook voor zich weggelegd bij de aanpak van de zogeheten cybercrime. Daaronder verstaan we delicten die via internet, sms, email enzovoorts worden gepleegd. De gemeente organiseert bijeenkomsten om inwoners meer over deze vorm van criminaliteit te vertellen. Op die manier worden zij hopelijk minder snel slachtoffer van deze praktijken.

Brandveilig leven

Samen met de brandweer wordt het project 'Brandveilig leven' uitgevoerd. Bij dit project worden thuishulporganisaties betrokken. De rol van medewerkers van deze organisaties is vooral om (brand)gevaarlijke situaties te herkennen en om hierop actie te ondernemen.

Drugsoverlast en drugscriminaliteit

In 2020 is gestart met het project 'Wijkgerichte aanpak van ondermijning'. Doelstelling is een duurzame verbetering van de leefomgeving en leefbaarheid en het terugdringen van ondermijnende criminaliteit. Denk daarbij aan hennepplantages in woonwijken. Het project is nu beperkt tot de in het Integraal veiligheidsplan (IVP) benoemde buurtclusters Bleijerheide/Nulland, Rolduckerveld en Spekholzerheide/ Heilust/Kaalheide. Ingezet wordt op het op 2 manieren vergroten van de weerbaarheid tegen ondermijning, namelijk zowel met een repressieve als sociale aanpak. We ondersteunen in de hulpvraag zodat men minder vatbaar wordt voor criminelen. In de periode 2020-2022 ligt de focus op het vergroten van toezicht en aanpassingen in de fysieke omgeving van de daadwerkelijke probleemgebieden. Specifiek voor dit probleem is een bedrag van € 100.000,- per jaar gereserveerd. Daarnaast is een subsidie van het ministerie van J&V toegekend voor 1,5 fulltimer aan extra personeel (BOA) en 0,5 fte voor inzet projectleider.
Voor wat betreft de voorgestelde versterking van de bezetting van cluster Handhaving zie onderdeel D. Toelichting financiële mutaties, Veiligheid (1.2).

C. Wat mag het kosten?

Exploitatie

1 Veiligheid	REK.	BEGR.		MJR.		
	2020	Bijgesteld 2021	Primair 2022	2023	2024	2025
LASTEN						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	3.255	3.230	3.369	3.443	3.443	3.443
1.2 Openbare orde en veiligheid	3.108	3.138	3.166	3.069	3.055	3.055
TOTAAL LASTEN	**6.362**	**6.367**	**6.535**	**6.512**	**6.498**	**6.498**
BATEN						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.316	1.405	1.200	1.188	1.184	1.184
TOTAAL BATEN	**1.316**	**1.405**	**1.200**	**1.188**	**1.184**	**1.184**

Investeringen

TV	Omschrijving	V/U[1]	E/M[2]	2021	2022	2023	2024	2025	2021 - 2025
I Reguliere investeringen									
1.2	Voertuigen handhaving	v	e	0	0	0	55	55	110
Totaal Programma 1				**0**	**0**	**0**	**55**	**55**	**110**

[1] V = een vervangingsinvestering, U = een uitbreidingsinvestering.
[2] E = een investering met economisch nut, M = een investering met maatschappelijk nut.

D. Toelichting op financiële mutaties en overige zaken

Financiële mutaties

Exploitatie

Veiligheidsregio (1.1)
Uit de begroting 2022 van de veiligheidsregio (VRZL) bleek een tekort voor de jaren 2022 en verder. Het tekort is in 2022 € 93.000. Voor € 36.000 wordt dekking gevonden uit resterende meevallers uit 2020. Het tekort in 2022 is dan nog € 57.000. In 2023 en verder is het tekort € 157.000.

Veiligheid (1.2)
In het kader van de speerpunten en ambities is een permanente bezetting van de meldkamer tijdens diensttijd en een respons op meldingen van burgers essentieel. Deze meldingen laten de afgelopen jaren een stijgende lijn zien (2018: 2362, 2019: 3331 en 2020: 4008). Met de huidige capaciteit komen we daar te kort. Daarom wordt ter versterking van de capaciteit cluster Handhaving vanaf 2022 structureel een extra bedrag van € 160.000 ter beschikking gesteld. Met deze extra gelden worden 2 fte centralisten meldkamer Handhaving en 1 fte coördinator Handhaving mogelijk gemaakt. De meldkamer is daarmee tijdens diensttijd permanent bezet en de capaciteit op basisniveau om alle meldingen goed af te kunnen doen. Daarnaast wordt op dit moment nog nader onderzocht of een verdere groei van de beschikbare personele capaciteit binnen de afdeling Openbare Orde & Veiligheid (dus ook op beleidsmatig vlak) noodzakelijk is om bovenstaande speerpunten van beleid en de daarmee samenhangende ambities op het vlak van veiligheid en leefbaarheid beter uit te kunnen voeren.

Diverse overige posten (diverse taakvelden pr. 1)
Hieronder valt een overige mutatie. De kosten voor het opruimen van een bom uit de Tweede Wereldoorlog (-57) in 2021. Hier stond een bijdrage van het Rijk tegenover (+40).

Investeringen

Niet van toepassing.

Overige vermeldenswaardige zaken

Aanpak problematiek verward gedrag (1.2)
In de door de raad vastgestelde Bouwstenennotitie staat de aanpak van de problematiek rondom verward gedrag beschreven. Voor het beoordelen en oplossen van deze problemen wordt bij de GGZ-Specialist om hulp gevraagd. Soms wordt een GGZ-specialist ingehuurd door de gemeente.

Sinds 1 januari 2020 is de Wet verplichte ggz (Wvggz) er. Hierin staan nieuwe afspraken op het gebied van verplichte geestelijke gezondheidszorg. De belangrijkste regel is dat het verplicht is een Meldpunt te hebben waar bezorgde burgers en professionals naar toe kunnen bellen om melding te maken van een verward persoon. De gemeente onderzoekt dan of er verplichte zorg nodig is. Is dit het geval, dan wordt er aan de Officier van Justitie gevraagd om een verplichte Zorgmachtiging.

Omdat meldingen van overlast door een verward persoon vaak ook te maken hebben met de veiligheid in de buurt, is dit meldpunt ondergebracht bij het IAWW-Meldpunt Overlast. Zo kan men sneller en beter handelen en mogelijke verbanden met andere meldingen leggen. Alle kosten zijn opgenomen in de begroting.
Ook onder Wvggz mag de burgemeester een crisismaatregel inzetten wanneer zij denkt dat dit nodig is.
Over het aanbod en verlening van verplichte ggz in de regio en eventuele problemen die hierbij bestaan wordt de gemeente Kerkrade vertegenwoordigd in een periodiek regionaal overleg van de gemeenten met de Officier van Justitie, de GGZ en de politie. Vanaf 2022 gaat de gemeente mee betalen aan de organisatiekosten. Hiermee is rekening gehouden in de begroting.

Tot slot neemt de gemeente deel aan de pilot Ketenveld-norm en levensloopregeling en beveiligde zorg. Hiermee wordt bedoeld dat er langdurig passende, beveiligde zorg, begeleiding en hulp aangeboden wordt aan personen die dat nodig hebben. Mensen die als gevolg van een psychische stoornis en/of een verstandelijke beperking (potentieel) gevaarlijk gedrag vertonen en geen strafrechtelijke titel (meer) hebben, maar wel (forensische) zorg behoeven. Het betreft een doelgroep met een hoog veiligheidsrisico. Het in beeld brengen en aanmelden van klanten gebeurd door het Veiligheidshuis. De kosten van deze zorg neemt de gemeente voor haar rekening. Ook hiervoor is een bedrag gereserveerd in de begroting.

Samenwerking domein veiligheid met het sociale domein (1.2)
De samenwerking tussen beide domeinen is binnen de gemeente Kerkrade volop in ontwikkeling. Dit blijkt onder meer uit de goede samenwerking, zowel intern als met de externe partners, zoals die bij de overlastaanpak met gebruik van de IAWW-methodiek tot stand komt. Partners en collega's van verschillende afdelingen weten elkaar steeds beter te vinden waardoor problemen snel kunnen worden opgelost.

Een ander voorbeeld van domein-overstijgende samenwerking is de beleidsontwikkeling binnen het dossier personen met verward gedrag in het algemeen en de uitvoering van de Wet verplichte ggz in het bijzonder. Hier is sprake van een goede samenwerking tussen de gemeentelijke afdelingen OOV en Zorg. Uitbreiding van deze samenwerking wordt op meerdere gebieden nagestreefd.

Een bijzondere positie in de verbinding tussen veiligheid en zorg wordt ingenomen door het Veiligheidshuis Parkstad waaraan door de gemeente wordt deelgenomen. De huidige financiële bijdrage is opgenomen in de begroting. Voor 2022 staat een verdere ontwikkeling van het veiligheidshuis op de agenda. De kosten hiervan zijn nu nog niet opgenomen in de begroting, omdat de discussie nog lopende is.

E. Indicatoren

Basisset beleidsindicatoren

Omschrijving	Bron	Eenheid	Periode	Kerkrade	Nederland	Limburg
Verwijzingen Halt	Bureau Halt	Aantal per 10.000 jongeren	2020	24	11	14
Winkeldiefstal	CBS	Aantal per 1.000 inwoners	2020	2,6	2,0	1,9
Geweldsmisdrijven	CBS	Aantal per 1.000 inwoners	2020	5,2	4,6	4,0
Diefstallen uit woning	CBS	Aantal per 1.000 inwoners	2020	2,2	1,8	1,7
Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte	CBS	Aantal per 1.000 inwoners	2020	7,9	6,2	6,0

Overige indicatoren

Omschrijving	Bron	Eenheid	2016	2017	2018	2019	2020
Objecten meldpunt drugsoverlast	Meldpunt	Aantal	72	49	53	78	139
Overlast door verward persoon	Politie	Aantal	259	242	230	262	341
Diefstal / inbraak woning	Politie	Aantal	222	194	175	154	98
Straatroof	Politie	Aantal	15	4	4	8	4
Overval	Politie	Aantal	6	1	5	6	3
Geweld (eenvoudige mishandeling)	Politie	Aantal	148	126	136	119	98
Geweld (zware mishandeling)	Politie	Aantal	30	20	19	28	20

2 Verkeer, vervoer en waterstaat

A. Algemeen

Omschrijving van het programma
De voorbereiding, planning en uitvoering van het verkeer- en vervoersbeleid is gericht op het leveren van een bijdrage aan een goede, evenwichtige en veilige infrastructuur. Het verhogen van de bereikbaarheid, het verhogen van de verkeersveiligheid door in te zetten op kwetsbare doelgroepen (verbeteren van de infrastructuur en het gedrag), duurzaamheid en leefbaarheid zijn daarbij de kernpunten.

Relatie met paragrafen

Dit programma heeft een relatie met de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen (§3). Het betreft dan onder meer het onderhoud van het wegennet.

Taakvelden

2.1 Verkeer en vervoer
2.2 Parkeren
2.3 Recreatieve havens (niet van toepassing)
2.4 Economische havens en waterwegen (niet van toepassing)
2.5 Openbaar vervoer

B. Speerpunten van beleid

Verhogen van de bereikbaarheid, met als hoofdthema de realisatie van de Avantislijn
Relatie met taakveld(en): 2.1, 5.7, 8.1.
De bereikbaarheid van de gemeente Kerkrade met de auto is beter geworden door de aanleg van de Buitenring. Ook is er grote aandacht geweest voor de aanleg van een groen routenetwerk, door meer wandelroutes en fietsroutes aan te leggen.
Het komend jaar zal er vooral gewerkt worden aan het aanleggen van de Leisure Lane en aan de uitbreiding van de wandelroutes door middel van het Knopen Lopen. Ook wordt er gewerkt aan meer (recreatieve)

fietsroutes. Zo is de gemeente niet alleen per auto goed bereikbaar, maar wordt zij ook goed bereikbaar met de fiets of te voet.
De verantwoording van de realisatie van de IBA Leisure Lane vindt vanwege het sterk sportieve en recreatieve karakter plaats onder programma 5 "Sport, cultuur en recreatie". In 2022 is hier € 45.000 voor opgenomen in het investeringsprogramma.
Het Transferium Kerkrade West moet nog extra aandacht krijgen. Het Transferium moet een regionaal knooppunt worden waar burgers van Kerkrade en bezoekers kunnen wisselen van vervoersmiddel (bijv. van auto of trein naar fiets). Plaatsen met veel bezoekers zoals GaiaZOO, Botanische tuin, Parkstad Limburg Stadion, Mondo Verde, Snowworld, Kasteel Erenstein en Rolduc zullen vanuit dit knooppunt bereikbaar zijn .
Het besluit van de Provincie over aanleg van Station Kerkrade West zal genomen worden in Q4 2021/Q1 2022. Vanwege het ruimtelijke karakter vindt de verantwoording van het Transferium Kerkrade West onder programma 8 "Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing" plaats. In 2022 is hiervoor € 600.000 opgenomen in het investeringsprogramma.

Verbeteren van de verkeersveiligheid
Relatie met taakveld(en): 2.1
Ook in 2022 wordt nog steeds even veel ingezet op het verbeteren van de verkeersveiligheid. Het streven blijft nul doden en gewonden. Zo gaan wij in 2022 een rotonde aanleggen op de verkeersonveilige aansluiting van de Buitenring op de Gravenweg. Ook nemen wij extra maatregelen voor de verbetering van de verkeersveiligheid op de Torenstraat. We schatten dat we voor deze nieuwe verkeersmaatregelen in 2022 een bedrag van € 250.000 nodig zullen hebben.
Voor de afspraken over verkeerseducatie die we met twaalf basisscholen hebben gemaakt, schatten we dat wij in 2022 een bedrag van € 22.000 nodig zullen hebben. Ook houden wij in de gaten of "het nieuwe werken", wat betekent dat meer mensen thuis blijven werken, zorgt voor minder verkeersslachtoffers.

C. Wat mag het kosten?

Exploitatie

2 Verkeer, vervoer en waterstaat	REK.	BEGR.		MJR.		
	2020	Bijgesteld 2021	Primair 2022	2023	2024	2025
LASTEN						
2.1 Verkeer en vervoer	5.778	6.081	6.063	6.036	5.971	5.941
2.2 Parkeren	716	679	653	646	578	577
2.5 Openbaar vervoer	23	23	23	23	23	23
TOTAAL LASTEN	**6.517**	**6.782**	**6.738**	**6.705**	**6.572**	**6.541**
BATEN						
2.1 Verkeer en vervoer	302	290	222	222	223	222
2.2 Parkeren	62	43	43	43	43	43
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	0	0	0
TOTAAL BATEN	**364**	**334**	**266**	**266**	**266**	**265**

Investeringen

TV	Omschrijving	V/U[1]	E/M[2]	2021	2022	2023	2024	2025	2021 - 2025
I Reguliere investeringen									
2.1	Verkeer en vervoer	v	m	520	270	270	270	270	1.600
2.1	Wegen, straten en pleinen	v	m	3.684	3.184	2.184	2.184	2.184	13.420
2.1	Civieltechnische kunstwerken	v	m	43	673	73	73	73	935
2.1	Openbare verlichting	v	m	155	300	300	300	300	1.355
2.1	Brug Locht	v	m	1.551	0	0	0	0	1.551
2.2	Parkeren	v	e	20	20	20	20	20	100
Totaal Programma 2				**5.973**	**4.447**	**2.847**	**2.847**	**2.847**	**18.961**

[1] V = een vervangingsinvestering, U = een uitbreidingsinvestering.
[2] E = een investering met economisch nut, M = een investering met maatschappelijk nut.

D. Toelichting op financiële mutaties en overige zaken

Financiële mutaties

Exploitatie

Openbare verlichting (2.1)
Door prijsstijgingen nemen de kosten van energietransport, energieverbruik en onderhoud aan de straatverlichting toe. De kosten stijgen de komende jaren van € 22.000 in 2021 naar € 95.000 in 2025.

Civieltechnische kunstwerken (2.1)
Voor het onderhoud van de civieltechnische kunstwerken was een bedrag begroot van € 13.300 in 2022 aflopend naar € 7.800 in 2025. Voor de jaren 2022 en verder wordt dit bedrag met € 50.000 verhoogd.

Gladheidsbestrijding (2.1)
Elk jaar is voor de bestrijding van gladheid in Kerkrade een vast bedrag opgenomen in de exploitatie. Vanwege de winterse weersomstandigheden in de eerste maanden van dit jaar is de exploitatie voor 2021 naar boven bijgesteld met een bedrag van € 55.000.

Pluspakket RD 4 (2.1)
De kosten voor het Rd4 pluspakket inhuur veegmachine € 7.000 (programma 2) en inhuur vrachtauto's € 15.000 (programma 0) nemen vanaf 2022 met € 22.000 toe.

Verkeersluw maken centrum (2.1)
Voor het afsluiten van het centrum met bollards (palen om een weg af te zetten) schatten we dat we vanaf 2021 € 10.000 nodig zullen hebben voor onderhoud.

Investeringen

Wegen, straten en plein (2.1)
In 2022 wordt de ruimte in het investeringsprogramma verhoogd met € 1.000.000 om noodzakelijke vervangingen te kunnen uitvoeren en om een inhaalslag te maken.

Civieltechnische kunstwerken (2.1)
In 2022 wordt de ruimte in het investeringsprogramma verhoogd met € 600.000 voor de Tunnelbak van de Roderlandbaan en de brug in de Beukenbosweg.

Openbare verlichting (2.1)
Vanaf 2022 wordt de ruimte in het investeringsprogramma structureel verhoogd met € 145.000 om noodzakelijke vervangingen te kunnen uitvoeren en om een inhaalslag te maken

Verkeer en Vervoer (2.1)
De Torenstraat is niet volgens de landelijke richtlijnen ingericht. Daarom nemen wij extra verkeersmaatregelen om de verkeerssituatie op de Torenstraat te verbeteren. Om deze aanvullende verkeersmaatregelen te kunnen realiseren wordt een bedrag van €250.000,00 beschikbaar gesteld.

Overige vermeldenswaardige zaken

Wegen, openbare verlichting en civieltechnische kunstwerken (2.1)
In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen (§3) staat bij de onderdelen wegen, openbare verlichting en civieltechnische kunstwerken beschreven wat het beleid, programma, budget en de activiteiten voor 2022 zijn.

Openbaar vervoer (2.5)
Doordat het spoor tussen Heerlen en Landgraaf verdubbeld wordt, rijden er nu meer treinen op het spoor tussen Heerlen en Herzogenrath via station Eygelshoven-Markt. We houden dit ook in 2022 goed in de gaten.

Daarnaast blijven we nauw betrokken bij het weghalen van de twee onbewaakte spoorwegovergangen (NABO's) aan de Torenstraat in Eygelshoven en aan de Meuserstraat in Haanrade. Hiervoor komen alternatieve oversteekmogelijkheden in de plaats. Er komt een nieuwe tunnel aan de Torenstraat. Ook wordt de bestaande (vee)tunnel aan de Meuserstraat halverwege 2022 opnieuw gebruikt als manier om onder het spoor door te kunnen.Het College dringt bij Prorail er op aan om een voetgangersbrug over het spoor voor de omwonenden te realiseren.
Ook wordt de waterhuishouding bij het spoor op deze locaties onderzocht en aangepakt om wateroverlast door extreme regenbuien, zoals we eind juni en begin juli 2021 gezien hebben, aan te pakken.
Verder wordt invulling gegeven aan de maatregelen die voortkomen uit het Bereikbaarheidsonderzoek Regio Parkstad - Stadt Aachen. Tenslotte willen we een zo goed mogelijk Openbaar Vervoer systeem en –netwerk, waarbij trein en bus zo goed mogelijk op elkaar aansluiten en elkaar versterken. Wij reageren dan ook altijd op eventuele aanpassingen in de dienstregeling als deze gevolgen heeft voor Kerkrade. Daarnaast

helpen we ook bij het aanleggen van deelfietsstations van Velocity in de regio, onder andere bij de treinstations Chevremont, Eygelshoven en het busstation Kerkrade Stadion om de bereikbaarheid van het openbaar vervoer voor onze inwoners en bezoekers te verbeteren.

E. Indicatoren

Basisset beleidsindicatoren
Niet van toepassing.

Overige indicatoren

Omschrijving	Bron	Eenheid	2016	2017	2018	2019	2020
Geregistreerde ongevallen: - uitsl. materiële schade - met letsel - met dodelijke afloop	Viastat online	Aantal	342 315 27 -	293 250 42 1	256 216 38 2	266 231 33 2	222 200 21 1
Meldingen verkeersoverlast	Werkgroep Verkeer	Aantal	178	219	278	251	249
Tevredenheid met verkeersdrukte in eigen buurt	Burgeronderzoek	%		35		41	
Kwaliteit wegennet voldoende: - asfaltverharding - elementenverharding	Tweejaarlijkse schouw	%	 74 85	 75 86	 72 85	 79 83	 79 84
Klachten wegenonderhoud	Burgerplein	Aantal	489	395	501	505	363
Tevredenheid over onderhoud wegen, straten en pleinen	Burgeronderzoek	%		46		52	
Waardering beheer en onderhoud	Burgeronderzoek	Score (0 - 10)		6,3		6,3	

3 Economie

A. Algemeen

Omschrijving van het programma
Het ontwikkelen van een voorwaardenscheppend beleid voor het goed functioneren van bedrijfsleven en warenmarkt en het bevorderen van een voldoende gedifferentieerd werkgelegenheidsaanbod. Het ontwikkelen van een strategisch en uitvoerend toeristisch en recreatief beleid.

Relatie met paragrafen

Dit programma heeft een relatie met de Onderhoud kapitaalgoederen (§3) en Grondbeleid (§7).

Taakvelden

3.1 Economische ontwikkeling
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
3.4 Economische promotie

B. Speerpunten van beleid

Verbeteren van de lokale economie, door een faciliterende functie in te nemen
Relatie met taakveld(en): 3.1, 3.2, 3.3, 3.4

- Behoud en vergroten van de werkgelegenheid, waarbij de lokale en regionale economie de ruimte krijgt om zich duurzaam te ontwikkelen en te versterken
- Leegstaande gebouwen op bedrijventerreinen een nieuwe, duurzame functie geven. Slopen van gebouwen die niet langer gebruikt worden. Of deze gebouwen gebruiken voor nieuwe bedrijven die goed bij de regio passen.
- We geven nieuwe bedrijven de ruimte en proberen alles zo makkelijk mogelijk te maken door zo weinig mogelijk regels te hebben.

In goed overleg en afstemming met de Samenwerkende Bedrijventerreinen Kerkrade (SBK), die een formele adviesrol heeft richting gemeente als het gaat om dingen die met economie te maken hebben, zal ingezet worden op:

- Ieder (nieuw) bedrijf dat serieuze plannen heeft, heeft een gesprek met de gemeente.
- Bij kavelverkoop blijven we doorgaan met 'aftersales' bedrijfsbezoeken. Ook doen we aan "schatgraven in eigen tuin" door het afleggen van bedrijfsbezoeken aan bedrijven die al langer in Kerkrade gevestigd zijn.
- Voor de uitbraak van de Corona pandemie ging het in economische zin goed in Kerkrade; er waren veel banen en weinig mensen hadden geen werk. . Door het uitbreken van de Corona pandemie is de samenleving flink veranderd en we weten nog niet precies wat de gevolgen zijn. Er is niet alleen onzekerheid over de invloed op de gezondheid, maar ook veel onzekerheid over de economische gevolgen. Er wordt gevreesd dat sommige bedrijven de quarantainetijd niet zullen overleven, ondanks dat er een financieel steunpakket van de overheden is. Hierom zal de gemeente door goede samenwerking tussen Economische Zaken en Arbeidsmarkt én samen met de SBK sterk inzetten om mensen 'van werk naar werk' te begeleiden.
- Doorontwikkeling Stedelijk Dienstenterrein Rodaboulevard met het accent op parkeren/bereikbaarheid
- Doorontwikkeling invulling industrieel gedeelte Rodaboulevard door middel van de verkoop van gemeentelijke bedrijfskavels
- Uitvoering herontwikkeling bedrijventerrein Willem Sophia
- Nadere duurzame verankering van bedrijven op private restkavels op de bedrijventerreinen
- Bedrijventerreinenmanagement met aandacht voor het beheer van de bedrijventerreinen, mobiliteit en arbeidsmarkt.
- In het kader van de Regiodeal en het uitvoeringsprogramma Retail Parkstad Limburg wordt ingezet op een gezonde retailstructuur door o.a. te transformeren in gebieden waar retail weinig/geen perspectief meer heeft.
- Samen met, BTM MKB Parkstad en de Samenwerkende bedrijventerreinen Kerkrade (SBK) wil de gemeente een Ondernemersfonds inrichten om de collectieve bestedingen van ondernemers op de bedrijventerreinen in de gemeente Kerkrade te financieren. De bedoeling is om met dit fonds de slagkracht van ondernemers te vergroten: ondernemers kunnen zelf dingen mogelijk maken op de bedrijventerreinen en de gemeente facilliteert. Daarnaast stimuleert het fonds samenwerking tussen de verschillende ondernemers op de bedrijventerreinen. Via de SBK,BTM en MKB kunnen aanvragen voor collectieve bestedingen worden gedaan.

C. Wat mag het kosten?

Exploitatie

3 Economie	REK.	BEGR.		MJR.		
	2020	Bijgesteld 2021	Primair 2022	2023	2024	2025
LASTEN						
3.1 Economische ontwikkeling	4	8	4	4	4	4
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.759	2.992	2.098	2.089	2.079	2.069
3.3 Bedr.loket en bedr.regelingen	180	202	177	178	173	173
3.4 Economische promotie	363	441	425	424	423	422
TOTAAL LASTEN	**2.306**	**3.643**	**2.705**	**2.695**	**2.678**	**2.667**
BATEN						
3.1 Economische ontwikkeling	2	4	0	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	315	2.545	637	637	637	637
3.3 Bedr.loket en bedr.regelingen	127	129	129	129	129	129
3.4 Economische promotie	402	397	390	390	390	390
TOTAAL BATEN	**846**	**3.074**	**1.156**	**1.156**	**1.156**	**1.156**

Investeringen

Niet van toepassing.

D. Toelichting op financiële mutaties en overige zaken

Financiële mutaties

Exploitatie

Bedrijventerrein (3.2)
Er is een bedrag van € 200.000 in 2021 vrijgemaakt voor collectieve projecten (bijvoorbeeld voor gezamenlijke marketing, uitstraling, onderzoeken verkeer) op de bedrijventerreinen, om het ondernemingsklimaat op deze terreinen te verbeteren. Deze projecten worden in het vierde kwartaal van 2021 verder uitgewerkt.

Diverse overige posten (diverse taakvelden pr. 3)
Hieronder valt een overige mutatie. De kosten voor het verlengen van de concessies reclame RBL en NPB (-20 in 2021, vanaf 2022 -27). Een concessie is een vergunning van de overheid die anderen uitsluit. De verkrijger van de concessie krijgt dus een monopolie (alleenrecht).

Investeringen

Niet van toepassing.

Overige vermeldenswaardige zaken

Centrum management (3.2)
Via centrummanagement de ondernemers in het centrum van Kerkrade ondersteunen en het ze makkelijker maken om het ondernemersklimaat verder te verbeteren, meer bezoekers en meer omzet te krijgen en in afstemming met Beleef Kerkrade activiteiten, evenementen en koopmomenten zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Centrummanagement speelt daarbij onder andere de volgende rollen:

- verbinding tussen centrumondernemers en gemeente;
- communicatie met de centrumondernemers over regels die voor hen belangrijk zijn.
- mee uitvoering geven aan het stimulering beleid centrum, aanloopstraten en terrassenbeleid;
- aansturen van en afstemmen van evenementen (plus de markering daarvan) op momenten dat veel mensen komen winkelen in het centrum binnen Beleef Kerkrade;
- organiseren van overleg tussen en met ondernemers;
- ondersteunen van startende ondernemers en nieuwe initiatieven (naast en samen met Streetwise);
- communicatie met eigenaren van gebouwen;
- zorgen voor minder leegstand, inzet van leegstaande panden voor bestaande en nieuwe ondernemers maar ook bij langdurige leegstand voor pop-up activiteiten, zoals Fietspunt.

Voor de uitvoering van Centrummanagement is jaarlijks € 75.000 beschikbaar.

Werken over de grens (3.3)

In 2022 gaan we alle aandacht besteden aan de werken over de grens, ofwel grensoverschrijdende arbeidsmarkt. Kerkrade ligt in Zuid-Limburg. Zuid-Limburg op zijn beurt ligt midden tussen België en Duitsland. In deze Euregio (de Euregio Maas-Rijn) wonen bijna 4 mln mensen. Het zou goed zijn als er geen grenzen zijn om in het ene land te wonen en in het ander land te werken en andersom. Dan zou één arbeidsmarkt kunnen ontstaan. Daarvoor is een goede ondersteuning van de overheid nodig.

We hebben al de Grensinfopunten. Daar kunnen de mensen terecht voor grensoverschrijdende vragen en problemen die te maken hebben met bijvoorbeeld belastingen, pensioenen en ziektekosten. Aan de andere kant hebben we de Servicepunten voor Grensoverschrijdende Arbeidsbemiddeling (SGA's). Wil je werken aan de andere kant van de grens, dan kun je je melden bij het SGA in het Eurode Business Center (EBC). Hier word je geholpen om die baan te vinden. Ook werkgevers kunnen er terecht voor personeel als ze dat in eigen land niet kunnen vinden. Het Grensinfopunt en het SGA in het EBC organiseren al lange tijd workshops en werken goed samen. Zo kan degene die werk wil of personeel zoekt niet alleen goede informatie en advies krijgen, maar ook geholpen worden bij het vinden van werk en personeel (de 'one-stop-shop' ofwel de 'één-loket'-gedachte). Zo groeit de arbeidsmarkt in de Euregio steeds meer naar elkaar toe en overwinnen we de grenzen tussen Nederland, Duitsland en België. (Internationale) bedrijven zullen meer geïnteresseerd zijn in het vestigen van het bedrijf, omdat ze gemakkelijker personeel kunnen vinden. Ze worden goed geholpen. We moeten deze hulp van de overheid veilig stellen voor de toekomst. Daarom moet de overheid de Grensinfopunten en de SGA's voor lange tijd betalen. Voor de GIP's geldt dat al. Voor de SGA's moeten we dat nog regelen. Kerkrade biedt onderdak aan het SGA. Daarom heeft de gemeente een extra verantwoordelijkheid om er samen met de Nederlandse en Duitse partners voor te zorgen dat SGA voor lange tijd betaald wordt. De SGA blijft tot en met 2022 in het EBC door subsidies van onder andere de Provincie Limburg, het UWV en de Agentur für Arbeit Aachen- Düren. Voor de jaren ná 2022 werkt SGA-Kerkrade samen met SGA-Maastricht aan een goede basis voor samenwerking. Doel daarbij is om samen één bestuur te hebben en samen de kosten te dragen voor lange tijd. De SGA-locaties in Kerkrade én in Maastricht blijven apart bestaan. Er zijn Grensinfopunten in Kerkrade en Maastricht. Deze zullen in de loop van 2022 samen met de SGA's groeien naar een 'one-stop-shop'-dienstverlening in de Euregio Maas-Rijn. Zo kan men terecht bij één loket voor alle vragen en procedures.

Het beschermen van deze goede en succesvolle, grensoverschrijdende hulp komt daarmee een stap dichterbij. Kerkrade neemt actief deel aan die ontwikkelingen. En het is een belangrijke taak om ook in 2022 deze ontwikkeling nauwlettend, actief en kritisch te blijven volgen.

Uitvoeringsprogramma Toerisme (3.4)

In 2022 zullen ook weer projecten worden opgepakt die aansluiten bij het Uitvoeringsprogramma Toerisme. De projecten hebben dan te maken met Verbinden (denk aan de Leisure Lane of het Knopen Lopen), het verblijven (denk aan de camperplaatsen), het verleiden en vermarkten (denk aan Beleef Kerkrade). Deze projecten en activiteiten worden in 2022 ook weer voor een deel betaald uit de retributiegelden. Voor 2022 is hiervoor een budget van € 75.000.
Ook in de toeristische sector weten we nog niet wat de gevolgen van de Corona pandemie zullen zijn. Dit heeft een enorme invloed op de toeristische ondernemingen, met als gevolg dat er op dit moment geen inschatting kan worden gemaakt van de inkomsten uit toeristenbelasting en de inkomsten aan retributiegelden.

E. Indicatoren

Basisset beleidsindicatoren

Omschrijving	Bron	Eenheid	Periode	Kerkrade	Nederland	Limburg
Functiemenging	CBS/BAG/LISA	%	2020	39,8	53,2	50,5
Vestigingen	LISA	Aantal per 1.000 inwoners 15 - 64 jaar	2020	109	158,4	141,8

Overige indicatoren

Omschrijving	Bron	Eenheid	2016	2017	2018	2019	2020
Bedrijfsvestigingen (per 1 januari)	Vestigingenregister Limburg	Aantal	2.844	2.884	2.918	2.998	3.098
Werkzame personen (per 1 januari)	Vestigingenregister Limburg	Aantal	14.621	14.849	15.391	15.754	15.745
Werkgelegenheidsindex (arbeidsplaatsen vs. beroepsbevolking *)	Vestigingenregister Limburg / Etil	%	66	68	70	72	75
Vestigingen detailhandel (per 1 januari)	Vestigingenregister Limburg	Aantal	335	338	333	324	327
Werkzame personen detailhandel (per 1 januari)	Vestigingenregister Limburg	Aantal	1.992	1.980	2.099	2.137	2.250
Bezoekers GaiaZOO	GaiaZOO Kerkrade	Aantal * 1.000	445	430	450	510	310
Bezoekers Museumplein Limburg	Museumplein Limburg	Aantal * 1.000	140	161	133	142	53
Bezoekers Roda JC wedstrijden	Roda JC	Aantal * 1.000	254	197	184	119	23
Bezoekers Rodahal	Rodahal	Aantal * 1.000	54	59	54	58	24
Bezoekers ZLSM	ZLSM	Aantal * 1.000	43	29	26	35	4
Opbrengst toeristenbelasting (op rekeningbasis)	BsGW	Bedrag * € 1.000	154	149	155	151	171

* *Beroepsbevolking omvat alle personen van 15 tot 75 jaar excl. institutionele bevolking met (voornemen tot) betaald werk van minstens één uur.*

4 Onderwijs

A. Algemeen

Omschrijving van het programma
Het uitvoeren van gemeentelijke taken op het gebied van primair en voortgezet (speciaal)onderwijs. Naast de huisvesting van het onderwijs behoren daartoe ook het tegengaan van onderwijsachterstanden, het stimuleren van onderwijsdeelname om maatschappelijke uitval te voorkomen en het zo optimaal en breed mogelijk benutten en ontwikkelen van talenten van jongeren.

Relatie met paragrafen

Niet van toepassing.

Taakvelden
- 4.1 Openbaar basisonderwijs
- 4.2 Onderwijshuisvesting
- 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

B. Speerpunten van beleid

Het mobiliteitsvraagstuk van de lokale leerlingen
Relatie met taakveld(en): 4.3
Kinderen moeten naar school en dienen dit op een veilige manier te kunnen doen. Voor kinderen die door ziekte, een handicap of gedragsproblemen niet zelfstandig naar het speciaal onderwijs kunnen moet de overheid zorgen voor leerlingenvervoer. De gemeente Kerkrade vind het erg belangrijk dat ieder kind naar school kan gaan en zorgt daarom dat dit leerlingenvervoer er is. Ook voor kinderen die de Nederlandse taal niet machtig zijn en tijdelijk naar de Taalschool gaan.
In 2019 vond er een aanbesteding voor de vervoerstaken leerlingenvervoer in Zuid-Limburg plaats. Hierdoor bestaan er vanaf het schooljaar 2020/2021 nieuwe afspraken. Doordat er extra eisen zijn gesteld aan het vervoer en steeds meer kinderen gebruik maken van het leerlingenvervoer zijn de kosten hiervan in de afgelopen jaren elk jaar verder toegenomen.

Er wordt nu opnieuw naar het bestaande beleid gekeken. In 2022 zal een voorstel worden gedaan om dit beleid aan te passen (via de verordening), waarbij rekening zal worden gehouden met deze nieuwe ontwikkelingen.

Onderwijsachterstanden
Relatie met taakveld(en): 4.3
De gemeente Kerkrade en Stichting Kinder Opvang Parkstad (Stg. KOP) hebben met ingang van 1 januari 2020 het nieuwe peuterstelsel ingevoerd. Doel hiervan is om een kwalitatief goede peuteropvang van 16 uur per week voor ieder kind van 2,5 tot 4 jaar te hebben.
Hiermee wil de gemeente dat ieder kind een goede basis krijgt. In 2021 heeft een eerste evaluatie plaatsgevonden. Het is echter te vroeg om hier conclusies uit te trekken. Veel ouders hebben vanwege de Corona pandemie hun kinderen namelijk niet of veel minder naar de opvang laten gaan.In 2022 zal er een nieuwe evaluatie plaatsvinden. Waar nodig zal het huidige programma dan worden aangepast.
Het verbeteren van de kwaliteit zal een vast punt van aandacht blijven. Samen met onze partners op dit gebied, zoals Onderwijsstichting Movare en Kinderopvang Parkstad (KOP) houden we alle ontwikkelingen bij. Waar nodig passen we onze aanpak aan. Dit doen wij om achterstanden op het gebied van ontwikkeling in onderwijs te voorkomen.

C. Wat mag het kosten?

Exploitatie

4 Onderwijs	REK.	BEGR.		MJR.		
	2020	Bijgesteld 2021	Primair 2022	2023	2024	2025
LASTEN						
4.2 Onderwijshuisvesting	2.480	3.300	2.670	2.611	2.447	2.684
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.733	3.211	1.290	1.221	1.228	1.228
TOTAAL LASTEN	**5.213**	**6.511**	**3.960**	**3.832**	**3.675**	**3.912**
BATEN						
4.2 Onderwijshuisvesting	535	314	56	56	56	56
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.776	2.072	266	266	266	266
TOTAAL BATEN	**2.311**	**2.386**	**322**	**322**	**322**	**322**

Investeringen

TV	Omschrijving	V/U[1]	E/M[2]	2021	2022	2023	2024	2025	2021 - 2025
II Overige investeringen									
4.2	Onderwijsvoorzieningen	v	e	200	200	200	200	200	1.000
4.2	Bs Veldhof/IKC Droomhof	u	e	0	0	6.549	0	0	6.549
Totaal Programma 4				**200**	**200**	**6.749**	**200**	**200**	**7.549**

[1] V = een vervangingsinvestering, U = een uitbreidingsinvestering.
[2] E = een investering met economisch nut, M = een investering met maatschappelijk nut.

D. Toelichting op financiële mutaties en overige zaken

Financiële mutaties

Exploitatie

Onderwijs (4.2)
Met het behalen van het noodzakelijke aantal ouderverklaringen kan de volgende fase van start in de ontwikkeling en oprichting van nieuw volwaardig voortgezet onderwijs in Kerkrade. Hiertoe zullen ook in 2022 nog de nodige stappen gezet moeten worden. Zo is blijvende inhoudelijke en juridische ondersteuning van een kwartiermaker en VOS/ABB noodzakelijk in het proces van de aanvraag richting onderwijsinspectie en het Ministerie van OCW, zal een start gemaakt worden met een analyse van potentiële onderwijslocaties, en zal Het Martin Buber onder leerlingen en ouders ook "levend" gehouden worden door (ver)nieuw(d)e Beleef-Wat-Je-Leert routes en doorlopende communicatie. Tenslotte zal nader onderzocht moeten worden in welke bestuursvorm het bevoegd gezag definitief gegoten moet worden. De uitvoering hiervan vergt nog veel tijd (intern en extern), waardoor extra ondersteuning onontbeerlijk is voor 2022 e.v. Hiervoor wordt over de periode 2022 t/m 2025 jaarlijks € 250.000 gereserveerd.

Leerlingenvervoer (4.3)
Vanaf 2021 wordt er op basis van het bestaande beleid een verdergaande stijging verwacht. De in 2021 afgeronde aanbesteding heeft niet tot een besparing kunnen leiden. Een toename van de vervoersprijzen en het aantal kinderen dat gebruikt maakt van het leerlingenvervoer heeft deze kostenstijging veroorzaakt. Hiermee is de ombuigingsopdracht niet gerealiseerd.
Uitgangspunt blijft namelijk dat leerlingen met aangetoonde beperkingen en die geen eigen vervoer hebben, zoveel als mogelijk gebruik kunnen blijven maken van een passend niveau van leerlingenvervoer. Gemeenten kunnen op basis van een nieuwe VNG Model Verordening hun beleid aanpassen en een nieuwe verordening vaststellen voor het leerlingenvervoer. Dit vanwege de vele ontwikkelingen in het Sociaal Domein en specifiek in het passend onderwijs, waardoor de huidige verordening op onderdelen kan worden aangepast. Ook de ontwikkelingen van de vervoersprijzen en het aantal kinderen zullen hierin worden meegenomen.

Investeringen

Bs Veldhof/IKC Droomhof (4.2)
In de raad van september 2021 is ingestemd met de nieuwbouw van de Bs De Veldhof / IKC Droomhof aan de Anselderlaan 10 te Eygelshoven. Hiervoor is in 2023 een investeringskrediet opgenomen van € 6.549.000.

Overige vermeldenswaardige zaken

MartinBuber college (4.2)
In de afgelopen jaren is het voortgezet onderwijs vrijwel geheel uit Kerkrade verdwenen, we hebben alleen nog vmbo-onderwijs. Hierdoor moeten veel kinderen naar middelbare scholen die verder weg liggen. Bijvoorbeeld in Heerlen en Landgraaf. Omdat onderwijs belangrijk is voor een stad vol energie maar vooral ook omdat alle kinderen van Kerkrade een start met veel kansen verdienen, is de gemeente Kerkrade met verschillende maatschappelijke partners uit onderwijs en kinderopvang gaan samenwerken. Dit heeft geleid tot het initiatief om in Kerkrade een nieuwe volwaardige Mavo-Havo-Vwo-school op te richten. Het Martin Buber.Het is de bedoeling dat deze school een belangrijke plek gaat innemen in onze stad. Een plek waar kinderen de kans krijgen om op te groeien tot zelfstandige jonge mensen. Mensen die met hoofd, hart en handen willen meewerken aan de samenleving. In juni 2021 heeft de gemeente het initiatief bij DUO aangemeld om de benodigde ouderverklaringen te kunnen registreren. Inmiddels is gebleken dat ruim voor het einde van de inmiddels verlengde registratietermijn het benodigd aantal ouderverklaringen voor de drie richtingen is behaald. Hiermee kan samen met de inhoudelijke stukken uiterlijk 31 oktober een aanvraag worden ingediend bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap die moet leiden tot een positief besluit van de Minister in mei 2022 waarmee de school kan worden opgericht. Start van de school is dan voorzien per 1-8-2023.

Onderwijshuisvesting (4.2)

In overleg met Onderwijsstichting Movare is het de bedoeling dat het bestaande Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs (IHP) wordt aangepast. Met als doel om iets te kunnen doen met de vele ontwikkelingen die spelen op het gebied van huisvesting van de scholen.

Zo hebben de basisscholen St. Ursula en Bleijerheide tijdelijk uitbreiding gekregen en groeit het aantal kinderen op basisschool de Doorkijk harder dan verwacht. In overleg met Movare is geconcludeerd dat het momenteel niet nodig is een geheel nieuw IHP op te stellen. Wel zal er een planning worden gemaakt waarin huisvestingsplannen voorrang krijgen. De nodige huisvestingsprojecten zullen vervolgens verder worden uitgewerkt. Eind 2021/ begin 2022 zal een eerste versie van de zogenoemde uitvoeringsagenda klaar zijn. Hierbij wordt ook rekening gehouden met de doelstellingen met betrekking tot klimaat en verduurzaming.

Over het Integraal Kindcentrum Eygelshoven is in de raad van september 2021 een besluit genomen. Het doel is dat dit kindcentrum in 2024 gerealiseerd is. Dat betekent dat de verdere voorbereidingen worden opgepakt. De aanbesteding voor een aannemer kan worden opgestart, zodat eind 2022 kan worden gestart met de bouw van het nieuwe kindcentrum.

E. Indicatoren

Basisset beleidsindicatoren

Omschrijving	Bron	Eenheid	Periode	Kerkrade	Nederland	Limburg
Absoluut verzuim	DUO/Ingrado	Aantal per 1.000 leerlingen	2019	1,2	2,4	1,9
Relatief verzuim	DUO/Ingrado	Aantal per 1.000 leerlingen	2019	36	26	25
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	DUO/Ingrado	%	2020	3,0	1,7	2,0

Overige indicatoren

Omschrijving	Bron	Eenheid	2016	2017	2018	2019	2020
RMC-ers: school-verlaters zonder startkwalificatie * (schooljaar eindigend in): - oude - nieuwe	Bureau VSV	Aantal	215 124 91	227 128 99	303 211 92	227 194 103	294 n.n.b. 74
Wv. uitgeschreven als VSV-er	Bureau VSV	Aantal	75	75	67	78	74
Vrijstellingen wv. schoolbezoek buitenland (schooljaar eindigend in)	Bureau VSV	Aantal				146 122	152 130
schoolverzuim: - meldingen - leerlingen (schooljaar eindigend in) **	Bureau VSV	Aantal				 229 109	 355 109

Onderzoeken absoluut schoolverzuim (schooljaar eindigend in) ***	Bureau VSV	Aantal	3	3	8	5	8
Maatregelen (schooljaar eindigend in)	Bureau VSV	Aantal	16	5	3	5	3
Thuiszitters (per 1 augustus)	Bureau VSV	Aantal	6	9	15	11	9
Deelname peuterspeelzaal	Kinderopvang Parkstad (KOP)	% van 2 en 3-jarigen	65,1	58,6	63,9	58,3	45,3
Indicatie doelgroep-peuter t.b.v. VVE door JGZ (bij 14 maanden consult)	Meander JGZ	Aantal	150	228	191	171	74

* *Door de overstap naar een nieuw systeem zijn vanaf 2017 alle jongeren tussen 18 en 23 jaar die niet op school zitten en geen startkwalificatie hebben, geregistreerd incl. de groep kwetsbare jongeren (o.m. uit Praktijkonderwijs of VSO met uitstroomprofiel onderwijs of arbeid) die voorheen niet tot de doelgroep van het bureau VSV behoorden.*

** *Het aantal meldingen en betrokken leerlingen met verzuim van minimaal 16 uren binnen 4 weken onder leerlingen tot 18 jaar.*

*** *Het aantal leerplichtige jongeren dat bij geen enkele school staat ingeschreven.*

5 Sport, cultuur en recreatie

A. Algemeen

Omschrijving van het programma
Het programma is gericht op het mogelijk maken dat mensen in redelijkheid in sociale verbanden kunnen leven en kunnen participeren in de samenleving. Daartoe behoort onder meer het ondersteunen en het stimuleren van vrijwilligersinitiatieven. De voorzieningenstructuur dient vraag-gestuurd en toegankelijk te zijn voor alle burgers.
Daarnaast gaat het programma in op het bieden van gelegenheid aan, en stimuleren van, de bevolking om de vrije tijd op een zinvolle manier te besteden door middel van bewegen, ontmoeten en culturele/ educatieve activiteiten.
Als laatste ziet dit programma op het beheer en onderhoud van openbaar groen en recreatie.

Relatie met paragrafen

Dit programma heeft een relatie met de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen (§3).

Taakvelden

5.1 Sportbeleid en activering
5.2 Sportaccommodaties
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
5.4 Musea
5.5 Cultureel erfgoed
5.6 Media
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie

B. Speerpunten van beleid

Bezien van de lokalisering, het vermarkten van de stad in een nadrukkelijke relatie tot toerisme en organisatie van evenementen
Relatie met taakveld(en): 5.3
Om ervoor te zorgen dat mensen weten waar de gemeente Kerkrade voor staat, gaan we onze stad nog nadrukkelijker 'vermarkten'. Daarbij gaat de reguliere gemeentelijke communicatie meer in samenhang met Beleef Kerkrade aan de slag. Dat wil zeggen dat we nog meer gaan laten zien wat Kerkrade allemaal te bieden heeft. We willen dat mensen weten dat Beleef Kerkrade niet alleen een merk is waarmee we bezoekers van buiten Kerkrade naar onze stad willen lokken. Beleef Kerkrade is zeker ook van toepassing als je hier woont, werkt, onderneemt of naar school gaat. Je beleeft onze stad die volop werkt aan gezondheid & vitaliteit. Je beleeft bovendien een stad die het belangrijk vindt dat iedereen zich veilig voelt en waar iedereen mee mag denken en doen. En natuurlijk kun je óók als inwoner of ondernemer al die prachtige plekken en de sfeervolle evenementen en activiteiten die Kerkrade rijk is volop beleven.

Binnen het actuele stadsmarketingplan Beleef Kerkrade worden de bestuurlijke onderwerpen Gezondheid & Vitaliteit, Veiligheid en Participatie in samenhang met de reguliere communicatie vervlecht en daarmee onderling versterkt.

Evenementen met kwaliteit, sfeer en beleving
Relatie met taakveld(en): 5.3
In deze bestuursperiode is het accent binnen het evenementenbeleid verschoven van kwantiteit naar kwaliteit, gekoppeld aan meer sfeer en beleving. Tegelijkertijd maakt evenementenbeleid onderdeel uit van Programma van de Stad. Samen met toerisme, centrummanagement en HuB werd en wordt gewerkt aan een aantrekkelijke programmering van de stad, met als doel meer bezoekers te trekken naar Kerkrade.

Met de koppeling van kwalitatieve programmering aan het stadsmarketingplan Beleef Kerkrade wordt daarbij Kerkrade meer en meer op de kaart gezet.

Het evenementenbeleid wordt - naast bovenstaande kwaliteitsslag - de komende periode nadrukkelijker verweven met de bestuurlijke onderwerpen Gezondheid & Vitaliteit, Veiligheid en Participatie, naast Beleef Kerkrade. Zo wordt het *Vie – Leven in Beweging* gedachtegoed samen met organisatoren meer en meer verwerkt bij evenementen, denk aan bewegen, gezonde voeding en ontmoeting. Vanuit participatie worden bijvoorbeeld maatschappelijke organisaties betrokken bij de organisatie van events. Veiligheid was al een basisvoorwaarde binnen het evenementenbeleid, en zal ook zo blijven.

Mochten maatregelen als gevolg van de Corona pandemie binnen de eventbranche in 2022 aan de orde zijn, wordt vanuit Beleef Kerkrade - in nauwe samenwerking met eventpartners - gekeken naar wat wel kan.

Ontzien van het verenigingsleven bij bezuinigingen en financiële beperkingen
Relatie met taakveld(en): 5.1, 5.3
Het is de bedoeling dat het verenigingsleven een belangrijke rol blijft vervullen in Kerkrade. Deze rol zal alleen maar belangrijker worden in 2022 als er weer meer ruimte komt voor ontmoetingen en activiteiten. Verenigingen, zoals bijvoorbeeld sportverenigingen, culturele verenigingen, ouderen sociëteiten, speeltuinverenigingen zorgen ervoor dat het goed wonen en leven is in Kerkrade.
Om dit zo te houden, worden de subsidies voor de verschillende verengingen zoveel mogelijk gelijk gehouden.
Ook wordt er gekeken hoe we de samenwerking tussen de verenigingen verder kunnen verbeteren. Door de Corona pandemie zijn gesprekken hierover tijdelijk gestopt. Echter, zodra dit weer kan, zullen deze gesprekken weer worden opgepakt.

Realiseren van VIE voor een bijdrage aan een gezonde en vitale gemeente
Relatie met taakveld(en): 5.1
We zijn druk bezig met het ontwikkelen van het project VIE. De gebouwen met een nieuw zwembad, sporthal en horeca zullen in maart 2022 klaar zijn. Maar Vie is meer dan de gebouwen. De aanpak van vitaliteit en gezondheid vraagt om veel geduld. Het doel is om de gezondheid die mensen in Kerkrade

ervaren, te verbeteren. Dit doen we met programma's die passen binnen de centrale thema's in Vie die zijn vastgelegd in het lokale uitvoeringsprogramma Vie. Dit programma is in januari 2021 door de raad vastgesteld. De thema's van Vie zijn: Gezonde Jeugd, Vitale wijken en Vitaal ouder worden. De programma's zullen in de loop van de tijd steeds worden aangepast. Als een programma niet werkt, stoppen we ermee. Ook zullen er steeds nieuwe programma's starten. Om te weten waar we welke programma's het beste kunnen inzetten, wordt de monitoring (het volgen of het goed gaat) die in 2021 gestart is met 'Onze regio in beeld' verder uitgewerkt.
Het uitvoeren van de programma's kunnen we niet als gemeente alleen. Hierbij hebben we onze inwoners nodig maar ook de partijen die in onze samenleving werken. In 2022 zal deze samenwerking nog verder vorm krijgen. Communicatie is dus erg belangrijk. Daarnaast werken we ook samen met de gemeenten in én de regio Parkstad Limburg. De gemeente Kerkrade heeft een belangrijke rol als kartrekker (degene die het voorbeeld is voor anderen en ideeën voorstelt) op het gebied van vitaliteit en gezondheid in de regio. Hoe ze dat doet, is opgeschreven in het Regionale uitvoeringsprogramma Vie. Dit is in mei 2021 vastgesteld in het dagelijks bestuur van de regio Parkstad en past in de regionale aanpak van achterstanden in de zogenaamde Regiodeal.

C. Wat mag het kosten?

Exploitatie

5 Sport, cultuur en recreatie	REK.	BEGR.		MJR.		
	2020	Bijgesteld 2021	Primair 2022	2023	2024	2025
LASTEN						
5.1 Sportbeleid en activering	345	1.134	929	299	299	299
5.2 Sportaccommodaties	3.006	2.806	2.372	1.948	1.902	1.793
5.3 Cultuurpresentatie, prod.partic.	5.362	5.983	5.851	5.419	5.393	5.372
5.5 Cultureel erfgoed	154	688	116	112	110	110
5.6 Media	1.140	1.134	1.134	1.134	1.134	1.134
5.7 Openbaar groen en recreatie	2.570	3.147	3.001	2.955	2.940	2.935
TOTAAL LASTEN	**12.577**	**14.890**	**13.402**	**11.867**	**11.777**	**11.642**
BATEN						
5.1 Sportbeleid en activering	150	105	30	0	0	0
5.2 Sportaccommodaties	334	423	223	208	208	208
5.3 Cultuurpresentatie, prod.partic.	328	315	323	323	323	323
5.5 Cultureel erfgoed	0	1	1	1	1	1
5.6 Media	94	87	87	87	87	87
5.7 Openbaar groen en recreatie	97	251	36	36	36	36
TOTAAL BATEN	**1.004**	**1.181**	**699**	**654**	**654**	**654**

Investeringen

TV	Omschrijving	V/U[1]	E/M[2]	2021	2022	2023	2024	2025	2021 - 2025
I Reguliere investeringen									
5.7	IBA Leisurelane	v	e	300	100	0	0	0	400
5.2	Buitensportaccommodaties	u	m	2.245	45	45	45	45	2.425
5.7	Groen Super Local	v	m	40	0	0	0	0	40
5.7	Openbaar groen	u	m	320	360	360	360	360	1.760
5.5	Rolduc "kanjermonument"	v	e	200	700	300	0	0	1.200

III Leningen									
5.3	Brouwerij Rolduc	u	-	80	0	0	0	0	80
Totaal Programma 5				**3.185**	**1.205**	**705**	**405**	**405**	**5.905**

[1] V = een vervangingsinvestering, U = een uitbreidingsinvestering.

[2] E = een investering met economisch nut, M = een investering met maatschappelijk nut.

D. Toelichting op financiële mutaties en overige zaken

Financiële mutaties

Exploitatie

VIE programmalijnen (5.1)
Voor de programma's van VIE is er voor de periode 2021 t/m 2030 jaarlijks een bedrag beschikbaar van € 1,2 mln. Daarnaast is er in 2021 € 0,5 mln extra beschikbaar gesteld uit de reserve Sociaal Domein om Vie extra goed weg te kunnen zetten. In 2021 is toen direct gezegd dat als de begroting hiervoor ruimte heeft, er ook in 2022, 2023 en 2024 € 0,5 mln extra beschikbaar wordt gesteld vanuit de reserve Sociaal Domein. In deze begroting is voor 2022 dit geld ook opgenomen.

Binnensport (5.2)
Voor het beheer en gebruik van de binnensportaccommodaties heeft een Europese aanbesteding plaatsgevonden. Met ingang van 2021 zal hierdoor jaarlijks € 170.000 worden bespaard.
In 2022 zal de besparing lager uitvallen. Reden hiervoor is dat de verhuizing naar het nieuwe VIE-gebouw pas in maart 2022 plaatsvindt. Hierdoor moet het Zwembad D'r Pool in de eerste maanden van 2022 ook nog open blijven. De kosten voor die periode worden geschat op € 80.000. Hierdoor zal de besparing in 2022 'netto' € 90.000 bedragen.

MFC d'r Pool (5.2)
In 2022 zal het nieuwe zwembad in het project Vie open gaan. Om de beoogde herontwikkeling (woningbouw) op de locatie mogelijk te maken lopen contracten af en worden contracten opgezegd. De uitgaven en de inkomsten van het complex MFC d'r Pool worden hiervoor uit de begroting gehaald. In 2021 is er € 64.000 minder nodig en in 2025 is er € 54.000 minder nodig. Dit moet worden aangepast in de begroting.

HuB (5.3)
In vorige jaren zijn met de partners van het gebruik en de exploitatie van de HuB., te weten Parkstad Limburg Theaters, de Bibliotheek en de Muziekschool afspraken gemaakt over langere openingstijden en extra activiteiten van en voor de HuB. Hiervoor is een bedrag van € 132.000 extra geld berekend en afgesproken. Na een uitgebreide beoordeling van de uitvoering met resultaten zouden meer vaste afspraken hierover gemaakt gaan worden. Door de Corona pandemie hebben de partners die we noemden de afspraken niet goed kunnen nakomen, waardoor een eindoordeel nu niet zinvol en realistisch is. Daarom worden de eerder gemaakte afspraken nu doorgetrokken met één jaar in 2022, met als doel in de tweede helft van 2022 de beoordeling af te ronden. Om de kansen en mogelijkheden bij de herstart van het afgesproken programma na de Corona pandemie een extra aanmoediging te geven, is voor de verdere professionalisering van de website, de marketing en de communicatie van de HuB een extra bedrag van € 30.000 afgesproken in 2022. Voor de jaren na 2022 is een vast bedrag van € 81.000 (50%) voor genoemde doelen in de meerjarenbegroting meegenomen.

Wereld Muziek Concours (5.3)
In 2022 vindt in Kerkrade weer het Wereld Muziek Concours (WMC) plaats. Voor de nodige voorbereidende werkzaamheden in de openbare ruimte is in 2021 een bedrag van € 40.000 opgenomen. Voor de werkzaamheden die tijdens het WMC in de openbare ruimte worden uitgevoerd is in 2022 een bedrag van € 80.000 opgenomen in de exploitatie.

Stadsmarketing (5.3)
Om ervoor te zorgen dat Kerkrade een communicatievere gemeente wordt én zich nog nadrukkelijker kan 'vermarkten', wordt het marketingbudget opgehoogd met € 40.000.

Professionele instellingen (5.3)
In de subsidietoekenningen aan de zgn. professionele instellingen van de gemeente Kerkrade is jarenlang géén rekening gehouden met de jaarlijkse autonome toename van de kosten als gevolg van prijsstijgingen. Feitelijk hebben deze instellingen aldus deze kostenstijgingen financieel gedekt uit eigen middelen, dan wel gerealiseerd door middel van interne bezuinigingen. Op grond van deze constateringen en feiten is in de voorliggende conceptbegroting 2022 als tegemoetkoming in de toename van kosten als gevolg van prijsstijgingen vooralsnog in totaal € 100.000 gereserveerd.

Openbaar groen (5.7)
Het onderhoud van het openbaar groen wordt uitgevoerd door de medewerkers van Werkgeversservicepunt (WSP) Parkstad. Deze medewerkers zijn voor onbepaalde tijd bij de gemeente gedetacheerd en hebben allemaal een Wsw-indicatie (Wet Sociale Werkvoorziening). Omdat deze wet sinds 2015 niet meer bestaat, worden medewerkers die de dienst verlaten niet meer vervangen. Het gevolg hiervan is dat deze groep terug is gelopen van 93 medewerkers in 2015 naar 56 medewerkers op dit moment. Met elke medewerker die de dienst verlaat valt ook de (rijks)subsidie weg.
In de afgelopen jaren is deze terugloop opgevangen door groenvoorzieningen aan te brengen die minder onderhoud nodig hebben. Zo zijn bijvoorbeeld meerdere perken met heesters vervangen door gazons. Ook zijn machines aangeschaft, bijvoorbeeld voor het bijhouden van de hagen. Deze mogelijkheden zijn nu volledig benut. Om het openbaar groen in stad en wijken ook in de toekomst goed te kunnen onderhouden, blijft handwerk nodig. Alleen op die manier kunnen we voorkomen dat de kwaliteit van het openbaar groen achteruit gaat, dat er meer klachten van burgers komen en dat de huidige medewerkers het werk niet meer aankunnen. Om in de drukke periodes extra medewerkers in te huren wordt de exploitatie met ingang van 2022 jaarlijks opgehoogd met € 250.000.

Diverse overige posten (diverse taakvelden pr. 5)
Hieronder vallen twee overige mutaties. De opbrengsten door de verkoop van de grond openbaar groen Kaffebergsweg (+37 in 2021) en extra kosten voor bomenbeheer (-30 in 2021).

Investeringen

Rolduc "Kanjermonument" (5.5)
Voor het Kanjermonument Rolduc kan van het voor 2021 begrote investeringsbedrag € 400.000 doorgeschoven worden naar 2022.

Overige vermeldenswaardige zaken

Duurzaam muziekonderwijs (5.3, 4.1)
Meer Harmonie in de Samenleving (MHIDS) is een project waarin 3 gemeentes (Kerkrade, Landgraaf en Brunssum) en onderwijsstichting Movare samenwerken. In juni 2021 is deze overeenkomst getekend. De basis van het project is dat alle Kerkraadse basisschoolleerlingen vanaf het schooljaar 2021/2022 goed muziekonderwijs krijgen. Dat gebeurt in samenwerking met maatschappelijke en culturele instellingen en verenigingen. Het project verbindt onderwijs, cultuur en de maatschappij met elkaar. Er wordt gewerkt met één gezamenlijke missie, visie en kernwaarden. De huidige en toekomstige basisschoolleerlingen staan hierbij centraal. Het doel is een binnen- en buitenschoolse doorgaande leerlijn op te zetten, waarin kinderen breed kennis maken met muziek. De effecten van Meer Harmonie in de Samenleving worden tijdens het programma wetenschappelijk onderzocht. De onderzoekers van de Universiteit Maastricht zullen hier verslag over doen.
De totale jaarlijkse kosten voor Kerkrade tijdens de looptijd van de overeenkomst bedragen € 78.175 per schooljaar. De betaling wordt gedaan van de subsidie voor 'Klinkend perspectief' en consulentschap door de stichting SMK. Dit is een bedrag van € 50.576. Het restbedrag wordt voor 4 jaar betaald uit de algemene reserve Kerkrade van de stichting SMK.

Wereld Muziek Concours 2022 (5.3)
In de afgelopen zeventig jaar werd het Wereld Muziek Concours (WMC) een begrip in de internationale muziekwereld. Het WMC vormt voor de vele amateur muziekgezelschappen én de bezoekers een ontmoetingsplek waar culturen samenkomen om samen muziek te maken.

Nieuwe visie
Het WMC gaat met de tijd mee, daarom is een nieuwe visie geformuleerd. Het WMC wil de wereld van de blaasmuziek open, transparant en nieuwsgierig tegemoet treden en verandering in de muziekwereld mogelijk maken. WMC staat voor de verbindende kracht van de blaasmuziek, ook op maatschappelijk vlak. Dit zijn voor de komende vier jaar de kernwaarden van het WMC:

- *Intercultureel*
  WMC is een plek waar culturen elkaar ontmoeten op muzikaal vlak.
- *Inclusief*
  Iedereen is welkom, er wordt geen verschil gemaakt in afkomst, geaardheid of beperking.
- *Interdisciplinair & Interdependent*
  Interdisciplinair: er vinden uitwisselingen plaats op muzikaal vlak, er wordt geschakeld tussen de verschillende muziekdisciplines. Interdependent: er is verbinding tussen de mensen.
- *Intrinsiek*
  Muziek draagt bij aan de persoonlijke ontwikkeling van het individu.
- *Innovatief*
  Tijdens het festival voert vernieuwing en experimenteren de boventoon.

Voor het festival in 2022 worden 250 deelnemende amateurgezelschappen, met ongeveer 20.000 actieve muzikanten, voor de verschillende wedstrijden verwacht.

Beheer buitensportaccommodaties (5.2)
De gemeente voert het onderhoud uit aan de gemeentelijke buitensportaccommodaties. Voor het beheren van de buitensportaccommodaties is in de begroting van 2022 € 221.000 beschikbaar.

E. Indicatoren

Basisset beleidsindicatoren

Omschrijving	Bron	Eenheid	Periode	Kerkrade	Nederland	Limburg
Niet sporters	GGD/CBS/RIVM	%	2020	64,4	49,3	53,5

Overige indicatoren

Omschrijving	Bron	Eenheid	2016	2017	2018	2019	2020
Deelname sport/actieve sporters - waarvan 1 of meer keren per week	Burgeronderzoek	%		46 93		47 87	
Sportverenigingen (per 1 januari) * - jeugd - volwassenen	Welzijn	%	 30,6 9,9				 28,8 9,7
Verenigingen niet-professionele kunstbeoefening (per 1 januari) * - jeugd - volwassenen	Welzijn	%	 2,4 3,6				 1,8 3,6

Bibliotheek Kerkrade - volwassenen - bezoekers	Bibliotheek Kerkrade	% Aantal * 1.000	4,2 105	4,0 100	3,7 176	4,4 225	4,3 106
Cursisten Muziekschool / Vrije academie Parkstad - langlopend - kortlopend	SMK / VAP	% Aantal * 1.000	3,4 1.280 334	3,2 1.263 1.215	3,0 1.197 1.071	4,0 1.222 628	4,0 1.457 369
Tevreden over onderhoud groen	Burgeronderzoek	%		47		48	
Oppervlakte groen (dec.) **	Stedelijk beheer	m² per inwoner				112,0	82,3***
Oppervlakte stedelijk groen (dec) **	Stedelijk beheer	m² per inwoner				27,9	29,1***

* *Op basis van de huidige subsidieverordening wordt het aantal leden van een vereniging één keer op de 4 jaar geteld; de percentages in 2012 waren voor de sportverenigingen bij de jeugdleden 34,5% en volwassen leden 10,5%. Bij de verenigingen op het gebied van niet-professionele kunstbeoefening was het percentage jeugdleden 6,9% in 2012.*

** *Na een volledige revisie van de registratie zijn de cijfers vóór 2019 niet meer vergelijkbaar.*

*** *Voorlopige cijfers.*

6 Sociaal Domein

A. Algemeen

Omschrijving van het programma
De gemeente is ten aanzien van verschillende bevolkingsgroepen verantwoordelijk voor een aantal vormen van zorg binnen het brede sociale domein zoals inkomen, ondersteuning, maatschappelijke participatie, hulp en maatschappelijke voorzieningen. Kenmerken van de samenwerking in de sociale wijkteams zijn: vraaggericht en -gestuurd, integraal en proactief. Het motto is “doen”. In de beoordeling van de situaties wordt ten eerste uitgegaan van de eigen kracht van de klant, de leefeenheid, de straat, de buurt en de wijk, de zogenaamde zelfredzaamheid.

Burgers die vanwege hun inkomenssituatie tot de doelgroep behoren, ondersteunen in hun sociale, mentale en financiële weerbaarheid en activeren om (hernieuwd) deel te nemen aan de samenleving.

Relatie met paragrafen

Niet van toepassing.

Taakvelden

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
6.2 Wijkteams
6.3 Inkomensregelingen
6.4 Begeleide participatie
6.5 Arbeidsparticipatie
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
6.81 Geëscaleerde zorg 18+
6.82 Geëscaleerde zorg 18-

B. Speerpunten van beleid

Samenwerken is nog altijd van groot belang
Relatie met taakveld(en): 6.1.
De gemeente wil en kan niet alles alleen doen. Om alles wat we willen bereiken ook echt te kunnen bereiken, moeten maar willen we ook steeds meer samenwerken. Door samen te werken kunnen we gebruik maken van de kennis en kunde van iedereen. Dat zal uiteindelijk de beste resultaten hebben.
Als gemeente zullen we dus steeds meer een deelnemer worden in netwerken. Netwerken waarin (professionele) partners én burgers een belangrijke rol vervullen. Dat hebben we ook opgeschreven in het beleidsplan 'Samen verder 2019-2022'. Deze manier van samenwerken, past helemaal binnen de manier waarop we ook met Vie de gezondheid en vitaliteit willen vergroten. Samen, met iedereen. Niet 'van boven af' opleggen, maar samen 'van onderop' bouwen. In 2022 gaat Vie verder met (proef)projecten van samenwerken.

Meer grip op de jeugdzorg
Relatie met taakveld(en): 6.72 en 6.82
Alle Kerkraadse kinderen en jongeren groeien in Kerkrade normaal, gezond en veilig op. Ze worden volwassen en kunnen later voor zichzelf zorgen en meedoen in Kerkrade. Ouders, familie en vrienden ondersteunen daarbij zoveel als mogelijk is. Als er dan toch nog hulp nodig is, zorgt de gemeente Kerkrade daarvoor. Dan zijn er genoeg professionals die daar veel verstand van hebben en echt helpen. Daar hoeft niet lang op te worden gewacht, het duurt zo kort als mogelijk en zo lang als nodig is.
Nu kost dit de gemeente Kerkrade nog veel geld. Meer dan we daarvoor van de regering krijgen. Het verschil tussen de uitgaven en inkomsten voor jeugdhulp willen we zo klein mogelijk maken.

Niet alleen de gemeente Kerkrade maar ook alle gemeenten in Zuid-Limburg en landelijke overheid maken daarvoor plannen. Ze maken daarover ook samen afspraken zodat de plannen goed bij elkaar passen. Het doel hiervan is een betere en betaalbare jeugdhulp. Het is een voorwaarde dat gemeenten hiervoor met elkaar samenwerken.

Plannen van de gemeente Kerkrade (uitgewerkt door de gemeentelijke Taskforce Jeugdhulp):

1. Preventie.
   Als we problemen kunnen voorkomen doen we dat. Dat kan door op tijd bij een kind te zien dat iets minder goed gaat. En dan daar ook iets aan doen wat werkt. Daarom gaan we uitzoeken wat echt werkt bij het voorkomen van die problemen. Om problemen te voorkomen gaan we alleen nog dat doen waarvan we weten dat het werkt. Daarvoor wordt ook samengewerkt met het VIE-programma "gezonde jeugd". Dit programma moet namelijk zorgen voor meer kinderen met een goede gezondheid en dus minder problemen.
2. Goede toegang tot jeugdhulp via de gemeente.
   De medewerkers van de gemeente weten er veel van af. Ze beoordelen niet alleen of er hulp nodig is maar ook hoe en door wie die het beste kan worden gegeven. Zie alle andere punten.
3. Eigen kracht versterken.

We moedigen ouders aan om hun kinderen zoveel mogelijk zelf te helpen. Als het nodig is ondersteunen we ze daarbij.

4. Integrale hulp.
   We gaan nog meer en beter samenwerken met de jeugdigen, ouders, scholen, huisartsen en andere organisaties die met en voor kinderen werken. Samen bekijken we de vragen om hulp. Samen bepalen we welke hulp nodig, waar die nodig is en wie wat doet.
5. Volwassen en zelfstandig worden.
   Zo weinig mogelijk jongeren hebben nog jeugdhulp nodig als ze 18 jaar oud worden (volwassen en zelfstandig worden).
6. Werken op basis van informatie.
   Met de organisaties die veel hulp verlenen bespreken wat er goed gaat en wat niet of beter kan. We houden goed bij welke en hoeveel jeugdhulp er wordt gegeven en hoeveel dat kost. Daardoor zien we op tijd of iets goed of fout gaat of moet worden uitgezocht. Dan kunnen we op tijd dingen bespreken en proberen te veranderen.
7. Werken in de wijk.
   We willen weten hoe het met de kinderen, jongeren en ouders gaat. Daarvoor zijn we aanwezig in de wijk. Daar zijn we zichtbaar aanwezig en werken we samen met anderen in de wijk. De jeugd die hulp nodig heeft, krijgt die ook zoveel mogelijk in de wijk. Alleen voor zware hulp moeten onze inwoners buiten de wijk zijn.

In oktober 2022 wordt de eerste evaluatie van deze plannen in de commissie B&S besproken.

Plannen van de Zuid-Limburgse gemeenten (daar doet Kerkrade dus ook aan mee):

In 2021 en 2022 wordt uitgewerkt welke jeugdhulp er in Zuid-Limburg vanaf 2023 is. Vier plannen gaan samen voor een groot deel de toekomst van de jeugdhulp in Zuid-Limburg bepalen (beleidskader, transformatieplan 2023, regiovisie jeugdhulpregio Zuid-Limburg en inkoopstrategie). Daarmee wordt antwoord gegeven op de vragen:

1. Wat willen we met de jeugdhulp in Zuid-Limburg bereiken?
2. Welke samenwerking tussen de gemeenten is daarvoor nodig? En wie doet wat?
3. Welke jeugdhulp hebben we daarvoor nodig?
4. Wie kan die jeugdhulp geven?
5. Hoe gaan we voor goede en voldoende jeugdhulp zorgen (inkoop)?

Plannen van de overheid voor heel Nederland:

Ook de landelijke overheid maakt plannen voor betere en betaalbare jeugdhulp:

1. Eenmalig extra geld voor jeugdhulp in 2022:
   Gemeenten krijgen tot nu toe te weinig geld krijgen voor de jeugdhulp. Daarom verhoogt de landelijke overheid het bedrag dat de gemeenten hiervoor krijgen met € 1,314 miljard.
2. Hervormingsagenda:
   Aan dit extra geld is een voorwaarde verbonden. De landelijke overheid en gemeenten spreken samen met de gebruikers en aanbieders van jeugdhulp een aantal maatregelen met elkaar af. Dit heet de hervormingsagenda. Die maatregelen gaan over:
   - Wat is wel en wat is geen jeugdhulp. Niet voor alle problemen en zorgen is jeugdhulp nodig;
   - Meer invloed van de gemeenten op de kwaliteit en hoeveelheid van de jeugdhulp;
   - Gemeenten en organisaties die jeugdhulp geven moeten meer en beter met elkaar samenwerken;
   - Kinderen die uit huis geplaatst moeten worden, kunnen zo thuis mogelijk blijven opgroeien (bij een ander gezin).
   - Hoeveel geld is er de komende jaren nodig om jeugdhulp te kunnen blijven geven?
3. Een nieuwe regering gaat besluiten hoeveel geld de gemeenten de komende jaren voor jeugdhulp krijgen.
4. De nieuwe regering besluit over een nieuwe Jeugdwet.
   Er zijn veranderingen in de Jeudwet nodig om de jeugdhulp te verbeteren en betaalbaar te maken.

Stimuleren van vrijwilligerswerk

Relatie met taakveld(en): 6.1

Kerkraadse inwoners moeten volwaardig en naar eigen vermogen deel kunnen nemen aan de Kerkraadse samenleving. Dat houdt ook in dat iedere inwoner vrijwilligerswerk moet kunnen vinden. Wij proberen het voor iedereen zo gemakkelijk mogelijk te maken. Voor de bestaande én nieuwe vrijwilligers. Dit doen we door:

- Het organiseren van activiteiten in samenwerking met de vrijwilligerscentrale (CKV) bij de welzijnsinstelling Impuls;
- Het uitvoeren van de Samenwerkingsovereenkomst Vrijwilligersnetwerk Samen Leven;
- Het onder de aandacht brengen van de collectieve vrijwilligersverzekering bij de vrijwilligers;
- Het organiseren van speciale 'dankjewel-avonden', workshops, netwerkbijeenkomsten enzovoorts;
- Het blijven ondersteunen van verenigingen en organisaties die worden 'gedragen' door de inzet van vrijwilligers. Door het geven van jaarlijkse subsidies maar ook eenmalige subsidies voor speciale acties en programma's. Dit om de inzet van de vrijwilliger te verbeteren. Deze subsidies zorgen ervoor dat de vrijwilliger beter zijn rol en taken kan uitvoeren.
-

Beschermen van de zwaksten en meest kwetsbaren uit de Kerkraadse samenleving

Relatie met taakveld(en): 6.2, 6.3, 6.71, 7.1

Schulden zijn vaak de oorzaak van problemen in gezinnen. In ieder geval kunnen problemen vaak moeilijk worden opgelost zolang er schulden zijn. Het is daarom belangrijk dat juist de kwetsbare inwoners van Kerkrade worden beschermd. Het beleidsplan en het uitvoeringsplan 'Armoede en Schulden' is hiervoor de basis.

Het bieden van passende hulp, voorkomen en tijdig signaleren van problemen, staan steeds centraal. De gestarte activiteiten van de Voorzieningenwijzer en de Geldwijzerwinkel moeten hun waarde echter nog gaan bewijzen. Ook is het zogenaamde Team Vroeg Eropaf gestart. Met behulp van onder meer het Landelijke Convenant Vroegsignalering mogen 'vastelastenpartners' betalingsachterstanden doorgeven. Onder vast lasten vallen bijvoorbeeld de huur en gas, water en licht. Op deze manier proberen we burgers met geldproblemen zo snel mogelijk te helpen.

Onze samenwerkingspartners Kredietbank Limburg, Impuls en Schuldhulpmaatje geven aan dat de praktijk laat zien dat we onze inwoners met betalingsproblemen veelal wél bereiken, maar dat zij vaak te trots zijn om hulp te vragen. Ook zijn zij vaak mentaal nog niet zo ver om de aangeboden hulp te accepteren. Om ervoor te zorgen dat deze groep, met vaak de grootste problemen financiële hulp toestaat, is daarom extra begeleiding nodig.

Indien het budget schuldhulpverlening voor deze extra begeleiding onvoldoende blijkt te zijn, dan zullen hiervoor extra mogelijkheden en geld voor moeten worden vrijgemaakt voor het jaar 2022. Dit zal zowel inhoudelijk als financieel worden besproken in de evaluatie armoede en schulden in het 4^{e} kwartaal 2021.

Steunen van goede initiatieven die de werkgelegenheid vergroten

Relatie met taakveld(en): 6.3, 6.5, 6.71, 7.1

Het klantenbestand Participatiewet is vanaf 2015 fors gedaald van ruim 2.000 uitkeringen Participatiewet naar ongeveer 1.500 uitkeringen nu. De huidige klanten hebben vaak lange tijd niet gewerkt en problemen op meerdere gebieden. Specifieke hulp is nodig om deze doelgroep zo veel als mogelijk weer aan het werk te krijgen. Iedere klant krijgt hulp die aansluit op de eigen situatie en mogelijkheden om zichzelf te ontwikkelen. We noemen dat maatwerk. Het aanbod in het Flexiforum is hierop gericht. Vanuit het Flexiforum worden er samen met andere partijen 'Leerwerklijnen' ontwikkeld. Enkele van deze leerwerklijnen zijn bijvoorbeeld: Groen, Schoonmaak en Installatie.

Tijdens het re-integratieproces is er ook ruime aandacht voor problemen op andere gebieden dan werk. zoals 'armoede en schulden' en 'gezondheid en vitaliteit'. Om klanten weer aan het werk te krijgen wordt er bij het plaatsen van klanten bij bedrijven samengewerkt met het Werkgevers Servicepunt Parkstad (WSP).

C. Wat mag het kosten?

Exploitatie

6 Sociaal Domein	REK.	BEGR.		MJR.		
	2020	Bijgesteld 2021	Primair 2022	2023	2024	2025
LASTEN						
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	3.498	3.649	3.707	3.675	3.664	3.636
6.2 Wijkteams	4.284	2.075	6.645	6.228	7.685	7.792
6.3 Inkomensregelingen	34.077	35.090	33.914	32.747	32.982	32.382
6.4 Begeleide participatie	21.023	20.734	20.110	20.034	19.328	19.328
6.5 Arbeidsparticipatie	2.610	3.346	2.333	1.775	1.773	1.808
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	2.213	2.530	2.323	2.151	2.043	1.948
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	15.342	17.500	18.121	18.798	18.572	18.819
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	15.593	15.439	15.122	15.503	15.489	15.624
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	11	156	156	156	156	156
TOTAAL LASTEN	**98.652**	**100.519**	**102.431**	**101.066**	**101.692**	**101.492**
BATEN						
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	438	324	222	222	222	222
6.2 Wijkteams	182	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	32.749	32.170	29.743	30.227	30.686	30.686
6.4 Begeleide participatie	25	0	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	53	27	0	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	13	13	11	11	11	11
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	859	570	565	565	565	565
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	10	75	0	0	0	0
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0	0
TOTAAL BATEN	**34.328**	**33.179**	**30.541**	**31.025**	**31.484**	**31.484**

Investeringen

TV	Omschrijving	V/U[1]	E/M[2]	2021	2022	2023	2024	2025	2021 - 2025
I Reguliere investeringen									
6.6	Wmo-hulpmiddelen	v	e	425	425	425	425	425	2.125
6.6	Wmo-trapliften	v	e	75	75	75	75	75	375
Totaal Programma 6				**500**	**500**	**500**	**500**	**500**	**2.500**

[1] V = een vervangingsinvestering, U = een uitbreidingsinvestering.

[2] E = een investering met economisch nut, M = een investering met maatschappelijk nut.

D. Toelichting op financiële mutaties en overige zaken

Financiële mutaties

Exploitatie

Integraal kindcentrum Eygelshoven (6.2)
Het Integraal Kindcentrum (IKC) Eygelshoven dient in 2024 gerealiseerd te zijn. Naast de voorbereidingen voor het gebouw, zal er ook over de inhoud nader moeten worden afgestemd. Zoals de naam al aangeeft, dient de uitvoering integraal vorm te worden gegeven. Dit betekent dat in de voorbereiding afstemming plaats dient te vinden met verschillende partijen, zoals de (jeugd-) en netwerkpartners gericht op talent-ontwikkeling, gezin- en kinderondersteuning en gezondheid. Om dit te begeleiden is een voorbereidingsbudget van € 50.000 nodig in 2021. Hiermee kunnen in de periode tot 2024 kosten voor het organiseren van zaken en/of extra personele capaciteit worden bekostigd.

Diverse overige posten (diverse taakvelden pr. 6)
Hieronder valt een overige mutatie. De kosten voor de wettelijke eis van de toename van inspecties kinderopvang en gastouderopvang (-10 vanaf 2022). Dit wordt uitgevoerd door de GGD.

Investeringen

Niet van toepassing.

Overige vermeldenswaardige zaken

Flexiforum (6.1, 6.3, 6.5, 3.2, 0.4)
Het Flexiforum is een gebouw waarin meerdere bedrijven gevestigd zijn. Ook een aantal afdelingen van de gemeente Kerkrade werken vanuit het Flexiforum. De gemeente Kerkrade is dus niet alleen eigenaar en verhuurder van het gebouw, maar werkt zelf ook vanuit dit gebouw.
Met het Flexiforum wil de gemeente een ruimte bieden waar de inwoners elkaar kunnen ontmoeten en hun ideeën met elkaar kunnen delen. Op deze manier kan men elkaar helpen om het wonen, werken en leven in de gemeente Kerkrade nog beter te maken.
Vanuit het Sociaal Domein wil de gemeente mensen die gebruik maken van de Participatiewet zo goed mogelijk helpen. Het doel van de Participatiewet is om iedereen die het op de arbeidsmarkt zonder ondersteuning niet redt, te helpen. Dat geldt zowel voor mensen die snel weer aan het werk kunnen, als voor de mensen die al langer niet werken en wat meer hulp nodig hebben. De gemeente helpt dus actief inwoners die hulp nodig hebben.
Doordat in het Flexiforum bedrijven die hulp aanbieden bij elkaar zitten, kunnen zij gemakkelijk en persoonlijk zaken voor de inwoner regelen. Bijna alle ruimtes in het Flexiforum zijn nu vol (ongeveer 90 %). Dit is een mix van zeer verschillende bedrijven.

Graag willen we dat deze bedrijven, ook in 2022 in het Flexiforum blijven. Daarom steken we energie in de samenwerking tussen de bedrijven binnen het Flexiforum. Daarnaast proberen we de verbinding te zoeken met bedrijven en burgers in de buurt. Om dit te kunnen doen is er elke dag iemand aanwezig voor huurders met eventuele vragen. Zo proberen we huurders met elkaar in contact te brengen én de verbinding te zoeken met andere bedrijven die in de buurt liggen van het Flexiforum. In 2022 zal worden nagegaan hoe we hier in de toekomst nog beter bij kunnen helpen.

Mantelzorg (6.71)
De bevolking van Kerkrade veroudert snel. Hierdoor is er meer behoefte aan zorg, terwijl steeds minder mensen werken in de zorg. Ook is er tijdens de Corona pandemie meer beroep op gedaan op mantelzorgers. Dat zijn mensen die voor iemand zorgen, zonder dat ze daar betaald voor worden. De druk op mantelzorgers is hierdoor nog groter geworden. De gemeente verleent subsidie aan partijen die mantelzorgers ondersteunen, zoals het Steunpunt voor Mantelzorgers, Ruggesteun, Buddyzorg en Levanto Vrijwilligers. De inzet van mantelzorgers en vrijwilligers is heel belangrijk om zo lang en zo goed mogelijk thuis blijven wonen mogelijk te maken. Mensen die hulp krijgen van een mantelzorger, kunnen voor deze persoon ook in 2022 het zogenaamde Mantelzorgcompliment aanvragen. De mensen die voor iemand zorgen ontvangen dit in een geldbedrag.

Er zijn mantelzorgers in alle leeftijden. Ook veel jongeren van 12 tot 24 jaar zorgen voor een zieke ouder, broer of zus. Ze hebben vaak taken en verantwoordelijkheden die niet passen bij hun leeftijd en ontwikkeling. Dit kan voor problemen zorgen. Daarom leren we deze jongeren om op tijd hulp te vragen als het werk dat ze doen om de ander te helpen te zwaar voor ze wordt. Dit wordt geregeld vanuit het sociaal programma Rolduckerveld.

Koploperproject Onafhankelijke Clientondersteuning (6.71)
Sinds 2015 verplicht de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) deskundige en onafhankelijke cliëntondersteuning aan te bieden aan hun inwoners. Een zogenoemde cliëntondersteuner helpt u uw zorg goed te regelen. Kerkrade is in 2020 gestart met het "Koploperproject Onafhankelijke Clientondersteuning". Dit project loopt tot en met juni 2022.
Bij dit project is gebruik gemaakt van geld, gekregen van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en deskundigheid gekregen van Kennisinstituut Movisie. Het doel is om de cliëntondersteuning beter bekend te maken voor alle inwoners.
Hierbij gaat het met name om:

- ondersteuning voor mensen met specifieke problemen, zoals bijvoorbeeld een licht verstandelijke beperking, een niet aangeboren hersenletsel of autisme;
- verbetering van de samenwerking tussen cliëntondersteuners en andere professionals in het Sociaal Domein;
- verbeteren van de vindbaarheid van de algemene en de gespecialiseerde cliëntondersteuning.

Cliëntondersteuning heeft ook als doel om de eigen kracht van de inwoner te vergroten. Omdat mensen meer zelf doen vermindert de inzet van professionele zorg, waardoor deze zorg minder geld kost.

Eenzaamheid (6.71)
De aanpak van eenzaamheid is en blijft de komende jaren een belangrijk punt van beleid. Dit is vastgelegd in het beleidsplan maatschappelijke ondersteuning "Samen Verder 2019 – 2022".
Kerkrade is aangesloten bij het programma "Eén tegen Eenzaamheid". Dit is een landelijke samenwerking waarin bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheidsinstellingen samenwerken om eenzaamheid (onder ouderen) te verminderen.
In Kerkrade hebben we al veel ervaring opgedaan in het twee jaar durende project "Eenzaamheid.... een serieus probleem". Bij dit project werd de nadruk gelegd op inwoners van 65+. Maar eenzaamheid is een probleem dat speelt van jong tot oud. We weten dat het welzijn en de gezondheid van mensen verminderen als ze zich eenzaam voelen. In 2020 hebben we met ondersteuning van een adviseur van het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS) de eerste stappen gezet naar een aanpak voor eenzaamheid in Kerkrade. Deze komt onder andere tot uiting in het Sociaal Programma Rolduckerveld en het Programma VIE voor Gezondheid en Vitaliteit. In 2022 zetten we in op verdere verduurzaming van de aanpak van eenzaamheid in Kerkrade en gaan we er meer inhoud aan geven.
Door de Corona pandemie is eenzaamheid toegenomen. Mensen durven niet meer deel te nemen aan activiteiten en zijn vaak bang om hun woning te verlaten. De gemeente heeft met professionele organisaties en met het voorliggend veld afgesproken extra oplettend te zijn.

Wmo - Hulp bij het huishouden (6.71)
Kerkrade heeft in 2020 een nieuw contract afgesloten met de aanbieders voor hulp bij het huishouden. Dit contract loopt 3 jaar. Hierdoor kan de ondersteuning van de hulp bij het huishouden doorlopen en kan de gemeente samen met deze aanbieders afspraken maken.
De kosten voor de hulp bij het huishouden zijn de afgelopen periode gestegen. De verwachting is dat deze nog verder zullen stijgen.
Hiervoor zijn twee belangrijke oorzaken, namelijk:

1. *de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) reële prijs Wmo 2015*
   Deze maatregel geldt vanaf 1 juni 2017. Het doel is dat het college een realistische prijs vaststelt voor diensten, zoals de hulp bij het huishouden. Hierdoor wordt de kwaliteit van deze diensten beschermd en kan de zorg blijven doorlopen. De hoogte van de prijs hangt af van de CAO (collectieve arbeidsovereenkomst) in de zorgsector. Omdat hierin de loonkosten zijn gestegen, stijgt ook de prijs van de dienstverlening.

2. *het abonnementstarief*
   Sinds 1 januari 2020 geldt het abonnementstarief. Dit is een vast tarief voor de eigen bijdragen voor Wmo- maatwerkvoorzieningen en algemene voorzieningen. Dat betekent dat de eigen bijdrage voor een Wmo voorziening niet meer afhankelijk is van het inkomen of vermogen en ook niet van het zorggebruik.
   De maximale eigen bijdrage is vastgesteld op €19 per maand. Er is wel één uitzondering gemaakt. Bij meerpersoonshuishoudens, waarvan één of meerdere personen niet AOW gerechtigd zijn geldt deze regeling niet.
   De komst van het abonnementstarief zorgt voor een toename van het aantal meldingen binnen de Wmo. Vooral bij de hulp bij het huishouden is er een toename van het aantal klanten. Hierdoor is er ook een groei van de kosten. De uitgaven voor hulp bij het huishouden nemen toe terwijl de inkomsten uit de eigen bijdragen afnemen. Het Rijk betaalt een vergoeding voor de afname van de inkomsten uit de eigen bijdrage. Ze houdt er geen rekening mee dat het aantal voorzieningen is gestegen.

Kerkrade blijft in 2022 deze stijging volgen. Deze informatie wordt opgenomen in het dashboard managementinformatie Sociaal Domein. De aantallen en de financiële gevolgen zijn hierin terug te lezen.

Rolduckerveld (6.1, 5.1)
(Relatie met programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing)
Rolduckerveld heeft een bijzondere plek binnen de aanpak om de vitaliteit en gezondheid van de inwoners van Kerkrade te verbeteren. Binnen Vie (zie ook programma 5) is er voor Rolduckerveld een sociaal programma opgesteld. In dat programma wordt naast alles wat er vanuit Vie gebeurt nog extra aandacht besteed aan Rolduckerveld door hier bijvoorbeeld programma's te starten of extra programma's op te pakken. De programma's in het sociaal programma zijn bedoeld om (onderwijs) achterstanden te verkleinen, de draagkracht (hoeveel mensen aan iets mee willen doen) en deelname aan de samenleving te vergroten en een gezonde levensstijl te bevorderen. Door hierop in te zetten hopen we de cirkel te doorbreken waarin verschillende generaties achter elkaar te maken hebben met minder goede kansen in het leven.

E. Indicatoren

Basisset beleidsindicatoren

Omschrijving	Bron	Eenheid	Periode	Kerkrade	Nederland	Limburg
Banen	CBS/LISA	Aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar	2020	450,3	679,3	633,9
Jongeren met een delict voor de rechter	CBS	%	2019	2	1	1
Kinderen in uitkeringsgezin	CBS	%	2019	10	6	7
Netto arbeidsparticipatie	CBS	%	2021	n/a	68,4	65,6
Werkloze jongeren	CBS	%	2019	3	2	2
Personen met een bijstandsuitkering	CBS	Aantal per 10.000 inwoners	2020	537,3	459,7	397,4
Lopende re-integratievoorzieningen	CBS	Aantal per 10.000 inwoners 15-64 jaar	2020	236,3	202	165,6
Jongeren met jeugdhulp	CBS	% Jongeren tot 18 jaar	2020	16,6	11,9	14,5
Jongeren met jeugdbescherming	CBS	%	2020	2,1	1,2	1,6
Jongeren met jeugdreclassering	CBS	%	2020	0,7	0,4	0,4

Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	CBS	Aantal per 10.000 inwoners	2020	n/a	700	810

Overige indicatoren

Omschrijving	Bron	Eenheid	2016	2017	2018	2019	2020
Maatschappelijke participatie *	burgeronderzoek	score (0 - 10)		3,5		2,9	
Cliënten Wmo(31dec.)	WIZ	aantal	4.436	4.530	4.613	4.689	4.747
Toegekende rolvoorzieningen	WIZ	aantal	151	234	197	185	165
Toegekende vervoersvoorzieningen	WIZ	aantal	472	690	634	587	719
Toegekende woonvoorzieningen	WIZ	aantal	124	177	195	200	257
Toegekende voorzieningen hulp bij het huishouden**	WIZ	aantal	1.473	832	840	1.338	1.675
Toegekende voorzieningen begeleiding	WIZ	aantal	1.552	2.001	2.156	2.026	1.852
Vrijwilligers	burgeronderzoek	%		29		27	
Tevredenheid buurtvoorzieningen	burgeronderzoek	%		59		65	
Sociale cohesie	burgeronderzoek	score (0 - 10)		5,4		5,6	

** De schaalscores van de maatschappelijke participatie komen vanuit de Parkstadmonitor en zijn berekend op basis van de steekproefresultaten uit het Burgeronderzoek. Onlangs is ontdekt dat de schaalscores zijn herrekend als gevolg van een omissie in de oude berekeningsmethodiek.*

*** In 2016 zijn door her-indicering vernieuwde voorzieningen toegekend.*

7 Volksgezondheid en milieu

A. Algemeen

Omschrijving van het programma
Beschermen van de volksgezondheid van de gehele lokale bevolking, met speciale aandacht voor de meest kwetsbare personen.

De gemeente zorgt voor een goed en leefbaar milieu in Kerkrade. Dit doen we door bijvoorbeeld met zorg om te gaan met onze grond en gebouwen en het opwekken van duurzame energie zoals zonne-energie uit zonnepanelen. Klimaatbeleid of energiebesparing kan de aanjager zijn voor onderwijs en het scheppen van nieuwe banen door klimaat- en energieprojecten. Het bewust omgaan met natuur, gezondheid en milieu wordt waar mogelijk aangemoedigd. Hier hoort ook voorbeeldgedrag van de gemeente zelf bij. De gemeente staat op dat gebied open voor nieuwe ontwikkelingen en ideeën.

Op het gebied van de inzameling van het huishoudelijk afval, controleert de gemeente Rd4. Daarnaast beheert de gemeente de riolering en begraafplaatsen.

Relatie met paragrafen

Dit programma heeft een relatie met de paragrafen Lokale heffingen (§1) en Onderhoud kapitaalgoederen (§3). Voor het project VIE, zie programma 5 (programmalijnen) en programma 8 (fysieke realisatie).

Taakvelden

7.1 Volksgezondheid
7.2 Riolering
7.3 Afval
7.4 Milieubeheer
7.5 Begraafplaatsen

B. Speerpunten van beleid

Inwoners bewust maken van het belang van duurzaamheid
Relatie met taakveld(en): 7.4
Om onze omgeving en de aarde leefbaar te houden, werken we vooral aan maatregelen op het gebied van energie. Hierbij is de eerste stap het besparen van energie en de tweede stap het opwekken van energie zonder fossiele brandstoffen (zoals olie, kolen en aardgas). Op die manier willen we naar een duurzame samenleving en voorkomen we het verder veranderen van ons klimaat. Voor verwarmen en koken gebruiken we nu nog vooral aardas. In de toekomst moeten naar een andere bron dan aardgas om te verwarmen en te koken. Dit heet de warmtetransitie waarbij we samen met partners en burgers onderzoeken welke bron het meest geschikt is voor een wijk. Ook voor elektriciteit moeten we nieuwe bronnen gebruiken zoals zon en wind. Om inwoners te helpen met het zelf opwekken van elektriciteit gaan we verder met het zonnepanelenproject.

Naast het voorkomen van verdere klimaatverandering, moeten we ons ook voorbereiden op extremer weer zoals veel regen, droogte of warme zomers. We moeten maatregelen nemen zodat we ons kunnen aanpassen aan het veranderde klimaat. Een ander punt is het slimmer omgaan met grondstoffen. Onze natuurlijke grondstoffen raken op en we hebben veel afval. Slimmer hiermee omgaan kan ertoe leiden dat grondstoffen steeds weer opnieuw gebruikt kunnen worden. Dit noemen we circulaire economie.

Het bereiken van een duurzame wereld kunnen we als gemeente niet alleen. Hierbij hebben we anderen nodig en moeten wij als overheid een andere rol aannemen. We blijven samenwerken met partners in onze regio, zoals met de Parkstad-gemeenten in Parkstad Limburg Energie Transitie (PALET). Maar ook met andere partijen blijven we samenwerken aan onze doelen voor een duurzame wereld. We hebben ook onze inwoners hierbij nodig. Om hen meer bewust te maken van het belang van duurzaamheid blijven we hen informeren. De WoonWijzerWinkel helpt inwoners bij bijvoorbeeld het verduurzamen van hun woning. Ook vragen we inwoners om samen met de gemeente te werken aan de overstap naar andere vormen van energie.

Goed beheer en onderhoud van de rioleringen
Relatie met taakveld(en): 7.2
Het Gemeentelijk Watertakenplan 2020 -2024 is door de raad vastgesteld. Het is de basis voor het maken van de juiste beslissingen op het terrein van bodembescherming, waterkwaliteit en rioleringszorg. In dit plan staat beschreven op welke manier we het riool goed houden. Ook is aangegeven hoe aan de wettelijke eisen wordt voldaan en hoe de gemeente omgaat met regenwater en grondwater. Ook in 2022 zal de gemeente Kerkrade weer opdrachtgever zijn voor reliningsprojecten in onder meer Heerlen, Landgraaf, Brunssum en Voerendaal. Relining betekent dat een riool aan de binnenzijde een kunststof kous krijgt. Daarmee kan het riool weer jaren mee en is het niet nodig de straat open te breken. In juli 2018 heeft Kerkrade samen met de overige Parkstadgemeenten, het Waterschap Limburg en WML de ‘Samenwerkingsovereenkomst Waterketen Regio Parkstad’ ondertekend. In 2019 is deze overeenkomst aangevuld met ondertekening door de nieuwe gemeente Beekdaelen. Deze overeenkomst onderstreept ook voor 2022 de ambitie van Kerkrade en de samenwerking met de Parkstadgemeenten en de waterpartners.
De verordening ‘Stimulering afkoppeling regenwater’ blijft ook in 2022 van kracht.

In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen (§3) staat bij het onderdeel riolen uitvoerig beschreven wat het beleid, programma, budget en de activiteiten voor 2022 zijn.

C. Wat mag het kosten?

Exploitatie

7 Volksgezondheid en milieu	REK.	BEGR.		MJR.		
	2020	Bijgesteld 2021	Primair 2022	2023	2024	2025
LASTEN						
7.1 Volksgezondheid	2.441	2.825	2.800	2.674	2.675	2.675
7.2 Riolering	3.047	3.310	2.877	2.940	2.961	2.961
7.3 Afval	4.421	4.374	4.780	4.685	4.685	4.685
7.4 Milieubeheer	2.718	3.878	832	798	793	786
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	145	154	154	154	154	154
TOTAAL LASTEN	**12.771**	**14.539**	**11.443**	**11.251**	**11.267**	**11.261**
BATEN						
7.1 Volksgezondheid	8	19	0	0	0	0
7.2 Riolering	5.377	5.757	5.379	5.473	5.523	5.523
7.3 Afval	6.063	6.197	6.171	6.171	6.174	6.174
7.4 Milieubeheer	1.819	2.606	1	1	1	1
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	60	45	45	45	45	45
TOTAAL BATEN	**13.326**	**14.624**	**11.596**	**11.690**	**11.742**	**11.742**

Investeringen

TV	Omschrijving	V/U[1]	E/M[2]	2021	2022	2023	2024	2025	2021 - 2025
II Overige investeringen									
7.2	Riolen	v	e	2.010	2.100	1.750	1.600	1.600	9.060
III Leningen									
7.4	Woonwijzerwinkel	u	-	47	45	33	35	0	160
7.4	Project zonnepanelen	u	-	1.950	0	0	0	0	1.950
Totaal Programma 7				**4.007**	**2.145**	**1.783**	**1.635**	**1.600**	**11.170**

[1] V = een vervangingsinvestering, U = een uitbreidingsinvestering.

[2] E = een investering met economisch nut, M = een investering met maatschappelijk nut.

D. Toelichting op financiële mutaties en overige zaken

Financiële mutaties

Exploitatie

GGD (7.1)

Het extra geld is nodig als gevolg van de begroting van de GGD Zuid-Limburg 2022. Hierin heeft de GGDZL rekening gehouden met de extra kosten van:

- De normale jaarlijkse stijging van prijzen en salarissen (indexeringen);
- de nieuwe activiteiten “prenataal huisbezoek”, “voorzorg” en “stevig ouderschap”;
- het programmabureau trendbreuk (deze werden vorig jaar apart betaald).

Hierdoor moeten de Zuid-Limburgse gemeenten een hogere bijdrage betalen. Voor Kerkrade nemen de kosten toe met structureel € 196.000. In 2022 wordt dit betaald met algemene middelen (€ 136.000) en VIE-middelen (€ 60.000). Vanaf 2023 € 196.000 uit de algemene middelen.

De gemeenteraad heeft op 7 juli 2021 al ingestemd met deze aanpassing.

Investeringen

SUPERLOCAL Riolen (7.2)
In de raadsvergadering van juni 2021 heeft de raad voor het project SUPERLOCAL een bedrag van € 300.000 (€ 150.000 voor 2021 en € 150.000 voor 2022) beschikbaar gesteld om te investeren.

Overige vermeldenswaardige zaken

Schoon, Heel & Veilig: Zwerfafval (7.3)
Kerkrade streeft naar een schone openbare ruimte met als motto: 'Schoonmaken doet schoon houden'. We gaan ervan uit dat in een schone omgeving minder zwerfafval ontstaat dan in een reeds vervuilde omgeving. Onze aanpak van het zwerfafval voeren wij uit met ondersteuning van het landelijk instituut Nedvang. Ook werken wij samen met Nederland Schoon. De aanpak is meerjarig.
In 2022 blijven de twee zwerfvuilteams van Werkgeversservicepunt (WSP) Parkstad en Relim actief. Daarnaast maken we gebruik van moderne machines en materiaal. We ondersteunen schoonmaakacties van onze inwoners, scholen en buurtverenigingen. Zoals elk jaar blijven we het zwerfafval meten volgens landelijke kwaliteitsnormen.
Afhankelijk van de ontwikkeling van de Corona pandemie blijft extra aandacht nodig voor zwerfafval in de groengebieden en aan de 700 afvalbakken in de stad.
De aanpak van illegale afvalstortingen zetten wij samen met Rd4 voort.
Voor het ophalen van illegaal gestort afval is in de begroting bij afval € 22.670 voorzien. Voor onkruidbestrijding (programma 2) is € 110.300 begroot in 2022. Voor het inhuren van een veegmachine (programma 2) is in 2022 € 248.200 begroot.

Warmteplan Kerkrade (7.4)
Elke gemeente in Nederland is verplicht om een warmteplan door de raad te laten vaststellen. Dit warmteplan beschrijft een planning voor de overgang naar een andere bron om te verwarmen en te koken. We noemen dat de warmtetransitie waarbij we gaan naar een aardgasvrije omgeving. We willen hiermee de uitstoot van koolstofdioxide beperken uit onze gebouwen. Het doel is om deze uitstoot in 2050 naar nul te brengen. Voor alle buurten moet bekend zijn waardoor aardgas wordt vervangen. Dit is vastgelegd in een Warmteplan. Hiervoor moeten we weten wat de verbruiken van aardgas zijn en moeten we ook weten welke andere mogelijkheden we hebben. Bij het verder uitwerken van deze plannen betrekken we de raad, maar ook inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen.

Regionale energie strategie (7.4)
In de Regionale Energie Strategie (RES) beschrijft elke regio welke energiedoelen zij wil halen, op welke termijn en hoe ze dit wil bereiken. Nederland is opgedeeld in 30 'energieregio's', Zuid-Limburg is er daar één van. In 2021 heeft de raad van de gemeente Kerkrade de bijdrage van Kerkrade aan de doelstelling vastgesteld. Dit is het bod van de gemeente Kerkrade voor de bijdrage aan de totale landelijke klimaatopgave uit het Klimaatakkoord. Het bod maakt onderdeel uit van het totale bod van Zuid-Limburg. In 2022 moeten we het bod verder uitwerken en samen met partners aan plannen werken om de doelen te halen. Dit vraagt veel inzet van de gemeente, waarbij de hulp van inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen nodig is.

Voortzetten uitvoering PALET (7.4)
Op dit moment werken we nog aan de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma PALET 3.0. In dit programma, dat we samen met de andere Parkstad gemeenten hebben opgezet, staan plannen voor het energie-neutraal maken van onze regio. Een van de projecten is het Zonnepanelenproject Parkstad waarbij mensen makkelijk geld kunnen lenen om zonnepanelen te leggen. Dit project loopt heel goed in Kerkrade. De vraag is zo groot dat het beschikbare geld om uit te lenen (€ 7,8 mln) bijna helemaal gebruikt is. Door de gemeenteraad is daarom in 2021 besloten extra geld (€ 1,95 mln) te geven om nieuwe leningen mogelijk te maken voor het plaatsen van zonnepanelen op zo'n 350 daken. Omdat het om leningen gaat die helemaal terugbetaald worden, kost dit de gemeente geen geld en belast het de begroting niet.

Een tweede project gaat over grensoverschrijdende samenwerking voor energie. De gemeenten Kerkrade, Losser, Emmen en de provincies Limburg, Drenthe en Overijssel zien kansen om samen te werken bij

duurzame energieprojecten met hun Duitse buurgemeenten. Hoe dit kan worden aangepakt, is nog niet duidelijk. Er moet nog veel worden uitgezocht op het gebied van wetgeving en mogelijkheden. Wij kijken vooral naar de mogelijkheden om samen te werken met Herzogenrath. Samen met de provincie, Parkstad-Limburg en partners in Herzogenrath onderzoeken we in 2022 hoe we kunnen samenwerken aan de opwek van energie met zonnepanelen. Hierbij delen we kennis en ervaring met de andere gemeenten en provincies.
Windenergie is voor Kerkrade nodig om de geplande doelen in Palet en de Regionale Energiestrategie te kunnen behalen. Daarnaast maken in Kerkrade ook bedrijven plannen voor windmolens. Onze buurgemeenten staan voor dezelfde opdracht. In 2021 heeft Kerkrade samen met de gemeenten Heerlen en Simpelveld gewerkt aan een plan om windmolens in het gebied Parkstad-Zuid te plaatsen. Als de raad in december 2021 toestemming geeft, werken we in 2022 verder aan dit plan samen met onze partners. Ook begeleiden we nieuwe plannen in onze gemeente zodat deze goed passen bij de voorwaarden.
De gemeente heeft een voorbeeldrol op het gebied van duurzaamheid. Daarom wil ze haar eigen gebouwen ook gaan verduurzamen. Zo besparen we op gebruik van gas en elektriciteit. Hierbij kijken we vooral naar de toepassing van zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen. Om dit mogelijk te kunnen maken zijn meerdere zaken belangrijk. Zo moeten we kijken naar technische mogelijkheden maar ook naar de onderhoudstoestand van het gebouw en financiële mogelijkheden. Voor de Sporthal Rolduc en voor het Flexiforum is door het ministerie een subsidie gegeven voor de toepassing van zonnepanelen. De uitwerking van de plannen om de panelen op de gebouwen te plaatsen is voorbereid. In 2022 worden de zonnepanelen op deze gebouwen geplaatst. Hierbij onderzoeken we hoe met de opbrengst van de zonnepanelen kan worden omgegaan. Met de kennis en ervaring van deze projecten willen we meerdere gemeentelijke gebouwen verduurzamen.

Tenslotte maken we samen met Stadsregio Parkstad Limburg en de andere Parkstad gemeenten een nieuw uitvoeringsprogramma voor PALET waarin we de doelen van de Regionale Energiestrategie opnemen. Omdat we in 2023 een nieuwe versie van de RES moeten hebben, bereiden we deze in 2022 al voor.

<u>Klimaat en duurzaamheid (7.4)</u>
De gemeente heeft een voorbeeldrol op het gebied van duurzaamheid. Daarom wil ze haar eigen gebouwen ook gaan verduurzamen. Zo besparen we op gebruik van gas en elektriciteit.
Hierbij kijken we vooral naar de toepassing van zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen. Om dit mogelijk te kunnen maken zijn meerdere zaken belangrijk. Zo moeten we kijken naar technische mogelijkheden maar ook naar de onderhoudstoestand van het gebouw en financiële mogelijkheden. Voor de Sporthal Rolduc en voor het Flexiforum is door het ministerie een subsidie gegeven voor de toepassing van zonnepanelen. De uitwerking van de plannen om de panelen op de gebouwen te plaatsen is voorbereid. In 2022 worden de zonnepanelen op deze gebouwen geplaatst. Hierbij onderzoeken we hoe met de opbrengst van de zonnepanelen kan worden omgegaan. Met de kennis en ervaring van deze projecten willen we meerdere gemeentelijke gebouwen verduurzamen.

De gemeente werkt aan plannen om de afspraken uit het Klimaatakkoord te halen. Zo moet de gemeente binnenkort de overgang naar een andere bron om te verwarmen en te koken verder uitwerken. De algemene plannen worden vertaald voor wijken. De afspraken die de gemeente heeft beschreven in de Regionale Energiestrategie (hoe wekken we straks onze elektriciteit op in onze gemeente) vragen veel inzet. Hierbij werken we, samen met partners uit de markt, aan plannen voor windenergie en zonne-energie.

Als gemeente vinden we het belangrijk om deze overstap naar andere energie goed te begeleiden. Dit vraagt veel inzet, niet alleen om de plannen te maken, maar ook om de uitvoering goed te laten verlopen. Ook hier willen we hier onze inwoners een rol laten spelen. Dat vinden we erg belangrijk.

We willen als gemeente ook kijken naar kansen om onze gemeentelijke gebouwen te verduurzamen. Daarnaast werken we ook aan mogelijkheden voor duurzamer vervoer. Ook werken we aan maatregelen die de gevolgen van het veranderende klimaat beperken.

<u>Nazorg steenkolenwinning en Stichting Calamiteitenfonds Mijn(water)schade (7.4)</u>
Het Ministerie van Economische Zaken heeft onderzoek uitgevoerd naar de gevolgen van vroegere steenkoolwinning in Zuid-Limburg. Dit onderzoek leidde tot maatregelen om mogelijke gevolgen te voorkomen. Deze maatregelen worden onder andere in opdracht van de gemeente Kerkrade uitgevoerd.

Het Rijk betaalt de kosten via een vergoeding aan de provincie Limburg. Deze heeft over de periode 2017-2021 de gemaakte kosten aan Kerkrade vergoed. Voor 2022 en volgende jaren zijn in 2021 nieuwe afspraken gemaakt met de provincie over de vergoedingen voor het opsporen en veilig maken van schachten. Dit doen we ook voor het onderzoek naar ondiep gelegen mijngangen en mogelijke gevolgen hiervan. Alle kosten die de gemeente maakt, worden vergoed, behalve de kosten voor het gemeentelijk personeel.
We verwachten dat in 2022 de Stichting Calamiteitenfonds Mijn(water)schade Limburg gestopt is en is vervangen door de landelijke Commissie Mijnbouwschade. Sinds 2021 hoeven gemeenten niet meer mee te betalen als een woning met mijnschade hersteld wordt. Het Rijk dekt namelijk alle kosten en blijft dit doen.
Tenslotte maken we samen met Stadsregio Parkstad Limburg en de andere Parkstad gemeenten een nieuw uitvoeringsprogramma voor PALET waarin we de doelen van de Regionale Energiestrategie (RES) opnemen. Omdat we in 2023 een nieuwe versie van de RES moeten hebben, bereiden we deze in 2022 al voor.

Begraafplaatsen (7.5)
Begraafplaatsen zijn voor veel inwoners en bezoekers belangrijke plekken. In Kerkrade bevinden zich 6 gemeentelijke begraafplaatsen. Daarnaast zijn er meerdere begraafplaatsen in eigendom en beheer bij parochies of particulieren.
De gemeente besteedt veel aandacht aan beheer en onderhoud van de gemeentelijke begraafplaatsen. Omdat de overheid geen chemische bestrijdingsmiddelen mag gebruiken, bestrijden we het onkruid met de hand, met hete lucht en met heet water. De nabestaanden ('rechthebbenden') zijn verantwoordelijk voor het onderhoud van de graven zelf.
Door de verhoging van het budget door de raad in 2021 is het onderhoud dit jaar verbeterd.
Op de gemeentelijke begraafplaatsen zijn in totaal 5 oorlogsgraven aanwezig. Het onderhoud en beheer van deze graven voeren wij uit in samenwerking met de nationale Oorlogsgravenstichting.
Voor het onderhouden van de gemeentelijke begraafplaatsen is in 2022 € 76.000 begroot. Voor het ruimen van graven en sociale begraving is een budget van € 36.000 beschikbaar in 2022. Voor de inkomsten uit grafrechten is in 2022 € 45.000 begroot.

E. Indicatoren

Basisset beleidsindicatoren

Omschrijving	Bron	Eenheid	Periode	Kerkrade	Nederland	Limburg
Omvang huishoudelijk restafval	CBS	Kg/inwoner	2019	141	161	123
Hernieuwbare elektriciteit	RWS	%	2019	5	20,1	6,5

Overige indicatoren

Omschrijving	Bron	Eenheid	2016	2017	2018	2019	2020
kosten kwijtschelding in relatie tot kosten afvalverwerking	BsGW/ Milieu en Bouwen	%	9.7	10,8	10,5	8,1	6,8
kosten kwijtschelding in relatie tot kosten riolering	BsGW/ Stedelijk Beheer	%	9,4	10,6	11,3	11,8	8,8
eigen oordeel matige of slechte gezondheid	burgeronderzoek	%		24		24	
aangeboden restafval	Rd4-monitor	tonnage	7.263	7.068	6.582	6.415	6.860
aangeboden GFT	Rd4-monitor	tonnage	4.445	4.576	4.883	5.018	5.645

8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

A. Algemeen

Omschrijving van het programma
Het scheppen van optimale condities voor het woningaanbod en de woon- en leefomgeving alsook een wervend vestigingsklimaat.

Relatie met paragrafen

Dit programma heeft een relatie met de paragrafen Onderhoud kapitaalgoederen (§3) en Grondbeleid (§7).

Taakvelden

8.1 Ruimtelijke ordening
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
8.3 Wonen en bouwen
8.4 Implementatie Omgevingswet

B. Speerpunten van beleid

Opgaven woningmarkt
Relatie met taakveld(en): 8.1 en 8.3
Het uitvoeren van het woonbeleid dat op dit moment geldt:

- 'Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg (28 september 2016)'

- de 'Regionale Woonvisie Parkstad Limburg, Lokale woonvisie gemeente Kerkrade 2017-2021 (april 2017)
- beleidsregel 'Ruim baan voor goede woningbouwplannen' (december 2020)
- beleidsregel 'Wijziging bestemming/gebruik naar wonen gemeente Kerkrade' (april 2021)
- beleidsregel 'Woningsplitsing gemeente Kerkrade' (juli 2021)

Jaarlijks prestatieafspraken maken met de woningcorporaties.

Om de woningmarkt leefbaar en aantrekkelijk te maken en in balans te krijgen is er een aantal opgaven:
1. Slopen van woningen in gebieden waar minder mensen willen wonen: De gemeente heeft nog steeds een opgave om de woningvoorraad te verminderen omdat er nog steeds te veel huizen leegstaan. De laatste berekening van de Transformatieopgave is in december 2020 gemaakt. Volgens deze berekening is de opgave voor Kerkrade nu om 810 woningen minder te hebben in 2025 en in 2030 1510 woningen minder. De cijfers worden weer geactualiseerd worden en er wordt verwacht dat de transformatieopgave kleiner is, waardoor de sloopopgave ook geringer wordt.
2. Aanpak particuliere voorraad: We zetten in op kwalitatieve verbetering, verduurzaming en onttrekking van de particuliere woningvoorraad. Samen met de woningcorporaties hebben we projecten gestart om particuliere woningen aan te kopen, die de corporaties vervolgens nog een geruime periode verhuren en uiteindelijk zullen slopen.
   Particuliere eigenaren maken we bewust van de gevolgen van het langer thuis wonen en de verduurzaming van hun woningen. De verbouwingen die zij uitvoeren, verbeteren de kwaliteit van hun woning.
   Voor de aanpak van de particuliere woningvoorraad hebben we een subsidieaanvraag Volkshuisvestingsfonds ingediend. Deze is gehonoreerd. Er is cofinanciering nodig en het besluit hierover wordt in de Raadsvergadering van 3 november 2021 formeel aan de Raad voorgelegd. De Raad is via het college wel al in het geheim op de hoogte gesteld. De projecten die binnen deze aanvraag vallen zijn de projecten Rolduckerveld, Bleijerheide, Hopel-Eresteinerveld, Akerstraat/Kremerstraat en Mücherveld. Onder D 8.1 wordt een en ander kort toegelicht.
3. Verduurzamen van de woningvoorraad: De woningcorporaties hebben als doel gesteld om de woningvoorraad op gemiddeld energielabel B te brengen. Voor particuliere eigenaren draait het om bewustwording creëren en aanmoedigen om energetische maatregelen te nemen (b.v. Zonnepanelenproject, Woonwijzerwinkel).
4. Ongewenste plancapaciteit uit de markt halen c.q. kwalitatief verbeteren: Op onze programmering staan plannen die jaren geleden goedgekeurd zijn, maar die niet meer voldoen aan de vraag die er nu is. We proberen deze plannen kwalitatief te verbeteren of, indien nodig, te schrappen.
5. Realiseren van aantrekkelijke woonmilieus: Bij de herstructureringsplannen maken we onze wijken ruimer, groener, gevarieerder en bevorderen we de leefbaarheid. Om deze aantrekkelijke woonmilieus te realiseren, worden er 600-800 woningen gebouwd.
6. Inzetten op kwalitatieve verbetering van de woningen: Levensloopbestendig / zorggeschikt, goedkope (sociale) en betaalbare (middeldure) huurwoningen en koopwoningen tot de NHG-grens (€325.000,-) in kernen en centra nabij voorzieningen.
7. Aanpak leegstand historische linten: Wij bieden ruimte om van leegstaande commerciële ruimte woningen te maken. De leefbaarheid is van groot belang hierbij.
8. Wonen en zorg: Doordat mensen langer thuis moeten blijven wonen is de vraag naar levensloopbestendige woningen groter geworden. Daarnaast speelt de zogenaamde ambulantisering bij doelgroepen een rol: mensen die eerst binnen een intramurale setting woonden en nu steeds vaker met begeleiding en, wanneer dit mogelijk is, zelfstandig kunnen wonen. Zij moeten op de reguliere woningmarkt een woning zoeken.

Promoten van de verbeterde leefbaarheid van de stad onder de inwoners
Relatie met taakveld(en): 8.1 en 8.3
In de Campagne 'Beleef Kerkrade' blijft wonen en leefbaarheid een belangrijke marketingpijler.

Realisatie van VIE
Relatie met taakveld(en): 8.3
Een aantrekkelijke en goed ingerichte leefomgeving stimuleert een gezonde leefstijl, waar beweging wordt aangemoedigd en waar ruimte is om te bewegen. Fysieke investeringen zijn nodig om niet-fysieke ontwikkelingen mogelijk te maken en te versterken. Tegelijkertijd zijn niet-fysieke ontwikkelingen nodig om fysieke ontwikkelingen te laten slagen. Het een kan niet zonder het ander, ze zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Met de afronding van de bouw op het voormalige ziekenhuisterrein in Kerkrade centrum begin 2022 is Vie ook een plek waar activiteiten ter bevordering van vitaliteit en gezondheid in samenhang aangeboden worden waar het niet haalbaar is om deze voorzieningen op wijkniveau overal aan te bieden. Maar Vie is ook een plek waar programma's binnen het Vie gedachtegoed ontwikkeld en getest worden in een omgeving waarin de fysieke randvoorwaarden geclusterd zijn. Een centrale rol is hierin weggelegd voor de Vie-Innovatiehub Parkstad waarvoor ruimte is gereserveerd in het Vie-gebouw. Daarnaast voldoen de gebouwen van Vie aan de eisen van deze tijd. Zo wordt energie opgewekt door middel van zonnepanelen en vindt de ontsmetting van zwemwater plaats op basis van de laatste beschikbare en geaccepteerde technieken.

Implementatie Omgevingswet
Relatie met taakveld(en): 8.4
Op 26 mei 2021 heeft de minister laten weten dat de invoering van de Omgevingswet (Ow) en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) opnieuw met een half jaar worden uitgesteld en vanaf 1 juli 2022 in werking zullen treden. De gemeente zal vóór deze datum de noodzakelijke maatregelen en besluiten nemen om klaar te zijn voor de nieuwe wetten. De besluiten worden inhoudelijk besproken en voorbereid in de raadswerkgroep Omgevingswet, waarin alle raadsfracties deelnemen. In totaal zullen vijftien besluiten door het gemeentebestuur moeten worden genomen, die in delen worden aangeboden aan college en gemeenteraad, waarbij het meeste in 2021 is vastgesteld. Daarnaast wordt in samenwerking met de Stadsregio Parkstad Limburg en de Parkstadgemeenten een Regionaal Afstemmingskader Omgevingsvisies opgesteld, waarin de regionale omgevingsvraagstukken verder zijn uitgewerkt voortbouwend op de Strategische agenda Parkstad 2021-2030. Dit kader wordt in de tweede helft van 2022 voor vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad en is een belangrijke bouwsteen voor het opstellen van de gemeentelijke Omgevingsvisie.
Tegelijkertijd zal de gebiedsgerichte Ow pilot (Kerkrade-Noord, 2020-2022) begin 2022 worden afgerond. Daarbij is nadrukkelijk de samenwerking gezocht om het fysieke en sociale domein te verbinden door werk- en praktijkervaring op te doen door te werken in de geest van de nieuwe Ow. De opgedane kennis en ervaring zijn de ingrediënten voor de nieuwe gemeentelijke Omgevingswetdocumenten (Omgevingsvisie, -programma's en -plan). Deze zullen de gemeentelijke structuurvisie inclusief de stadsdeelvisies, bestemmingsplannen, onderdelen van de Algemene Plaatselijke Verordening, diverse andere lokale verordeningen, delen van de regionale en thematische structuurvisies en beleidsstukken vervangen. De transitie vindt plaats in twee fases. Vóór 2025 moet een Omgevingsvisie inclusief programma's worden vastgesteld en in de periode 2023-2030 zal gefaseerd het Omgevingsplan voor de gehele gemeente worden vastgesteld.
Niet alleen de nieuwe Omgevingswet maar ook de samenleving vraagt om een samenhangende benadering en aanpak van het fysieke en sociale domein, verdere digitalisering, een herverdeling van verantwoordelijkheden en het anders werken van de gemeente. Samen met stakeholders wordt door middel van het werken met pilots verkend en ervaren op welke wijze de gemeente en haar partners op een ander manier beter kunnen (samen)werken en welke strategie en instrumenten ingezet kunnen worden om te kunnen omgaan met maatschappelijke omgevingsvraagstukken nu en in de toekomst.

C. Wat mag het kosten?

Exploitatie

8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	REK.	BEGR.		MJR.		
	2020	Bijgesteld 2021	Primair 2022	2023	2024	2025
LASTEN						
8.1 Ruimtelijke ordening	658	474	366	366	366	366
8.2 Grondexpl. (niet-bedr.terreinen)	1.130	2.166	29	23	23	23
8.3 Wonen en bouwen	3.659	6.054	2.292	2.262	2.259	2.256
TOTAAL LASTEN	**5.447**	**8.694**	**2.687**	**2.651**	**2.648**	**2.644**
BATEN						
8.1 Ruimtelijke ordening	442	158	50	50	50	50
8.2 Grondexpl. (niet-bedr.terreinen)	1.252	2.544	328	168	168	168
8.3 Wonen en bouwen	2.401	4.219	623	470	470	470
TOTAAL BATEN	**4.095**	**6.920**	**1.000**	**688**	**688**	**688**

Investeringen

TV	Omschrijving	V/U[1]	E/M[2]	2021	2022	2023	2024	2025	2021 - 2025
I Reguliere investeringen									
8.1	Proj. Volkshuisvestingfonds	u	m	0	280	280	280	280	1.120
8.3	VIE (fysiek)	u	m	15.000	1.500	0	0	0	16.500
8.3	Super Local infra	u	m	500	450	0	0	0	950
8.3	Transferium	u	e/m	600	600	0	0	0	1.200
8.3	Gbe Rolduckerveld	u	m	0	250	250	250	250	1.000
8.3	Businesscase Rolduckerveld	u	m	480	0	0	0	0	480
8.3	Stadsvernieuwing	u	m	200	300	0	0	0	500
Totaal Programma 8				**16.780**	**3.380**	**530**	**530**	**530**	**21.750**

[1] V = een vervangingsinvestering, U = een uitbreidingsinvestering.

[2] E = een investering met economisch nut, M = een investering met maatschappelijk nut.

D. Toelichting op financiële mutaties en overige zaken

Financiële mutaties

Exploitatie

Herontwikkeling gebied Holzkuil (8.3)
Voor de aankoop van een pand en de herontwikkeling van het gebied Holzkuil is door de raad in juni 2021 een bedrag van € 550.000 beschikbaar gesteld. Dit bedrag wordt beschikbaar gesteld uit de reserve grondexploitatie OBK.

Investeringen

Transferium (8.1)
De aankoop van het laatste perceel heeft onlangs plaatsgevonden. De gemeente heeft nu alle panden in eigendom, zodat er een plan kan worden ontwikkeld. Voor het Transferium kan van het voor 2021 begrote investeringsbedrag € 600.000 doorgeschoven worden naar 2022.

Stadsvernieuwing (8.1)
Van het voor Stadsvernieuwing voor 2021 begrote investeringsbedrag kan € 300.000 doorgeschoven worden naar 2022. Het geld zal worden gebruikt voor fysieke ingrepen om zo de leefbaarheid te verbeteren.

Projecten Volkshuisvestingsfonds (8.1)
De gemeente Kerkrade heeft samen met de regio een plan ingediend om subsidie te ontvangen uit het Volkshuisvestingsfonds.De gemeente heeft deze subsidie inderdaad gekregen. De subsidie heeft betrekking op de aanpak van de particuliere woningvoorraad. Deze aanpak houdt in aankoop/sloop/nieuwbouw of verduurzaming van particuliere woningen. De gemeente heeft daarbij de samenwerking gezocht met de corporaties HEEMwonen en Wonen Zuid.
De projecten die door de gemeente zijn ingediend zijn:

- Rolduckerveld
    - De gemeente wil bij goedkeuring van de Raad én als er draagvlak is bij de bewoners, de businesscase wat sneller uitvoeren.
- Bleijerheide
    - Het project Bleijerheide heeft ook al gelden gekregen via de Regiodeal. Het doel van het project is om de leefbaarheid in het historisch lint Pannesheiderstraat en Bleijerheidestraat te verbeteren en de verloedering tegen te gaan. De aankoop van particuliere woningen is één van de onderdelen uit het aanvalsplan Bleijerheide. HEEMwonen is onze belangrijkste partner binnen dit project.
- Akerstraat/Kremerstraat
    - Via aankoop/sloop/nieuwbouw van woningen wordt in nauwe samenwerking met HEEMwonen wordt de leefbaarheid in Kerkrade West verbeterd.
- Mücherveld
    - Via aankoop/sloop/nieuwbouw van woningen zal ook hier in nauwe samenwerking met HEEMwonen gewerkt worden aan de verbetering van de leefbaarheid in de wijk Mücherveld.
- Hopel-Erensteinderveld
    - Wonen Zuid gaat haar woningen in Hopel-Erensteinerveld renoveren en verduurzamen. De gemeente en Wonen Zuid vinden het belangrijk dat de eigenaren van de particuliere woningen die grenzen aan het bezit van Wonen Zuid, mee kunnen liften op dit project. Wonen Zuid en de gemeente werken een voorstel uit dat aantrekkelijk is voor de particuliere eigenaren om ook hun woning te verduurzamen.

Het bedrag dat de gemeente ontvangen heeft van het Volkshuisvestingsfonds is €13.976.000 . Dit bedrag is bedoeld voor de projecten en de bijbehorende uitvoeringskosten. In de subsidievoorwaarden staat dat de gemeente cofinanciering moet regelen. Voor de begroting betekent dit dat de gemeente vanaf 2022, 10 jaar lang € 280.000 moet opnemen. Zie hiervoor ook het Raadsvoorstel van 3 november 2021.

Super Local Infra (8.3)
In de raadsvergadering van juni 2021 heeft de raad voor het project SUPERLOCAL € 300.000 investeringsvolume (€ 150.000 voor 2021 en € 150.000 voor 2022) beschikbaar gesteld.

Overige vermeldenswaardige zaken

Demografische ontwikkelingen (bevolkingsafname en verandering bevolkingssamenstelling)
De bevolking in Kerkrade neemt sinds de jaren negentig van de vorige eeuw af. In de periode van 1995 tot 2021 met 13,7%. De prognose is dat de daling ~~zet~~ zich op basis van de laatst verschenen update van de Etil-prognose 2019 verder voortzet. Met name de verandering in de bevolkingssamenstelling (minder jongeren, meer ouderen) is belangrijk. Het proces van ontgroening en vergrijzing zal zich in de komende

jaren blijven voortzetten. Ook zullen er geleidelijk minder huishoudens zijn. Het betreffen prognoses die de komende tijd weer geactualiseerd worden. De demografische veranderingen hebben invloed op de ontwikkeling van Kerkrade. Op het gebied van woningen en bedrijfsgebouwen zien we meer leegstand ontstaan dan wenselijk is. De afgelopen jaren zijn er meerdere instrumenten ingezet om deze ontwikkelingen te beïnvloeden (zoals met startersleningen) en is er met bouwprojecten flink geïnvesteerd in de stad (zoals het Centrumplan, Superlocal en Vie). Dit is gebeurd met het uitvoeringsprogramma IBA Parkstad 2016-2020 en de Decentralisatie-Uitkering Bevolkingsdaling 2016-2020. Vanaf 2021 komen de additionele middelen beschikbaar vanuit de Regiodeal Parkstad Limburg en het Volkshuisvestingsfonds. De positieve ontwikkelingen worden middels stadsmarketing ook nadrukkelijk naar voren gebracht met Beleef Kerkrade.

In de berekeningen van de algemene uitkering is rekening gehouden met een dalend inwoneraantal en daarmee samenhangende maatstaven. Er zullen minder opbrengsten uit belastingen, heffingen en leges (tenzij de tarieven evenredig stijgen). Het in stand houden van de infrastructuur, rioleringen, openbare ruimte en voorzieningen zal steeds moeilijker worden omdat het aantal gebruikers geleidelijk blijft afnemen. Een belangrijk aandachtspunt is dat hierdoor de financiële last voor beheer en onderhoud van infrastructuur, rioleringen, openbare ruimte en voorzieningen per inwoner (verder) zal gaan toenemen. Tot slot wordt bij nieuwe beleidsbeslissingen ook al zoveel mogelijk rekening gehouden met de effecten van de bevolkingsontwikkeling.

E. Indicatoren

Basisset beleidsindicatoren

Omschrijving	Bron	Eenheid	Periode	Kerkrade	Nederland	Limburg
Gemiddelde WOZ-waarde	CBS	€ 1.000	2020	152	270	215
Nieuw gebouwde woningen	BAG	Aantal per 1.000 woningen	2020	3,0	8,9	5,2
Demografische druk	CBS	%	2021	74,5	70,1	73,7
Gemeenschappelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	COELO	€	2021	797	733	766
Gemeenschappelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	COELO	€	2021	869	810	834

Overige indicatoren

Omschrijving	Bron	Eenheid	2016	2017	2018	2019	2020	2021
algemene kwaliteit van de woonomgeving	burgeronderzoek	score (0 - 10)		6,8		7,0		
gesloopte woningen	BAG	aantal	140	105	300	6	-	
toegevoegde woningen *: - nieuwbouw - verbouwing	BAG	aantal	 28 19	 93 18	 23 11	 59 6	 32 87	
leegstand woningen in relatie tot woningvoorraad (1 jan.)	BsGW Limburg (woz-registratie)	%	6,1	5,0	4.4	4,1	3,9	4,2

leegstand niet-woningen in relatie tot voorraad niet-woningen (1 jan.)	BsGW Limburg (woz-registratie)	%	n/b	23,5	19,4	22,4	22,7	22,4

** De verdeling van de toegevoegde woningen naar nieuwbouw en verbouwing is aangepast. Naast de gerealiseerde nieuwbouwwoningen worden de laatste jaren ook relatief veel bestaande panden verbouwd tot woningen. Voor het krijgen van inzicht in de toename van de woningvoorraad elk jaar is besloten om naast de daadwerkelijk nieuw gebouwde woningen ook de toename middels verbouwing bestaande panden inzichtelijk te maken.*

Paragrafen

§1. Lokale heffingen

Algemeen

In deze paragraaf staan het beleid van en de opbrengsten over de gemeentelijke heffingen en leges. In de jaarlijkse Tarievennota staan de tarieven, uitgangspunten en ontwikkelingen.

a. Beleid lokale heffingen en kwijtschelding

Actuele ontwikkelingen

Lokaal belastinggebied
VNG pleit voor een lokaal belastinggebied dat qua omvang beter past bij de steeds grotere hoeveelheid taken en verantwoordelijkheden van gemeenten. Op dit moment zijn gemeenten voor hun inkomsten in grote mate afhankelijk van het Rijk. Bovendien zorgt een groter lokaal belastinggebied ervoor dat er betere mogelijkheden zijn om keuzes te maken en verantwoording aan de kiezers af te leggen. Op 1 mei 2020 is het rapport "Bouwstenen voor een beter belastingstelsel" gepubliceerd. Het gaat om beleidsopties die zijn

voorgesteld door ambtenaren van het Ministerie van Financiën en waarvan door een volgend kabinet gebruik kan worden gemaakt. De ontwikkelingen worden gevolgd.

Waarderen op gebruiksoppervlakte
Vanaf 2022 is de WOZ waarde van woningen gebaseerd op de gebruiksoppervlakte. Voor 2022 was dit op basis van de inhoud. In de jaren 2019 tot en met 2021 is hier door de gemeente met BsGW en de Waarderingskamer hard aan gewerkt. Alles is op tijd afgerond.

Corona pandemie
In 2020 en 2021 zijn de tarieven van de reclame- en precariobelasting verlaagd naar € 0. Wat Corona voor de belastingen 2022 betekent, is nog niet duidelijk. De gemeente en BsGW volgen het Rijksbeleid waar mogelijk. Lokaal wordt gekeken of extra maatregelen nodig zijn.

Tarievennota

De tarieven 2022 moeten nog worden vastgesteld voor de diverse belastingen en leges. Bij de behandeling van de Tarievennota 2022 (raad december 2021) zal de raad hierover een besluit nemen.

In dit verband zijn van belang de door de raad in december 2020 aangenomen moties ten aanzien van de OZB. In 2022 wordt 'pas op de plaats gemaakt'. Dat wil zeggen dat in 2022 de verwachte *gemiddelde* OZB-lasten niet zullen stijgen. Op individueel niveau kunnen de lasten wel stijgen of dalen ! Dit is afhankelijk van de specifieke kenmerken van de woning of niet-woning.

Zoals afgesproken met de raad zal in het voorjaar 2022 een definitief besluit worden genomen over de heffing van de precario- en reclamebelasting 2022, afhankelijk van de ontwikkeling van Corona en overheidsmaatregelen.

Verder zullen de overige belastingen en heffingen niet gaan stijgen. We houden hiervan de gemeentelijke tarieven 2022 gelijk aan die van 2021. Soms is sprake van rijksleges (bijvoorbeeld paspoorten, rijbewijzen) of tarieven van derden (bijvoorbeeld het milieupark van RD4). Een eventuele stijging van deze niet door onszelf bepaalde tarieven zal wel worden meegenomen in de tariefstelling.

Kwijtschelding
Het kwijtscheldingsbeleid wordt uitgevoerd door BsGW. Bij het kwijtscheldingsbeleid wordt de maximale toegestane norm gehanteerd. Dat is 100% van de bijstandsnorm. De landelijke minimale norm is 90%. De kwijtscheldingsregeling beperkt zich tot de onroerendezaakbelastingen, afvalstoffenheffing (vast tarief) en het rioolrecht. Voor het beoordelen van een verzoek om kwijtschelding worden de criteria van de Invorderingswet 1990 gehanteerd. Vanwege het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid, worden de kosten van kwijtschelding voor riool en afval doorbelast.

Kostendekkendheid
Voor zowel heffingen als rechten geldt dat deze maximaal kostendekkend mogen zijn. Het gaat hier om de Rioolheffing, Afvalstoffenheffing, Markt- en marktpromotiegelden, Leges en Lijkbezorgingsrechten. Voorheen werd enkel de kostendekkendheid van de rioolheffing en de afvalstoffenheffing aangeduid. Met ingang van de Begroting 2022 worden de andere heffingen en rechten hieraan toegevoegd.

Bij de berekening van de kostendekkendheid wordt rekening gehouden met directe kosten, salariskosten en kosten van overhead. De kosten van overhead zijn gebaseerd op de naar de producten toegerekende uren.

- *Rioolheffing en Afvalstoffenheffing*

In onderstaande tabellen is een *indicatief* overzicht opgenomen naar de inzichten van juli 2021. Ten behoeve van de definitieve vaststelling van de tarieven 2022 zullen de cijfers worden geactualiseerd. De geraamde mutaties van de voorziening en reserve kunnen dus nog wijzigen.

Kostendekkendheid riool	**2022**
Directe kosten*	1.093.300
Kapitaallasten	2.287.100
Doorbelastingen vanuit andere taken**	1.998.900
Totaal kosten	***5.379.300***
Rioolheffing	5.377.100
Overige opbrengsten	2.200
Totaal opbrengsten	***5.379.300***
Kostendekkendheid percentage	**100%**

** Dit betreft kosten van inspecties en onderhoud (€ 542.800), BSGW (€ 164.000), Waterschapslasten (€ 78.000), kolkenzuigen (€ 61.500), ongediertebestrijding (€ 55.600), onderhoud ZL bassins (€ 54.500), recognities (€ 41.000) en overige kosten (€ 95.900)*
*** Dit betreft overhead (€ 867.600), straatreiniging (€ 423.000), kwijtschelding (€ 624.900), en toerekening compensabele btw (€ 83.400)*

Kostendekkendheid afval	**2022**
Directe kosten*	4.780.100
Doorbelastingen vanuit andere taken**	1.482.500
Totaal kosten	***6.262.600***
Afvalstoffenheffing– vastrecht variabele opbrengst	6.171.000
Egalisatie reserve afvalverwerking	91.600
Totaal opbrengsten	***6.262.600***
Kostendekkendheid percentage	**100%**

** Directe uren (€ 196.500), kosten Rd4 (€4.308.800), kosten BSGW (€ 263.000) en overige kosten (€ 11.800)*
*** Overhead (€ 237.000), straatreiniging (€ 144.300), kwijtschelding (€ 458.400) en (toerekening) compensabele btw (€ 642.800)*

- *Overige rechten en heffingen*

Kostendekkendheid Marktgelden/ -promotie	**2022**
Directe kosten	104.000
Loonkosten en overhead	228.000
Totaal kosten	***332.000***
Opbrengsten	129.000
Totaal opbrengsten	***129.000***
Kostendekkendheid percentage	**39%**

Kostendekkendheid Lijkbezorgingsrechten	**2022**
Directe kosten	112.000
Loonkosten en overhead	121.000
Totaal kosten	***233.000***
Opbrengsten	45.000
Totaal opbrengsten	***45.000***
Kostendekkendheid percentage	**19%**

Kostendekkendheid Leges				2022
	Titel 1*	Titel 2*	Titel 3*	Totaal
Directe kosten	239.000	36.000	1.000	
Loonkosten en overhead	744.000	383.000	110.000	
Totaal kosten	***983.000***	***419.000***	***111.000***	
Opbrengsten	372.000	337.000	51.000	
Totaal opbrengsten	***372.000***	***337.000***	***51.000***	
Kostendekkendheid percentage	**38%**	**81%**	**46%**	**50%**

** Titel 1 Algemene dienstverlening, Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/ omgevingsvergunning, Titel 3 Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn.*

b. Raming opbrengsten uit heffingen (overzicht op hoofdlijnen)

Taakveld	*Opm.*		2022	2023	2024	2025
0.2	3, 5	Leges persoonsdoc., burg.stand, rij/reisdocumenten	340	317	444	444
0.61/0.62	1	Onroerendezaakbelastingen	13.528	13.528	13.528	13.528
0.63/2.2	1, 4	Parkeergelden/boetes	668	668	668	668
0.64	1	Hondenbelasting	443	443	443	443
0.64	1	Reclamebelasting	54	54	54	54
0.64	1	Precariorechten	83	83	83	83
1.2		Diverse leges uitvoering bijzondere wetten	51	51	51	51
3.3		Marktgelden en marktpromotiegelden	115	115	115	115
3.4	1	Toeristenbelasting en retributies GaiaZoo	247	247	247	247
3.4		Kermissen	34	34	34	34
7.2	2	Rioolheffing	5.377	5.471	5.520	5.520
7.3	2	Afvalstoffenheffing	5.884	5.892	5.895	5.895
7.5		Lijkbezorgingsrechten	45	45	45	45
8.3		Leges omgevingsvergunning	337	337	337	337
Div.		Diverse leges	31	31	31	31
		Totaal	**27.237**	**27.316**	**27.495**	**27.495**

1. Niet bestedingsgebonden en geen eisen m.b.t. kostendekkendheid.

2. Verloopt budgettair neutraal via de egalisatiereserve riolen resp. egalisatiereserve afvalverwerking.

3. Onder aftrek van de af te dragen rijksleges.

4. Inclusief opbrengsten parkeergarages welke privaatrechtelijk worden geïnd.

5. De toename in 2024 heeft te maken met de vervangingscyclus ivm de geldigheid van eerder afgegeven documenten.

Voor een toelichting op de diverse belastingen en heffingen wordt verwezen naar de jaarlijkse Tarievennota.

c. Lokale lastendruk

Als we het hebben over de lokale lastendruk, wordt hiermee bedoeld de woonlasten voor de burger. Onder de woonlasten vallen de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing (vastrecht en diftar).

De lokale lastendruk 2021 is door COELO (bronhouder) gemiddeld becijferd op € 869 voor een Kerkraads gezin (woonlasten eigenaar-bewoner, meerpersoonshuishouden). Volgens COELO is dit landelijk gemiddeld € 810 en in Limburg gemiddeld € 832. De mediaan is het middelste getal in een (oplopende) getallenreeks. De mediaan is € 831, dat wil dus zeggen dat het gemiddelde beïnvloed wordt door uitschieters aan de onderkant en bovenkant. Volgens COELO liggen in 67% van de Nederlandse gemeenten de gemiddelde woonlasten tussen de € 700 en € 900. Op de Limburgse ranglijst neemt Kerkrade in 2021 ten opzichte van de andere gemeenten dezelfde positie in als in 2020. Een overzicht van de lokale woonlasten in de Parkstadgemeenten is opgenomen in onderstaande tabel.

*Bedrag * € 1 voor meerpersoonshuishouden*

Jaar 2021	Woonlasten	Rioolheffing	Afval/ - reinigingsheffing	Gem. OZB woningen	Gemiddelde waarde woning (voorlopig)
Beekdaelen	907	284	282	341	245
Brunssum	825	234	289	302	170
Heerlen	815	178	336	302	159
Landgraaf	847	260	274	314	197
Kerkrade	869	229	304	336	163
Simpelveld	880	233	264	383	204
Voerendaal	996	295	282	418	266

Via de 'lokale lasten meter' kunnen de inwoners hun woonlasten berekenen op basis van hun eigen specifieke situatie. De link naar de lokale lastenmeter is *https://kerkrade.lokalelastenmeter.nl/*.

Middels de jaarlijkse Tarievennota stelt de raad steeds in december de tarieven vast. In het najaar wordt een inschatting gemaakt van de gegevens die nodig zijn om de tarieven te bepalen. Er is sprake van een doorlopende ontwikkeling, o.a. als gevolg van definitieve afronding taxatieprocessen voor de wet WOZ en bezwaar en beroep. Tenslotte wordt opgemerkt dat in de landelijke cijfers van de basisset (COELO) op onderdelen standaard uitgangspunten worden gehanteerd voor de berekeningen, o.a. bij het hanteren van DIFTAR. De uiteindelijke lastendruk kan achteraf anders uitvallen. In Kerkrade zijn er bijvoorbeeld, in verband met het ledigingsschema van de Rd4, minder ledigingen mogelijk dan waar COELO standaard van uitgaat.

§2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

Deze paragraaf geeft informatie over de weerstandscapaciteit, de risico's, het beleid, diverse kengetallen en een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.
Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.
De weerstandscapaciteit wordt onderscheiden in een incidentele en structurele component. Onder de incidentele component wordt verstaan de algemene reserve, de post onvoorzien incidenteel, de stille reserves en de incidentele begrotingsruimte. Uitgangspunt is dat de bestemmingsreserves niet worden gekwalificeerd als incidentele weerstandscapaciteit. Onder de structurele component wordt verstaan de onbenutte belastingcapaciteit, de post onvoorzien structureel en de structurele begrotingsruimte.

a. Weerstandsvermogen

De ratio voor het weerstandsvermogen is voor het begrotingsjaar 2022 en de meerjarenraming weergegeven in onderstaande tabel. De ratio is het resultaat van de verhouding tussen de (in onderdeel b. Weerstandscapaciteit) berekende weerstandscapaciteit en de (in onderdeel c. Risico's) gekwantificeerde restrisico's.

Ratio	2022	2023	2024	2025
Weerstandsvermogen	1,6	1,8	1,9	2,0

De norm die de gemeente Kerkrade gebruikt, is gebaseerd op de risicomatrix van de Universiteit Twente. Er is geen landelijke "norm" waaraan voldaan moet worden. De tabel geeft alleen een relatieve indicatie waarbij waarderingsscore A het hoogst haalbare is en waarderingsscore F de slechtste score is.

Waarderings-score	Ratio	Betekenis
A	> = 2.0	Uitstekend
B	1.4 < 2.0	Ruim voldoende
C	1.0 < 1.4	Voldoende
D	0.8 < 1.0	Matig
E	0.6 < 0.8	Onvoldoende
F	<0.6	Ruim onvoldoende

De gemeente Kerkrade neemt op die schaal als (gewenst) risicoprofiel een middenpositie in: risico's worden voor zover mogelijk vermeden of afgedekt. Anderzijds moet een ondernemende gemeente risico's durven te nemen en kan het vormen van reserves geen doel op zich zijn.

Volgende bovenstaande tabel is het weerstandsvermogen van de gemeente Kerkrade in 2022 ruim voldoende. Door de jaarlijkse storting in de algemene reserve stijgt de weerstandscapaciteit (uitgaande van gelijkblijvende risico's).

b. Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is voor het Begrotingsjaar 2022 en de meerjarenraming weergegeven in onderstaande tabel.

Algemene Reserve

Per ultimo	2022	2023	2024	2025
Algemene Reserve	6.465	7.215	7.965	8.715
Algemene Reserve OBK	1.250	1.250	1.250	1.250
Reserve exploitatie *(vrije ruimte)*	3.971	3.971	3.971	3.971
Totaal	**11.686**	**12.436**	**13.186**	**13.936**

Voor wat betreft de algemene reserve geldt dat altijd een bepaalde omvang noodzakelijk is, bijvoorbeeld om risico's of een (onverwacht) negatief jaarrekeningresultaat op te kunnen vangen.

Stille reserves
Van stille reserves is sprake indien de reële marktwaarde van de activa (bezittingen) de boekwaarde daarvan overstijgt. Daarvan is bijvoorbeeld sprake als het bezit al geheel of gedeeltelijk afgeschreven is, maar nog wel bruikbaar voor een geïnteresseerde koper. Vaak worden als stille reserves genoemd gronden, gebouwen en aandelen. Praktisch gezien moeten deze bezittingen ook verkoopbaar zijn, willen zij dienen als weerstandsvermogen. Als dat zo is, doet zich tot slot nog het probleem voor van waardebepaling.
De gemeente Kerkrade heeft nog diverse gronden, gebouwen en aandelen in bezit waarvan de marktwaarde de boekwaarde zou kunnen overstijgen. De meeste daarvan zijn echter niet verkoopbaar, bijvoorbeeld de gronden in een aangewezen groengebied, het raadhuis of het stadskantoor. In het verleden zijn verkoopbare stukken groen en gebouwen die als niet-strategisch werden beschouwd reeds gedeeltelijk afgestoten. Deze beleidslijn wordt doorlopend voortgezet.
Er is geen sprake van een bedrag uit stille reserves dat bij de weerstandscapaciteit wordt betrokken.

Begrotingssaldo
Een begrotingsoverschot mag tot de weerstandscapaciteit worden gerekend. Van structurele begrotingsruimte is sprake als de begroting en de meerjarenraming structureel sluit met een positief saldo. Overige ruimte wordt aangemerkt als incidentele ruimte. Voor een overzicht van het begrotingssaldo wordt verwezen naar Financiële begroting, 1. Overzicht van lasten en baten, a. Totaaloverzicht begrotingssaldo. Voor de berekening van het weerstandsvermogen laten wij deze post vooralsnog buiten beschouwing, omdat begrotingsoverschotten nog ingezet kunnen worden.

Onvoorzien en onvermijdbaar
In de begroting is in de exploitatie opgenomen de jaarlijkse post "onvoorzien". Dit betreft een structurele post van in totaliteit € 228.000. Daarnaast is in het investeringsprogramma een jaarlijkse post "onvermijdbaar" opgenomen van € 58.000. Dit vergroot de beschikbare middelen voor onvoorziene omstandigheden. Deze posten kunnen worden ingezet ten behoeve van de dekking van de in de loop van het jaar opkomende incidentele niet voorziene uitgaven resp. investeringen. In de bijlage 'Overige risico's' van dit document is een tabel opgenomen waaruit blijkt dat deze bedragen separaat worden meegenomen ter afdekking van de risico's van de bedrijfsvoering c.q. het dagelijks handelen. Ze worden daarom niet nog eens betrokken bij de weerstandscapaciteit.

Onbenutte belastingcapaciteit
Indien er ruimte bestaat om belastingen en heffingen te verhogen, betekent dit een mogelijkheid om tegenvallers op te vangen. In de praktijk wordt hiervoor ook vaak gekeken naar de lastendruk ten opzichte van andere gemeenten. Meer informatie over de lastendruk is jaarlijks opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen van de begroting en rekening. Deze mogelijke extra ruimte wordt vooralsnog buiten beschouwing gelaten voor de berekening van het weerstandsvermogen. Opgemerkt zij dat in de raad van december 2020 moties zijn aangenomen om de gemiddelde OZB-last in 2022 niet verder te laten stijgen.

Overig
Daarnaast zijn er nog twee posten die niet tot de weerstandscapaciteit gerekend mogen worden, maar wel op hun eigen wijze risico's afdekken, te weten: bestemmingsreserves en voorzieningen.

Bestemmingsreserves
Bestemmingsreserves zijn reserves waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven (artikel 43 BBV). Bestemmingsreserves worden niet gekwalificeerd als weerstandscapaciteit. Deze worden dus niet meegenomen in de berekening van de weerstandscapaciteit. Een andere aanwending van deze reserves kan beleidsmatige of financiële gevolgen hebben omdat er sprake is van verplichtingen of omdat zij een egaliserende werking hebben.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen, verliezen en risico's die redelijkerwijs te schatten zijn en die hun oorsprong vinden in het huidige of eerdere begrotingsjaren. Een voorziening moet groot genoeg zijn om het risico of de verplichting te dekken, dus niet te laag, maar ook niet te hoog. Daarom worden voorzieningen niet gerekend tot de weerstandscapaciteit.

c. Risico's

Een risico is een gebeurtenis die een (negatief) gevolg voor de gemeente met zich mee kan brengen. Per risico wordt aangegeven of sprake is van een bestaande dekking. Indien de schatting is dat de bestaande dekking voldoende is, vindt geen kwantificering plaats. Het eventuele (rest)risico word gekwantificeerd.

De gekwantificeerde risico's, die van belang zijn voor de berekening van het weerstandsvermogen, zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Risico's	
Algemene uitkering (exclusief het Sociaal Domein)	1.200
Sociaal Domein	1.200
Ontwikkelingsbedrijf Kerkrade (OBK)	0
Parkstad Limburg Stadion (PLS) / Roda JC Kerkrade	1.600
Beheer kapitaalgoederen	1.100
Algemeen	2.000
Totaal	**7.100**

Enkele overige risico's onder andere van de bedrijfsvoering (het dagelijks handelen) zijn opgenomen in de bijlage §2. Weerstandsvermogen: 'Overige risico's' van de begroting.

Hieronder volgen de risico's.

Algemene uitkering (AU) exclusief het Sociaal Domein (SD)

Toelichting
Het Rijk brengt jaarlijks voor het gemeentefonds drie circulaires uit: in mei, september en december. Soms zijn er ook berichten tussendoor. De circulaires hebben gevolgen voor de gemeentefinanciën. Deze gevolgen worden berekend en opgenomen in de meerjarenbegroting. Een circulaire kan leiden tot tegenvallers of meevallers. De verschillen zijn soms groot. Voor de AU waren over de periode voorjaarsnota 2015 t/m de begroting 2022 de schommelingen tussen de € -1,2 en € 1,5 mln. Er waren ook uitschieters die nog extremer waren. De VNG en gemeenten zien graag meer stabiliteit.

Ook werken de ministeries van Binnenlandse zaken en Financiën aan de herverdeling van het gemeentefonds per 1 januari 2023. Waren de eerste indicatieve effecten voor Kerkrade nog extreem negatief, inmiddels is het beeld beduidend positiever. De raad is over de tussentijdse uitkomsten steeds geïnformeerd (februari, juli, augustus 2021). Mogelijk ondergaat het verdeelmodel zelf nog aanpassingen en er volgt vóór invoering nog een actualisatie van de onderliggende basiscijfers. De bedragen kunnen dus nog sterk wijzigen, hoewel het oorspronkelijke sterk negatieve effect voor Kerkrade van de baan lijkt te zijn. Naast de herverdeling loopt ook de discussie dat het gemeentefonds structureel groter zou moeten worden, anders werkt de VNG niet mee aan de herverdeling. De definitieve besluitvorming over zowel de herverdeling als de omvang van het gemeentefonds is aan het nieuwe kabinet. De komende circulaires zullen meer inzicht geven.

Bestaande dekking
Bij de berekeningen van de AU wordt uitgegaan van actuele basisgegevens.
De omvang van de algemene uitkering loopt gelijk met de ontwikkeling van de uitgaven van de verschillende ministeries. Als de uitgaven van de ministeries stijgen, groeit het gemeentefonds mee. Als de uitgaven van de ministeries dalen door bijvoorbeeld bezuinigingen, dan krimpt het gemeentefonds. Dit wordt de "samen-trap-op-trap-af"-systematiek genoemd. De schommelingen houden vooral hiermee verband.
Als sprake is van financiële tegenvallers op de korte termijn, is het voor de gemeente moeilijker om nog met oplossingen te komen. Bij financiële tegenvallers op de lange termijn is dit beter mogelijk. Daarom houden wij in het weerstandsvermogen rekening met een bedrag om dit risico (voor de korte termijn) af te dekken.

Kwantificeren (rest)risico
In lijn met de historische negatieve schommelingen gaan wij uit van een bedrag van afgerond € 1,2 mln. Dit is ongeveer 2% van de recente algemene uitkering exclusief het Sociaal Domein. Het Sociaal Domein wordt apart als risico berekend. Nog belangrijk om te melden is, dat er ook positieve schommelingen waren.

<u>Sociaal Domein (SD)</u>

Toelichting
In de gemeente Kerkrade is in 2015 de reserve SD gevormd. Dit was gelijk met de decentralisaties Jeugd, Wmo 2015 en Participatie. De reserve Sociaal Domein is gevormd om de schommelingen op te vangen van deze decentralisaties. Ook de tekorten of overschotten van het inkomensdeel, Wmo hulp in de huishouding, schuldhulpverlening, bijzondere bijstand en het minimabeleid worden verrekend met de reserve SD. Gemiddeld genomen was de daling van de reserve SD in de periode 2015-2020 € 1,2 mln per jaar. De tekorten hebben te maken met zowel effecten aan de uitgavenkant en aan de inkomstenkant. Genoemd kunnen worden het open-einde karakter van diverse regelingen en volume-ontwikkelingen, maar ook op het voorhand inboeken van 'efficiencykortingen' door het Rijk bij het overdragen van taken.

De septembercirculaire 2021 resulteert voor het Sociaal Domein in een positieve bijstelling van de inkomsten. Met name het budget jeugd laat een forse stijging zien. Dit is de resultante van de uitspraak en het advies van de Commissie van Wijzen over het geschil tussen Rijk en gemeenten over de structurele financiering van de jeugdzorg. Naar aanleiding van deze uitspraak is het Kabinet in gesprek gegaan met gemeenten waarna besloten is dat het Kabinet in 2022 € 1,314 miljard extra beschikbaar stelt aan gemeenten voor de tekorten jeugdzorg. Voor Kerkrade betekent dit een positieve bijstelling van de inkomsten van circa € 4,89 mln. Meerjarig wordt 75% van de door de Commissie van Wijzen bepaalde bedragen meegenomen. Uiteraard zijn ook de uitgaven meerjarig doorgerekend op basis van de thans bekende gegevens. Na alle doorrekeningen laat de reserve Sociaal Domein thans meerjarig een positief beeld zien. Hierbij moet evenwel in ogenschouw worden genomen dat op dit moment nog veel zaken in meerjarig perspectief onduidelijk zijn. Zo is bekend dat er een herverdeling van het gemeentefonds gepland staat voor 2023, de nu bekende doorrekeningen laten een negatief effect zien met betrekking tot het Sociaal Domein. Bedragen zijn nog onbekend en derhalve nog niet door te rekenen in de reserve Sociaal Domein. Ook is bekend dat er verschillende claims zullen worden gelegd op de gemeentelijke budgetten jeugd van de kant van de grote zorginstellingen, ook in dezen is het op dit moment nog niet mogelijk om inschattingen te maken. Daarnaast zullen wijzigingen in de Cao's in de zorgsector gevolgen hebben aan de uitgavenkant en lijkt het erop dat het nieuwe kabinet geen wijzigingen zal doorvoeren met betrekking tot het

abonnementstarief binnen de Wmo. Het moge duidelijk zijn dat een en ander implicaties zal hebben op het toekomstige verloop van de reserve Sociaal Domein.

Bestaande dekking
Bij de overgang van de taken van het Rijk naar de gemeente was de aandacht vooral gericht op het laten doorgaan van de zorg. Nu de taken al enkele jaren bij de gemeente liggen, is de focus gericht op het beheersen van de uitgaven. In 2021 zijn daartoe verdere stappen gezet door het kernteam Jeugd. Ook de aanbevelingen van het 213A onderzoek zijn verder uitgewerkt. Dit 213A onderzoek naar de bedrijfsvoering rondom de Jeugdhulp was afgerond in 2020. In de raadscommissie Burger & Samenleving worden de ontwikkelingen en de risico's gedeeld via de managementrapportages.

Kwantificering (rest)risico
Schommelingen aan zowel de inkomsten- als uitgavenkant zullen blijven. Het realiseren van ombuigingen in het Sociaal Domein kost nu eenmaal tijd. Er is aandacht voor het beheersen van de uitgaven. Ook krijgen de gemeenten voor de Jeugdzorg voor het jaar 2022 een bedrag van € 1,314 miljard gecompenseerd, boven op de € 300 mln die al in de septembercirculaire 2020 is verwerkt. Het nieuwe kabinet moet een besluit nemen over de structurele financiering. Het opnemen van de extra middelen voor jeugdzorg vanaf 2023 tot een bedrag van 75% voldoet aan de richtlijnen van de Provincie.
Gelet op de historische reeks wordt een bedrag van € 1,2 mln meegenomen voor het risico van het Sociaal Domein.

<u>Ontwikkelingsbedrijf Kerkrade (OBK)</u>

Toelichting
Het grondbeleid volgt het ruimtelijk beleid en richt zich daarmee op het ontwikkelingsprogramma woningbouw en op het ontwikkelingsprogramma bedrijventerreinen. De resultaten van het Grondbedrijf betreffen de winsten en verliezen uit grondexploitaties. In de periode 2021-2025 zijn voor een bedrag van ongeveer € 1,12 mln aan resultaten te realiseren. Hier kunnen bepaalde risico's zijn. Er kan sprake zijn van tegenvallers aan de inkomstenkant maar ook aan de uitgavenkant. Een toelichting op de risico's van de grondexploitatie staat in de paragraaf grondbeleid.

Bestaande dekking
Het bedrag van de algemene reserve OBK is apart betrokken bij de weerstandscapaciteit. De reserve grondexploitatie OBK (=werkreserve grondbedrijf) is onder andere bedoeld voor verliezen uit de grondexploitaties. Het saldo wordt eind 2025 geschat op ongeveer € 1,45 mln. Voor elke grondexploitatie worden overeenkomsten gesloten. Eerst wordt hiervoor onderzocht wat de financiële effecten zijn. Daar waar mogelijk, worden de risico's van een grondexploitatie zoveel mogelijk neergelegd bij de andere partij. De ontwikkelingen worden de hele tijd in de gaten gehouden. Wanneer een risico onverwacht werkelijkheid wordt, worden er maatregelen genomen of voorstellen gedaan om de effecten van het risico te verkleinen.

Kwantificering (rest)risico
Als de resultaten grondexploitatie tegenvallen, dan wordt de werkreserve OBK niet of minder of minder snel aangevuld. Naar verwachting wordt bij de Locht een grote verkoop ineens nog dit jaar gerealiseerd (resultaat € 1,5 mln) in plaats van de tot nu toe geraamde geleidelijke verkoop, waardoor de opgave aan nog te realiseren opbrengsten grotendeels wordt ingevuld. Met het geschatte saldo van de reserve is dan nog een goede buffer beschikbaar voor de resterende risico's. Gelet op deze ruimte wordt het restrisico berekend op € 0.

<u>Parkstad Limburg Stadion (PLS)/ Roda JC Kerkrade</u>

Toelichting
Gemeente Kerkrade heeft eind 2021 (naar verwachting) nog een langdurende vordering van ongeveer € 18,7 mln op PLS. Of het geld binnenkomt, is afhankelijk van het betalen van de huur van het PLS door Roda JC. Over dit onderwerp heeft de raad 1 juli 2020 een besluit genomen voor de periode tot en met 2023. In het geval dat Roda failliet zou gaan, zal voor het lege stadion een nieuwe huurder of een nieuwe bestemming moeten worden gezocht. Dat kost tijd. Vanuit het toezichtkader kan hiervoor een periode van

vier jaren worden uitgetrokken. Pas wanneer in die periode geen zicht is op een oplossing, komt een afboeking van de vordering in beeld. Dit is het slechtste (worst case) scenario.

Bestaande dekking
Roda ontvangt (o.a.) mediagelden vanuit de KNVB. Met Roda en de KNVB is overeengekomen via een zogenaamde 'akte van cessie' dat de KNVB de door Roda te betalen bedragen rechtstreeks overmaakt aan Stadion/Gemeente Kerkrade. Dit gebeurt steeds in maart, mei, oktober en december, of vaker indien nodig. Roda JC is bezig om de club weer financieel gezond te maken. Er blijft echter sprake van onzekerheden. Ook is in de begroting rekening gehouden met de kosten van onderhoud. Als het stadion tijdelijk leegstaat, kan dit mogelijk op een lager niveau gebeuren.

Kwantificering (rest)risico
De kans dat dit echt gebeurt, is niet onderbouwd in te schatten.
In de tijd tussen een faillissement en het vinden van een nieuwe bestemming voor het PLS, moet PLS/ de gemeente de eigenaarslasten betalen, mist de gemeente de rentevergoeding, zal ook een deel van de gebruikerslasten door de gemeente moeten worden betaald en ontstaat er extra druk op de financieringslasten. De aflossingen die we jaarlijks gaan missen zullen steeds extra meegefinancierd moeten worden binnen de totale gemeentelijke financiering en extra rentekosten met zich meebrengen. In totaliteit wordt hiervoor in de periode 2022-2025 een bedrag van afgerond € 1,4 mln ingeschat. Verder zal sprake zijn van een eenmalig nadeel van circa € 0,2 mln in verband met de vordering onroerendezaakbelastingen oude jaren op Roda JC. Zie verder ook het raadsbesluit van 1 juli 2020. Voor het weerstandsvermogen wordt over een periode van vier jaren uitgegaan van afgerond € 1,6 mln voor dit risico.

Beheer kapitaalgoederen

Toelichting
Voorbeelden van de kapitaalgoederen zijn wegen, riolering, groen, gebouwen, verlichting en civieltechnische kunstwerken. Deze kapitaalgoederen moeten onderhouden worden op een bepaald niveau. De kosten van riolen zijn deel van het riooltarief. Deze kosten zijn geen risico voor de begroting. Voor het onderhoud van de overige kapitaalgoederen is ongeveer € 4,5 mln in de begroting opgenomen. Voorbeelden van risico’s zijn een onderhoudsachterstand, incidentele schade door storm of toenemende kosten door uitbreiding van het aantal of omvang van kapitaalgoederen.

Bestaande dekking
In beheerplannen worden afspraken gemaakt over het niveau van onderhoud. Ook wordt rekening gehouden met de kosten hiervan. Deze kosten zijn opgenomen in de begroting. Dit kan zijn in de exploitatie, het investeringsprogramma of via de inzet van reserves.
Daarnaast werkt de gemeente aan het verkleinen van gemeentelijke vastgoedportefeuille. Dit kan zijn door sloop of verkoop. De aandacht gaat naar strategisch vastgoed. Aan niet-strategisch vastgoed wordt alleen onderhoud uitgevoerd dat echt niet uitgesteld kan worden. Onderhoud vindt vaak plaats op basis van inspecties en rekening houdend met ontwikkelingen in de directe omgeving (efficiency). Ook met eventuele sloopkosten wordt in de begroting rekening gehouden. Na sloop kan het zijn dat de nieuwe plek ergens anders voor gebruikt wordt dat geld oplevert. De kosten van de sloop vallen dan weg tegen de nieuwe inkomsten. Jaarlijks wordt de boekwaarde van het vastgoed vergeleken met de waarde daarvan. Er wordt dan nagegaan of de boekwaarde niet te hoog is.

Kwantificering (rest)risico
Voor het opvangen van de risico's wordt rekening gehouden met een bedrag van afgerond € 1,1 mln. Dit is ongeveer 25% van het budget voor het jaarlijks onderhoud van de kapitaalgoederen exclusief de riolen.

Algemeen

Toelichting
In de gemeente zijn nog verschillende andere risico's. Van die risico's is het lastig in te schatten wat het financieel effect kan zijn en ook de kans op dat het risico gebeurt. Om niet aan deze risico's voorbij te gaan wordt een stelpost bepaald.

Voorbeelden van deze risico's zijn de gevolgen van wetswijzigingen, de btw-uitkering Regeling specifieke uitkering stimulering sport (SPUK), de stikstofuitspraak, PFAS-normen, de Corona pandemie en privacy-incidenten.

Een voorbeeld van een ingrijpende verandering van wet- en regelgeving waarvan het effect nog onduidelijk is, is de invoering van de Omgevingswet (Ow) en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). De Raad wordt hierover apart op de hoogte gehouden via de Commissie Grondgebied en Economische Zaken.

De Corona pandemie leidt tot effecten op verschillende beleidsterreinen. Dit is het geval in 2020 en 2021. Hoe dit verder gaat in de jaren hierna is nog onduidelijk. Dit geldt ook voor de eventuele compensaties door het Rijk. Maar ook op de lange termijn kunnen effecten optreden. Dit kan bijvoorbeeld bij de grondexploitaties het geval zijn. Een recessie kan leiden tot vertraging in projecten. Ook kunnen meer burgers een uitkering nodig hebben doordat zij hun baan verliezen. En kan het zijn dat burgers of bedrijven hun schulden niet meer kunnen betalen. De effecten hangen sterk af van hoe de situatie nog voortduurt en zijn nu onmogelijk te bepalen.

Bestaande dekking
Het kan zijn dat kosten hoger uitvallen dan gedacht of minder opbrengsten gehaald worden. Binnen de gemeente is hier doorlopend aandacht voor. Ook worden maatregelen genomen om de kansen op of gevolgen van risico's te verkleinen. Zo is de organisatie anders gaan werken door de Corona pandemie en is er een projectgroep gevormd om de gemeente voor te bereiden op de Omgevingswet.

Kwantificering (rest)risico
Voor het weerstandsvermogen wordt uitgegaan van € 2,0 mln. Rekening houdend met de bedragen die al meegenomen zijn in het weerstandsvermogen voor de algemene uitkering, het Sociaal Domein, het OBK en het beheer van kapitaalgoederen, is dit ongeveer 2% van het resterende bedrag aan gemeentelijke lasten per jaar plus 2% van het resterende bedrag aan gemeentelijke baten per jaar (exclusief reserves).

d. Diverse kengetallen

Op landelijk niveau zijn vijf kengetallen benoemd om de financiële positie van gemeenten beter weer te geven en te kunnen vergelijken. Deze worden hierna uitgewerkt.

Kengetallen *Ultimo jaar in %*		**2020 REK**	**2021 BEGR**	**2022 BEGR**
1a	Netto schuldquote	73,5	108,6	100,7
1b	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	58,5	90,7	86,2
2	Solvabiliteitsratio	15,8	10,2	14,3
3	Grondexploitatie	-/- 0,5	-/- 0,2	0,0
4	Structurele exploitatieruimte	2,9	0,4	1,6
5	Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden	112,8*	112,4*	**

** Geactualiseerde cijfers op basis van COELO, op basis van de achterliggende rekenmethodiek bedraagt het landelijk gemiddelde kengetal 105,2 in 2020 en 104,8 in 2021. De lokale lastendruk zelf ligt iets boven het gemiddelde (zie ook paragraaf lokale lasten).*
*** Nog niet bekend. In de raad van december 2021 worden alle tarieven 2022 vastgesteld op basis van de dan bekende ontwikkelingen.*

Nadere toelichting op de financiële kengetallen:
- *Kengetal 1a en 1b* weerspiegelen het niveau van de schuldenlast van de gemeente t.o.v. de eigen middelen.
- *Kengetal 2* geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is (ineens) aan haar financiële verplichtingen te voldoen.
- *Kengetal 3* geeft inzicht in de boekwaarde van de voorraden grond die nog moet worden terugverdiend door toekomstige verkopen.

- *Kengetal 4* geeft inzicht in de verhouding van de structurele baten versus de structurele lasten. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel.
- *Kengetal 5* geeft inzicht in de ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, gerelateerd aan de totale gemiddelde woonlasten. De formule gaat uit van de gemiddelde woonlasten jaar t, gedeeld door de gemiddelde woonlasten van jaar t-1. Dat kan een enigszins vertekend beeld geven. De landelijke tendens is dat de gemiddelde woonlasten stijgen.

Het gemeenschappelijk financieel toezichtkader (GTK) dat de provincie hanteert voor het toezicht op gemeenten is hieronder weergegeven. Er zijn landelijk per kengetal drie categorieën benoemd, namelijk A, B, C en zgn. signaleringswaarden. Hieraan is geen absolute betekenis toegekend. In het algemeen kan worden gesteld dat categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest. Van belang is nog dat de waarden in hun onderlinge samenhang moeten worden bezien.

De GTK-waarde die overeenkomt met begroting 2022 is geel gearceerd. Omdat de belastingcapaciteit nog niet bekend is voor 2022, is hier de waarde van 2021 genomen.

Kengetallen *in %*		**Cat. A**	**Cat. B**	**Cat. C**
1a	Netto schuldquote	< 90	90-130	> 130
1b	Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	< 90	90-130	> 130
2	Solvabiliteitsratio	> 50	20 - 50	< 20
3	Grondexploitatie	< 20	20 - 35	> 35
4	Structurele exploitatieruimte	> 0	0	< 0
5	Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshh.	< 95	95 - 105	> 105

BDO, een gerenommeerd accountantskantoor, heeft een methodiek ontwikkeld waarmee per gemeente één (gewogen) rapportcijfer voor de financiële kengetallen wordt gegeven. Dit geeft een breder beeld dan enkel een vergelijking op specifieke getallen. BDO kent in die methodiek de hoogste waarde toe aan het getal solvabiliteit, daarna aan de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, gevolgd door de grondexploitatie, de structurele exploitatieruimte en de belastingcapaciteit. Als een gemeente voor alle kengetallen in categorie A valt, dan scoort de gemeente 100 van de 100 punten en daarmee een rapportcijfer "10". Als een gemeente voor alle kengetallen in categorie C valt, dan krijgt de gemeente het rapportcijfer "3".

Op basis van deze methodiek krijgt Kerkrade het rapportcijfer 7.

§3. Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Voor deze paragraaf zijn de volgende beleids- en beheersplannen relevant:

Beleids- en beheersplannen
Wegbeheer gemeente Kerkrade: Uitvoeringsprogramma
Watertakenplan 2020-2024
Groen; Onderhoud en beheerprogramma's(grotendeels door groepsdetachering WSP-groen)
Gebouwenbeheer (jaarlijks plan passend binnen financiële kaders)
Openbare verlichting uitvoeringsprogramma

De gemeente is verantwoordelijk voor een goed onderhoud en beheer van de openbare ruimte. In die openbare ruimte vinden we de zogenaamde 'kapitaalgoederen' die samen de infrastructuur vormen. Voorbeelden daarvan zijn de wegen, het openbaar groen, riolen, bruggen, tunnels en de openbare verlichting.

De wegen werken als aders voor het vervoer van mensen en goederen. Riolen zorgen voor het transport van afvalwater en het openbaar groen (bijvoorbeeld de bomen langs straten en in parken) zorgt voor voldoende zuurstof. Bruggen en tunnels vormen als gewrichten belangrijke verbindingen voor het verkeer.

De gemeente moet de infrastructuur als een goede 'huisvader' onderhouden zodat deze veilig en duurzaam (beter voor het milieu) kan worden gebruikt. Dat is in het belang van onze inwoners, bezoekers en bedrijven. Een vitale (gezonde) stad kan niet zonder een vitale infrastructuur.

In deze paragraaf komen de belangrijkste onderdelen aan de orde.

Algemeen: Klimaat en weer
De afgelopen jaren hebben het klimaat en het weer het onderhoud van de kapitaalgoederen beïnvloed. De ernstige wateroverlast op 29 juni (Eygelshoven) en 13 en 14 juli is daar een recent voorbeeld van. Ook hebben we de afgelopen jaren lange periodes van droogte gehad. De droge periode tussen juni en augustus 2018 was zelfs de langste in de afgelopen 42 jaar. Een ander voorbeeld zijn dierplagen zoals bijvoorbeeld de aanwezigheid van de Eikenprocessierups.
Deze situaties kosten de gemeente vaak veel geld. Denk bijvoorbeeld aan schades aan civieltechnische kunstwerken, aan het openbaar groen of aan bomen. Daarnaast moet vaak extra personeel en materieel

(bijvoorbeeld machines) worden ingezet. Wij verwachten dat deze zaken ook de komende jaren invloed hebben op het onderhoud en beheer.

In 2022 gaan wij door met de samenwerking met de Parkstad-gemeenten, de Provincie Limburg, het Waterschap en het WML. Onderwerpen waaraan speciale aandacht gegeven moet worden zijn:

- Klimaatadaptatie (hoe passen wij onze stad zo goed mogelijk aan aan het veranderende klimaat);
- Wateroverlast
- Droogte;
- Extreme warmte;
- Duurzaamheid (hoe gaan we goed om met onze natuur);
- Ruimtelijke ordening (hoe delen we onze ruimte in).

a. Wegen

Beleid en uitvoering
In Kerkrade hebben we ruim 200 km aan wegen en straten. Dat zijn hoofdwegen zoals de Kaalheidersteenweg en woonstraten zoals de van Beethovenstraat, de Kleingraverstraat of de Anselderlaan. Ook zijn er nog speciale gebieden zoals het centrum en de bedrijventerreinen.

Het is de taak van de gemeente Kerkrade om de wegen en straten in orde te houden. Dan kunnen de burgers er veilig gebruik van maken. Daarmee houden we Kerkrade bereikbaar voor iedereen. De gemeente kijkt niet of een weg "mooi" is, maar wel of een weg vlak is en of het regenwater goed kan weglopen. De gemeente maakt gebruik van een geautomatiseerd systeem, het wegbeheersysteem. Met informatie uit dat systeem wordt een beheerplan gemaakt. Dat beheerplan is het draaiboek om het onderhoud en beheer van de wegen uit te voeren. Elke twee jaar laten we de wegen inspecteren. Met de uitkomst kan dan elke twee jaar een nieuw beheerplan worden gemaakt. Elke 5 jaar wordt er een beleidsplan gemaakt, dat de gemeenteraad moet goedkeuren. Zo weet de gemeenteraad wat de kwaliteit van de wegen nu en in de toekomst is. In 2022 moet het plan voor de komende jaren worden goedgekeurd. Bij het onderhoud van de wegen worden ook kleine problemen verholpen. Bijvoorbeeld gaten in de weg. Als er teveel kleine dingen zijn om te repareren wordt de hele weg vervangen. Dat noemen we reconstructie. Een reconstructie kan soms ook nodig zijn als een weg nog goed is. Bijvoorbeeld als er een probleem is met het verkeer. Meer informatie hierover staat in programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat. De wegen in Kerkrade zijn gemiddeld vrij oud. Daardoor is er veel werk te doen.

Budgetten
Voor onderhoud van wegen, trottoirs en pleinen is € 693.500 beschikbaar. Voor investeringen was een bedrag begroot van € 2.184.000 voor 2022 en verder. In 2022 wordt dit bedrag met € 1.000.000 verhoogd.

Risico's
Een punt van aandacht blijft de gewenste kwaliteit van de wegen en het geld dat voor het onderhoud beschikbaar is. Omdat Kerkrade vrij oude wegen heeft en we niet overal tegelijk kunnen werken, moet er gekozen worden waar wel en waar niet gewerkt wordt. Soms kan dat betekenen dat een slechte weg nog wat langer slecht blijft. Omdat veel wegen oud zijn zouden we meer wegen moeten vervangen dan we kunnen doen. We noemen dat een achterstand. Door het extra bedrag van € 1.000.000 kunnen we wel al meer doen en kan een deel van deze achterstand worden ingelopen. De achterstand zal daardoor minder snel groter worden.

Het werk aan de weg wordt steeds duurder. Ook zijn er steeds meer wetten waar rekening mee gehouden moet worden. Bijvoorbeeld moeten er dure onderzoeken voor het milieu worden gedaan. Maar ook de bouwstoffen worden steeds duurder. Dit zal de komende jaren naar verwachting nog erger worden.

Wegen en riolen horen bij elkaar. Net als wegen en verkeer. Bij werkzaamheden aan de wegen zal er altijd tegelijk aan het riool gewerkt worden. Als er meer geld is voor wegen kunnen we meer wegen vervangen. We doen dan dus ook meer aan riolen. Daar is dan ook meer geld voor nodig. Meer informatie hierover staat in §3 Onderhoud kapitaalgoederen, onderdeel b. Riolering en water.

De gemeente heeft nog een zaak bij de rechtbank die niet is afgehandeld. Hierdoor zijn een aantal opdrachten nog niet definitief afgerekend. De gemeente wacht de uitspraak van de rechter af.

b. Riolering en water

Beleid en uitvoering

Het beleid op het gebied van de riolering is vastgelegd in het Watertakenplan 2020-2024

Instandhouding riolering
Het afvoeren van vuilwater (rioolwater) is belangrijk voor de volksgezondheid omdat dit ziekten voorkomt. Regenwater moet worden afgevoerd om overstromingen te voorkomen. Het buizenstelsel en de afvoerkanalen die hiervoor in de grond liggen moeten goed onderhouden worden. Elk jaar worden buizen en afvoerkanalen daarom schoongemaakt, vervangen en gerepareerd.

Waterkwaliteit oppervlaktewater
In het watertakenplan 2020 – 2024 staat dat de gemeente moet voldoen aan de basisinspanning. In de basisinspanning is bepaald hoeveel vuilwater via het vuilwaterriool in het oppervlaktewater terecht mag komen. Dit kan gebeuren als grote hoeveelheden regenwater in het vuilwaterriool terechtkomen. Hierdoor loopt het vuilwaterriool over, waardoor het water terecht komt in het oppervlaktewater. In het Watertakenplan 2020 -2024 wordt ook berekend welke gevolgen de kosten van het onderhoud van de riolering en waterlopen hebbent voor de tarieven die de burger moeten gaan betalen. Enkele delen van Haanrade en Eygelshoven voldoen nog niet aan de eisen van de basisinspanning. Daarvoor zal in Kerkrade nog een klein bergbezinkbassin aan de Kleine Stegel en een bergingsriool aan de Meuserstraat moeten worden aangelegd.
De gemeente Kerkrade moet ook voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Deze richtlijn stelt ook eisen aan de waterkwaliteit van het oppervlaktewater. De gemeente Kerkrade verwacht dat de krimp van de bevolking in Kerkrade leidt tot een kleiner verhard oppervlak en dat de daardoor vrijgekomen ruimte benut kan worden om water te bergen. Ook is er al bij de aanleg van de buitenring op een perceel aan de Krichelbergsweg rekening gehouden met de aanleg van een groene buffer in de toekomst.
In 2019 is de stimuleringsregeling ''afkoppelen verhard oppervlak'' van start gegaan. Inwoners worden gestimuleerd het regenwater op eigen erf te houden door te infiltreren. Ook op die wijze wordt de belasting op de riolering vermiderd.

Waterkwantiteit regenwater
Als gevolg van een veranderend klimaat vallen er steeds zwaardere regenbuien. De ernstige wateroverlast op 29 juni in Eygelshoven en op 13 en 14 juli in grote delen van Kerkrade zijn daarvan extreme voorbeelden.
In 2019 is de klimaatatlas Parkstad (www.parkstad.klimaatatlas.net) voor burgers digitaal ter beschikking gekomen. Hierop staat onder andere aangegeven welke wegen en woningen bij een bui van 60 mm per uur overlast kunnen ondervinden. De gemeente werkt voor dit onderwerp samen met het Waterschap en met de collega-Parkstadgemeenten . De gebeurtenissen van juni / juli zullen daarbij uiteraard worden betrokken.
In 2019 is de campagne Waterklaar opgestart. Gedurende een periode van 3 jaar zullen de inwoners van Kerkrade via diverse media geïnformeerd worden over de mogelijkheden duurzaam met water (zowel drink- als regenwater) om te gaan.

Samenwerking Parkstad
Al in 2011 is in Parkstad een onderzoek gestart naar het antwoord op de vraag of samenwerking met betrekking tot stedelijk (afval)water voordelen oplevert. Dit onderzoek is ingegeven door het feit dat in het regeringsakkoord is opgenomen dat er in de waterketen landelijk € 400 mln te besparen valt. In 2013 hebben de colleges in Parkstad een intentieverklaring ondertekend om op diverse onderdelen in de waterketen te gaan samenwerken. Het meest concrete project is het gezamenlijk uitvoeren van reliningsprojecten onder regie van de gemeente Kerkrade. Voor het uitvoeren van hydraulische berekeningen is in 2017 een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de gemeenten Heerlen, Landgraaf, Voerendaal en Nuth om de gemeente Heerlen deze berekeningen te laten uitvoeren. Voor de onderdelen reinigen en inspectie, aanschaf en beheerpompgemalen en de reiniging van kolken moeten nog contracten worden afgesloten.

Budgetten
Voor het onderhoud van de riolering en waterlopen is in 2022 € 1.204.900 beschikbaar. Omdat de kosten de komende jaren verder zullen gaan stijgen, zal dit budget verder omhoog gaan. In het investeringsprogramma is voor 2022 € 2.100.000 begroot.

Risico's
Door de verandering van het klimaat kunnen de kosten sneller gaan stijgen dan verwacht. De ernstige wateroverlast en de extreme weersomstandigheden op 29 juni en op 13 en 14 juli hebben deze risico's in volle omvang aangetoond.

c. Groen

Beleid en uitvoering
De groenvoorzieningen zijn de longen van de stad. Goed onderhoud is daarom belangrijk. We willen de bestaande groengebieden duurzaam behouden, verder uitbreiden en verbinden met het groen buitengebied aan de randen van de stad.
Het onderhoud van het openbaar groen is opgedeeld in het stedelijk groen, groen in het buitengebied en bomen. De meeste groenvoorzieningen in de stad en in de wijken onderhoudt de gemeente ook in 2022 met eigen medewerkers. De bosgebieden in Kerkrade worden onderhouden door een bedrijf (Bosgroep Zuid-Nederland).

Budgetten
Omdat de omvang van de groenteams van WSP terugloopt worden met ingang van 2022 extra middelen begroot. In programma 5 van deze begroting wordt dit toegelicht. Het onderhoud van de bomen wordt in 2022 ongewijzigd voortgezet. Extra aandacht besteden we aan het voorkomen van kwetsbaarheid van bomen voor ziekten en plagen. Bij de bestrijding daarvan maken wij in Kerkrade geen gebruik van chemische middelen.
In de exploitatie is vanaf het jaar 2022 € 250.000 structureel extra beschikbaar voor het onderhoud van het openbaar groen. In de exploitatie zijn verder nog diverse kleine posten opgenomen voor bijvoorbeeld zaaigoed, bos- en boombeheer en onderhoud van de bermen, in totaliteit circa € 228.000.
In het investeringsprogramma is voor openbaar groen vanaf 2022 is structureel € 360.000 geraamd.

Risico's
De risico's voor het openbaar groen worden met name veroorzaakt door de steeds extremere weersomstandigheden. Zo leiden zowel langdurige hitte / droogte als wateroverlast tot grote schade aan beplanting en aan bomen.

d. Gebouwen

Beleid en uitvoering
De gemeente Kerkrade bezit 104 gebouwen. Deze panden worden onder meer gebruikt door de gemeente zelf, (sport)verenigingen, stichtingen en scholen. Ook heeft de gemeente gebouwen voor toerisme, recreatie en cultuur zoals Schacht Nulland, Botanische Tuin Kerkrade, Kasteel Erenstein, Rodahal, HuB (theater en bibliotheek), muziekschool en speeltuinen. Tevens beschikt de gemeente over accommodaties die van groot belang zijn in een wijk, zoals 't Westhoes, 't Sjevemethoes en meest recent de nieuwe invulling van het Flexiforum Kerkrade. Al deze gebouwen hebben een belangrijke rol: mensen ontmoeten elkaar en doen samen activiteiten.
Verder heeft de gemeente nog acht woningen, vier woonwagens, dertig woonwagenstandplaatsen, drie parkeergarages en een winkelpassage in bezit.

Onderhoud
Het onderhoud en beheer van de panden valt onder de afdeling Vastgoed. We gaan hierbij uit van het uitvoeren wat nodig is, maar wel goed bruikbaar. Onderhoud vanwege veiligheid wordt altijd gedaan.
Daarnaast zorgt de afdeling Vastgoed voor het verkopen en verhuren van grond en panden van de gemeente. We proberen leegstand zoveel mogelijk te voorkomen. Dit doen we door het slopen of verkopen of het slimmer gebruiken van bestaande panden. Doel is om het bezit kleiner te maken.

De belangrijke zaken voor 2022 zijn:

- Het Flexiforum Kerkrade is een gemeenschap van ondernemers, organisaties en instanties. Het is gevestigd in de voormalige Campus. Het complex was ooit bedoeld voor onderwijs en biedt nu een invulling op 'wonen-leren-werken-leven'. Het Flexiforum Kerkrade zorgt voor samenwerking en onderlinge betrokkenheid. Het doel is om in 2022 alle beschikbare ruimten te hebben verhuurd.
- De bouwwerkzaamheden voor VIE zijn in volle gang. Er komt een parkeergarage (265 parkeerplaatsen), sporthal en zwembad. Het zwembad krijgt een 35-meter wedstrijdbad, een doelgroepenbad en een peuterbad / spraypark voor de kinderen.
  Er komt ook een Kennis en Expertise Centrum. Hiervoor is een (kantoor)ruimte gepland van ongeveer 165 m² voor 10 à 12 werkplekken. In het eerste kwartaal van 2022 moet het gebouw klaar zijn. Door de Corona pandemie is er in de hele wereld een tekort aan materialen en dat kan zorgen voor vertraging. Het ontwerp van de openbare ruimte is definitief en de aanbestedingen volgen in het derde kwartaal van 2021. Insteek is dat de openbare ruimte bij de opening klaar is.
- De gemeente is de belangrijkste aandeelhouder van het Parkstad Limburg Stadion. We willen en moeten dan ook zorgen voor goed onderhoud. Het gaat vooral om het hoofdgebouw, de zittribune, dak en het speelveld. De kosten die nodig zijn voor het onderhoud staan in het jaarplan. Een vast budget van € 50.000 is beschikbaar in de begroting. Aan de staalconstructie vinden in 2022 ook weer werkzaamheden plaats (schilderen en conserven).
- Het verhuren van woonwagenstandplaatsen is geen hoofdtaak van de gemeente. Daarom bekijken we in 2021/2022 of dit kan worden overgedragen aan de plaatselijke woningcorporaties. Dit is al in gang gezet.
- Door de Corona pandemie zijn we anders gaan kijken naar thuiswerken. Gebleken is dat de gemeente prima doordraait als mensen thuis werken. Daarom zet de gemeente in op deels thuis, deels op kantoor werken. Dat heeft natuurlijk ook gevolgen voor de gebouwen van de gemeente waar de medewerkers werken.

Budgetten
We betalen de kosten voor het beheren en onderhouden van onze gebouwen uit het zogenaamde exploitatiebudget. Voor 2022 is hiervoor € 2.731.400 beschikbaar. Het bedrag bestaat daarnaast uit kosten voor energie-, service- en schoonmaak. Ook de huuropbrengsten zijn hierin meegenomen.
De opbrengst van wat we verkopen aan onroerende goederen gaat naar de 'reserve gebouwen'. Het saldo van deze reserve bedraagt per 1-1-2021 € 411.303. Voor het jaar 2021 is het investeringsbedrag met € 225.000 verhoogd naar € 775.000 voor het aanbrengen van brandwerende voorzieningen in het Flexiforum.
Vanaf 2022 is in het investeringsprogramma elk jaar een bedrag van € 750.000 opgenomen. Hiermee worden uitgaven voor groot onderhoud aan gebouwen betaald. Tot slot is er voor huisvesting onderwijs € 200.000 opgenomen.

e. Openbare verlichting

Beleid en uitvoering
Met de openbare verlichting bedoelen we de verlichting die nodig is om de openbare ruimte (zoals de straten) 's avonds en 's nachts te verlichten. Mensen zijn hierdoor op straat goed zichtbaar en kunnen veilig over straat. Het verkeer kan veilig door de straten rijden.
De komende 5 jaar is 20% van alle lichtmasten ouder dan 40 jaar. Deze lichtmasten moeten worden getest of worden vervangen. Armaturen ouder dan 20 jaar moeten eveneens vervangen worden. In nieuwe armaturen zit LED-verlichting in plaats van lampen. LED-verlichting verbruikt minder energie dan de oude verlichting met lampen. Op deze wijze wordt bij het beheer en onderhoud van de openbare verlichting een bijdrage geleverd aan het beleid op het gebied van zowel (verkeers-) veiligheid alsook duurzaamheid.

Budgetten
Voor de energiekosten, transportkosten en het onderhoud van de openbare verlichting is in 2022 €597.000 beschikbaar. Omdat de kosten de komende jaren verder zullen stijgen, zal dit budget verder toenemen naar €653.000 in 2025.

Risico's
Oude lichtmasten die getest worden, moeten soms direct worden verwijderd. Dit gebeurt wanneer de toestand van de lichtmast te slecht is om te laten staan. Hierdoor zal er op die plaats (soms langere) tijd geen verlichting zijn. Omdat veel lichtmasten oud zijn, kan dit regelmatig voorkomen.

f. Civieltechnische kunstwerken

Beleid en uitvoering
Met civieltechnische kunstwerken bedoelen we constructies zoals bruggen, tunnels, keerwanden, steigers en duikers. In Kerkrade zijn er ongeveer 55 civieltechnische kunstwerken, afwisselend van groot tot klein en afwisselend van een eenvoudige houten brug tot complexe bruggen uit (voorgespannen) beton.
De gemeente Kerkrade heeft als taak dat deze kunstwerken veilig blijven functioneren. Dat geldt voor het gebruik door burgers en verkeer, maar ook voor bijvoorbeeld een veilige waterdoorvoer daar waar nodig. De gebeurtenissen op 29 juni en vervolgens op 13 en 14 juli hebben het grote belang hiervan nog eens aangetoond.
De enorme afwisseling in afmetingen en materialen maakt het beheer lastig. Een kleine houten brug zal meer en intensiever onderhoud nodig hebben dan bijvoorbeeld een betonnen brug. Als echter een betonnen brug groot onderhoud nodig heeft dan lopen de kosten snel hoog op.
De gemeente bewaakt de situatie van de kunstwerken door deze regelmatig te inspecteren. Op basis van deze inspecties kan ieder jaar het onderhoud worden bepaald en kan er gekeken worden hoeveel geld er moet worden uitgegeven. De hoeveelheid geld die wordt uitgegeven kan van jaar tot jaar verschillen. Vanwege de veiligheid en het blijven functioneren van de kunstwerken zijn er duidelijke regels over de minimale kwaliteit die een kunstwerk moet hebben. Op dit moment is de kwaliteit van de kunstwerken redelijk. In 2022 is het noodzakelijk om te investeren aan de Tunnelbak van de Roderlandbaan en aan de brug in de Beukenbosweg.
Tot slot vormen de kunstwerken meestal een oplossing voor een knelpunt. Zonder bijvoorbeeld de brug over de Worm in de Merksteinstraat is de Worm daar niet te passeren en moet verkeer zeer lange omwegen maken.

Budgetten
Voor het dagelijkse onderhoud aan civieltechnische werken is in 2022 € 13.300 beschikbaar. Dit budget wordt vanaf 2022 met €50.000 verhoogd. In het investeringsprogramma is vanaf 2022 structureel beschikbaar €73.000. Hieraan wordt in 2022 toegevoegd €600.000 voor de Tunnelbak van de Roderlandbaan en de brug in de Beukenbosweg.

Risico's
Het komt voor dat aanvullende inspecties gedaan moeten worden. De financiële middelen hiervoor blijven een punt van aandacht.
Op dit moment wordt de brug over de St. Pieterstraat onderzocht. In 2022 zal moeten blijken wat er voor deze brug noodzakelijk is in 2022 en 2023.
De gemeente heeft nog een zaak bij de rechtbank die niet is afgehandeld. Mogelijk moet er een vergoeding aan een aantal bedrijven op de Locht worden betaald. De gemeente wacht de uitspraak van de rechter af.
Naast de kunstwerken van de gemeente zijn er ook nog kunstwerken van andere partijen in de stad. Dit zijn kunstwerken van het waterschap, de provincie en Prorail. Een voorbeeld hiervan is de brug over het spoor in de Toupsbergstraat. De gemeente heeft geen bevoegdheid om beslissingen te nemen over deze kunstwerken.

g. Speelvoorzieningen

Beleid en uitvoering
Speelvoorzieningen (plaatsen waar kinderen kunnen spelen) zijn belangrijk voor de vitaliteit en gezondheid van jonge kinderen. De speelvoorzieningen zijn aanwezig in de Kerkraadse speeltuinen, maar ook op veel plekken in de openbare ruimte. Het groot onderhoud van de speelvoorzieningen in de speeltuinen is de verantwoordelijkheid van de gemeente. Het dagelijks onderhoud en het beheer worden uitgevoerd door de speeltuinverenigingen of stichtingen zelf. De basis voor deze werkzaamheden is het speelruimtebeleid. Voor de speelplekken in de openbare ruimte is de gemeente verantwoordelijk. Het onderhoud moet voldoen aan strenge eisen op het gebied van veiligheid.

Budgetten
In 2022 is voor het onderhoud van de speelvoorzieningen € 22.000 beschikbaar.

Risico's
Als gevolg van de toegenomen en nog steeds groeiende vraag naar speelvoorzieningen neemt de druk op de onderhoudsbudgetten toe.

§4. Financiering (Treasury)

Algemeen

Deze paragraaf bevat een beleidsmatige benadering van de treasuryfunctie en de plannen en uitkomsten hiervan. De treasuryfunctie zorgt voor het (optimaliseren van) beheer van de (dagelijkse) ingaande en uitgaande geldkasstromen. Daarnaast zorgt de treasurer voor de beschikbaarheid van financiële middelen op zowel de korte als lange termijn. De paragraaf moet risicobeheer en gemeentefinanciering transparanter maken. De Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) en de daarop gebaseerde ministeriële Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo) bepalen de inhoud van deze paragraaf voor een groot deel, waaronder de verschillende opgenomen tabellen/overzichten. Het doel van de regelgeving is om aan de ene kant de transparantie van de treasuryfunctie te verhogen en aan de andere kant risico's te mijden binnen genoemde functie. Daarnaast heeft het Rijk extra regelgeving ontwikkeld, zoals verplicht schatkistbankieren en de Wet Houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof). Het doel van deze regelgeving is met name de financiële positie van de Nederlandse overheid in de Economische Monetaire Unie veilig te stellen.

a. Risicobeheer

Met risico's bedoelen we hier renterisico's, kredietrisico's, koersrisico's en valutarisico's. Het doel van risicobeheer en risicomanagement is de verschillende risico's binnen de treasury te analyseren, beheren, beperken en neutraliseren. Daarbij wordt onder andere rekening gehouden met de aanbevelingen en richtlijnen van de Wet Fido, de Ruddo en het Treasurystatuut van de gemeente. De genoemde risico's worden hieronder beschreven.

Renterisico's
Renterisico op vlottende schuld
Vlottende schuld betreft alle betalingsverplichtingen die binnen een jaar voldaan moeten zijn. Om het renterisico op de netto vlottende schuld te beperken mogen gemeenten niet onbeperkt in de financieringsbehoefte voldoen door het aantrekken van kort geld. Kort geld is over het algemeen goedkoper

dan lang geld, maar heeft als risicofactor dat het renteniveau meestal sterker aan fluctuaties onderhevig is. De toegestane netto vlottende schuld wordt bepaald door de "kasgeldlimiet".

Voor het jaar 2022 kan de kasgeldlimiet voor de gemeente Kerkrade als volgt worden berekend:

(a) omvang van de jaarbegroting per 1-1-2022	€ 188,730 mln
(b) bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	8,5 %
Kasgeldlimiet voor 2022 (a)x(b) afgerond	€ 16,042 mln

Ieder kwartaal wordt de kasgeldlimiet intern getoetst door het verschil te bepalen tussen de werkelijke netto vlottende schuld en de kasgeldlimiet. Als de kasgeldlimiet 3 kwartalen op rij wordt overschreden laat de gemeente dit weten aan de provinciaal toezichthouder. De gemeente geeft daarbij in een plan aan hoe men opnieuw aan de kasgeldlimiet denkt te gaan voldoen. Structurele overschrijding van de kasgeldlimiet wordt meestal opgelost door aflossing van kortlopende financiering en het aantrekken van vaste geldleningen. Op verzoek van de provinciaal toezichthouder is aanvullende informatie opgenomen over de gemiddelde netto vlottende schuld in het 3e en 4e kwartaal van jaar t-2 en in het 1e en 2e kwartaal van jaar t-1, aangevuld met de kasgeldlimiet van jaar t-2 en jaar t-1. Zie hiervoor onderstaand overzicht.

	2020		**2021**
Vlottende schuld 3e kwartaal	1.591	Vlottende schuld 1e kwartaal	9.996
Vlottende schuld 4e kwartaal	3.863	Vlottende schuld 2e kwartaal	-314
Kasgeldlimiet 2020	**14.496**	**Kasgeldlimiet 2021**	**14.879**

Er is geen enkele overschrijding van de kasgeldlimiet geweest. De huidige situatie op de geld- en kapitaalmarkt en de daarbij horende verwachtingen zijn zodanig dat in onze visie de rente voor kortlopende leningen voorlopig lager zal blijven dan de rente van langlopende leningen. Het uitgangspunt is dan ook om gebruik te blijven maken van de ruimte die de kasgeldlimiet biedt.

Renterisico op vaste schuld

Langlopende leningen die door de gemeente zijn opgenomen kunnen worden geanalyseerd met de "renterisiconorm". Dit is een instrument dat de Wet Fido geeft om mogelijke renterisico's van de vaste schuld te analyseren. De renterisiconorm geeft een kader voor een evenwichtige opbouw van de leningenportefeuille waarbij het risico op de vaste schuld gespreid is in jaren. Van een evenwichtige opbouw is sprake als in geen enkel jaar gerelateerd aan het begrotingstotaal een onevenredig deel van de portefeuille aan herfinanciering onderhevig is en/of de te financieren aflossingscomponenten niet buitenproportioneel zijn.

In het onderstaande overzicht wordt de relatie gelegd tussen renterisico en renterisiconorm.

			2022	***2023***	***2024***	***2025***
Rente-risico						
1	Renteherzieningen		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
2	Aflossingen		10.468	10.067	10.627	10.443
3	Rente-risico	*1 + 2*	10.468	10.067	10.627	10.443
4	Rente-risiconorm	*4a x 4b*	37.746	36.929	37.050	37.232
5a	**Ruimte onder rente-risiconorm**	***4 > 3***	27.278	26.862	26.423	26.789
5b	**Overschrijding rente-risiconorm**	***3 > 4***	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Rente-risiconorm						
4a	Begrotingstotaal		188.730	184.644	185.250	186.161
4b	Percentage regeling		20%	20%	20%	20%
4	**Berekende rente-risiconorm**		37.746	36.929	37.050	37.232

Het overzicht laat een evenwichtige opbouw zien. Met betrekking tot verplichte aflossingen en renteherzieningen is er structureel voldoende ruimte ten opzichte van de renterisiconorm.

Kredietrisico's

Dit betreft kredietrisico's op door de gemeente aan derden verstrekte geldleningen. Het volgende overzicht

geeft inzicht in partijen en geraamde restantschuld begin 2022.

Partijen (kredietrisico's)	schuld*	%
Zonnepanelenproject	4.625	17,2
Kredietbank Limburg	91	0,3
Georganiseerde sport	126	0,5
Holding Stadion BV	18.608	69,3
GaiaZoo	590	2,2
Culturele verenigingen	26	0,1
Startersleningen	151	0,6
WoonWijzerWinkel	112	0,4
Stichting Brouwerij Rolduc	80	0,3
Enexis	2.390	8,9
St. Woonzorg Elisabeth Stift	48	0,2
Totaal	**26.846**	**100,00**

** Ervan uitgaande dat partijen hun geraamde aflossingsverplichtingen 2021 nakomen.*

De verstrekte geldleningen conflicteren niet met de uitgangspunten van de Wet Fido.

Koers- en valutarisico's
Van koersrisico's is sprake als de financiële activa van de gemeente in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. In het bijzonder gaat het dan om de vaste financiële activa die aan de ene kant bestaan uit aan derden verstrekte leningen. Deze zijn eerder behandeld bij het onderdeel kredietrisico's. Aan de andere kant gaat het om aandelenbezit en deelnames. Hier worden geen bijzondere/grote risico's verwacht. De gemeente verricht slechts transacties in euro's, waardoor van valutarisico's geen sprake is.

b. Gemeentefinanciering

Hieronder worden enkele aspecten van gemeentefinanciering verder uitgewerkt.

Leningenportefeuille
Onderstaand overzicht geeft inzicht in de samenstelling, de grootte, de rente van opgenomen leningen en de mutaties als gevolg van nieuwe leningen (verwachting/raming).

Leningen		2021	2022	2023	2024	2025
	Stand per 1 januari	131.486	135.668	140.200	144.133	142.506
bij	nieuwe leningen	15.000	15.000	14.000	9.000	7.000
af	reguliere aflossingen	-10.818	-10.468	-10.067	-10.627	-10.443
af	vervroegde aflossingen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
bij	herfinanciering	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Stand per 31 december	**135.668**	**140.200**	**144.133**	**142.506**	**139.063**

In 2022 is geen herfinanciering van "oude" leningen aan de orde. Voor nieuw aan te trekken vaste geldleningen in 2022 moet volgens ons een percentage van rond de 1% nog altijd haalbaar zijn. Er moet echter een slag om de arm worden gehouden met betrekking tot dit percentage. De verwachting is dat de rente op langlopende leningen zal toenemen, maar er is nog altijd een onzekere factor in de mate van herstel en groei van de economie i.r.t. de Corona pandemie.

Uitzettingen
Het gaat hierbij om uitzettingen korter dan een jaar. Het doel hiervan is om een zo goed mogelijk rendement uit een incidentele overliquiditeit te halen. Voor overtollige middelen heeft de gemeente nauwelijks bewegingsvrijheid. Rijksregelgeving verplicht de gemeente tot schatkistbankieren bij het Rijk. Het rendement is hier beperkt.

Schatkistbankieren en Wet Houdbare overheidsfinanciën
Beide regelingen moeten gezien worden in het licht van de financiële positie van de Nederlandse overheid in relatie tot afspraken binnen de Europese Monetaire Unie (EMU).

Relatiebeheer
De gemeente heeft rekeningen bij meerdere banken De eerste bank is N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), waar tevens een kredietfaciliteit van ruim € 5.672.000 beschikbaar is. Bij de ING-groep heeft de gemeente twee rekeningen. Met name met de BNG vindt regelmatig overleg plaats over optimalisering van bestaande producten, nieuwe producten, en het niveau van de dienstverlening.

Kasbeheer
Kasbeheer regelt het beheer van saldi en liquiditeiten en zoveel mogelijk de sturing van middelen-stromen. Doel is het optimaliseren van het renterendement. Daarbij worden de volgende korte termijn producten gebruikt: rekening-courant-krediet, dag- en kasgelden. Extra aandachtspunten zijn de beperking van het contante geldverkeer en intensivering van de elektronische betaalvormen.

Organisatie
Verantwoordelijkheden, bevoegdheden en andere spelregels die in het treasurytraject aan de orde zijn, zijn in het treasurystatuut opgenomen. Daarnaast zijn uitgangspunten en bepalingen van de vigerende "Financiële verordening gemeente Kerkrade" ex art. 212 Gemeentewet maatgevend.

Informatievoorziening
Voor de treasuryfunctie wordt zowel van interne als externe informatiesystemen gebruik gemaakt. Bij de externe informatievoorziening is een prominente rol voor BNG-dataservices online weggelegd. De efficiency van de systemen wordt regelmatig geëvalueerd.

c. Renteresultaat taakveld Treasury

a.	+ Externe rentelasten over de korte en lange financiering	**2.281**
b.	-/- Externe rentebaten (idem)	-184
	Saldo rentelasten en rentebaten	**2.098**
c1.	-/- Rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	0
c2.	-/- Rente van projectfinanciering die a.h. betreff. taakveld moet worden toegerekend	0
c3.	+Rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die a.h. betreff. taakveld moet worden toegerekend	0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	**2.098**
d1.	+ Rente over eigen vermogen	0
d2.	+ Rente over voorzieningen	0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	**2.098**
e.	-/- Aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-2.495
	Renteresultaat (toe te rekenen rente)	**-398**

§5. Bedrijfsvoering

Algemeen

Deze paragraaf geeft inzicht in de bedrijfsvoering. De ontwikkeling van de bedrijfsvoering staat niet stil. Dit heeft voortdurend de aandacht. Onderwerpen van bedrijfsvoering die terugkomen in deze paragraaf zijn bijvoorbeeld: het hybride werken, personeelsbeleid en communicatie.

a. Financieel beleid en beheer

De belangrijkste regels voor financieel beleid en beheer zijn vastgelegd in de bestaande financiële verordening (art.212 Gemeentewet). Deze worden volgens planning nog in 2021 geactualiseerd. Daarnaast zijn er verschillende interne regels vastgesteld voor een goed financieel beleid en beheer.

In de controleverordening (art.213 Gemeentewet) is de wettelijke verplichte accountantscontrole geregeld. Deze verordening wordt volgens planning ook in 2021 geactualiseerd. Tot en met boekjaar 2021 is het zo dat de accountant de getrouwheid en de rechtmatigheid controleert. De accountant geeft na de controle een verklaring af met een rapport waarin de opmerkingen staan. Vanaf 2022 moet door een wetswijziging het college zich over de rechtmatigheid verantwoorden in de jaarrekening. De accountant moet die vervolgens toetsen samen met de rest van de jaarrekening en geeft vervolgens in zijn verklaring aan of de jaarrekening (inclusief de rechtmatigheidsverantwoording college) 'getrouw' is. Begrijpelijk heeft dit gevolgen voor de (interne) processen binnen de gemeente. In goede samenwerking met de accountant krijgt dit vorm, zodat we tijdig aan deze wettelijke verplichting kunnen voldoen.

Op grond van artikel 213A van de Gemeentewet onderzoekt het college de doeltreffendheid en doelmatigheid van het door het college gevoerde bestuur. Deze verplichting zal ook in 2022 tot uitvoering worden gebracht. Het onderzoeksplan voor 2022 wordt nog opgesteld. Ook deze verordening wordt volgens planning nog geactualiseerd in 2021.

Interne toetsing
Voor de verschillende processen wordt getoetst of aan de relevante wet- en regelgeving wordt voldaan. Ook worden hiervan de financiële stromen gecontroleerd. Denk hierbij bijvoorbeeld aan in- en uitgaande geldstromen van personeelskosten, investeringen, subsidies, belastingen, uitkeringen en bouwvergunningen. Daarbij wordt rekening gehouden met de eisen, zoals die worden gesteld in de Single Information Single Audit (Sisa). Waar nodig worden bestaande processen verbeterd.

b. Personeel en organisatie

We voelen de krapte op de arbeidsmarkt. Dit dwingt ons tot het op tijd herkennen, aantrekken en behouden van talenten. Met het oog op toekomstige uitstroom willen we kennis behouden en zorgen wij voor vernieuwing en verjonging. We handhaven ons imago als goede werkgever en blijven dit verder uitbouwen. We willen investeren in (door)ontwikkeling en opleidingen van en voor medewerkers en de inzet van hun talenten.

Dat betekent ook meer flexibiliteit met betrekking tot belonen, moderne en op de markt afgestemde secundaire arbeidsvoorwaarden, zorg voor onze medewerkers en een prettige werkcultuur waar initiatief nemen en creativiteit worden gewaardeerd en gestimuleerd. Ook thuiswerken wordt waar mogelijk makkelijker gemaakt. Duurzame inzetbaarheid en vitaliteit van het personeel zullen blijvend gestimuleerd worden.

De leidinggevenden blijven de juiste handvatten krijgen om uitvoering te geven aan het vernieuwd personeelsbeleid en om te kunnen sturen op de kwaliteit van de resultaten. Er zal meer gebruik worden gemaakt van ontwikkel assessments om op een objectievere manier ontwikkelmogelijkheden van de leidinggevenden en medewerkers in kaart te brengen. Vertrouwen en veiligheid zullen hierbij belangrijke uitgangspunten zijn.

Het hybride werken wordt de nieuwe norm. De ervaringen van de afgelopen maanden worden gebruikt om een goed evenwicht te vinden tussen werk en privé. Tussen leidinggevende en de medewerkers en tussen medewerkers onderling vindt voldoende contact plaats vanwege de resultaten en het welzijn van de medewerkers.

c. Informatiemanagement, informatiebeveiliging en privacy (I.I.P.)

Informatievoorziening
Voor de periode 2021 tot en met 2024 geldt een nieuw informatiebeleidsplan. In dit plan staat hoe wij bij de gemeente omgaan met digitalisering. Met digitalisering bedoelen we dat we steeds meer met de computer gaan doen en steeds minder op papier. In het plan zijn de volgende dingen vastgelegd:

- Zo goed mogelijk rekening houden met mensen buiten onze organisatie, zoals inwoners en ondernemers.
- Samenwerken aan doelen met verschillende partijen.
- Het meten van gegevens en deze gegevens gebruiken om beter te werken.
- ‘Hybride werken’: hoe kunnen onze werknemers overal hun werk doen (bijvoorbeeld op kantoor en thuis).
- De basis op orde: kunnen we bij de gemeente in de toekomst niet met minder maar wel betere systemen gaan werken? Maar ook hij de aanschaf van nieuwe systemen te kijken of dit niet samen kunnen oppakken met gemeenten in de regio.

De afspraken die in het plan staan, moeten ervoor zorgen dat wij onze inwoners en ondernemers beter kunnen helpen.

Digitale Informatievoorziening
Digitaal (thuis)werken is normaal geworden. Niet alleen binnen de overheid, maar ook in de maatschappij zijn de elektronische ontwikkelingen snel gegaan. Heel veel mensen én organisaties hebben de voordelen van het digitaal werken, digitaal bijeenkomen en ontmoeten, digitaal informeren en zaken doen ontdekt. De gemeente heeft in de afgelopen jaren een goede basis gelegd op het terrein van digitalisering, waardoor hybride werken en een digitale dienstverlening richting burgers en bedrijfsleven mogelijk is gemaakt.

Deze digitale ontwikkelingen betekenen ook dat het ingewikkelder wordt om de bedrijf- en informatieprocessen goed in te richten. Alle informatie 'op papier' moet ook door computer systemen gelezen worden. Als gemeente proberen we steeds deze systemen te verbeteren, zodat we makkelijker kunnen werken, maar ook dat we klantvriendelijk zijn. Nieuwe ontwikkelingen in wet- en regelgeving, zoals de Archiefwet 2021, de Wet open overheid en de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer, zullen in de komende jaren een grote invloed hebben op de inrichting van onze elektronische gegevens en processen. Een goed ingericht informatiedomein is hierbij een belangrijke succesfactor. De informatiehuishouding moet goed, geordend en duurzaam digitaal toegankelijk zijn. Het is van belang dat de kwaliteit en digitale levensduur van de informatie, geregeld wordt zoals de Archiefwet voorschrijft. De overbrengingstermijn van digitale informatie wordt in de nieuwe Archiefwet verkort van 20 naar 10 jaar. Om informatie vindbaar en beschikbaar te stellen moet deze opgeslagen worden in een digitale kluis, het e-Depot.

Informatieveiligheid
Informatieveiligheid gaat voor ons in de eerste plaats nog steeds over het beschermen van informatie binnen onze organisatie. We willen al onze informatie beschermen tegen verschillende bedreigingen en risico's. Er zijn verschillende soorten vormen van informatie:
- Informatie op papier, zoals brieven en aantekeningen;
- Digitale informatie, zoals e-mails en documenten die op de computer staan;
- Informatie in een gesprek.

Vanaf 1 januari hebben we één verplichte verzameling regels. Hierin staat hoe je informatie moet beschermen. Deze verzameling regels heet de BIO. BIO is een afkorting voor Baseline Informatiebeveiliging Overheid. In de BIO staan alle regels die nu gelden. Oudere regels gelden niet meer. We hebben nieuwe afspraken op papier gezet over het beschermen van onze informatie. We hebben hierbij informatie van de VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) gebruikt. Deze informatie staat in de hulpdocumenten '10 bestuurlijke principes voor informatiebeveiliging', Agenda Digitale Veiligheid 2020-2024' en 'Dreigingsbeeld Nederlandse Gemeenten 2021-2022'. De BIO regels en het complete jaarplan over informatieveiligheid helpen leidinggevenden bij het beschermen van informatie in de organisatie. De regels bieden een basis om alle informatie nog beter te beschermen. Op alle afdelingen binnen de organisatie gemeente Kerkrade.

Het college houdt de gemeenteraad en het Rijk op de hoogte over informatiebeveiliging. De situatie van de informatiebeveiliging controleren we met de ENSIA. ENSIA is een afkorting voor Eenduidige Normatiek Single Information Audit. Hierin staan vragen die we moeten beantwoorden. We leggen elk jaar in een jaarverslag uit welke dingen goed zijn aan onze informatiebeveiliging en welke dingen beter kunnen. Dit doen we in de ' Collegeverklaring Informatiebeveiliging'.

Privacy
De meeste aandacht besteden we doorlopend aan het uitleggen aan iedereen hoe zij zich aan de regels van de privacywet (AVG/UAVG) kunnen houden. We willen dat iedereen begrijpt hoe belangrijk dat is. De privacyregels die we nu binnen de gemeente hebben, zullen in 2022 worden geactualiseerd. Ze zullen daarna aansluiten bij het landelijk kader dat door de VNG is opgesteld. Dit biedt ons een hulpmiddel om te testen hoe goed we ons aan de privacyregels houden. We kunnen hiermee ook controleren of we nog steeds goed bezig zijn. Eventuele verbeterpunten die hieruit naar voren komen zullen we oppakken.

d. Overige bedrijfsvoeringsonderwerpen

Integriteit
Integriteit is een kernwaarde voor iedereen in de organisatie. Bewust is gekozen om bestuur, management en personeel te trainen in moreel juist handelen. Daarnaast is het management ervan doordrongen dat dilemma's bij te maken keuzes dagelijks kunnen voorkomen en bespreekbaar gemaakt kunnen worden. In feite gebeurt dat iedere dag weer opnieuw; tijdens vergaderingen, overleggen, functioneringsgesprekken of gewoon op de werkvloer. Alles binnen een veilige omgeving. Nieuwe medewerkers krijgen een eendaagse training morele oordeelsvorming van een gespecialiseerd extern bureau. Deze training maakt werknemers mondig en weerbaar op het moment dat zij geconfronteerd worden met lastige en moeilijke beslismomenten.
Weerbaarheid tegen ondermijning door de onderwereld (het deel van de samenleving dat criminele activiteiten onderneemt) via infiltratie in de legale bovenwereld heeft de nodige aandacht. Bewustwording en weerbaarheid bij het personeel zullen door voorlichting verbeterd worden.
Tegen het schenden van de integriteit zal gepast opgetreden worden. Daarbij staat bescherming van het imago van de gemeente en het handhaven van het vertrouwen van de samenleving in de gemeente Kerkrade voorop.

Communicatie
De rol van de overheid is de laatste jaren flink veranderd en dit merken we zeker ook op het vlak van communicatie. Voorheen was een gemeente er vooral om mensen te informeren en voorlichting te geven. Met de veranderende rol van de overheid en met het oog op de komst van de omgevingswet, wordt een gemeente op sommige momenten veel meer een gesprekspartner of een communicatieplatform dan een informatiekanaal of een afzender van voorlichtingscampagnes. Op het ene moment is de gemeente de partij die inwoners, ondernemers en verenigingen informeert over en betrekt bij gemeentelijk beleid, terwijl we de andere keer als gemeente betrokken worden bij een initiatief dat in de gemeenschap ontstaat; een initiatief waarin een deel van de gemeenschap eigenaarschap toont en de gemeente 'slechts' om hulp vraagt. Deze veranderende rol juichen we toe! Deze veranderende rol vraagt om communicatieve sensitiviteit en wendbaarheid. Het vraagt om een stap naar een communicatievere gemeente. Hier ligt dan ook onze uitdaging voor 2022 en verder.

We vinden het belangrijk dat inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke partners van de gemeente Kerkrade altijd weten waar de gemeente voor staat en wat ze van de gemeente mogen verwachten. Of het nu gaat om iets waar wij als gemeente verantwoordelijk voor zijn en de mensen over informeren of bij betrekken, of om een idee of initiatief dat in de gemeenschap ontstaat en waar wij als gemeente om hulp worden gevraagd. Duidelijkheid over *wie, wat, wanneer* doet of moet doen is heel belangrijk. Ons uitgangspunt is dat onze communicatie toegankelijk en begrijpelijk is voor de doelgroep die we willen bereiken. Dit betekent dat we ons altijd bewust moeten zijn van ons taalgebruik. Ook moeten we onze communicatiekanalen zorgvuldig inzetten. Je kunt immers niet iedere doelgroep op dezelfde manier of via dezelfde kanalen bereiken.

Om ervoor te zorgen dat mensen weten waar de gemeente Kerkrade voor staat, gaan we onze stad nog nadrukkelijker 'vermarkten'. Dat wil zeggen dat we nog meer gaan laten zien wat Kerkrade allemaal te bieden heeft. We willen dat mensen weten dat Beleef Kerkrade niet alleen een merk is waarmee we bezoekers van buiten Kerkrade naar onze stad willen lokken. Beleef Kerkrade is zeker ook van toepassing als je hier woont, werkt of naar school gaat. Je beleeft onze stad die volop werkt aan gezondheid & vitaliteit. Je beleeft bovendien een stad die het belangrijk vindt dat iedereen zich veilig voelt en waar iedereen mee mag denken en doen. En natuurlijk kun je óók als inwoner of ondernemer al die prachtige plekken en de sfeervolle evenementen en activiteiten die Kerkrade rijk is volop beleven.
Omdat de rol van de overheid is veranderd, richten we onze aandacht de komende jaren nog meer op procescommunicatie. Procescommunicatie betekent dat we onze doelgroepen bij alles wat we doen zo goed mogelijk proberen uit te leggen wat we doen, waarom we iets doen, hoe we iets doen en ga zo maar door. We communiceren dus niet alleen wanneer een plan al kant en klaar op tafel ligt of wanneer een besluit al genomen is. We communiceren nadrukkelijk ook al vóórdat het zover is. Zo weten mensen bijvoorbeeld waar de gemeente mee bezig is of welke ontwikkelingen er in hun wijk of buurt zijn. Ook weten ze zo al in een vroeg stadium waar ze – indien van toepassing – over mee kunnen denken en aan mee kunnen doen.

Naast de aandacht voor procescommunicatie, gaan we ook veel nadrukkelijker inzetten op interactie met en door de inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke partners. Mensen maken tegenwoordig veel meer gebruik van hele diverse communicatiekanalen. Zo zoeken ze niet alleen meer telefonisch of per mail contact met de gemeente, maar stellen ze hun vraag – of geven ze hun mening, ook via social media. We gaan daarom nog actiever aan de slag met de interactieve mogelijkheden van social media.
Naast deze algemene ontwikkelingen, waarbij we werken aan een communicatiever Kerkrade, gaan we in 2022 verder aan de slag met:

- Het uitdragen en vermarkten van 'het verhaal van Kerkrade';
- Het verduurzamen van de inzet van begrijpelijke taal en communicatie voor de specifieke doelgroep laaggeletterden;
- Het uitbreiden van platforms waarmee we de communicatie en participatie met en door inwoners verder stimuleren.

In de begroting 2022 is voor het jaar 2022 € 171.900 aan middelen voor communicatie opgenomen.

Dienstverlening
De gemeente voert een aantal wettelijke (dienstverlenende) taken uit op het gebied van burgerzaken en verkiezingen. De klant wordt bediend door een herkenbare ingang te bieden voor alle diensten en beleidsvelden. Dit kan via diverse kanalen: via onze website, het Klant Contact Center (KCC) of via de balies van het stadskantoor. De gemeente wil inwoners, bedrijven en instellingen een doeltreffende en doelmatige dienstverlening geven, zodat de gemeente een dienstbare, toegankelijke, betrouwbare, moderne en daadkrachtige overheid is.
Het verbeteren van onze dienstverlening een continue proces is waarbij wij steeds op zoek zijn en oog hebben voor moderne ontwikkelingen en goede ervaringen met verbeteringen van de dienstverlening bij andere gemeenten. "Digitaal waar kan en persoonlijk waar het moet".

Hybride werken
Noodgedwongen door de Corona pandemie werken de ambtenaren voor een groot gedeelte vanuit thuis. De combinatie van thuiswerken en op kantoor werken wordt hybride werken genoemd. Ook na de Corona pandemie zal op deze wijze gewerkt blijven worden. Dat betekent dat de gemeentelijke bedrijfsvoering op onderdelen zal veranderen. Daarnaast zal de medewerker zodanig hulp en hulpmiddelen krijgen dat werken op kantoor én vanuit de thuiswerkplek mogelijk is. Onze ambitieuze doelen zijn verwerkt in de notitie 'Doorstart na corona'. De aanbevelingen zijn uitgewerkt in concrete opdrachten. Met de uitvoering daarvan is gestart. Zo zullen medewerkers een laptop krijgen die zowel thuis als op kantoor kan worden gebruikt.

e. Cijfermatig inzicht in de bedrijfsvoering

Dit overzicht geeft meerjarig cijfermatig inzicht in de lasten en baten van de bedrijfsvoering. Onder de lasten en baten van de bedrijfsvoering worden gerekend die van overhead, salarissen en externe inhuur (incl. Wsw). Voor de externe inhuur wordt de definitie van het CBS gevolgd (lastencategorie 3.51).

Overheadkosten zijn de kosten die we maken voor het sturen van en de hulp aan medewerkers, zodat zij hun werk goed kunnen doen. Hierbij kan gedacht worden aan personeel en organisatie, inkoopfunctie, financiële functie, juridische zaken, bestuurszaken en bestuursondersteuning, managementondersteuning, informatievoorziening en automatisering, huisvesting en documentaire informatievoorziening, etc.

Uitbreiding en intensivering van taken en ambities alsmede strengere eisen op het gebied van ARBO, veiligheid, milieu en gezondheid van personeel, leiden tot een sterk toegenomen druk op de bedrijfsmiddelen die benodigd zijn voor het verantwoord uitvoeren van de opgedragen taken.

Een flexibele schil voor 'ziek en piek' is uit het oogpunt van een gezonde bedrijfsvoering begrijpelijk. De inhuur kan onder gecontroleerd toezicht verruimd, dan wel verkleind, worden om (tijdelijke) werkzaamheden en projecten te laten uitvoeren. Die integrale afweging en keuze dient dan gemaakt te worden.

Bedrijfsvoeringskosten	2022	2023	2024	2025
Salarissen	31.093	32.027	33.224	34.371
Externe inhuur	3.094	2.956	2.973	3.029
Overhead excl. salarissen/ inhuur	7.487	7.296	7.067	6.783
ICT, telefonie etc.	*2.888*	*2.827*	*2.696*	*2.533*
Huisvesting / gebouwenbeheer	*1.843*	*1.606*	*1.594*	*1.515*
HRM en personele zaken	*475*	*460*	*460*	*460*
Bedrijfsvoertuigen	*450*	*415*	*413*	*375*
Verzekering	*413*	*418*	*418*	*418*
Stortkade/gemeentewerf	*375*	*375*	*376*	*376*
Magazijn	*263*	*264*	*264*	*264*
Facilitaire zaken, repro en archief	*243*	*243*	*243*	*243*
Mechanische hulpmiddelen	*185*	*162*	*111*	*96*
Communicatie	*187*	*191*	*182*	*182*
Rechtsbelangen	*61*	*61*	*61*	*61*
Overige bedrijfsvoeringskosten	*105*	*275*	*249*	*262*
Totale bedrijfsvoeringskosten	**41.674**	**42.279**	**43.264**	**44.183**

§6. Verbonden partijen

Algemeen

Het 'Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten' (art. 1, onder b Bbv) geeft aan dat onder een 'verbonden partij' dient te worden verstaan *een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft*. We spreken van een financieel belang als de gemeente middelen ter beschikking stelt/heeft gesteld, aansprakelijk is bij niet nakoming van verplichtingen of als er geen verhaal is bij faillissement. We spreken van een bestuurlijk belang als de gemeente zeggenschap heeft, bijvoorbeeld als een wethouder, raadslid of ambtenaar zitting heeft in het bestuur of namens de gemeente stemt.

Op hoofdlijnen zijn binnen de gemeente de volgende verbonden partijen te onderscheiden: Gemeenschappelijke Regelingen (GR), Naamloze Vennootschappen (NV) en Besloten Vennootschappen (BV). De keuze voor een specifieke rechtsvorm is onder andere afhankelijk van het te bereiken doel.

a. Verbonden partijen

In onderstaande tabel worden de verbonden partijen opgesomd. Met ingang van de Begroting 2022 wordt de exploitatiebijdrage meerjarig weergegeven in de tabel.

				Exploitatiebijdrage			
				2022	**2023**	**2024**	**2025**
1.	GR	6	Reinigingsdiensten Rd4	3.866	3.866	3.866	3.866
2.	GR	6/7	GGD Zuid-Limburg	2.414	2.431	2.431	2.431
3.	GR	6	Werkvoorzieningschap O.Z.L.	17.486	16.996	15.915	14.698
4.	GR	0	Stadsregio Parkstad Limburg	723	731	738	747
5.	GR	6	Gem. Regeling voor Sociale Kredietverstrekking en Schuldhulpverlening in Limburg	1.450	1.450	1.450	1.450
6.	GR	0	Eurode	24	24	24	24
8.		7	Bodemzorg Limburg	12	12	12	12
9.		0/7	NV Waterleiding Maatschappij Limburg (WML)	0	0	0	0
10.		7	NV Reinigingsdiensten Rd4	0	0	0	0
11.		5	GaiaZOO BV	0	0	0	0
12.		0/5	BV Holding Stadion Kerkrade	68	68	68	68
14.		0/3	EBC GmbH & Co. KG	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
15.		3	Technologiepark Herzogenrath GmbH	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
18.		0	NV Bank Nederlandse Gemeenten	0	0	0	0
19.		0	NV Enexis Holding	0	0	0	0
21.		0	Div. tijdelijke deelnemingen a.g.v. verkoop productie- en leveringsbedrijf Essent aan RWE: (Vordering op Enexis BV, Verkoop Vennootschap BV, CBL Vennootschap BV, Claim Staat Vennootschap BV	0	0	0	0
22.	GR	1	Veiligheidsregio Zuid-Limburg	3.256	3.329	3.379	3.437
23.		5	NV Parkstad Limburg Theaters	751	751	751	751
25.	GR	7	Regionale uitvoeringsdienst (RUD) Zuid-Limburg	244	245	246	246
26.		0/3	IBA Parkstad B.V.	623	623	623	623
27.	GR	0	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen	829	848	867	887
28.	GR	0	Gegevenshuis	146	149	149	149
29.	GR	4/6	Omnibuzz	1.687	1.687	1.687	1.687
33.	GR	6	Werkgeversservicepunt (WSP)	1.979	1.798	1.668	1.548
34.		6	Coöperatie 'T Westhoes u.a.	135	135	135	135
35.		7	Woonwijzerwinkel Zuid-Limburg BV	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
		div.	Overige	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
			Totaal	**35.693**	**35.143**	**34.009**	**32.759**

(N.B. De ontbrekende tussenliggende nummers zijn inmiddels vervallen).

b. Gedetailleerde informatie verbonden partijen

Onderstaand overzicht bevat meer gedetailleerde informatie. Bij diverse gemeenschappelijke regelingen kan het aandeel fluctueren over de jaren, afhankelijk van de bewegingen in de onderliggende verdeelmaatstaven.

1. Reinigingsdiensten Rd4

Doelstelling / openbaar belang
Het (doen) inzamelen en bewerken van huishoudelijke afvalstoffen, het reinigen van de openbare ruimten en daarmee samenhangende taken alsmede het bestrijden van gladheid (pluspakket).

Beleidsvoornemens / toekomstverwachting
Voortzetting samenwerking.

Risico's (meerjarig)
Voor de komende jaren verwacht Rd4 een opwaartse druk op de verwerkingskosten. Dit omdat de huidige garantieprijs voor papier € 60 per ton hoger is dan de marktprijs. Vraag is of de huidige verwerker deze prijs kan blijven betalen gedurende de contractperiode. Ook is het zeer de vraag of Rd4 de huidige garantieprijs van papier bij een nieuw contract zal gaan krijgen. Verder zijn de volumes van het papier gestaag dalende door digitalisering en het mogelijk ontmoedigen van papieren reclame. De laatste jaren is er bovendien een omslagpunt bereikt waarbij een tekort aan afval is omgeslagen naar een overschot aan afval. Dit is onder andere een gevolg van het verbod dat Aziatische landen hebben ingevoerd op de import van afval en het binnenhalen van buitenlands afval. Dit resulteert in een overschot van afval op de Europese en Nederlandse markt en leidt tot hogere verwerkingstarieven. De totale verwijderingskosten van PMD-afval zullen de komende jaren stijgen omdat de subsidie die wordt uitbetaald door het Afvalfonds zal afnemen. Tenslotte heeft de afvalstoffenbelasting gezorgd voor fors hogere verwerkingskosten voor met name restafval en grofvuil en een verdere stijging valt niet uit te sluiten.

Rechtsgrond, vestigingsplaats en overige deelnemers
GR te Heerlen, met Brunssum, Eijsden-Margraten, Heerlen, Landgraaf, Nuth, Onderbanken, Simpelveld, Vaals, Gulpen - Wittem en Voerendaal.

bedragen x € 1.000				
	01.01.2022	**31.12.2022**		**2022**
Eigen vermogen	2.640	2.925		
Vreemd vermogen	36.314	36.314	**Resultaat**	0
Aandeel	16%	16%		

2. GGD Zuid-Limburg

Doelstelling / openbaar belang
De GGD Zuid-Limburg is de gemeentelijke gezondheidsdienst die is ingesteld door alle gemeenten in Zuid-Limburg op basis van een gemeenschappelijke regeling. Het doel van de GGD Zuid-Limburg is het behartigen van de belangen van de gemeenten, gevraagd en ongevraagd advies geven en uitvoering geven aan (rijks)programma's op het terrein van de (openbare) volksgezondheid ten behoeve van de bevolking conform de Wet Publieke Gezondheid. Daarnaast is in het regionaal gezondheidsbeleid vastgelegd dat het doel is om de levensverwachting in Zuid-Limburg te brengen naar het Nederlands gemiddelde en hierbij in de periode 2016-2030 zichtbaar in te lopen op bestaande achterstanden in levensverwachting en in te zetten op een stijging van de ervaren gezondheid.

Beleidsvoornemens / toekomstverwachting
Het thema gezondheid leeft sterk in de samenleving en kan niet meer los worden gezien van maatschappelijke thema's zoals participatie en onderwijs. In Zuid-Limburg is het concept Positieve Gezondheid de basis voor de komende jaren. Gezondheid wordt gezien in de termen veerkracht, functioneren en participatie. De GGD Zuid-Limburg heeft vanuit de Wet Publieke Gezondheid een belangrijke taak: de taak om de lokale publieke belangen op het gebied van volksgezondheid te behartigen.

Dit doen zij onder andere door adviseren, aanleveren van data en kennis, het verbinden van partijen en als aanjager te fungeren van processen die moeten leiden tot een betere gezondheid van de Zuid-Limburgers. Vanaf 2020 wordt gewerkt aan de uitvoering van het regionaal gezondheidsbeleid. Daarin is meer focus gelegd op de jeugd in samenwerking met programmabureau Trendbreuk. Op dit moment wordt uitvoering gegeven aan Kansrijke Start. Daarnaast heeft Zuid-Limburg sinds 1 januari 2020 één jeugdgezondheidsorganisatie voor alle kinderen van 0-18 jaar. Vanaf 2022 zijn de kosten van het programma "jeugdgezondheidszorg" in de begroting van de GGDZL verwerkt op basis van de bestuurlijke opdracht vanuit de stuurgroep JGZ en de door het algemeen bestuur vastgestelde documenten 'JGZ in Zuid-Limburg: een belangrijke investering voor de toekomst' en 'JGZ Zuid-Limburg, de toekomst start vandaag'. Voor het jaar 2022 geldt de verdeelsleutel 'inwoneraantallen'.

Veilig Thuis zal daarnaast de komende jaren aandacht blijven vragen. Voor de uitvoering van de taken van Veilig Thuis geldt echter weinig beleidsvrijheid, doordat veel landelijk wordt vastgelegd in protocollen en kwaliteitseisen. Doelstelling van Veilig Thuis is om in samenwerking met partners te komen tot een effectieve aanpak die aantoonbaar leidt tot het stoppen van geweld, duurzaam herstel van veiligheid en het bevorderen van ontwikkelkansen van mensen die betrokken zijn bij geweld in afhankelijkheidsrelaties volgens de geldende landelijke eisen en richtlijnen.

Risico's (meerjarig)
In 2020 en 2021 is een groot beroep gedaan op de GGD als gevolg van de wereldwijde uitbraak van de Corona pandemie. De GGD vervult een spilfunctie bij de bestrijding van het virus. Het verloop van de uitbraak en de bestrijding ervan is en blijft moeilijk te voorspellen. De impact is echter groot. Het is nooit helemaal uit te sluiten dat daardoor de normale werkzaamheden (tijdelijk) niet of minder kunnen worden uitgevoerd.

R*echtsgrond, vestigingsplaats en overige deelnemers*
GR te Maastricht, met de overige 15 gemeenten Zuid-Limburg.

bedragen x € 1.000				
	01.01.2022	**31.12.2022**		**2022**
Eigen vermogen	1.548	n.n.b.		
Vreemd vermogen	29.222	n.n.b.	**Resultaat**	n.n.b.
Aandeel	7,87%	n.n.b.		

3. Werkvoorzieningschap O.Z.L.

Doelstelling / openbaar belang
De gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Vaals, Valkenburg aan de Geul en Voerendaal hebben op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen al hun taken en bevoegdheden met betrekking tot de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening overgedragen aan het Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid Limburg (WOZL).
De colleges van de deelnemende gemeenten hebben het van rijkswege daartoe ter beschikking gestelde budget overgedragen aan WOZL.
De Sociale Werkvoorziening in Oostelijk Zuid-Limburg is ten gevolge van de invoering van de Participatiewet in 2015 geconfronteerd met een sterk veranderende taakstelling. Binnen de Participatiewet is er geen nieuwe instroom in de WSW mogelijk, waarbij vanuit de gemeentelijke regievoerdersrol is aangestuurd op een structurering naar beschut en detacheringen. Dit heeft sterke gevolgen voor de uitvoeringsorganisatie GR WOZL.
De afgelopen jaren hebben voor de GR WOZL dan ook in teken gestaan van het omgaan met de nieuwe taakstellingen, het herschikken van de organisatie en de samenwerking met het Werkgeverservicepunt Parkstad (WSP Parkstad).

Beleidsvoornemens/toekomstverwachting
WOZL is een uitvoeringsorganisatie die in opdracht van en in samenwerking met gemeenten het werkgeverschap voor de WSW uitvoert. WOZL ondersteunt deze mensen om zo regulier mogelijke, passende en betaalde arbeid te verrichten. Naast de gewijzigde taakstelling van de GR WOZL door de

invoering van de Participatiewet, hebben ook de wijzigingen in het subsidiebedrag per persoon en de berekeningssystematiek van het aantal arbeidsjaren gevolgen voor de GR WOZL.
Het feit dat er geen nieuwe WSW-indicaties worden afgegeven en het feit dat de doelgroep met een grote afstand tot de arbeidsmarkt nu wordt bediend in de Participatiewet, leidt ertoe dat er een sterke samenhang moet zijn tussen de uitvoering 'oude' WSW en de nieuwe 'doelgroep' in de Participatiewet. Voor deze eerste doelgroep is en blijf de GR WOZL de uitvoeringsorganisatie bij wie het formeel werkgeverschap is belegd. Echter, de detacheringstak en de Ondersteuningstaken van de GR WOZL zijn in de afgelopen jaren herschikt en onder het WSP Parkstad komen te vallen.

Risico's (meerjarig)
Omdat de participatiemiddelen van rijkswege nog definitief dienen te worden vastgesteld en derhalve ook kunnen wijzigen, dient enige prudentie te worden betracht bij het meerjarig vertalen van de begrotingseffecten in de meerjarenraming.

Rechtsgrond, vestigingsplaats en overige deelnemers
GR 'en WOZL Beschut 2.0 BV te Heerlen. Deelnemende gemeenten: Beekdaelen, Brunssum, Gulpen-Wittem, Heerlen, Landgraaf, Simpelveld, Vaals, Valkenburg a/d Geul en Voerendaal. Voor GR WOZL en de hieraan gelieerde BV is een algemeen directeur/bestuurssecretaris aangesteld.

bedragen x € 1.000				
	01.01.2022	**31.12.2022**		**2022**
Eigen vermogen	0	0		
Vreemd vermogen	121	121	**Resultaat**	0
Aandeel	23,5%	23,5%		

4. Stadsregio Parkstad Limburg

Doelstelling / openbaar belang
Stadsregio Parkstad Limburg werkt samen met de gemeenten in Parkstad aan oplossingen voor uitdagingen die regionaal spelen.

Beleidsvoornemens / toekomstverwachting
In 2021 is de takendiscussie afgerond. De effecten van de takendiscussie zijn verwerkt in de begroting 2022. Belangrijke thema's zijn Wonen en Herstructurering, Ruimte en Mobiliteit, Economie en Toerisme, Duurzaamheid, Sociaal-Economische Structuurversterking en Grensoverschrijdende Samenwerking. De begroting 2022 is de basis van het jaarplan 2022. In het jaarplan 2022 worden de projecten en activiteiten 2022 verder uitgewerkt.

Risico's (meerjarig)
Parkstad noemt in de begroting 2022 risico's. Dit zijn de Corona pandemie, de transitie- en frictiekosten regiobureau na 2020, het inzetten van personele capaciteit op tijdelijke projecten en de kosten bedrijfsvoering.

Rechtsgrond, vestigingsplaats en overige deelnemers
GR te Heerlen, met Brunssum, Heerlen, Landgraaf, Beekdaelen, Simpelveld en Voerendaal.

bedragen x € 1.000				
	01.01.2022	**31.12.2022**		**2022**
Eigen vermogen	6.098	6.112		
Vreemd vermogen	27.927	27.641	**Resultaat**	0
Aandeel	18,3%	18,3%		

5. Gem. Regeling voor Sociale Kredietverstrekking en Schuldhulpverlening in Limburg

Doelstelling / openbaar belang
Het verlenen van hulp en financiële steun aan burgers die door schuldenlast in financiële en maatschappelijke problemen zijn gekomen (armoedebeleid).

Beleidsvoornemens / toekomstverwachting
De gemeenteraad heeft in september 2019 het Beleidsplan Armoede en Schulden, Samen Aanpakken!, 2020-2023 vastgesteld. Op basis van dit beleidsplan is in 2019 gestart met de inbedding hiervan. Dit bektekent dat de regie op de uitvoering van schuldhulpverlening bij de Kredietbank Limburg (KBL) ligt. Dit laat onverlet dat de eindverantwoordelijkheid bij de gemeente blijft. Op basis van het beleidsplan is het hele traject schuldhulpverlening ondergebracht bij de KBL. Hierdoor ligt eveneens de regie op de uitvoering van de 1ste lijns en 2de lijns dienstverlening bij één partij. In dat kader maakt de KBL afspraken en werkt samen met de overige directe partners Impuls en SchuldHulpMaatjes.
Tevens is besloten om de activiteiten in het kader van preventie en vroegsignalering te intensiveren. Hier ligt een voorname rol voor de gemeente als verantwoordelijke. Dit is een cruciale rol voor de gemeente gelet op het feit dat het in een zo vroeg mogelijk stadium detecteren van schuldenproblematiek van doorslaggevende betekenis is voor het vervolgtraject.

Risico's (meerjarig)
Het gebruik maken van schuldhulpverlening is meer of minder een open einde regeling. Dit heeft als gevolg dat bij een (wezenlijke) toename van het gebruik door de burgers van schuldhulpverlening, de bijdrage van de gemeente ook zal stijgen.
Ten gevolge van de Corona pandemie was de verwachting van onder meer de NVVK dat voor 2020 en daarna een stijging van het aantal hulpvragen met minimaal 30% zal toenemen. Een harde prognose maken was en is nog steeds moeilijk omdat mensen gemiddeld 5 jaar wachten voor ze hulp vragen. Voorts is de populatie die door de Corona pandemie in de problemen komt, een andere. Verwacht wordt dat veel ondernemers zich zullen gaan melden en werknemers die te maken hebben met een plotselinge daling van het gezinsinkomen. Tot medio 2021 was deze stijging nog niet waarneembaar. Wellicht dat in de 2e helft van 2021 en wellicht in 2022 de toename zijn intrede zal doen.

Rechtsgrond, vestigingsplaats en overige deelnemers
De GR is gevestigd in Sittard-Geleen en wordt gevormd met de overige gemeenten Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht.

bedragen x € 1.000				
	01.01.2022	**31.12.2022**		**2022**
Eigen vermogen	0	0	**Resultaat**	0
Vreemd vermogen	13.807	13.807		
Aandeel	13%	13%		

6. Eurode

Doelstelling / openbaar belang
Behartigen van de gezamenlijke belangen in grensoverschrijdende zin gericht op bevordering en instandhouding van de gemeenschappelijke banden tussen de burgers onderling en benutting van de grenscontacten in economische zin.

Beleidsvoornemens / toekomstverwachting
Intensivering grensoverschrijdende samenwerking in de breedste zin van het woord. Uitbouw en concretisering van deze bijzondere vorm van grensoverschrijdende samenwerking binnen de huidige financiële mogelijkheden. Ten behoeve van de huisvesting van het Grensinfopunt en SGA is er o.a. sprake van een vermindering van de financiële reserve. Voorts is er in 2022 vanwege de in dat jaar geplande activiteiten (Eurodefeest) een extra bedrag uit de reserve ter beschikking gesteld.

Risico's (meerjarig)
N.v.t.

Rechtsgrond, vestigingsplaats en overige deelnemers
GR te Kerkrade, met Gemeente Herzogenrath (Duitsland).

bedragen x € 1.000				
	01.01.2022	**31.12.2022**		**2022**
Eigen vermogen	105	86		
Vreemd vermogen	0	0	**Resultaat**	- 19
Aandeel	50%	50%		

8. Bodemzorg Limburg

Doelstelling / openbaar belang
Bescherming van het milieu en het voorkomen van milieuvervuiling van gesloten stortlocaties.

Beleidsvoornemens / toekomstverwachting
Lage risico's.

Risico's (meerjarig)
Gelet op de aard van de activiteiten zijn en de beperkte jaarlijkse financiële bijdrage aan Bodemzorg Limburg zijn redelijkerwijs geen relevante risico's te verwachten.

Rechtsgrond, vestigingsplaats en overige deelnemers
BV te Maastricht Airport, met Provincie Limburg en 42 gemeenten.

bedragen x € 1.000				
	01.01.2022	**31.12.2022**		**2022**
Eigen vermogen	5.600	6.000		
Vreemd vermogen	6.000	5.700	**Resultaat**	500
Aandeel	2,4%	2,4%		

9. NV Waterleiding Maatschappij Limburg (WML)

Het doel / het openbaar belang
Zorgen voor schoon, helder en betrouwbaar drinkwater tegen een zo laag mogelijke prijs.

Beleidsvoornemens / toekomstverwachting
Continuïteit in de levering van drinkwater. WML blijft zelfstandig en richt zich op samenwerking in de waterketen. In plaats van investeren in innovatie en infrastructuur zal er geïnvesteerd worden in het onderhoud van de infrastructuur. WML bepaalt momenteel opnieuw aan welke normen haar financieel beleid moet voldoen.

Risico's (meerjarig)
Door actuele ontwikkelingen verplicht WML zich opnieuw te bepalen aan welke normen haar financiële beleid moet voldoen om haar wettelijke taken na te komen.

Rechtsgrond, vestigingsplaats en overige deelnemers
NV te Maastricht, met Provincie Limburg en Limburgse gemeenten.

bedragen x € 1.000				
	01.01.2022	**31.12.2022**		**2022**
Eigen vermogen	n.n.b.	n.n.b.		
Vreemd vermogen	n.n.b.	n.n.b.	**Resultaat**	n.n.b.
Aandeel	n.n.b.	n.n.b.		

10. NV Reinigingsdiensten Rd4

Doelstelling / openbaar belang
Het tot stand brengen van een doelmatige, milieu hygiënisch verantwoorde en marktconforme inzameling van (bedrijfs)afvalstoffen en advisering op het terrein van het milieubeleid.

Beleidsvoornemens / toekomstverwachting
Voortzetting doelmatige samenwerking. Geen relevantie m.b.t. toekomstverwachting. Normaal bedrijfsrisico.

Risico's (meerjarig)
Gelet op aard en omvang van de activiteiten zijn meerjarig geen relevante risico's te verwachten.

Rechtsgrond, vestigingsplaats en overige deelnemers
NV te Heerlen, met Brunssum, Heerlen, Landgraaf, Beekdealen, Simpelveld, Vaals, Gulpen - Wittem, Voerendaal en Eijsden - Margraten.

bedragen x € 1.000				
	01.01.2022	**31.12.2022**		**2022**
Eigen vermogen	n.n.b.	n.n.b.		
Vreemd vermogen	n.n.b.	n.n.b.	**Resultaat**	n.n.b.
Aandeel	17%	17%		

11. GaiaZOO BV

Doelstelling / openbaar belang
a. het ontwikkelen en exploiteren van een dierenpark, alsmede educatie en natuurbehoud;
b. het verrichten van alle handelingen, welke hiermee verband houden en/of bevorderlijk zijn.
c. het exploiteren van horecabedrijven, een souvenirshop en het facilitairen van zakelijke en feestelijke bijeenkomsten.

Beleidsvoornemens / toekomstverwachting
Doorontwikkeling dierenpark. Directie, Raad van commissarissen en aandeelhouders hebben als doel gesteld een geleidelijke uitbouw van het park. Het park investeert continu. Zodat bezoekers steeds weer opnieuw verleid worden om een bezoek te brengen aan het park.
De komende jaren zullen er jaarlijkse investeringen gepleegd moeten worden: vervangingsinvesteringen als gevolg van verouderde delen (Amazonia-voliere, Carboon, nijlpaarden/bongo's, DinoDome), nieuwe huisvesting (kantoor, dienstencentrum, servicecentrum en entreegebied), horeca (update/uitbreiding Plateau van Gaia), parkeervoorzieningen (de huidige parking zit vanwege het groeiend aantal bezoekers regelmatig aan zijn limiet). Doorgroei aan de hand van de opgestelde investeringsplannen wordt tussentijds telkens geëvalueerd.

Risico's (meerjarig)
De coronacrisis heeft een behoorlijk impact op de bedrijfsvoering van GaiaPark. Bv. Echter door de overheidssteun in de vorm van de dierentuinsubsidie is de financiële schade beperkt gebleven. Onderdeel van deze subsidie was het indienen van een zogeheten transitieplan.
Hierin is beschreven hoe de dierentuin toekomstbestendiger gemaakt kan worden. Het uitgangspunt was en is een flexibel en duurzaam financieel beleid zodat er ook bij tegenvallende bezoekersaantallen sprake is van een gezonde exploitatie en er aan de betalingsverplichtingen kan worden voldaan.

Rechtsgrond, vestigingsplaats en overige deelnemers
BV te Kerkrade, met Moraco NV (59,9%) en Gemeente Kerkrade (40,1%).

bedragen x € 1.000				
	01.01.2022	**31.12.2022**		**2022**
Eigen vermogen	n.n.b.	n.n.b.		
Vreemd vermogen	n.n.b.	n.n.b.	**Resultaat**	n.n.b.
Aandeel	40,1%			

12. BV Holding Stadion Kerkrade

Doelstelling / openbaar belang
Het in algemene zin beheren en exploiteren van het (een deel van het) multifunctionele Parkstad Limburg Stadion dat een duidelijke publieke functie en uitstraling voor de stad heeft.

Beleidsvoornemens / toekomstverwachting
Er zijn geen bijzondere beleidsvoornemens.

Risico's (meerjarig)
De BV heeft een schuld aan de gemeente en is vooral afhankelijk van de huurinkomsten van Roda JC Kerkrade. Tussen de betrokken partijen zijn financiële afspraken gemaakt. Als zekerheid voor die afspraken wordt een deel van de mediagelden waarop Roda JC recht heeft door de KNVB rechtstreeks overgemaakt aan de BV en aan de gemeente. Ook wordt door Roda JC er aan gewerkt om de club weer sportief en financieel gezond te maken. Dit verkleint het risico. Er blijft echter sprake van onzekerheden.

Rechtsgrond, vestigingsplaats en overige deelnemers
BV te Kerkrade, met Parkstad Limburg (8,1%), Gemeente Heerlen (4,27%) en overige (0,135%).

bedragen x € 1.000				
	01.01.2022	**31.12.2022**		**2022**
Eigen vermogen	n.n.b.	n.n.b.		
Vreemd vermogen	n.n.b.	n.n.b.	**Resultaat**	n.n.b.
Aandeel	87,495%	87,495%		

14. EBC GmbH & Co. KG

Doelstelling / openbaar belang
Het exploiteren van een bedrijfsverzamelgebouw, het daarmee leveren van een bijdrage aan de harmonisatie van de wet- en regelgeving en het bieden van een centraal ontmoetingspunt voor overheden, bedrijven en instellingen uit Duitsland en Nederland.

Beleidsvoornemens / toekomstverwachting
Voortzetting en het verbeteren van de financiële positie voor de langere termijn.

Wanneer het nettoresultaat over 2020 ad € 86.012,34 geplaatst wordt naast de resultaten over voorgaande jaren, te weten 2019 ad € 2.677.91, € 81.854,57 over 2018 en € 46.899,69 over 2017 kan worden gesteld dat er sprake is van een zeer tevredenstellend resultaat in vergelijking met eerdere jaren. De dip in 2019 had met name met de vervanging van de verwarmingsinstallatie.

In de aandeelhoudersvergadering van 4 december 2020 van de EBC Business Center GmbH & Co. KG is een 5-jaars prognose voor 2021 tot en met 2025 aan de orde geweest. Uit die prognose blijkt dat voor het boekjaar 2022 een winst wordt ingeschat verwacht van € 63.000,00.

De bezetting van de ruimten in het EBC is onveranderd hoog, te weten 100% in 2020 en 99% in 2019 en eveneens 100% in 2018.

Uit al deze informatie blijkt dat met uitzondering van een eenmalige onderbreking een vrijwel voortdurend gunstig perspectief voor het op de staatsgrens gelegen bedrijfsverzamelgebouw aan de orde is.

Risico's (meerjarig)
Recente bespiegelingen binnen de aandeelhoudersvergadering laten op dit moment geen (eerste) aanduiding zien van potentiële risico's op langere termijn. Vermeldenswaardig, zo blijkt uit de verslaglegging van de eeder genoemde aandeelhoudersvergadering, is dat in het EBC-gebouw werkzaamheden i.v.m. de brandbeveiliging en met betrekking tot de klimaatregulering zullen worden uitgevoerd.

Deze werkzaamheden dienen om het EBC-gebouw aan te passen aan de hedendaagse eisen van comfort en veiligheid en op deze wijze beschikbaar te blijven als een gewilde huisvestingslocatie voor bedrijven.

Rechtsgrond, vestigingsplaats en overige deelnemers
GmbH & Ko. Co., aandeelhouders vennootschap: gemeente Kerkrade, gemeente Herzogenrath (Duitsland), AGIT (Duitsland) en Industriebank LIOF NV.

bedragen x € 1.000				
	01.01.2022	**31.12.2022**		**2022**
Eigen vermogen	n.n.b.	n.n.b.		
Vreemd vermogen	n.n.b.	n.n.b.	**Resultaat**	63
Aandeel	25%	25 %		

Het aandeel van 25% is de stand van zaken medio 2021.

15. Technologiepark Herzogenrath GmbH

Doelstelling / openbaar belang
Het bevorderen van innovatie en technologische ontwikkeling in het bijzonder het management van een technologiepark voor innovatieve ondernemers en jonge startende bedrijven.

Beleidsvoornemens / toekomstverwachting
Uit de jaarstukken blijkt dat over 2020 een positief resultaat is bereikt van € 99.636,81. In 2019 bedroeg het resultaat € 92.467,14. Er is qua resultaat sprake van een gestage vooruitgang. Een vooruitgang die trouwens al in 2019 werd ingezet in vergelijking met het boekjaar 2018.

Uit de jaarstukken blijkt eveneens dat met name de snelle acquisitie van nieuwe huurders bij vertrek van bestaande huurders heeft bijgedragen aan het positieve resultaat. Per ultimo 2020 bedroeg de bezettingsgraad 99,48%. In april 2021 zelfs 100%.

In de aandeelhoudersvergadering van 27 november 2020 is de financiële planning voor de jaren 2021 tot en met 2024 aan de orde geweest. Uit deze planning blijkt dat voor de jaren 2021 tot en met 2024 een positief resultaat van € 84.000,00, € 52.000,00 € 79.000,00 en € 87.000,00 wordt verwacht.

Op grond van deze informatie kan gesteld worden dat er sprake van een meerjarig vrijwel stabiel financieel resultaat.

Risico's (meerjarig)
Impact door de Corona pandemie.

Rechtsgrond, vestigingsplaats en overige deelnemers
GmbH, aandeelhouders vennootschap: gemeente Kerkrade en verder gemeente Herzogenrath (via SEH GmbH & Ko. KG), Sparkasse Aachen, WFG Kreis Aachen, IHK Aachen en AGIT (alle Duitsland).

bedragen x € 1.000				
	01.01.2022	**31.12.2022**		**2022**
Eigen vermogen	n.n.b.	n.n.b.		
Vreemd vermogen	n.n.b.	n.n.b.	**Resultaat**	52
Aandeel	5,33%	5,33%		

Het aandeel van 5,33% is de stand van zaken medio 2021.

18. NV Bank Nederlandse Gemeenten

Doelstelling / openbaar belang
BNG is de bank van en voor (decentrale) overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Dit wordt ook wel de publieke sector genoemd. De bank helpt de publieke sector om maatschappelijke doelen te behalen. Daarnaast zet de bank in op duurzaamheid.

Beleidsvoornemens / toekomstverwachting
In 2020 was de nettowinst na belastingen € 221 mln. Dit was in 2019 € 163 mln. In het jaar 2019 was sprake van relatief hoge incidentele lasten. Er is en blijft sprake van onzekerheden. BNG vindt het daarom niet verantwoord een uitspraak te doen over de verwachte winst in 2021 en verder.

Risico's (meerjarig)
Een deel van de winst wordt als dividend uitgekeerd aan de aandeelhouders. Een risico is dat de geraamde dividendinkomsten achterblijven.

Rechtsgrond, vestigingsplaats en overige deelnemers
NV te Den Haag, met Staat der Nederlanden, gemeenten, provincies en hoogheemraadschap.

bedragen x € 1.000				
	01.01.2022	**31.12.2022**		**2022**
Eigen vermogen	n.n.b.	n.n.b.		
Vreemd vermogen	n.n.b.	n.n.b.	**Resultaat**	n.n.b.
Aandeel	0,33%	0,33%		

19. NV Enexis Holding

Doelstelling / openbaar belang
Enexis heeft als doel samen te werken aan een betrouwbare en duurzame energievoorziening voor vandaag en voor de toekomst.

Beleidsvoornemens / toekomstverwachting
Enexis Holding N.V. werkt aan de betrouwbaarheid en betaalbaarheid van de energienetten en aan de toekomst van de energievoorziening. Zij zet zich in voor de duurzame energietransitie. In haar investeringsplan beschrijft Enexis haar uitbreidings- en vervangingsinvesteringen voor de elektriciteits- en gasnetten. Het gaat om ruim 3 mln huishoudens en bedrijven. De komende jaren gaat er veel veranderen op het gebied van energie. Dit door het Klimaatakkoord. Er moet meer energie duurzaam worden opgewekt en er moeten 1,5 mln woningen van het aardgas af. Enexis zal daarom veel extra moeten investeren. Dit zal worden doorberekend in de tarieven voor huishoudens en bedrijven.

Risico's (meerjarig)
Enexis is financieel gezond volgens de credit rating afgegeven door Standard & Poor's (S&P). Dividend is de uitkering van (een deel van) de winst aan de aandeelhouders. Een risico is dat de geraamde dividendinkomsten achterblijven. Het resultaat over afgelopen jaar is lager uitgevallen. In deze begroting verlagen wij daarom tijdelijk de raming van de dividendopbrengsten.

Rechtsgrond, vestigingsplaats en overige deelnemers
NV te Arnhem, met diverse Nederlandse provincies en gemeenten.

bedragen x € 1.000				
	01.01.2022	**31.12.2022**		**2022**
Eigen vermogen	n.n.b.	n.n.b.		
Vreemd vermogen	n.n.b.	n.n.b.	**Resultaat**	n.n.b.
Aandeel	0,4780%	0,4780%		

21. Div. tijdelijke deelnemingen a.g.v. verkoop productie- en leveringsbedrijf Essent aan RWE

Doelstelling / openbaar belang
In 2009 heeft de gemeente Kerkrade haar aandelen van Essent aan energiebedrijf RWE verkocht. De verkoop kon niet meteen volledig worden afgerond. Om de risico's te verkleinen zijn vijf tijdelijke bedrijven gevormd. Deze houden op te bestaan zodra de verkoop voor de betreffende onderdelen is afgerond. Nog maar twee van deze bedrijven bestaan. Dit zijn Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV (PBE) en Claim Staat Vennootschap BV (CSV).

Beleidsvoornemens / toekomstverwachting
De bedrijven zijn in overleg met de andere partijen over het beëindigen van alle resterende contractuele verplichtingen. Hierna kunnen de bedrijven worden opgeheven. De verwachting is dat dit in 2022 gaat zijn. Eventuele resterende gelden worden dan uitbetaald aan de aandeelhouders.

Risico's (meerjarig)
Het risico voor de aandeelhouders is zeer beperkt, omdat er binnen de bedrijven voorzieningen zijn gevormd voor de nog resterende financiële verplichtingen. Deze voorzieningen worden als toereikend ingeschat.

Rechtsgrond, vestigingsplaats en overige deelnemers
BV te Den Bosch, met diverse Nederlandse provincies en gemeenten. Het zijn zogenaamde 'Special Purpopse Vehicles (SPVs. Dat wil zeggen dat zij slechts een beperkte taak hebben.

bedragen x € 1.000				
CSV	**01.01.2022**	**31.12.2022**		**2022**
Eigen vermogen	293	0		
Vreemd vermogen	25	0	**Resultaat**	-100
Aandeel	0,478013%	0%		

bedragen x € 1.000				
PBE	**01.01.2022**	**31.12.2022**		**2022**
Eigen vermogen	1.499	0		
Vreemd vermogen	5	0	**Resultaat**	0
Aandeel	0,478013%	0%		

22. Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Doelstelling / openbaar belang
Het op schaalgrootte van de veiligheidsregio doelmatig organiseren van brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en gemeentelijke bevolkingszorg bij rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Beleidsvoornemens / toekomstverwachting
Alle brandweertaken, geneeskundige hulpverlening en gemeentelijke bevolkingszorg bij ongevallen en rampen uitvoeren overeenkomstig de doelstelling en de wettelijke regeling.

Risico's (meerjarig)
Als risico gelden o.a. de ontwikkelingen rond de arbeidsrechtelijke positie van brandweervrijwilligers. Deze dienen in de toekomst op grond van nog vast te stellen wetgeving mogelijk hetzelfde beloond te gaan worden als parttime-medewerkers. Dit kan tot een verhoging van de loonkosten leiden. Dit risico wordt door de Veiligheidsregio Zuid-Limburg in haar begroting van 2022 becijferd op €1,5 mln. Daarnaast spelen nog een aantal andere risico's.
Deze risico's maken dat de weerstandscapaciteit voor 2022 kleiner is dan de financiële omvang van de geraamde risico's. Het geraamde weerstandsvermogen van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg voor 2022 is daarmee onvoldoende.

Rechtsgrond, vestigingsplaats en overige deelnemers
GR, vestigingsplaats Maastricht, met de overige 15 Zuid-Limburgse gemeenten.

bedragen x € 1.000				
	01.01.2022	**31.12.2022**		**2022**
Eigen vermogen	9.520	8.379		
Vreemd vermogen	37.746	34.131	**Resultaat**	0
Aandeel	7 %	7%		

23. NV Parkstad Limburg Theaters

Doelstelling / openbaar belang
Het faciliteren en aanbieden van podiumkunsten.

Beleidsvoornemens / toekomstverwachting
Voortzetting, versterken van de identiteit van de regio. Theater Kerkrade is samen met de bibliotheek gehuisvest in HuB Kerkrade.

Risico's (meerjarig)
Het boeken van grote producties brengt risico's met zich mee. Theaterprogrammering geschiedt veelal voor jaren vooruit. Daarmee worden ook de risico's van die programmering ver vooruit genomen.
De uitval van installaties op (een) productie dag(en) kan duizenden euro's per dag kosten. Het risico ligt bij de eigenaar van de gebouwen.
De impact en mogelijke naweeën van de Corona pandemie.

Rechtsgrond, vestigingsplaats en overige deelnemers
Parkstad Limburg Theaters NV te Heerlen, met gemeente Heerlen.

bedragen x € 1.000				
	01.01.2022	**31.12.2022**		**2022**
Eigen vermogen	3.936	4.773		
Vreemd vermogen	4.863	3.504	**Resultaat**	Regulier 579
Aandeel	33%	33%		

** dit zijn de laatst bekende en door de accountant gecontroleerde cijfers afkomstig uit de Jaarrekening 2020 van PLT*

25. Regionale uitvoeringsdienst (RUD) Zuid-Limburg

Doelstelling / openbaar belang
Het behartigen van de belangen van de deelnemers ter zake van de uitvoering van taken van vergunningverlening, toezicht op de handhaving van het omgevingsrecht.

Beleidsvoornemens / toekomstverwachting
Geen relevante ontwikkelingen.

Risico's (meerjarig)
Geen risico's te voorzien. De algemene uitgangspunten met betrekking tot het risicobeheer luiden als volgt. De RUD Zuid-Limburg beperkt haar interne liquiditeitsrisico's door haar treasuryactiviteiten te baseren op een adequate/actuele liquiditeitsplanning. Het dagelijks bestuur neemt bij het aantrekken van financieringen de volgende uitgangspunten in acht:
-Financieringen worden enkel aangetrokken ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak. Financiering met vreemd vermogen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare liquide middelen te gebruiken teneinde het renteresultaat te optimaliseren.

Rechtsgrond en overige deelnemers
College van GS provincie Limburg en overige 17 colleges gemeenten Zuid-Limburg.

bedragen x € 1.000				
	01.01.2022	**31.12.2022**		**2022**
Eigen vermogen	611	543		
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.	**Resultaat**	0
Aandeel	1,7%	1,7%		

26. IBA Parkstad B.V.

Doelstelling / openbaar belang
Het ontwikkelen en uitvoeren van de "Internationale Bau Ausstellung (IBA) Parkstad 2020" zoals is beschreven in het "IBA Boek"

In dat Boek staat de veranderopdracht voor Parkstad met als uitgangspunt het regioprogramma van Parkstad. Een belangrijk onderdeel van IBA is het maken van een systeem voor het uitwisselen van ideeën en het ontwikkelen van projecten. Deze moeten bijdragen aan een duurzame en vitale regio. Door te werken met een zogenoemde 'open innovatie', brengen partners hun kennis en kunde samen en is er ruimte om te experimenteren.

Beleidsvoornemens / toekomstverwachting
Na de Open IBA Oproep zijn in 2015 alle ingediende IBA-projecten beoordeeld. Midden 2016 zijn uit al die projecten 50 gekozen. Deze 50 projecten vormen het IBA-uitvoeringsprogramma. De belangrijkste vijftien projecten hebben de aanduiding 'sleutelproject' gekregen. Een aantal sleutelprojecten is ontstaan door het samenvoegen van twee of meer ingediende projectvoorstellen.
Alle projecten zijn voorbeelden voor de verander- en herstructureringsopgave van Parkstad.
In 2016 is gestart met het uitvoeren van IBA-projecten.

Binnen Kerkrade zijn de volgende projecten door IBA vastgesteld als sleutelprojecten:
- Leisure Ring & Leisure Lane
- VIE
- SUPERLOCAL Bleijerheide

De andere 'Kerkraadse' IBA-projecten zijn:
- Gravenrode/Ikgroenhet
- Rolduc
- Elisabeth Stift.

Door de Corona pandemie is het geplande IBA-expojaar 2019/2020 uitgesteld. Daardoor is ook IBA Parkstad verlengd tot en met 2022. Tijdens het expo-jaar zullen de IBA-projecten tentoongesteld worden. In Kerkrade zijn dat onder andere VIE, Super Local, Leisure Lane, Elisabeth Stift en IBA scoop.

Risico's (meerjarig)
N.v.t.

Rechtsgrond en overige deelnemers
Provincie Limburg, gemeente Heerlen, Kerkrade, Beekdaelen, Landgraaf, Brunssum, Voerendaal, Simpelveld.

bedragen x € 1.000				
	01.01.2022	**31.12.2022**		**2022**
Eigen vermogen	n.n.b.	n.n.b.		
Vreemd vermogen	n.n.b.	n.n.b.	**Resultaat**	n.n.b.
Aandeel	9,65%	n.n.b.		

27. Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen

Doelstelling/openbaar belang
Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) heft en int gemeentelijke belastingen en waterschapsbelastingen. Zij voert ook de wet WOZ uit.

Beleidsvoornemens / toekomstverwachting
BsGW werkt aan het verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening. Een belangrijk punt van aandacht blijft het terugdringen van de proceskosten. In overleg met de deelnemers wordt de mogelijkheid van harmonisatie van belastingheffing onderzocht.

Risico's (meerjarig)
BsGW houdt in de begroting rekening met risico's. Hiervoor is een weerstandsvermogen gevormd. Uitgangspunt is dat de risico's hiermee zijn afgedekt.

Rechtsgrond en overige deelnemers
De gemeenten Beek, Beekdaelen, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg, Venlo, Voerendaal, Weert en het Waterschap Limburg.

bedragen x € 1.000				
	01.01.2022	**31.12.2022**		**2022**
Eigen vermogen	1.203	1.203		
Vreemd vermogen	1.740	1.453	**Resultaat**	0
Aandeel	3,6%	3,6%		

28. Gegevenshuis

Doelstelling / openbaar belang
Het ontzorgen van de deelnemers op het gebied van het opzetten en het beheren van object- en ruimtegerelateerde (basis-)registraties en geometrie teneinde te kunnen voldoen aan de wettelijke verplichtingen die voortvloeien uit het stelsel van basisregistraties, daarmee samenhangend beeldmateriaal en raadpleegsysteem. Met de GR Het Gegevenshuis wordt beoogd voor de deelnemers een shared service centre te realiseren voor locatiegebonden informatie.

Beleidsvoornemens / toekomstverwachting
De gemeenschappelijke regeling Het Gegevenshuis is een "open" gemeenschappelijke regeling en er wordt op gefocust om het aantal deelnemers aan de GR uit te breiden. In de regel heeft het toetreden van een nieuwe deelnemer positieve financiële gevolgen voor de reeds bestaande deelnemers. Daarnaast wil Het Gegevenshuis in de toekomst nieuwe producten en diensten aan de deelnemers aanbieden zoals bijv. geodata in het sociale domein, driedimensionaal, beheer openbare ruimte, statistiek en onderzoek.

Risico's (meerjarig)
Omdat Het Gegevenshuis begroot op basis van voorcalculatie (werkelijke salarissen en werkelijke contracten) en op basis van ontwikkelde kengetallen, is de kans op financiële risico's zeer klein.

Rechtsgrond en overige deelnemers
De gemeenschappelijke regeling is per 1 juli 2015 opgericht door de Parkstad gemeenten en de gemeente Nuth. Per 1 januari 2017 is ook het Waterschap Limburg en de gemeente Eijsden-Margraten toegetreden tot de GR. In 2020 is de gemeente Sittard-Geleen toegetreden.

bedragen x € 1.000				
	01.01.2022	**31.12.2022**		**2022**
Eigen vermogen	155	114		
Vreemd vermogen	0	0	**Resultaat**	0
Aandeel	3,7%	3,7%		

29. Omnibuzz (doelgroepenvervoer)

Doelstelling / openbaar belang
Omnibuzz is opgericht om doelgroepenvervoer (vervoer voor inwoners met een Wmo-indicatie) zo goed mogelijk met alle gemeenten samen te kunnen organiseren.

Beleidsvoornemens / toekomstverwachting
Op basis van de visie "Goed, veilig, betrouwbaar en betaalbaar doelgroepenvervoer voor nu en later" geeft Omnibuzz invulling aan de ambitie om te groeien tot een professionele regiecentrale. De pijlers van deze visie zijn:

- Het kantelen van vervoer en het gebruik van OV stimuleren, dit betekent dat het reizen met het openbaar vervoer nog gemakkelijker gemaakt wordt voor mensen met een Wmo-indicatie (pijler 1).
  In 2021 werd het aantal mensen dat vervoerd moet worden niet meer groter. Dat betekent dat het vervoer ook minder geld kost. Toch gaan we door met het onderzoek naar de stijging van de kosten voor vervoer (en andere kosten die hier bij horen) dat we samen met de provincie doen. We kijken of de eerdere stijging (voor de Corona pandemie) te maken heeft met ontwikkelingen van de bevolking (aantal inwoners, leeftijd, inkomen), het feit dat mensen langer thuis wonen en veranderingen in het openbaar vervoer.
  Door het gebruik van het OV aan te moedigen en gemeenten te adviseren over het beter maken van andere reismogelijkheden (zoals bijvoorbeeld ANWB automaatje en Boodschappenbus), proberen we ervoor te zorgen dat doelgroepenvervoer minder nodig is. .
- Slimmer organiseren van doelgroepenvervoer (pijler 2).
  Verschillende werkgroepen hebben gekeken of ook andere groepen gebruik kunnen maken van Omnibuzz. (zoals kinderen in het speciaal onderwijs of mensen die werken in de sociale werkvoorziening). Dit kan niet in één keer, maar mogelijk wel met kleinere stappen.
- Omnibuzz als slimme organisatie (pijler 3).
  We willen vraagafhankelijk vervoer (vervoer op het moment dat mensen het nodig hebben) sneller en slimmer regelen. Dit willen we doen door nieuwe vormen van vervoer te bedenken zoals vraagspreiding, groepsritten en signalering ten aanzien verschillende vervoersspecificaties.

Door de Corona pandemie waren 2020 en 2021 jaren waarin veel gebeurd is. Er waren (bijna) geen mensen meer die gebruik maakten van doelgroepenvervoer. In de 30 gemeentes die meedoen, maakten eerder steeds meer mensen gebruik van doelgroepenvervoer. Dat hield door de Corona pandemie ineens op. Hierdoor weten we nog niet welke keuzes we als gemeentes in de toekomst gaan maken als het gaat over doelgroepenvervoer.

De Provincie Limburg en Omnibuzz praten samen vaak over de relatie tussen het aanbod aan openbaar vervoer en het gebruik van Omnibuzz vervoer. Door de Corona pandemie lijken minder mensen het gewone openbaar vervoer te willen gebruiken. Ze gebruiken liever vervoer waarbij ze zonder of met minder andere mensen in een busje zitten, zoals Omnibuzz. Dit vinden ze comfortabeler en veiliger. Hierdoor wordt het moeilijker om mensen te overtuigen om vaker gebruik te maken van het openbaar vervoer. We

merken ook dat klanten steeds meer hulp nodig hebben bij het regelen van vervoer. Het is vooral moeilijker om mensen met dementie en/of mensen die vaak verward zijn goed te kunnen helpen aan de telefoon of bij het vervoeren. Dit duurt langer.
Op dit moment is meer duidelijk over de gevolgen van de Corona pandemie. De begroting 2021 en ook de verwachtingen voor de volgende jaren van Omnibuzz zijn daarom aangepast.

Deze veranderingen komen doordat er meer rekening kan worden gehouden met de gevolgen van corona (er reizen minder mensen met Omnibuzz). De kosten zijn hierdoor ook lager.

Toen de eerste begroting werd gemaakt was er nog geen corona. Er waren dus nog niet minder mensen die vervoer nodig hadden. In de aanpassing van de begroting is dus ook te zien dat we minder kosten hebben omdat er minder mensen vervoerd zullen worden.

Voor de begroting 2022 en het vooruitkijken naar de jaren daarna is de grootste verandering natuurlijk corona en de coronamaatregelen. Deze zorgen ervoor dat er nu minder mensen gebruik maken van vervoer terwijl er dat eerst juist steeds meer waren.
Omdat we nog niet goed weten wat er gaat gebeuren na de Corona pandemie, is het moeilijk om te voorspellen hoeveel het vervoer in de komende jaren zal kosten. Voor de kosten van 2022 hebben we daarom gekozen om te rekenen met het aantal mensen dat in 2019 gebruik heeft gemaakt van vervoer.

Eerst maakte bijna niemand meer gebruik van het doelgroepenvervoer, nu maken langzaam weer meer mensen gebruik ervan. Dit komt waarschijnlijk omdat steeds meer mensen een prik tegen corona gehad hebben. We weten nog net hoe dit in 2022 zal gaan. We houden dit in de gaten.

In 2020 is een onderzoek gedaan naar de afspraken die de gemeenten hebben over Omnibuzz. Omdat ook de Wet gemeenschappelijke regelingen binnenkort gaat veranderen, worden deze afspraken nu nog niet aangepast.

Risico's (meerjarig)
De belangrijkste risico's die in de aanpassing van de begroting vermeld worden. zijn:
1. Het kan gebeuren dat door veranderingen in de politiek (door verkiezingen) de gemeente het niet meer eens is met de doelen en de ideeën van Omnibuzz. Ook kan het gebeuren dat er niet genoeg geld meer is om deze ideeën en doelen waar te maken. Dit laatste geldt vooral voor het gaan gebruiken van nieuwe manieren van doelgroepenvervoer.
2. Het kan gebeuren dat minder mensen gebruik willlen maken van doelgroepenvervoer. De Corona pandemie is een goed voorbeeld van een oorzaak. Mensen zijn hierdoor banger geworden. We verwachten dat de maatregelen nog zullen blijven bestaan.
3. Het bedrijf dat zorgt voor de voertuigen en de chauffeurs (het vervoersbedrijf) kan failliet gaan (als ze bijvoorbeeld te veel schulden hebben). Wanneer dat gebeurt, kunnen sommige ritten misschien niet gereden worden.
4. Te weinig kennis over nieuwe doelgroepen. (bijvoorbeeld Wmo vervoer, leerlingenvervoer en/of jeugd).

Rechtsgrond, vestigingsplaats en overige deelnemers
GR te Sittard-Geleen, met als overige deelnemers gemeenten Beek, Beesel, Beekdaelen, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittem, Heerlen, Horst aan de Maas, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Venray, Voerendaal en Weert.

bedragen x € 1.000				
	01.01.2022	**31.12.2022**		**2022**
Eigen vermogen	588	582		
Vreemd vermogen	1.754	1.608	**Resultaat**	0
Aandeel	6,5%	6,5%		

33. Werkgeversservicepunt (WSP)

Doelstelling / openbaar belang
De GR WSP Parkstad zet zich vanuit haar visie in om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt zo passend en duurzaam mogelijk te plaatsen op betaald werk. Het nieuwe denken vormt de rode draad in de aanpak van WSP Parkstad. De marktvraag (werk in plaats van vacatures) is leidend. Om aan de marktvraag te kunnen voldoen wordt door met werkgevers, sociale diensten en WSP Parkstad samengewerkt aan het vormgeven van werkgevers- en werknemersarrangementen. Hierbij wordt, waar mogelijk, bekeken hoe het werk passend gemaakt kan worden voor de doelgroep. Voor het plaatsen van mensen uit de Participatiewet wordt waar nodig gebruik gemaakt van een detacheringsconstruct. De samenwerking die plaatsvindt binnen de multidisciplinaire uitstroomteams is leidend, daar worden vraag en aanbod bij elkaar gebracht. Aan de hand van het In- Door- en Uitstroomproces worden mensen in kaart gebracht en ontwikkeld door de afzonderlijke gemeenten, met als doel doorstroom naar en uitstroom op de arbeidsmarkt.

Beleidsvoornemens / toekomstverwachting
Met de komst van de Participatiewet en op slot doen van de WSW, is de samenhang tussen deze doelgroepen alsmaar toegenomen. Vandaar dat voor een gebundelde uitvoering is gekozen middels het oprichten van de GR WSP Parkstad. Op deze manier kan het WSP deze taken voor zowel de WSW-doelgroep als de Participatiewet-doelgroep uitvoeren en wordt er een efficiencyslag in de bedrijfsvoering gemaakt. De GR WOZL kan zich daarmee concentreren op de organisatie van beschut werk en de uitvoering van het werkgeverschap WSW. Met deze ontwikkelingen binnen de governance structuur is de invulling van de GR WOZL en de GR WSP Parkstad gereed.
Het WSP Parkstad beoogt een hogere participatiegraad in de regio Parkstad te realiseren, alsmede lagere maatschappelijk kosten. Het inzetten op het versterken van de samenwerking tussen de sociale diensten en het WSP dient bij te dragen aan het realiseren van één kanaal naar de arbeidsmarkt namens de parkstadgemeenten.

Risico's (meerjarig)
Omdat de participatiemiddelen van rijkswege nog definitief dienen te worden vastgesteld en derhalve ook kunnen wijzigen, dient enige prudentie te worden betracht bij het meerjarig vertalen van de begrotingseffecten in de meerjarenraming.

Rechtsgrond, vestigingsplaats en overige deelnemers
GR, met daaronder nog de in 2017 opgerichte WSP Parkstad Detachering BV, Beschut OZL BV en WOZL 2 BV, gevestigd te Heerlen. Deelnemende gemeenten zijn Beekdaelen, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld en Voerendaal.

bedragen x € 1.000				
	01.01.2022	**31.12.2022**		**2022**
Eigen vermogen	0	0		
Vreemd vermogen	n.n.b.	n.n.b.	**Resultaat**	0
Aandeel	23,6%	23,6%		

34. Coöperatieve 'T Westhoes u.a.

Doelstelling / openbaar belang
Het oprichten, het overeenkomstig het zgn. sociaal model exploiteren alsmede het verder ontwikkelen van een multifunctionele accommodatie 't Westhoes, zoals verwoord in de samenwerkingsovereen-komst. De samenwerking draagt bij aan de gezondheidsbeleving van de inwoner, het verbeteren van de eigen leefomgeving en de mate waarin inwoners zichzelf kunnen redden in de wijk Kerkrade-West.

Beleidsvoornemens / toekomstverwachting
Om de doelen van het lokale programma Sociaal Domein in de wijk West te kunnen meten hebben we de volgende indicatoren afgesproken:
- het gezondheidsgevoel van de inwoners neemt toe
- de klantervaring en klantwaarden scoren positiever en

- de kosten voor de geleverde zorg en ondersteuning nemen af.

De multifunctionele accommodatie 't Westhoes vormt een belangrijke basis voor de levering van zorg en welzijn producten in de wijk Kerkrade-West. 'T Westhoes is daarmee een belangrijk hulpmiddel voor het realiseren van de sociale doelstellingen in de wijk. Het gemeenschapshuis van en voor de wijk, waarvan het beheer door de leden coöperatie, vrijwilligers en inwoners van de wijk, wordt uitgevoerd.
De gemeente staat voor 5 jaar garant voor een nadelig exploitatiesaldo, dat wil zeggen dat de gemeente de kosten dekt indien sprake is van een verlies. Hiervoor is in de meerjarenbegroting een bedrag ad. €135.000 opgenomen. Op basis van de behaalde resultaten wordt jaarlijks gekeken of het bedrag ad €135.000 voldoende is.

Risico's (meerjarig)
't Westhoes (het gebouw was klaar in maart 2018) wordt sinds 4 juli 2018 gebruikt door de coöperatie 't Westhoes U.A.
Het eerste half jaar was een opstartperiode, waarin de nieuwe gebruikers langzaam hun ruimtes hebben ingericht. Na de jaarrekening 2019 (-/- € 14.352) is de jaarrekening 2020 vastgesteld, met een negatief nadelig saldo van € 24.077. Ondanks een negatieve invloed van de Corona pandemie op het horeca resultaat van € 35.000 daalt het financieel resultaat 2020 "slechts" met € 10.000. Omdat de Corona pandemie ook dit jaar de exploitatie nog negatief beïnvloedt, zal 2021 ook nog, volgens de laatste schattingen, licht negatief scoren. We gaan ervanuit dat de situatie in 2022 weer normaal wordt. Daarom denken we ook dat we vanaf dat jaar weer winst gaan maken.
De coöperatie zet daarbij onder meer in op een aantal nieuwe activiteiten.
In afstemming met de commissie B&S wordt onder behoud van het sociale exploitatie model, doorgegaan met de succesvolle aanpak van het doordeweekse dagprogramma met activiteiten. Daarnaast ontwikkelt de coöperatie samen met de inwoners uit de wijk nieuwe opties en mogelijkheden voor nieuwe ontmoetingen voor de uren waarin minder mensen aanwezig zijn, dit is vooral in het weekend. Zo wordt een nieuw programma gemaakt op basis van de vragen en wensen uit de wijk, Op de helft van 2022 worden de resultaten van deze nieuwe plannen met de commissie gedeeld.

Rechtsgrond, vestigingsplaats en overige deelnemers
De coöperatie is per 30 mei 2018 na ondertekening van de statuten en akte door drie leden van de coöperatie opgericht en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. De gemeente Kerkrade is na goedkeuring door de gemeenteraad op 4 juli 2018 op een later moment formeel aangesloten bij de coöperatie. De vestigingsplaats en adres is Kerkrade-West, Anemonenstraat 16. Naast de gemeente Kerkrade, maken de Samen Leven partners Radar, de LEVANTOgroep en Impuls, en ook de aangesloten verenigingen en gebruikers van 't Westhoes deel uit van de coöperatie.

bedragen x € 1.000				
	01.01.2022	**31.12.2022**		**2022**
Eigen vermogen	n.n.b.	n.n.b.		
Vreemd vermogen	n.n.b.	n.n.b.	**Resultaat**	n.n.b.
Aandeel	n.n.b.	n.n.b.		

35. Woonwijzerwinkel

Doelstelling/ openbaar belang
Het verduurzamen (milieuvriendelijker maken) van (koop)woningen in Kerkrade.
Dit doen we door:
- Het woningaanbod en gebouwen sneller te verduurzamen
- Een echte winkel zijn waar mensen kunnen langskomen (functie energieloket). Inwoners van de gemeenten die meedoen in de WoonWijzerWinkel kunnen in de winkel kennis maken met duurzaamheidsmaatregelen. Duurzaamheidsmaatregelen zijn manieren om je huis milieuvriendelijker te maken.
- Een manier vinden om mensen die een huis huren en woningcorporaties (organisaties die huizen verhuren) te helpen met hun huis/huizen milieuvriendelijk te maken.

Kerkrade heeft één vertegenwoordiger in de Algemene vergadering van Aandeelhouders van de BV.

Beleidsvoornemens/ toekomstverwachting
De gemeente neemt deel aan de WoonWijzerWinkel. We doen dit om de doelen te halen die wij hebben op het gebied van klimaat en energiebeleid. Dit zijn de regels die er zijn om te zorgen voor een beter milieu. De gemeente heeft haar eigen doelen, maar er zijn ook doelen die alle gemeenten in de regio samen hebben.

Risico's (meerjarig)
Samen hebben de gemeenten die deelnemen aan de WoonWijzerWinkel € 20.000 hiervoor betaald. Kerkrade heeft € 3.559 betaald.

De gemeenten die deelnemen aan de WoonWijzerWinkel geven de eerste vijf jaar leningen die passen bij de markt.
De leningen die Kerkrade betaalt, zijn in:

- 2020: € 65.441;
- 2021: € 47.000;
- 2022: € 45.000;
- 2023: € 33.000;
- 2024: € 35.000.

Het financiële risico voor de Gemeente Kerkrade is in totaal € 229.000 na vijf jaar (hier zitten ook de kosten voor de aandelen in 2020 van € 3.559 bij). Dat is het totale bedrag dat de gemeente in de eerste vijf jaar van het project aan leningen uitgeeft. We denken dat de WoonWijzerWinkel evenveel geld oplevert als dat ze kosten maakt (break-even) als in tien jaar tijd 15.000 koophuizen in Parkstad verduurzaamd worden. Het risico bestaat echter dat de WoonWijzerWinkel meer geld kost dan het stimuleren van duurzaamheidsmaatregelen bij eigenaren van woningen oplevert. Als gemeente letten we hier op. Er zijn goede afspraken gemaakt over het geven van informatie in rapporten. We schatten het risico daarom klein in.

Rechtsgrond, vestigingsplaats en overige deelnemers
BV te Heerlen (fysieke vestiging te Kerkrade), met gemeenten Heerlen, Landgraaf, Brunssum, Beekdaelen, Voerendaal en Simpelveld.

bedragen x € 1.000				
	01.01.2022	**31.12.2022**		**2021**
Eigen vermogen	n.n.b.	n.n.b.		
Vreemd vermogen	n.n.b.	n.n.b.	**Resultaat**	n.n.b.
Aandeel	17,8%	17,8%		

Overige
Daarnaast zijn er nog enkele GR-en die op basis van het BBV formeel niet als verbonden partij gelden. Er is weliswaar sprake van een financieel belang, maar niet van een bestuurlijk belang. Er is nl. geen sprake van een vertegenwoordiging in een bestuur met beslisbevoegdheid. Eventueel wel van een vorm van "inbreng/inspraak" (bijv. via deelnemersraad), maar de besluitbevoegdheid ligt bij de centrumgemeente en de overige deelnemende gemeenten nemen diensten af op basis van bijvoorbeeld overeenkomsten.

Het betreft:

GR centrumregeling verwerving jeugdhulp regio Zuid-Limburg 2019
Het geheel van activiteiten gericht op het aanbod aan jeugdhulp via privaatrechtelijke contractering van zorgaanbieders.. Deelnemende gemeenten betalen op basis van feitelijk gebruik voor de ingekochte zorg. Deelnemende gemeenten betalen de centrumgemeente Maastricht een bijdrage in de kosten van de met de verwerving gepaard gaande werkzaamheden (op basis van jaarlijks uitvoeringsplan).

Parkstad IT (PIT)
In maart 2020 is besloten om te stoppen met het Shared Service Centre Zuid-Limburg (SSCZL). Het SSCZL was oorspronkelijk een initiatief van de gemeenten Maastricht, Sittard-Geleen en Heerlen om één grote ICT organisatie op te richten.

Wethouders en ambtenaren hebben verschillende gesprekken gehad. In deze gesprekken spraken zij over het gevolg van dit besluit voor de centrumregeling Parkstad-IT. Dit is de organisatie die de gemeente helpt met de ICT.
Ook zijn er gesprekken geweest over andere regelingen in de regio. In deze gespreken is gekeken wat er mogelijk en niet mogelijk is op het gebied van samenwerking voor ICT-taken.
Uit deze gesprekken blijkt dat er twee mogelijkheden zijn om een goede en sterke organisatie te krijgen die de gemeenten helpt bij hun ICT-taken :

- Parkstad-IT gaat samen met een bestaande gemeenschappelijke regeling
- Parkstad-IT wordt een zelfstandige gemeenschappelijke regeling.

Parkstad-IT heeft op 17 mei 2021 gevraagd of een organisatie die los staat van de gemeenten ook naar de mogelijkheden voor de toekomst kan kijken. Deze organisatie kan dan zonder mening naar de oplossingen kijken. We verwachten dat we begin 2022 de uitkomst van dit onderzoek kunnen vertellen.

GR Veiligheidshuis
Het Veiligheidshuis Parkstad (afgekort VHP) is een samenwerking tussen de Parkstadgemeenten, met als vestigingsplaats Kerkrade. Gemeenten, justitie-partners en zorgpartners werken samen om problemen aan te pakken die gerelateerd zijn aan individuele personen. De partners leggen daarbij de nadruk op personen die strafbare feiten en/of geweld hebben gepleegd of mensen die overlast veroorzaken, voor maatschappelijke onrust zorgen en/of de openbare veiligheid aantasten. Het Veiligheidshuis Parkstad verbindt partners bij de aanpak van complexe problematiek. Daarnaast coördineert het Veiligheidshuis Parkstad de nazorg aan ex-gedetineerden, adviseert het bij te nemen beslissingen over het verlengen van een huisverbod en organiseert het de weegtafel en routeertafel huiselijk geweld.
De gemeente Kerkrade neemt deel aan de financiering van het VHP met een bedrag per inwoner van € 2,80. De huidige gemeentelijk bijdrage is meegenomen in de meerjarenbegroting. Voor 2022 staat een eventuele doorontwikkeling van het Veiligheidshuis op de agenda. De financiële gevolgen van deze doorontwikkeling zijn op dit moment nog niet duidelijk. Mogelijk leidt dit tot een verhoging van de financiële bijdrage van Kerkrade. De werkelijke financiële consequenties zullen nog in beeld worden gebracht op basis van de besluitvorming.

GR Anti Discriminatie Voorziening Limburg (ADV)
U kunt bij de ADV Limburg terecht voor advies of bijstand als u zich gediscrimineerd voelt of als u vindt dat anderen gediscrimineerd worden. Verder registreren zij meldingen van discriminatieklachten. De ADV Limburg heeft namelijk als taak om onder andere voor Kerkrade onafhankelijke bijstand te verlenen aan personen bij de afwikkeling van hun klachten betreffende onderscheid als bedoeld in de Algemene wet gelijke behandeling en het Burgerlijk Wetboek of discriminatie als bedoeld in het Wetboek van strafrecht. Jaarlijks worden de resultaten gepresenteerd middels de jaarmonitor.

GR Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad opvang en beschermd wonen Wmo 2015
Samenwerkingsverband tussen de 8 Parkstadgemeenten, met Heerlen als centrumgemeente. Uitoefenen van bevoegdheden op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning, meer specifiek te voorzien in de behoefte aan beschermd wonen en opvang.

§7. Grondbeleid

a. Visie op het grondbeleid

Het grondbeleid volgt het ruimtelijk beleid en richt zich daarmee op de ontwikkelingsprogramma's woningbouw en bedrijventerreinen. In deze paragraaf worden de visie en manier van uitvoering van het grondbeleid beschreven. Daarnaast wordt kort ingegaan op de verschillende projecten en de financiële aspecten daarvan.

Het 'ontwikkelingsprogramma woningbouw'

Opgaven
Om de woningmarkt aantrekkelijk te maken en in balans te krijgen zijn er een aantal opgaven:

- Onttrekken van woningen waar de vraag achterblijft: De gemeente heeft nog steeds een opgave om de voorraad te verminderen. Ondanks de daling ligt de leegstand namelijk boven de frictieleegstand van 2%. De opgave voor Kerkrade is tot 2025 810 woningen en tot 2030 1510 woningen aan de voorraad te onttrekken..

- Aanpak particuliere voorraad: We zetten in op kwalitatieve verbetering, verduurzaming en onttrekking van woningen aan de particuliere woningvoorraad. Samen met de woningcorporaties hebben we projecten gestart om particuliere woningen aan te kopen. De corporaties zullen deze nog een lange tijd verhuren en op termijn zullen deze worden gesloopt. Particuliere eigenaren maken we bewust van de voordelen van het langer thuis wonen en de verduurzaming van hun woningen. De ingrepen die zij vervolgens uitvoeren, verbeteren de kwaliteit van hun woning.

- Verduurzamen van de woningvoorraad: Het doel van de woningcorporaties is om de woningvoorraad op gemiddeld energielabel B te brengen. Voor particuliere eigenaren draait het om bewustwording creëren en hen stimuleren om energie zuinige maatregelen te nemen (bijvoorbeeld Zonnepanelenproject, Woonwijzerwinkel).

- Ongewenste plancapaciteit uit de markt halen en/of kwalitatief verbeteren: Op ons programma staan plannen die jaren geleden goedgekeurd zijn, maar die niet meer voldoen aan de vraag die er nu is. We proberen deze plannen kwalitatief te verbeteren of, waar nodig, te schrappen.

- Realiseren van aantrekkelijke woonmilieus: Bij de herstructureringsplannen maken we onze wijken ruimer, groener, gevarieerder en bevorderen we de leefbaarheid.

- Inzetten op kwalitatieve verbetering van de woningen: Levensloopbestendig / zorggeschikt, goedkope (sociale) en betaalbare (middeldure) huurwoningen en koopwoningen tot de Nationale Hypotheek Garantie-grens in kernen en centra in de buurt van voorzieningen.

- Aanpak leegstand historische linten: Wij bieden ruimte om van leegstaande commerciële ruimte woningen te maken. De leefbaarheid is hierbij erg belangrijk.

- Wonen en zorg: Doordat mensen langer thuis moeten blijven wonen is de vraag naar levensloopbestendige woningen groter geworden. Daarnaast speelt de zogenaamde ambulantisering bij doelgroepen een rol. Ambulantisering houdt in dat mensen met (ernstige) psychische aandoeningen zo veel mogelijk kunnen deelnemen aan en wonen in de maatschappij. Mensen die eerst binnen een intramurale setting zaten, wonen nu steeds vaker met begeleiding of, wanneer dit mogelijk is, zelfstandig. Zij moeten op de reguliere woningmarkt een woning zoeken.

Beleid

Regionale en lokale woonvisie:

De regionale en lokale woonvisie vormt het kader om de komende jaren te investeren in onze lokale en regionale woningmarktopgaven. De woonvisie is het integrale beleidsdocument waarin wordt aangegeven hoe we als gemeente en regio, samen met onze partners in het wonen (o.a. woningcorporaties, bewoners, ontwikkelaars, zorg- en welzijnsorganisaties), de opgaven op de woningmarkt gaan aanpakken. In 2022 zal de woonvisie worden bijgewerkt en aan de nieuwe gemeenteraad worden voorgelegd.

Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg:

De Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg is de basis voor de gezamenlijke aanpak van de Zuid-Limburgse gemeenten om te komen tot een excellent woon- en leefklimaat in Zuid-Limburg door een goed functionerende woningmarkt met aantrekkelijke, elkaar aanvullende woonmilieus. De gemeenteraad heeft aanvullend op de SVWZL de notitie 'Bouwen naar behoefte' en de beleidsregel 'Ruim baan voor goede woningbouwplannen 2021' vastgesteld.

.

Zowel de visie als de beleidsregel geven ruimte aan kwalitatief gewenste bouwplannen op de juiste locatie (onder andere niet meer in het buitengebied). Hierdoor wordt er uitvoering gegeven aan de kwalitatieve mismatch op de woningmarkt. Tegelijkertijd blijven we inzetten op het terugbrengen van plancapaciteit die niet meer voldoet aan de huidige woonwensen en op herstructurering.

Regionale woningmarktprogrammering:

In de Regionale woningmarktprogrammering staat een overzicht van nieuwbouw- en sloopprojecten die in de 7 Parkstadgemeenten de komende jaren op de planning staan. Daarnaast is de kwalitatieve opgave duidelijker: aan welke woningen is nog wel/meer behoefte en aan welke woningen is geen/minder behoefte.

Beleidsregel 'Wijziging bestemming/gebruiksfunctie naar wonen':

De beleidsregel *Wijziging bestemming/gebruiksfunctie naar wonen'* maakt het, onder voorwaarden, mogelijk om panden met een commerciële functie te verbouwen tot een of meerdere woningen. Sinds het beleid is vastgesteld wordt er regelmatig gebruik van gemaakt. Dit heeft tot gevolg dat, met name oude historische linten en winkelstraten, verkleuren naar woonstraten.

Beleidsregel 'Woningsplitsing gemeente Kerkrade':

Door de beleidsregel 'Woningsplitsing gemeente Kerkrade' is het onder voorwaarden, mogelijk om commerciële panden en kamerverhuurpanden met een reeds aanwezige legale woning, om te vormen tot kleinschalig meergezinswoningen.

Integrale aanpak plancapaciteit:

Een van de opgaven is het intrekken van plancapaciteit. Het gaat om plannen die jaren op het programma staan, maar niet uitgevoerd worden. Deze plannen zijn soms wel 10-20 jaar geleden vergund, maar nooit gebouwd. Hier zijn verschillende redenen voor. Het grootste deel van de plannen voldoet niet meer aan de wensen die er nu zijn. De overweging is of de gemeente deze plannen 'in de lucht' houdt of ze gaat schrappen, zodat er ruimte komt voor goede ontwikkelingen. Samen met ontwikkelende partijen wordt

bekeken of deze plannen kwalitatief te verbeteren zijn. Wanneer dit niet mogelijk is, worden ze geschrapt, rekening houdend met gemeentelijk grondbeleid en bestemmingsplanwijzigingen.
De afgelopen. 10 jaar zijn bij iedere aanpassing aan het bestemmingsplan zogenaamde wijzigingsbevoegdheden opgenomen om onbenutte bouwmogelijkheden te onttrekken. Hier is nog weinig gebruik van gemaakt. Inmiddels is een aantal van de bouwmogelijkheden uitgevoerd.

Kerkrade-West
Over de doortrekking van de Heuvellandlijn naar Kerkrade-West is nog geen duidelijkheid. De gemeente is in overleg met de provincie Limburg. Een factor die het moeilijker maakt is de samenhang met de ZLSM en de Leisure Lane die deels gebruikmaken van hetzelfde tracé. Deze samenhang zorgt er bovendien voor dat de kosten hoger worden. Eind 2021 zal duidelijk worden of de doortrekking en daarmee de realisatie van het transferium inclusief station doorgaat. In het geval dat het transferium er niet komt, zal de gemeente de locatie anders gaan herontwikkelen. Vooruitlopend op beide mogelijke ontwikkelingen zal de gemeente nog een pand kopen en vervolgens slopen. Op deze manier is een goede inrichting van het plangebied mogelijk.
Voor de groene recreatieve verbinding is een quickscan uitgewerkt voor de herinrichting van het terrein van Wisosplit. Het bestemmingsplan voor het industrieterrein Willem Sophia is herzien en onherroepelijk. De recreatieve groene verbinding is hierin opgenomen. De bedoeling is om de Leisure Lane door deze groene zone te leggen. Mocht de Leisure Lane het tracé volgen richting Crombacherstraat/Locht dan zal er toch een recreatieve verbinding gemaakt worden door de groene zone om het dal van de Crombacherbeek beter bereikbaar te maken en de brug Gaia hier een duidelijke positie in te geven.

Kerkrade-Oost I
Het stadsdeel Kerkrade-Oost I bestaat uit de buurten: Centrum, Rolduckerveld, Holz, Nulland en Bleijerheide. Daarnaast maken het stadspark en abdijcomplex Rolduc en omgeving ook onderdeel uit van het plangebied.

In de integrale stadsdeelvisie worden onder andere keuzes gemaakt voor de korte, middellange en lange termijn in het stadsdeel Oost I op het gebied van:
- Het verbeteren van de woon- en leefomgeving;
- Het uitvoeren van de transformatieopgave van de woningvoorraad (het slopen van woningen, waaronder in de particuliere sector);
- Het behoud van waarde van gebouwen;
- De aanpak van leegstand en braakliggende terreinen;
- Het optimaal benutten van de fraaie omgeving en de grensligging met Duitsland.

In de visie zijn deelgebieden aangewezen die prioriteit hebben: Centrum, Nulland/Bleijerheide en Rolduckerveld. Het Centrumplan is gereed en de realisatie van VIE is gestart, net als de herstructurering van een deel van Bleijerheide (Superlocal) en een deel van het Rolduckerveld. De komende jaren zal in Bleijerheide en Rolduckerveld verder worden gewerkt aan de verbetering van de woonbuurten gelegen aan de rand van stad.

VIE
De bouw van de parkeergarage, de sporthal en het zwembad is in volle gang. Het zwembad krijgt een 25 meter wedstrijdbad, een doelgroepenbad en een peuterbad / spraypark voor de kinderen. Als alles volgens de planning verloopt, zal de oplevering in het eerste kwartaal van 2022 plaatsvinden. Hierbij wordt de opmerking gemaakt dat de Corona pandemie ook invloed begint te krijgen op dit bouwproces. De benodigde materialen zijn door een wereldwijd tekort steeds moeilijker leverbaar op de afgesproken tijdstippen. Hoe dit zich tegen het einde van 2021 gaat ontwikkelen is op dit moment onvoorspelbaar. Het ontwerp van de openbare ruimte is gereed. Het uitgangspunt is dat ook de openbare ruimte bij de opening van VIE gereed is.

Superlocal
De 4 hoogbouwflats in het gebied worden vervangen door 129 huurwoningen. Ook wordt een 20-tal vrije sector woningen gebouwd. De openbare ruimte wordt opnieuw ingericht. In tegenstelling tot de traditionele manier van projectontwikkeling ‘fast, more and global’ (snel, meer en wereldwijd), werkt dit project volgens het principe ‘Superlocal’: ‘slow, less and local’ (langzaam, minder en lokaal) en staan de begrippen duurzaamheid en circulair bouwen centraal. Voor de drinkwatervoorziening wordt een gesloten

waterkringloop gemaakt. In de flat aan de Voorterstraat wordt een sociale plint ingericht. Dit is een ruimte waarin verschillende activiteiten voor en door de nieuwe bewoners van het gebied kunnen plaatsvinden. Inmiddels zijn 15 grondgebonden huurwoningen gerealiseerd en is gestart met de bouw/renovatie van de flat aan de Voorterstraat en met het inrichten van de openbare ruimte met de gesloten waterkringloop. Eind 2021 zal de bouw/renovatie van de flat aan de Voorterstraat klaar zijn. In 2022 zal de herinrichting van de openbare ruimte met de gesloten waterkringloop gereed zijn en zullen de vrije sector kavels in de markt worden gezet.

Rolduckerveld
Om de problemen op het gebied van leefbaarheid, veiligheid, armoede, eenzaamheid en een deels verouderde woningvoorraad op te lossen werkt de gemeente samen met de corporaties HEEMwonen en Wonen Zuid aan de herstructurering van het Rolduckerveld. Daarbij wordt ook ondersteuning gevraagd van de bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden in het gebied. De corporaties zullen ongeveer 655 woningen slopen en ongeveer 455 woningen terugbouwen. De gemeente zal de openbare ruimte opnieuw inrichten. Voor de sociaal economische structuurversterking is er een sociaal programma. De looptijd van dit project is 15 jaar. Voor het sociaal programma is een uitvoeringsprogramma samengesteld dat verbonden is aan het uitvoeringsprogramma VIE. In 2022 is de start van de bouw van de eerste woningen in de omgeving van de Directeur Cortenstraat gepland. Voor de businesscase hoogbouwflats Zonstraat zal Wonen Zuid actief woningen blijven verwerven.

Kerkrade-Oost II en Noord
Het stadsdeel Noord bestaat uit de woonbuurten Waubacherveld, Hopel, Eygelshoven-Kom en Vink én Oost II uit de woonbuurten Erenstein, Chèvremont en Haanrade, inclusief het bedrijventerrein Julia en de aangrenzende groengebieden Wormdal, Carisborg, Holzkuil en Beerenbos.

Door de pilot Omgevingswet in Kerkrade Noord wordt ervaring opgedaan met de nieuwe wet- en regelgeving, de veranderende rol van de gemeente, de betere samenwerking met bewoners en betrokken partijen in het noordelijk stadsdeel van Kerkrade. Deze werkwijze gaat door op het eerdere uitvoeringsprogramma van de stadsdeelvisie Kerkrade Noord en Oost II. De pilot zal voor de invoering van de nieuwe Omgevingswet in 2022 worden afgerond. De resultaten bieden handvatten voor het vaststellen van een nieuwe gemeentelijke Omgevingsvisie (vóór 2024) en voor het gemeentelijk Omgevingsplan (vóór 2029). Nieuwe thema's zoals positieve gezondheid, klimaatadaptatie, biodiversiteit, energietransitie en circulaire economie zullen de komende jaren in (regionale) samenwerking met andere partijen verder onderzocht worden en onderdeel uitmaken van de vast te stellen gemeentelijke Omgevingsdocumenten (visie, programma en plan).

Het 'ontwikkelingsprogramma bedrijventerreinen'
De nog uit te geven percelen op bedrijvenpark Rodaboulevard zijn in 2021 verkocht. Op de andere bedrijventerreinen heeft de gemeente geen uit te geven percelen. De gemeente zal in de toekomst geen bedrijfspercelen meer voor de verkoop ontwikkelen. Wel zal de gemeente zich blijven bezig houden met het herontwikkelen van de bestaande bedrijfsterreinen. In dat kader worden door de gemeente in overleg met de eigenaren van grootschalige kavels op de bedrijventerreinen verkennende en concrete gesprekken gevoerd over de invulling en eventuele sloop van panden waar weinig of geen belangstelling voor is.

b. Uitvoering van het grondbeleid

Deze paragraaf gaat over de visie op het grondbeleid op basis van het ontwikkelingsprogramma woningbouw en bedrijfsterreinen. Ook wordt de raad door middel van deze paragraaf geïnformeerd over de manier van uitvoering van het grondbeleid en over de manier waarop de grondprijs wordt bepaald. Tot slot wordt ingegaan op het verloop van de reserve grondexploitatie OBK (Ontwikkelingsbedrijf Kerkrade) en de voortgang van de afzonderlijke projecten en gebiedsontwikkelingen in relatie tot het verloop van de reserve.
Ieder jaar stelt het college een grondnota vast, waarbij het grondbeleid verder concreet wordt gemaakt. Deze nota wordt ter kennisname gebracht aan de Commissie GEZ. In de Bestuursrapportage wordt de raad tussentijds geïnformeerd over de voortgang van de projecten.

In de stadsdeelvisies zijn ontwikkelingsgebieden aangegeven waar - in zeer beperkte mate - nieuwe woonmilieus kunnen worden gerealiseerd. Ook worden er herstructureringsgebieden aangegeven waar

gesloopt moet worden. De opgaven in deze gebieden worden steeds vaker opgepakt in de vorm van integrale gebiedsontwikkelingen (groen, infra, woningbouw, voorzieningen, sociaal programma). Hiervoor worden gebiedsexploitaties opgesteld en ontwikkelingsovereenkomsten gesloten met ontwikkelaars en/of woningcorporaties. Het grootste deel van deze gebiedsexploitaties is niet kostendekkend of rendabel, zodat extra gelden verworven dienen te worden. Een voorbeeld van een integrale gebiedsontwikkeling is de herstructurering van het Rolduckerveld.

De raad heeft besloten dat bij de verkoop van bouwrijpe grond aan een ontwikkelaar of woningcorporatie voor woningbouwontwikkeling de grondwaarde residueel wordt bepaald. Dit betekent dat de waarde van de grond afhankelijk is van het programma dat op die locatie wordt gerealiseerd. Bij herstructureringen waarbij partijen samen optrekken wordt bij de kostenverdeling rekening gehouden met de belangrijkste verantwoordelijkheden van die partijen. De gemeente is in eerste instantie verantwoordelijk voor het inrichten van de openbare ruimte en de maatschappelijke voorzieningen. De private partijen (corporatie en/of marktpartij) zijn op de eerste plaats verantwoordelijk voor de woningen en het commercieel vastgoed. De waarde van eventueel door partijen te kopen of te verkopen grond wordt op basis van de markt bepaald. Het college heeft besloten dat bij de verkoop van vrije sector kavels door de gemeente de prijs op basis van taxaties wordt bepaald. De grondwaarde van bedrijfspercelen is afhankelijk van de markt. In de beheersvoorschriften zijn de belangrijkste punten voor het bepalen van de grondprijs vastgelegd. De ruimtelijke en financiële voorwaarden waaronder gemeentegrond wordt overgedragen aan andere partijen worden vastgelegd in een ontwikkelingsovereenkomst en door het college goedgekeurd. Van de zogenaamde “niet-in-productie genomen gronden” wordt periodiek getoetst of de prijs per m² nog goed is. Deze worden, wanneer dit mogelijk is, ingebracht in grondexploitaties.

Ten slotte is het juridisch kader belangrijk. Zo dient de bestemming van de grond via juridische procedures te worden geregeld en verhaalt de gemeente, als dat aan de orde is, op basis van de Wet ruimtelijke ordening kosten op de ontwikkelende partijen.

c. Prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie

Het meerjarig verloop van de ‘reserve grondexploitatie OBK’ is als volgt:

	2021	2022	2023	2024	2025
Beginsaldo	**1.275**	**1.099**	**1.013**	**1.158**	**1.304**
Resultaten Grondbedrijf	970	153	-	-	-
Erfpachtcanon gronden centrum	-	145	145	146	146
Verruiming openingstijden HUB	-82	-	-	-	-
Kosten exploitatie fietsenstalling	-31	-	-	-	-
IBA "Ikgroenhet"/Holzkuil	-63	-	-	-	-
Juridische kosten bestemmingsplan Holzkuil	-50	-	-	-	-
Invoering omgevingswet	-18	-	-	-	-
Businesscase Rolduckerveld	-50	-	-	-	-
Vennootschapsbelasting correctie 2017 en 2018	8	-	-	-	-
Klooster Bleijerheide	-367	-	-	-	-
Kansenwinkels Kerkrade-West	-24	-24	-	-	-
Afbouw Centrum	-	-260	-	-	-
Aankoop en sloop voormalige garage Janssen	-450	-100	-	-	-
WOP-projecten*	-19	-	-	-	-
Eindsaldo	**1.099**	**1.013**	**1.158**	**1.304**	**1.450**

** Dit betreft nog de uitvoering van oude projecten, er worden geen nieuwe Wijk Ontwikkelingsprojecten bekostigd uit de reserve.*

De resultaten van het Grondbedrijf bevatten de winsten en verliezen uit grondexploitaties. Deze worden verderop aangegeven. Bij deze schattingen moet rekening worden gehouden met een risicoprofiel. Naast externe factoren zoals vertragingen in juridische procedures en de invloed van de krimp op de verkoop van gemeentelijke percelen, is de veranderde woningmarkt en de concretisering van het intrekkingsbeleid ook van invloed op deze schattingen

De tabel hieronder laat de geraamde resultaten helder zien. In het verleden bleek uit deze tabel dat de resultaten fors naar beneden waren bijgesteld. Dit had te maken met de forse invloed van de krimp en de gewijzigde woningmarkt en de kredietcrisis op de gemeentelijke grondverkopen. Uit de tabel blijkt nu dat het Grondbedrijf slechts beperkt winsten uit grondexploitatie kan halen.

Opeenvolgende realisaties en schattingen van de resultaten van het Grondbedrijf

Resultaten	rekening 2019	begroting 2021	rekening 2020	begroting 2022
2020	35	61	361	
2021	279	95	292	970
2022	153	253	253	153
2023	150	150	100	-
2024		150	100	-
2025				-

d. Onderbouwing van de (geraamde) winst- of verliesneming

Op basis van een inschatting van de voortgang en resterende risico's van de grondexploitaties wordt een schatting gemaakt van de resultaten. Daarbij wordt rekening gehouden met de relevante verslagleggingsregels. Hieronder wordt een actueel overzicht gegeven van de geschatte resultaten van de verschillende grondexploitaties.

Project	raming 2021	raming 2022	raming 2023	raming 2024	raming 2025
Rodaboulevard	1.500	-	-	-	-
Versnelde terugstorting algemene reserve OBK	-762				
Dislocaties:					
- Rolduckerstraat (Brede School)	103	50	-	-	-
- Pastoor Theelenstraat (Campus)	105	-	-	-	-
Erensteinerveld	-	-	-	-	-
Kaffebergsweg	-	--		-	-
Kloosterpark Pannesheide	-	-	-	-	-
Teutelebroekstraat-Kerkvoetpad	103	103	-	-	-
Afsluiten Centrumplan	45	-	-	-	-
Subtotaal	**1.094**	**153**	**-**	**-**	**-**
Kernwinkelgebied Kerkrade-West	-124	-	-	-	-
Totaal	**970**	**153**	**-**	**-**	**-**

e. Beleidsuitgangspunten reserves in relatie tot de risico's van grondzaken

Beleidsuitgangspunten m.b.t. de reserves voor grondzaken
In de vorm van de algemene reserve OBK is er een specifieke reserve voor het opvangen van eventuele niet al voorziene/afgedekte risico's in de totale grondexploitatie. Deze reserve bedroeg in het verleden € 1,25 mln. Medio 2021 was het saldo € 0,49 mln. Door de verkoop van de gronden op de Rodaboulevard wordt de reserve versneld aangevuld met € 0,76 tot het oude niveau van € 1,25 mln. Oorspronkelijk zou dit geleidelijk gaan via de inkomsten uit de erfpacht gebiedsexploitatie Centrumplan. Deze worden dan vanaf 2022 in de reserve grondexploitatie OBK gestort. Vanuit de reserve grondexploitatie OBK worden niet verwachte verliezen uit grondexploitaties betaald. Winsten worden in de reserve gestort. Indien mogelijk worden subsidies in de grondexploitaties ingebracht. De reserve werkt op deze manier als "werkreserve" voor het Grondbedrijf. Aan het einde van 2020 was de reserve ca. € 1,3 mln. In het verleden werd vanuit

de reserve bijgedragen aan grote projecten. Omdat de gemeente nog nauwelijks winsten genereert uit grondexploitaties is dit niet meer mogelijk. De reserve kan worden gebruikt om in het kader van de "aanpak plancapaciteit woningmarkt" grondexploitaties af te sluiten. Maar de financiële gevolgen daarvan zijn op dit moment niet helemaal duidelijk.

Risico's van grondzaken
De risico's van het Grondbedrijf worden om de zoveel tijd bijgewerkt. Hieronder noemen we nog een aantal risico's of belangrijke ontwikkelingen van de grondexploitaties die eerder in deze paragraaf niet of onvoldoende zijn behandeld.

Juridische risico's
Eerder in deze paragraaf is bij het onderwerp 'Het ontwikkelingsprogramma woningbouw' de transformatieopgave van de woningmarkt in de gemeente Kerkrade uitgebreid besproken. We hebben het ook gehad over de grenzen waarbinnen het beleid wordt bepaald en over de uitvoering van dat beleid.
Op basis van de Wet ruimtelijke ordening is de gemeente verplicht bij ieder bouwplan kosten te verhalen. Bij voorkeur moet dit gebeuren via een overeenkomst die aan het begin van een project gesloten wordt. Dit vraagt om een onderhandeling met ontwikkelaars. De manier van onderhandelen kan voor vertraging zorgen. Dit geldt zeker voor projecten waarbij de partijen het niet met elkaar eens zijn. Als dit zo is, zal een exploitatieplan moeten worden opgesteld. Het exploitatieplan moet tegelijkertijd met het bestemmingsplan worden vastgesteld. De gemeente gaat ervan uit dat in de meeste gevallen overeenstemming zal worden bereikt. De uitvoering van projecten kan worden vertraagd als tegen deze projecten bezwaar wordt gemaakt.

Planschade
De risico's die gaan over planschade worden zo veel mogelijk bij de projectontwikkelaar gelegd. Bij projecten die de gemeente zelf uitvoert, kan de planschade niet bij een derde partij worden gelegd. Er zijn twee planschadeverzoeken in behandeling.

Marktrisico's / de Corona pandemie
De gemeente verkoopt een aantal vrije sector kavels. Door de krimp is er een marktrisico voor deze kavels.

PFAS
Uit onderzoeken blijkt dat er voor de grond- en gebiedsexploitaties geen risico's zijn door PFAS.

PAS
De stikstofuitspraak heeft geen gevolgen voor de uitvoering van de grond- en gebiedsexploitaties.

Financiële begroting

1. Overzicht van lasten en baten

a. Totaaloverzicht begrotingssaldo

In het begin van dit document worden de financiële mutaties weergegeven. Deze mutaties wijzigen het begrotingssaldo. Een toelichting op de financiële mutaties is te vinden in de diverse programma's.

bedragen x € 1.000

	2021	2022	2023	2024	2025
Saldo begroting 2021	529	287	290	318	318
Financiële mutaties	-221	-69	-90	-109	180
Actueel begrotingssaldo 2022	**308**	**218**	**200**	**209**	**498**

De risico's die van invloed kunnen zijn op het begrotingssaldo zijn genoemd in §2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

b. Overzicht lasten en baten

LASTEN EN BATEN PER TAAKVELD	REK.	BEGR.		MJR.		
	2020	Bijgesteld 2021	Primair 2022	2023	2024	2025
LASTEN						
0 Bestuur en ondersteuning						
0.1 Bestuur	3.706	3.576	3.139	3.078	3.090	3.105
0.2 Burgerzaken	1.279	1.482	1.218	1.256	1.400	1.402
0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	115	696	272	91	89	89
0.5 Treasury	216	40	-214	-301	-388	-468
0.61 OZB woningen	0	0	0	0	0	0
0.62 OZB niet-woningen	0	0	0	0	0	0
0.63 Parkeerbelasting	39	39	39	39	39	39
0.64 Belastingen overig	806	803	830	840	854	874
0.7 Alg. uitk. e ov. uitk. gem.fonds	0	0	0	0	0	0
	6.161	**6.636**	**5.283**	**5.002**	**5.084**	**5.040**
1 Veiligheid						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	3.255	3.230	3.369	3.443	3.443	3.443
1.2 Openbare orde en veiligheid	3.108	3.138	3.166	3.069	3.055	3.055
	6.362	**6.367**	**6.535**	**6.512**	**6.498**	**6.498**
2 Verkeer, vervoer en waterstaat						
2.1 Verkeer en vervoer	5.778	6.081	6.063	6.036	5.971	5.941
2.2 Parkeren	716	679	653	646	578	577
2.5 Openbaar vervoer	23	23	23	23	23	23
	6.517	**6.782**	**6.738**	**6.705**	**6.572**	**6.541**
3 Economie						
3.1 Economische ontwikkeling	4	8	4	4	4	4
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.759	2.992	2.098	2.089	2.079	2.069
3.3 Bedr.loket en bedr.regelingen	180	202	177	178	173	173
3.4 Economische promotie	363	441	425	424	423	422
	2.306	**3.643**	**2.705**	**2.695**	**2.678**	**2.667**
4 Onderwijs						
4.2 Onderwijshuisvesting	2.480	3.300	2.670	2.611	2.447	2.684
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.733	3.211	1.290	1.221	1.228	1.228
	5.213	**6.511**	**3.960**	**3.832**	**3.675**	**3.912**
5 Sport, cultuur en recreatie						
5.1 Sportbeleid en activering	345	1.134	929	299	299	299
5.2 Sportaccommodaties	3.006	2.806	2.372	1.948	1.902	1.793
5.3 Cultuurpresentatie, prod.partic.	5.362	5.983	5.851	5.419	5.393	5.372
5.5 Cultureel erfgoed	154	688	116	112	110	110
5.6 Media	1.140	1.134	1.134	1.134	1.134	1.134
5.7 Openbaar groen en recreatie	2.570	3.147	3.001	2.955	2.940	2.935
	12.577	**14.890**	**13.402**	**11.867**	**11.777**	**11.642**
6 Sociaal Domein						
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	3.498	3.649	3.707	3.675	3.664	3.636

6.2 Wijkteams	4.284	2.075	6.645	6.228	7.685	7.792
6.3 Inkomensregelingen	34.077	35.090	33.914	32.747	32.982	32.382
6.4 Begeleide participatie	21.023	20.734	20.110	20.034	19.328	19.328
6.5 Arbeidsparticipatie	2.610	3.346	2.333	1.775	1.773	1.808
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	2.213	2.530	2.323	2.151	2.043	1.948
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	15.342	17.500	18.121	18.798	18.572	18.819
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	15.593	15.439	15.122	15.503	15.489	15.624
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	11	156	156	156	156	156
	98.652	**100.519**	**102.431**	**101.066**	**101.692**	**101.492**
7 Volksgezondheid en milieu						
7.1 Volksgezondheid	2.441	2.825	2.800	2.674	2.675	2.675
7.2 Riolering	3.047	3.310	2.877	2.940	2.961	2.961
7.3 Afval	4.421	4.374	4.780	4.685	4.685	4.685
7.4 Milieubeheer	2.718	3.878	832	798	793	786
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	145	154	154	154	154	154
	12.771	**14.539**	**11.443**	**11.251**	**11.267**	**11.261**
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing						
8.1 Ruimtelijke ordening	658	474	366	366	366	366
8.2 Grondexpl. (niet-bedr.terreinen)	1.130	2.166	29	23	23	23
8.3 Wonen en bouwen	3.659	6.054	2.292	2.262	2.259	2.256
	5.447	**8.694**	**2.687**	**2.651**	**2.648**	**2.644**
TOTAAL LASTEN	**156.005**	**168.583**	**155.184**	**151.580**	**151.891**	**151.696**

LASTEN EN BATEN PER TAAKVELD	REK.	BEGR.		MJR.		
	2020	Bijgesteld 2021	Primair 2022	2023	2024	2025
BATEN						
0 Bestuur en ondersteuning						
0.1 Bestuur	209	183	7	7	7	7
0.2 Burgerzaken	477	478	443	413	682	682
0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	131	111	98	98	98	98
0.5 Treasury	298	192	184	153	128	94
0.61 OZB woningen	7.465	7.733	7.733	7.733	7.733	7.733
0.62 OZB niet-woningen	5.645	5.795	5.795	5.795	5.795	5.795
0.63 Parkeerbelasting	385	331	631	631	631	631
0.64 Belastingen overig	516	443	580	580	580	580
0.7 Alg. uitk. e ov. uitk. gem.fonds	108.784	113.525	117.895	114.855	114.794	115.610
	123.911	**128.791**	**133.365**	**130.265**	**130.447**	**131.229**
1 Veiligheid						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.316	1.405	1.200	1.188	1.184	1.184
	1.316	**1.405**	**1.200**	**1.188**	**1.184**	**1.184**
2 Verkeer, vervoer en waterstaat						
2.1 Verkeer en vervoer	302	290	222	222	223	222
2.2 Parkeren	62	43	43	43	43	43
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	0	0	0
	364	**334**	**266**	**266**	**266**	**265**
3 Economie						
3.1 Economische ontwikkeling	2	4	0	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	315	2.545	637	637	637	637
3.3 Bedr.loket en bedr.regelingen	127	129	129	129	129	129
3.4 Economische promotie	402	397	390	390	390	390
	846	**3.074**	**1.156**	**1.156**	**1.156**	**1.156**
4 Onderwijs						
4.2 Onderwijshuisvesting	535	314	56	56	56	56
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.776	2.072	266	266	266	266
	2.311	**2.386**	**322**	**322**	**322**	**322**
5 Sport, cultuur en recreatie						
5.1 Sportbeleid en activering	150	105	30	0	0	0
5.2 Sportaccommodaties	334	423	223	208	208	208
5.3 Cultuurpresentatie, prod.partic.	328	315	323	323	323	323
5.5 Cultureel erfgoed	0	1	1	1	1	1
5.6 Media	94	87	87	87	87	87
5.7 Openbaar groen en recreatie	97	251	36	36	36	36
	1.004	**1.181**	**699**	**654**	**654**	**654**
6 Sociaal Domein						
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	438	324	222	222	222	222
6.2 Wijkteams	182	0	0	0	0	0

6.3 Inkomensregelingen	32.749	32.170	29.743	30.227	30.686	30.686
6.4 Begeleide participatie	25	0	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	53	27	0	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	13	13	11	11	11	11
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	859	570	565	565	565	565
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	10	75	0	0	0	0
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0	0
	34.328	**33.179**	**30.541**	**31.025**	**31.484**	**31.484**
7 Volksgezondheid en milieu						
7.1 Volksgezondheid	8	19	0	0	0	0
7.2 Riolering	5.377	5.757	5.379	5.473	5.523	5.523
7.3 Afval	6.063	6.197	6.171	6.171	6.174	6.174
7.4 Milieubeheer	1.819	2.606	1	1	1	1
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	60	45	45	45	45	45
	13.326	**14.624**	**11.596**	**11.690**	**11.742**	**11.742**
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing						
8.1 Ruimtelijke ordening	442	158	50	50	50	50
8.2 Grondexpl. (niet-bedr.terreinen)	1.252	2.544	328	168	168	168
8.3 Wonen en bouwen	2.401	4.219	623	470	470	470
	4.095	**6.920**	**1.000**	**688**	**688**	**688**
TOTAAL BATEN	**181.500**	**191.894**	**180.144**	**177.252**	**177.942**	**178.723**

SALDO LASTEN EN BATEN	**25.495**	**23.312**	**24.961**	**25.672**	**26.051**	**27.028**

LASTEN EN BATEN PER TAAKVELD	REK.	BEGR.		MJR.		
	2020	Bijgesteld 2021	Primair 2022	2023	2024	2025
DIVERSE LASTEN EN BATEN						
DIVERSE LASTEN						
0.4 Overhead	20.872	23.084	22.902	22.970	23.349	23.612
0.8 Overige baten en lasten	153	2.293	1.879	2.201	3.273	4.170
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	3	0	0	0	0	0
TOTAAL DIVERSE LASTEN	**21.028**	**25.376**	**24.781**	**25.171**	**26.621**	**27.781**
DIVERSE BATEN						
0.4 Overhead	411	501	193	48	48	48
0.8 Overige baten en lasten	1.078	805	807	807	852	852
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	14	8	0	0	0	0
TOTAAL DIVERSE BATEN	**1.503**	**1.314**	**1.000**	**855**	**900**	**900**
SALDO DIVERSE LASTEN EN BATEN	**-19.525**	**-24.063**	**-23.781**	**-24.316**	**-25.722**	**-26.882**

RESERVES							
0.10	Vermeerderingen	10.486	10.928	8.548	7.693	6.529	6.185
0.10	Verminderingen	6.766	11.988	7.587	6.537	6.409	6.537
SALDO MUTATIES RESERVES		**-3.720**	**1.059**	**-962**	**-1.156**	**-120**	**352**

0.11	**RESULTAAT**	**2.250**	**308**	**218**	**200**	**209**	**498**

c. Totaaloverzicht programma (structureel/incidenteel)

Op grond van artikel 28, onderdeel c van het BBV bevat ook de toelichting op het overzicht van lasten en baten ten minste een overzicht van de incidentele lasten en baten per programma. Hier worden de belangrijkste posten per programma afzonderlijk gespecificeerd. De overige, minder belangrijke posten, kunnen als een totaalbedrag per programma worden opgenomen.

Bij de gemeente Kerkrade is het grensbedrag bepaald op € 50.000, en wordt een toelichting gegeven op de afzonderlijke posten die dit bedrag overstijgen.

In augustus 2021 is door de Provincie een handreiking verstrekt die verduidelijkt wanneer sprake is van structurele en incidentele lasten en baten. Bij de totstandkoming van onderstaande overzichten is deze handleiding geraadpleegd. Bij het beoordelen van de incidentele baten en lasten is de volgende volgorde aangehouden:

- de aard van de raming;
- de einddatum;
- de materiële beïnvloeding.

Om een post als incidenteel aan te kunnen merken moeten alle uitgangspunten van toepassing zijn. Dit is ook als zodanig door de gemeente Kerkrade toegepast.

		Begroting 2022 lasten			Begroting 2022 baten		
Nr.	Omschrijving	Totaal	Incidenteel	Structureel	Totaal	Incidenteel	Structureel
0	Bestuur en ondersteuning	5.283	155	5.128	133.365	453	132.912
1	Veiligheid	6.535	100	6.435	1.200		1.200
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	6.738		6.738	266		266
3	Economie	2.705		2.705	1.156		1.156
4	Onderwijs	3.960		3.960	322		322
5	Sport, cultuur en recreatie	13.402	500	12.902	699		699
6	Sociaal Domein	102.429		102.429	30.541		30.541
7	Volksgezondheid en milieu	11.443	143	11.300	11.596		11.596
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	2.687		2.687	1.000		1.000
	Totaal programma's	**155.182**	**898**	**154.284**	**180.144**	**453**	**179.691**
0	Overhead	22.904		22.904	193		193
0	Algem. dekkingsmiddel incl. onvoorzien	1.879	453	1.426	807		807
0	Vennootschapsbelasting	0		0			0
	Totaal diversen	**24.783**	**453**	**24.330**	**1.000**	**0**	**1.000**
0	**Mutatie reserves**	**8.548**	**8.548**	**0**	**7.587**	**7.154**	**433**
	Totaal generaal	**188.512**	**9.899**	**178.613**	**188.730**	**7.607**	**181.124**
	Saldo structurele baten - structurele lasten						**2.511**

Incidentele lasten

Progr. 0: *€ 9.156.000*

- Dotatie Algemene reserve € 750.000, Reserve Sociaal Domein € 5.218.000, Reserve onderwijs € 2.215.000, Reserve grondexploitatie obk € 299.000, Reserve reeds bestemde nog uit te geven middelen i.v.m. lening Enexis € 51.000, Reserve speeltuinen € 9.000, Reserve plantsoenen € 7.000
- Nog toe te wijzen budget ivm covid-19 € 453.000
- Gemeentelijke bijdragen IBA € 80.000
- Activerium € 75.000 (minder huurinkomsten door leegstand, energie, prijsstijging onderhoud, vanaf 2023 vrijval kosten Activerium)

Progr. 1: *€ 100.000*

- Veiligheidsplannen

Progr. 5: *€ 500.000*

- Project Vie

Progr. 7: *€ 143.000*

- Project Gezond in de Stad

Incidentele baten

***Progr. 0**: € 7.607.000*

- Onttrekking Reserve reeds bestemde nog uit te geven middelen € 176.000*, Reserve Sociaal Domein € 4.410.000, Reserve onderwijs € 2.090.000, Reserve grondexploitatie obk € 384.000, Egalisatiekosten Reserve Afvalverwerking € 92.000 en Reserve evenementen € 2.000
- Algemene Uitkering (covid-19 gelden) € 453.000

** Structurele onttrekking reserve reeds bestemde nog uit te geven middelen is voor de dekking van de kapitaallasten voor investeringen in met name HuB, muziekschool en Westhoes. Het betreft een tiental investeringen waarbij een gedeelte van de kosten zijn afgedekt door een onttrekking uit een reserve.*

		Begroting 2023 lasten			Begroting 2023 baten		
Nr.	Omschrijving	Totaal	Incidenteel	Structureel	Totaal	Incidenteel	Structureel
0	Bestuur en ondersteuning	5.002		5.002	130.265		130.265
1	Veiligheid	6.512		6.512	1.188		1.188
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	6.705		6.705	266		266
3	Economie	2.695		2.695	1.156		1.156
4	Onderwijs	3.832		3.832	322		322
5	Sport, cultuur en recreatie	11.867		11.867	654		654
6	Sociaal Domein	101.066		101.066	31.025		31.025
7	Volksgezondheid en milieu	11.251		11.251	11.690		11.690
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	2.651		2.651	688		688
	Totaal programma's	**151.580**	**0**	**151.580**	**177.252**	**0**	**177.252**
0	Overhead	22.970		22.970	48		48
0	Algem. dekkingsmiddel incl. onvoorzien	2.201		2.201	807		807
0	Vennootschapsbelasting			0			0
	Totaal diversen	**25.171**	**0**	**25.171**	**855**	**0**	**855**
0	**Mutatie reserves**	**7.693**	**7.693**	**0**	**6.537**	**6.104**	**433**
	Totaal generaal	**184.444**	**7.693**	**176.751**	**184.644**	**6.104**	**178.540**
	Saldo structurele baten - structurele lasten						**1.789**

Incidentele lasten

Progr. 0: *€ 7.693.000*

- Dotatie Algemene reserve € 750.000, Reserve onderwijs € 2.215.000, Reserve grondexploitatie obk € 146.000, Reserve reeds bestemde nog uit te geven middelen i.v.m. lening Enexis € 51.000, Reserve Sociaal Domein € 4.515.000, Reserve speeltuinen € 9.000 en Reserve plantsoenen € 7.000.

Incidentele baten

Progr. 0: *€ 6.104.000*

- Onttrekking Reserve Sociaal Domein € 4.068.000, Reserve onderwijs € 2.036.000.

		Begroting 2024 lasten			Begroting 2024 baten		
Nr.	Omschrijving	Totaal	Incidenteel	Structureel	Totaal	Incidenteel	Structureel
0	Bestuur en ondersteuning	5.084		5.084	130.447		130.447
1	Veiligheid	6.498		6.498	1.184		1.184
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	6.571		6.571	266		266
3	Economie	2.678		2.678	1.156		1.156
4	Onderwijs	3.675		3.675	322		322
5	Sport, cultuur en recreatie	11.777		11.777	654		654
6	Sociaal Domein	101.692		101.692	31.484		31.484
7	Volksgezondheid en milieu	11.267		11.267	11.742		11.742
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	2.648		2.648	688		688
	Totaal programma's	**151.890**	**0**	**151.890**	**177.941**	**0**	**177.941**
0	Overhead	23.349		23.349	48		48
0	Algem. dekkingsmiddel incl. onvoorzien	3.273		3.273	852		852
0	Vennootschapsbelasting			0			0
	Totaal diversen	**26.621**	**0**	**26.621**	**900**	**0**	**900**
0	**Mutatie reserves**	**6.529**	**6.529**	**0**	**6.409**	**6.021**	**388**
	Totaal generaal	**185.041**	**6.529**	**178.512**	**185.250**	**6.021**	**179.229**
	Saldo structurele baten - structurele lasten						**717**

Incidentele lasten

Progr. 0: *€ 6.529.000*
Dotatie Algemene reserve € 750.000, Reserve onderwijs € 2.215.000, Reserve grondexploitatie obk € 146.000, Reserve reeds bestemde nog uit te geven middelen i.v.m. lening Enexis € 51.000, Reserve Sociaal Domein € 3.352.000, Reserve speeltuinen € 9.000 en Reserve plantsoenen € 7.000.

Incidentele baten

Progr. 0: *€ 6.021.000*

- Onttrekking Reserve Sociaal Domein € 3.972.000, Reserve onderwijs € 1.949.000, Reserve reeds bestemde nog uit te geven middelen € 100.000.

		Begroting 2025 lasten			Begroting 2025 baten		
Nr.	Omschrijving	Totaal	Incidenteel	Structureel	Totaal	Incidenteel	Structureel
0	Bestuur en ondersteuning	5.040		5.040	131.229		131.229
1	Veiligheid	6.498		6.498	1.184		1.184
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	6.541		6.541	266		266
3	Economie	2.667		2.667	1.156		1.156
4	Onderwijs	3.912		3.912	322		322
5	Sport, cultuur en recreatie	11.642		11.642	654		654
6	Sociaal Domein	101.492		101.492	31.484		31.484
7	Volksgezondheid en milieu	11.261		11.261	11.742		11.742
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	2.644		2.644	688		688
	Totaal programma's	**151.696**	**0**	**151.696**	**178.724**	**0**	**178.724**
0	Overhead	23.612		23.612	48		48
0	Algem. dekkingsmiddel incl. onvoorzien	4.170		4.170	852		852
0	Vennootschapsbelasting			0			0
	Totaal diversen	**27.781**	**0**	**27.781**	**900**	**0**	**900**
0	**Mutatie reserves**	**6.185**	**6.185**	**0**	**6.537**	**6.166**	**372**
	Totaal generaal	**185.663**	**6.185**	**179.477**	**186.161**	**6.166**	**179.995**
	Saldo structurele baten - structurele lasten						**518**

Incidentele lasten

Progr. 0: *€ 6.185.000*

- Dotatie Algemene reserve € 750.000, Reserve onderwijs € 2.215.000, Reserve grondexploitatie obk € 145.000, Reserve reeds bestemde nog uit te geven middelen i.v.m. lening Enexis € 51.000, Reserve Sociaal Domein € 3.008.000, Reserve speeltuinen € 9.000 en Reserve plantsoenen € 7.000.

Incidentele baten

Progr. 0: *€ 6.166.000*

- Onttrekking Reserve Sociaal Domein € 3.972.000, Reserve onderwijs € 2.194.000

d. Analyse afwijkingen exploitatie

Vermelding van de incidentele lasten en baten voor wat betreft de jaren 2022 t/m 2025 is gebeurd in de Financiële begroting, 1. Overzicht van lasten en baten, b. Totaaloverzicht programma (structureel/ incidenteel).

Hierna volgen de belangrijkste structurele afwijkingen per programma.

0 Bestuur en ondersteuning

9010010 Algemene reserve
In de begroting 2021 is het besluit genomen de algemene reserve te versterken met jaarlijkse stortingen. In 2021 zou dit +€ 250.000 zijn en in 2022 e.v. +€ 500.000. Bij de jaarrekening 2020 is besloten de storting 2021 te verhogen met € 250.000 naar € 500.000. In deze begroting wordt een verdere versterking met € 250.000 per jaar vanaf 2022 voorgesteld.

9010050 Reserve structuurfonds
Ten laste van de Essent-opbrengst is de "reserve structuurfonds" gecreëerd om uitvoering te kunnen geven aan de investeringsambities. De reserve kent geen vrije ruimte meer. De laatste verplichtingen zijn ultimo 2020 afgewikkeld. De vrije ruimte is vrijgevallen ten gunste van de exploitatie 2020.

9010103 Reserve grondexploitatie OBK
Jaarlijks worden revenuen van grondexploitaties afgeroomd en toegevoegd aan de reserve grondexploitatie OBK. Deze bedragen fluctueren, in paragraaf 7 grondbeleid is het verloop van de reserve uitgebreid in beeld gebracht.

9010133 Reserve gebouwen
Middels dotaties en de opbrengsten van de verkoop van gemeentelijke gebouwen wordt de reserve gevoed. In 2020 is € 120.500 toegevoegd (niet gebruikt onderhoudsbudget van Muziekschool, Westhoes, Parkstad Limburg Stadion en Flexiforum). In 2020 is € 254.000 aan de reserve onttrokken (huurkosten Activerium, Campus (1e halfjaar van 2020), Rodahal, taxatiekosten Hof van Erenstein, en kosten bodemonderzoek pand Heistraat).
Voor 2021 is € 312.900 begroot voor huur Activerium, groot onderhoud diverse gebouwen en een voorbereidingsbudget voor het project Tiny Houses Carisborg.

9010153 Reserve Gaia
In 2020 is € 40.000 in de reserve gestort zijnde niet uitgegeven retributiegelden. In 2020 en 2021 zijn respectievelijk € 55.000 en € 20.000 onttrokken aan de reserve voor Mijn Marketing Programma van de Stad.

9010163 Reserve Stadsvernieuwing
In 2020 zijn voor de uitvoering van de gebiedsexploitatie Rolduckerveld en studentenhuisvesting resp. € 175.000 en € 1.168 aan de reserve ontrokken.
In 2021 is € 215.800 begroot voor gevelverbeteringen, Klooster Bleijerheide en de gebiedsexploitatie Rolduckerveld.

9019083 IBA
In 2021 wordt de laatste jaarlijkse bijdrage van € 623.000 aan IBA Parkstad beschikbaar gesteld. Voor het expo jaar (tentoonstelling) 2021/2022 van de Internationale Bau Ausstelling is in 2022 € 57.000 begroot.

9030023 Leegstaande gebouwen
In 2021 en 2022 zijn resp. € 450.000 en € 100.000 begroot voor de aankoop, sloop en herontwikkeling van het gebied bij de Eygelshovengracht 64. Deze middelen worden beschikbaar gesteld uit de reserve grondexploitatie OBK.
Om stijgingen van de energiekosten en indexering van onderhoudskosten voor gemeentelijke gebouwen op te vangen is bij de behandeling van de begroting 2022 € 75.000 beschikbaar gesteld voor 2021 en 2022.

In 2021 is voor de uitvoering van het jaarplan 2021 onderhoud gemeentelijke gebouwen € 67.400 beschikbaar gesteld.

9040013 bedrijfsvoering SOB
Voor het inhuren van personeel i.v.m. uitstroom personeel, detachering en invulling i.v.m. ziekte is in 2020 € 193.000 besteed en voor 2021 € 245.800 begroot. Voor het jaar 2022 is € 90.200 begroot.
Voor de detachering van een medewerker bij IBA is in 2020 € 122.000 ontvangen en voor 2021 en 2022 € 60.000 en € 30.000 begroot. Aan studie en opleidingskosten is in 2019 € 116.000 besteed.

9063013 Straatparkeren
Door de Corona pandemie zijn in 2020 veel minder bezoekers in het Centrum geweest en daarmee ook minder parkeergelden ontvangen. In 2020 is € 206.400 ontvangen aan parkeergeld. Verder is er van het rijk een compensatievergoeding van € 82.000 ontvangen.
In 2021 zijn de parkeergelden i.v.m. de Corona pandemie met € 300.000 van € 519.700 naar € 219.700 bijgesteld.

9064033 Reclamegelden
In 2020 en 2021 heeft de raad i.v.m. de Corona pandemie besloten om de reclamebelasting aan horeca-exploitanten niet te heffen. Vanaf 2022 is er voor reclamebelasting regulier € 54.000 begroot.

9019011 College
In 2020 was een extra storting van € 236.000 in de voorziening wethouderspensioenen noodzakelijk. Door deze voorziening op te hogen tot het volgens regelgeving vereiste niveau is voldaan aan de gemaakte afspraken met de accountant en met de raad.

9019111 Samenwerking Parkstad
De begroting is in 2021 en ook weer in 2022 toegenomen ten opzichte van 2020. Dit als gevolg van de gewijzigde bijdrage volgens de Ontwerpbegroting 2021 en 2022 van Parkstad. Tevens is in 2021 een vergoeding "krimpgelden" begroot van € 176.000. In 2020 was dit nog € 189.000. In 2022 is hier niks meer voor opgenomen.

9040010 Bedrijfsvoering Bestuursdienst
In de Begroting 2022 is een detacheringsvergoeding voor een medewerker van de gemeente Kerkrade, ter hoogte van € 115.000, te betalen door het WMC opgenomen.

9020101 Verkiezingen
In 2020 heeft de gemeente Kerkrade extra middelen van het rijk ontvangen om de verkiezingen COVID-19-proof te kunnen organiseren en de daarmee samenhangende extra kosten te kunnen dekken.

9040171 Afdrukapparatuur
Voor 2021 heeft de gemeente Kerkrade een overeenkomst, met de looptijd van 1 jaar, gesloten voor Print-, Kopieer- en Scanfaciliteiten. Contractueel is in de overeenkomst geregeld dat in dat jaar geen huurprijzen voor de apparatuur in rekening worden gebracht.

9040311 Beheer Telefonie
In de begroting 2021 is rekening gehouden met de implementatie van een nieuwe telefooncentrale. Naar verwachting zal de eerdergenoemde implementatie in het 4e kwartaal van 2021 zijn beslag krijgen.

9040351 Overhead BD
De verschillen komen door de jaarlijkse schommelingen als gevolg van in- door- en uitstroom van personeel en als gevolg van de periodieke salarisverhogingen. Per saldo is de formatie gemeente breed en per domein afzonderlijk toegenomen. Daarmee lopen wij in lijn met de landelijke trend. Daarnaast zijn de loonkosten door het gepleegde onderhoud van het functiegebouw duurder geworden. Met deze gevolgen blijven wij binnen de gestelde kaders.

9050000 Treasury
De afnemende rentelast is grotendeels te verklaren door het aflossen van de leningen. De rentecomponent neemt af naarmate er afgelost wordt op de (bestaande) leningen. Er wordt rente betaald over de resterende schuld welke jaarlijks afneemt door de aflossingen.

9061001, 9062011, 9062021 OZB
De OZB opbrengsten voor Woning eigenaren en Niet-woning eigenaar en gebruiker zijn gestegen in 2021 ten opzichte van 2020. Voor 2022 geldt dat op 14 juni 2021 in een raadinformatiebijeenkomst het uitgangspunt is genomen om 'pas op de plaats' te maken voor de tarieven 2022. Dit als gevolg van de moties in december 2020. Dat wil zeggen dat de (verwachte) gemiddelde ozb-lasten voor burgers en bedrijven in 2022 niet stijgen t.o.v. 2021.

9064021 Precariorechten
In 2020 en 2021 zijn geen precariorechten geheven als gevolg van de Corona pandemie. In 2022 zijn deze inkomsten wel geraamd.

9070001 Algemene uitkering
De algemene uitkering is toegenomen volgens de berekeningen van de recente circulaires.

Kapitaallasten (diverse programma's)
De kapitaallasten van de geactiveerde investeringen stijgen in 2022 met ruim € 2 ton t.o.v.2020 en zijn ruim € 1 ton lager dan 2021.

1 Veiligheid

9110031 Veiligheidsregio ZL
Sinds 2020 gebruikt de Veiligheidsregio Zuid-Limburg een nieuwe kostenverdeelsystematiek voor de deelnemende gemeenten. Deze werkt kostenverhogend voor de gemeente Kerkrade en wordt via een "ingroeimodel" ingevoerd. Hierdoor stijgt de jaarlijkse bijdrage van de gemeente Kerkrade in de periode van 2020 tot en met 2023 stapsgewijs.

2 Verkeer, vervoer en waterstaat

9210073 Civieltechnische kunstwerken
Voor het onderhoud van de civieltechnische kunstwerken was € 13.300 begroot in 2022, aflopend naar € 7.800 in 2025. Voor de jaren 2022 en verder wordt dit bedrag met € 50.000 verhoogd.

9210223 Gladheidsbestrijding
De kosten van gladheidsbestrijding zijn afhankelijk van de weersomstandigheden (aantal uitrukken). In 2020 is € 130.000 besteed. Aan de hand van het werkelijke aantal uitrukken in het eerste kwartaal van 2021 zijn de kosten voor dit jaar al gestegen naar € 205.000. Vanaf 2022 is structureel € 150.000 beschikbaar.

92100283 Verkeersmaatregelen Buitenring
Voor de bewegwijzering van de buitenring is in 2020 € 32.000 besteed. Voor 2021 is het restantbedrag ad € 67.000 begroot.

9210313 Buitenring Parkstad Limburg
Voor jaarlijks onderhoud en het oplossen van knelpunten van de buitenring is in 2020 € 62.000 besteed.

3 Economie

9320003 Bedrijfsinfrastructuur
In 2020 is een bijdrage van € 55.000 aan Parkstad Limburg verstrekt voor het versterken van ondernemerschap en stratenaanpak Kerkrade-Oost.
In 2021 is € 81.200 begroot voor cofinanciering voorbereidingskosten Euregiodeal.
Voor het project Streetwise is in 2021 € 25.000 begroot.
Voor economische stimulering is in 2021 € 114.900 begroot. Voor de jaren 2022 en veder is € 139.900 beschikbaar.
Er is in 2021 € 200.000 vrijgemaakt voor collectieve projecten (bijvoorbeeld voor gezamenlijke marketing, uitstraling, onderzoeken verkeer) op de bedrijventerreinen, om het ondernemingsklimaat op deze terreinen te verbeteren.

9320013 Stimuleringsregeling Kerkrade - Centrum
In 2020 is in het kader van de verordening stimuleringsregeling Kerkrade-Centrum een bijdrage van € 36.400 besteed. Voor het jaar 2021 is hiervoor € 93.800 begroot.

9320023 Bedrijvenpark Rodaboulevard
In 2020 is voor € 146.000 grond verkocht op het bedrijvenpark Rodaboulevard. Voor 2021 en verdere jaren is € 425.000 begroot.

9320033 Campus
Voor instandhoudingskosten van de Campus is in 2020 € 180.000 besteed.

9320053 Flexiforum
Vanaf medio 2020 is de exploitatie van Flexiforum van start gegaan. In de loop van het tweede halfjaar zijn er voor € 135.000 huurpenningen ontvangen. Voor het jaar 2021 en verdere jaren is €567.000 aan inkomsten begroot.

9340013 promotie toerisme
In het Corona jaar 2020 is van het beschikbare retributiebudget ad € 75.000 € 40.000 in de reserve Gaia gestort. Vanaf 2022 is jaarlijks € 75.000 begroot.

4 Onderwijs

9420102 Huisvesting basisonderwijs
De brandschade bij basisschool de Diabolo is in 2020 en 2021 afgewikkeld, waardoor de kosten deze jaren hoger waren dan meerjarig geraamd.

9420202 Huisvesting voortgezet onderwijs
In 2021 is er extra geld onttrokken aan de onderwijsreserve voor Het Martin Buber onderwijs.

9430032 Achterstandenbeleid
Het voorlopige budget 2022 is nog niet bekend, zodat de meerjarige raming lager uitvalt dan in 2020 en 2021.

9430072 Project laaggeletterdheid
Omdat er geen structureel budget beschikbaar is voor dit project, is in 2020 € 150.000 uit de reserve Sociaal Domein ter beschikking gesteld voor de jaren 2020 en 2021 elk € 75.000, meerjarig nog niets begroot.

5 Sport, cultuur en recreatie

9510012 VIE
Voor het activiteiten programma VIE is er vanaf 2021 een budget beschikbaar van € 1,2 mln.

9520012 Binnensport accommodatie
De aanbesteding van de binnensport is voordelig uit gevallen waardoor meerjarig minder budget begroot is.

9520113 Sportpark Kaalheide
Met de aanleg van de kunstgrasvelden in het Sportpark Kaalheide is per 1-7-2021 het nieuwe huurcontract van kracht. In 2021 bedraagt de huur € 28.900 en vanaf 2022 structureel € 57.800.

9520013 MFC d'r Pool
In 2022 zal het nieuwe zwembad in het project Vie in gebruik worden genomen. Om een nieuwe ontwikkeling op de locatie mogelijk te maken lopen contracten af en worden contracten opgezegd. De uitgaven en de inkomsten van het complex MFC d'r Pool worden hiervoor uit de begroting gehaald. In 2021 dient de begroting hiervoor met € 64.000 en in 2025 met € 54.000 neerwaarts bijgesteld te worden.

9530002 Cultuur
In 2021 extra Coronamiddelen voor cultuur verenigingen ad € 501.500.

9530012 Cultuurcluster HUB
In 2020 zijn de kosten lager uitgevallen door minder activiteiten in verband met de Corona pandemie.

9530033 Rodahal
Aan groot schilder onderhoud is in 2020 € 44.000 besteed.

9530173 Wereld Muziek Concours
Voor het beheer onderhoud en voorbereiding voor het WMC is in 2021 een voorbereidingsbudget van € 40.000 en een uitvoeringsbudget van € 80.000 in 2022 beschikbaar gesteld.

9550053 Klooster Bleijerheide
Aan het project klooster Bleijerheide is in 2020 € 17.000 besteed en voor 2021 € 538.000 begroot.

9570013 Openbaar groen
In de Corona jaren 2020 en 2021 zijn minder WOZL (algemeen) uren ingehuurd. In 2020 is een bedrag van € 181.000 besteed en in 2021 is een bedrag van € 216.000 begroot. Vanaf 2022 is structureel € 236.000 begroot.
Om de terugloop van de personele capaciteit uit de groepsdetachering WOZL/WSP te compenseren is met ingang van 2022 structureel € 250.000 beschikbaar.
Vanaf 2022 is er voor het beheer van de projecten Super Local en het Rolduckerveld € 45.000 beschikbaar.

9570273 Leerwerklijn Openbare Ruimte
In personele zin zal ook vanuit de Leerwerklijn Openbare Ruimte een aandeel in de compensatie van de teruglopende capaciteit van de groepsdetachering WOZL/WSP worden geleverd (zie onder 9570013).

9570123 Detachering WOZL-medewerkers
In de Corona jaren 2020 en 2021 zijn minder WOZL (groen ploeg) uren ingehuurd. In 2020 is € 543.000 besteed en in 2021 is € 643.000 begroot. Vanaf 2022 is € 623.000 begroot.

9570123 Project Anstelvallei
In 2020 is € 6.000 besteed aan het Leefbaarheidsproject Anstelvallei. Voor de afronding van het project is in 2021 nog € 145.000 begroot en een Provinciale subsidie van € 145.000.

9570223 Doorsteek Wisosplit
Aan dit project is in 2020 € 3.000 besteed en voor 2021 is € 70.000 begroot.

9570233 Project Ik groen het/herinrichting gebied Holzkuil
Aan het project ik groen het / herinrichting gebied Holzkuil is in 2020 € 117.000 besteed en is een bijdrage van Parkstad van € 36.000 ontvangen. Voor 2021 is een uitvoeringsbudget van € 123.000 begroot en een bijdrage van € 10.000 van Parkstad.

6 Sociaal Domein

Wmo (diverse)
Als gevolg van landelijk beleid (invoering abonnementstarief) is er sprake van een daling van de eigen bijdragen. De stijging van de vervoerskosten worden veroorzaakt door volumestijging en prijsindexeringen. De kostenstijgingen Huishoudelijke verzorging Begeleiding en Dagactiviteiten worden veroorzaakt door de aanpassingen van de kostprijzen en volumestijgingen.

Jeugd (diverse)
De kosten voor jeugdhulp bestaan uit verschillende, in de gemeentebegroting opgenomen, kosten.
Al deze kosten kennen een grillig verloop. Dit heeft te maken met de ontwikkelingen in de jeugdhulp. Het aantal jeugdigen waarvoor hulp nodig is stijgt, de complexiteit neemt toe, er vinden verschuivingen plaats tussen de verschillende vormen van jeugdhulp en ook de gemeentelijke organisatie ontwikkelt mee met als gevolg een verschuiving van kosten. De kosten over 2020 bedroegen ruim 18 mln euro en de verwachting voor de komende jaren is dat deze kosten verder blijven stijgen tot ruim 21 mln euro. Daar staat tegenover dat het rijk de komende jaren meer middelen ter beschikking gaat stellen om de tekorten, waar elke gemeente mee kampt, te verkleinen.

Participatie (diverse)
Als gevolg van Rijksbeleid (de korting per arbeidsjaar) en het gegeven dat instroom in de Wsw sinds 2015 niet meer mogelijk is, nemen de uitkeringen Wet Sociale Werkvoorziening af. Deze trend zet de komende jaren door. Omdat het aantal arbeidsjaren in Kerkrade sneller daalt dan het landelijk gemiddelde is het tekort minder groot dan bij andere Gemeenten. Vanaf 2022 is de verwachting dat het exploitatietekort GR WOZL/ GR WSP daalt omdat het door het Rijk vastgestelde macrobudget dan over minder arbeidsjaren verdeeld wordt en het bedrag per arbeidsjaar dus stijgt.
Voorts dalen binnen het participatiebudget de uitgaven vanwege het gegeven dat instroom in de ID en WIW-banen niet langer mogelijk is én de natuurlijke uitstroom als gevolg van het bereiken van de AOW leeftijd. De overige verschillen inzake het participatiebudget zijn een gevolg van beleidsmatige keuzes. In 2020 bedroegen de uitgaven ruim 23 mln en voor 2021 en 2022 worden deze begroot op resp. € 23 mln en 21 mln en meerjarig eveneens op 21 mln. De verwachting is verder dat, als gevolg van de huidige corana crisis, de uitgaven bij het I deel zullen toenemen.
De meerjarige ontwikkeling van het accres van het gemeentefonds inzake Participatie is toegevoegd aan het budget Participatie.

Inburgering (diverse)
De uitgaven en de inkomsten Inburgering zijn afhankelijk van de taakstelling van het Rijk. Daarnaast is er sprake van een na-ijleffect in volgende jaren voor de uitgaven van maatschappelijke begeleiding, integratie en participatie. De inkomsten van het COA en het Rijk bedoeld voor Inburgering zijn geoormerkt.

Armoede en Schulden (diverse)
De kosten van armoede en schulden zullen de komende jaren stijgen als gevolg van de beleidsmatige keuze om de aanpak van armoede en schulden te intensiveren. Hiertoe is het beleidsplan armoede en schulden opgezet. In 2020 bedroegen de uitgaven ruim 1,4 mln euro en voor 2021 worden deze begroot op € 1,5 mln euro.

Bijzondere bijstand (diverse)
Inzake de kosten van bijzondere bijstand is de verwachting dat voor het onderdeel beschermingsbewind een daling wordt verwacht van de uitgaven als gevolg van de acties uit het beleidsplan 'Armoede en schulden'.

7 Volksgezondheid en milieu

9710022 GGD
Vanaf 2020 valt de Jeugdgezondheidszorg volledig onder de GGD, de professionalisering van de medewerkers JGZ zorgt voor een stijging van de lasten meerjarig.

9710032 Project gezond in de stad
Bedragen die in voorgaande jaren nog niet besteed waren zijn overgeheveld naar 2021, meerjarig is nog niet bekend of er nieuw budget beschikbaar komt.

9720003 Riolen
Deze taak is budgettair neutraal in de begroting opgenomen. De kosten worden opgebracht door rioolrechten. De tarieven voor 2022 worden in de tarievennota in december 2021 vastgesteld.

9720003 Afval
Deze taak is budgettair neutraal in de begroting opgenomen. De kosten worden opgebracht door afvalstoffenheffing. De tarieven voor 2022 worden in de tarievennota in december 2021 vastgesteld.

9740003 Milieubeheer
In 2020 is een bijdrage van € 155.000 aan de Provincie verstrekt voor aanpassingen aan de woning in de Gulickstraat 21.

9740053 Saneren industriële schachten
De kosten van het saneren van industriële schachten wordt middels een subsidie door de Provincie vergoed. In 2020 is € 17.000 besteed en voor 2021 is € 750.000 begroot.

9740063 Saneren historische schachten
De kosten van het saneren van historische schachten wordt middels een subsidie door de Provincie vergoed. In 2020 is € 1.039.000 besteed en voor 2021 is € 653.000 begroot.

9740073 Ondiepe winning historische schachten
De kosten van ondiepe winning historische schachten wordt middels een subsidie door de Provincie vergoed. In 2020 zijn geen uitgaven gemaakt en voor 2021 is € 120.000 begroot.

9740083 Opsporen van historische schachten
De kosten van het opsporen van historische schachten wordt middels een subsidie door de Provincie vergoed. In 2020 is € 733.000 besteed en voor 2021 is € 1.038.000 begroot.

9740093 Duurzaamheid
In 2020 is een bijdrage van € 57.000 voor een regionale warmtecoördinator aan Parkstad Limburg beschikbaar gesteld en aan de Woonwijzerwinkel is een bijdrage van € 35.000 beschikbaar gesteld.
Voor warmte transitie is in 2021 21.000 door het rijk beschikbaar gesteld.
Voor duurzaamheidsprojecten is in 2021 een budget van € 410.000 beschikbaar. Voor 2022 en 2023 zijn resp. € 206.000 en € 178.000 beschikbaar.

8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

9810023 Project Auw Noeëdkirch
Aan dit project is in 2020 bedrag van € 153.000 besteed deze middelen zijn uit herstructureringsproject Heilust beschikbaar gesteld.

9810033 Project Transferium
Aan dit project is in 2020 € 128.000 besteed deze middelen zijn uit het herstructureringsproject Heilust beschikbaar gesteld. In 2021 is voor dit project € 106.000 begroot.

98200** Grondexploitaties
Jaarlijks worden revenuen van grondexploitaties afgeroomd en toegevoegd aan de reserve grondexploitatie OBK. Deze bedragen fluctueren, in paragraaf 7 grondbeleid is het verloop van de reserve uitgebreid in beeld gebracht.

9830013 leges vergunningen

In 2020 is € 937.000 aan leges ontvangen. Het project Vie, en het op meerdere locaties bouwen van nieuwe woningen en het uitbreiden van bedrijfslocaties hebben hier in hoge mate aan bijgedragen. Voor 2021 en verdere jaren is € 337.000 begroot.
Om het grote aantal vergunningen af te handelen is in 2020 voor € 243.000 personeel ingehuurd.

9830083 Gebiedsontwikkeling Rolduckerveld

In 2020 is de eerste termijn ad € 250.000 voor het project Rolduckerveld aan Wonen Zuid uitgekeerd. Voor 2021 en verdere jaren is € 100.000 begroot. Verder is in 2021 € 81.000 uit de reserve Stadsvernieuwing beschikbaar als werkbudget om knelpunten op te lossen.

2. Financiële positie

a. Uitgangspunten Begroting

Bij het samenstellen van de meerjarenbegroting 2022-2025 zijn onder andere de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Loonsom en prijspeil
De huidige cao loopt tot 1 januari 2021. De consequenties van een nieuwe cao zullen financieel vertaald worden zodra deze bekend zijn. Daar waar loonafspraken bekend en goedgekeurd zijn, is hierin voorzien. Er is wel al geanticipeerd op een stijging van de loonsom als gevolg van cao, pensioenpremie en overige ontwikkelingen. Wij gaan uit van een bedrag van € 400.000 voor 2021 en € 600.000 vanaf 2022. Dit betreft de gevolgen van het onderhoud van het functiegebouw en van de structurele doorwerking van de gestegen pensioenpremies 2021. Verder is geanticipeerd op een mogelijke salarisstijging in 2021 (1,25%) als gevolg van de nog lopende cao-onderhandelingen. Ook is de vooraankondiging van het ABP over de verdere stijging van de pensioenpremies vanaf 2022 meegenomen.
Tot slot is vanaf 2022 rekening gehouden met een jaarlijkse loonprijsstijging van € 600.000 (circa 2% loonsom) ten behoeve van (toekomstige) cao, pensioenpremie e.d.

Kapitaallasten
Kapitaallasten zijn de rente en afschrijvingskosten van investeringen in bijvoorbeeld gebouwen en grond. Aan de hand van het investeringsprogramma worden de kapitaallasten per jaar berekend. Er wordt rekening gehouden met een gemiddelde investeringsdatum per 1 juli en de rekenrente. De kapitaallasten voldoen aan de provinciale eis. In de Financiële verordening gemeente Kerkrade ex. art.212 GW staan de regels over de afschrijvingen.

Algemene uitkering
De wijzigingen tot en met de septembercirculaire 2021 zijn meegenomen in de berekening van de algemene uitkering.

Egalisatiereserves
Lasten en baten kunnen sterk wisselen ieder jaar. Dit kan komen doordat bijvoorbeeld in een jaar meer onderhoud wordt uitgevoerd dan in het jaar daarvoor. Een egalisatiereserve voorkomt het effect van deze schommelingen op het resultaat.
In Kerkrade kennen wij de egalisatiereserves: afval, Sociaal Domein, ondernemersfonds, plantsoenen, grondexploitatie ontwikkelingsbedrijf Kerkrade, huisvestingsvoorzieningen onderwijs, evenementen, gaia, gebouwen en speeltuinen.

b. Geprognosticeerde balans

*Bedrag * € 1.000, per ultimo jaar*	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
ACTIVA					
Vaste activa	197.152	204.876	210.517	209.505	205.740
Vlottende activa	17.144	17.899	17.899	17.899	17.899
Totaal	**214.296**	**222.775**	**228.416**	**227.404**	**223.639**
PASSIVA					
Eigen vermogen	29.889	31.850	32.991	33.112	32.760
Voorzieningen	8.528	8.558	8.588	8.618	8.648
Vreemd vermogen lang	135.668	140.200	144.133	142.506	139.063
Vlottende passiva	40.212	42.168	42.705	43.169	43.169
Totaal	**214.296**	**222.775**	**228.416**	**227.404**	**223.639**

c. Investeringen

Een toelichting op de investeringen is te vinden bij de diverse programma's. In onderstaande tabel is het investeringsprogramma opgenomen 2021-2025.

Pr.	Omschrijving	V/U[1]	E/M[2]	2021	2022	2023	2024	2025	2021 - 2025
I Reguliere investeringen									
0	ICT investeringen	v	e	690	298	298	298	327	1.911
0	Diverse transportmiddelen	v	e	98	198	74	74	74	518
0	Onvermijdbaar	v	e/m	116	58	58	58	58	348
0	Gemeentelijke gebouwen	v	e	775	750	750	750	750	3.775
1	Voertuigen handhaving	v	e	0	0	0	55	55	110
2	Verkeer en vervoer	v	m	520	270	270	270	270	1.600
2	Wegen, straten en pleinen	v	m	3.684	3.184	2.184	2.184	2.184	13.420
2	Civieltechnische kunstwerken	v	m	43	673	73	73	73	935
2	Openbare verlichting	v	m	155	300	300	300	300	1.355
2	Brug Locht	v	m	1.551	0	0	0	0	1.551
2	Parkeren	v	e	20	20	20	20	20	100
5	IBA Leisurelane	u	m	300	100	0	0	0	400
5	Buitensportaccommodaties	v	e	2.245	45	45	45	45	2.425
5	Groen Super Local	u	m	40	0	0	0	0	40
5	Openbaar groen	v	m	320	360	360	360	360	1.760
5	Rolduc "kanjermonument"	u	m	200	700	300	0	0	1.200
6	Wmo-hulpmiddelen	v	e	425	425	425	425	425	2.125
6	Wmo-trapliften	v	e	75	75	75	75	75	375
8	Proj. Volkshuisvestingfonds	u	m	0	280	280	280	280	1.120
8	VIE (fysiek)	u	m	15.000	1.500	0	0	0	16.500
8	Super Local infra	u	m	500	450	0	0	0	950
8	Transferium	u	e/m	600	600	0	0	0	1.200
8	Gbe Rolduckerveld	u	m	0	250	250	250	250	1.000
8	Businesscase Rolduckerveld	u	m	480	0	0	0	0	480
8	Stadsvernieuwing	u	m	200	300	0	0	0	500
Totaal reguliere investeringen				**28.037**	**10.836**	**5.762**	**5.517**	**5.546**	**55.698**
II Overige investeringen									
4	Onderwijsvoorzieningen	v	e	200	200	200	200	200	1.000
4	Bs Veldhof/IKC Droomhof	u	e	0	0	6.549	0	0	6.549
7	Riolen	v	e	2.010	2.100	1.750	1.600	1.600	9.060
Totaal overige investeringen				**2.210**	**2.300**	**8.499**	**1.800**	**1.800**	**16.609**
III Leningen									
5	Rolduc brouwerij	u	-	80	0	0	0	0	80
7	Woonwijzerwinkel	u	-	47	45	33	35	0	160
7	Project zonnepanelen	u	-	1.950	0	0	0	0	1.950
Totaal leningen				**2.077**	**45**	**33**	**35**	**0**	**2.190**
Totaal investeringen				**32.324**	**13.181**	**14.294**	**7.352**	**7.346**	**74.497**

[1] *V = een vervangingsinvestering, U = een uitbreidingsinvestering.*

[2] *E = een investering met economisch nut, M = een investering met maatschappelijk nut.*

d. Financiering en schuldpositie

Meer informatie over de financiering en schuldpositie staat in §2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing (d. Diverse kengetallen) en §4. Financiering (Treasury).

e. Inzet reserves en voorzieningen

STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN BEGROTING 2022-2025						
	Stand per 1 januari					
Nr.	Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026
	ALGEMENE RESERVE					
01	Algemene reserve	5.715	6.465	7.215	7.965	8.715
02	Reserve exploitatie	3.971	3.971	3.971	3.971	3.971
11	Algemene reserve obk	1.250	1.250	1.250	1.250	1.250
	BESTEMMINGSRESERVES ter egalisatie van tarieven					
12	Egalisatiereserve afvalverwerking	828	737	737	737	737
	OVERIGE BESTEMMINGSRESERVES					
03	Reserve reeds bestemde n.u.t.g.m.	7.347	6.789	6.392	5.955	5.634
06	Reserve HRM	24	24	24	24	24
07	Reserve Sociaal Domein	8.511	10.319	10.767	10.147	9.183
08	Reserve onderwijshuisvesting	463	588	767	1.032	1.053
09	Reserve verenigingen / vrijwilligers	27	27	27	27	27
10	Reserve grondexploitatie obk	1.100	1.014	1.160	1.305	1.451
13	Reserve gebouwen	98	98	98	98	98
14	Reserve speeltuinen	57	66	75	84	93
15	Reserve gaia	108	108	108	108	108
16	Reserve stadsvernieuwing	198	198	198	198	198
17	Reserve evenementen	35	33	33	33	33
18	Reserve plantsoenen	97	104	111	119	126
19	Reserve ondernemersfonds	60	60	60	60	60
20	Res.liquidatie sanering mijnterreinen	0	0	0	0	0
	TOTAAL RESERVES	29.889	31.850	32.991	33.112	32.760
	Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's					
01	Voorz. i.v.m. verkoop aandelen	26	26	26	26	26
02	Voorziening oninbare belastingdebiteuren	337	337	337	337	337
03	Voorziening pensioenverplichting wethouders	3.031	3.061	3.091	3.121	3.151
04	Voorziening dubieuze debiteuren sozawe	1.240	1.240	1.240	1.240	1.240
06	Voorziening herstructurering Heilust	85	85	85	85	85
09	Voorziening wegen	332	332	332	332	332
10	Voorziening proj. Heerlenersteenweg	5	5	5	5	5
	Door derden beklemde middelen met spec. aanw. richting					
05	Voorziening dialect activiteiten	27	27	27	27	27
08	Voorziening riolen	3.445	3.445	3.445	3.445	3.445
	TOTAAL VOORZIENINGEN	8.528	8.558	8.588	8.618	8.648
	TOTAAL RESERVES EN VOORZIENINGEN	**38.416**	**40.408**	**41.579**	**41.729**	**41.407**

Het betreft m.n. de volgende toevoegingen en onttrekkingen:

RESERVES

01 Algemene Reserve
Jaarlijks wordt € 750.000 toegevoegd aan de Algemene Reserve zodat het weerstandsvermogen geleidelijk versterkt wordt.

03 Reserve reeds bestemde nog uit te geven middelen
Het merendeel is gerelateerd aan BBV-verplichtingen in verband met investeringen die ten laste van reserves zijn gedaan. Vanuit deze reserve worden de afschrijvingslasten van deze investeringen gedekt. Het betreft m.n. investeringen in Hub, muziekschool, 't Westhoes, 't Sjevemethoes en Hybride werken.

07 Reserve Sociaal Domein
In commissieverband wordt u steeds geïnformeerd over de ontwikkelingen Sociaal Domein. De resultaten van de septembercirculaire 2021 en van de recente BUIG beschikking van 4 oktober 2021 zijn meegenomen in de cijfers. Zie verder ook de risicoparagraaf, onderdeel 'Sociaal Domein'.

08 Reserve huisvestingsvoorzieningen onderwijs
De structurele toevoeging bedraagt jaarlijks € 2,215 mln. De onderwijsuitgaven inclusief kapitaallasten van de onderwijsinvesteringen worden afgedekt uit deze reserve. Op basis van de feitelijke ontwikkelingen worden per jaareinde steeds de correcte bedragen onttrokken.

10 Reserve grondexploitatie obk
Via de erfpachtconstructie wordt de reserve jaarlijks aangevuld. De reserve wordt ook ingezet ter egalisatie van de kosten en opbrengsten van de grondexploitaties. De reserve laat een groei zien van € 1,1 mln begin 2022 naar € 1,45 mln eind 2025. Aanvullende informatie is opgenomen in de paragraaf grondexploitatie.

12 Egalisatiereserve afvalverwerking
De onttrekking in 2022 wordt nader toegelicht in paragraaf 1 Lokale lasten.

14 Reserve speeltuinen
Jaarlijks wordt € 9.000 gestort in de reserve speeltuinen.

17 Reserve evenementen
In 2022 wordt € 2.500 onttrokken uit deze reserve.

18 Reserve plantsoenen
Jaarlijks wordt € 7.100 gestort in deze reserve.

VOORZIENINGEN

02 Voorziening voor oninbare debiteuren.
Dit betreft de belastingdebiteuren. Op basis van prognoses en rapportages van BsGW neemt de gemeente de betreffende bedragen op. Jaarlijks wordt € 270.000 aan de voorziening toegevoegd. De daadwerkelijk oninbare debiteuren worden vervolgens ten laste van de voorziening gebracht (raming vooralsnog ook € 270.000).

03 Voorziening pensioenverplichting wethouders
De maandelijkse premie-inhouding wordt gestort in de voorziening, op jaarbasis wordt hier € 30.000 voor geraamd. Overdrachten van pensioenen kunnen dit beïnvloeden.

N.B.: Een nadere toelichting op het doel van de diverse reserves en voorzieningen is opgenomen in de bijlagen.

f. EMU-saldo

Onderstaande (verplichte) tabel laat de berekening van het EMU-saldo van de gemeente Kerkrade zien.

Omschrijving		2021	2022	2023	2024	2025
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV artikel 17c)	9.188	4.101	3.433	2.036	1.177
2	Mutatie (im)materiële vaste activa	-23.918	-18.831	-17.162	-10.766	-7.907
3	Mutatie voorzieningen	-270	-270	-270	-270	-270
4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie), zie exploitatie	0	0	0	0	0
5	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
	Berekend EMU-saldo	**-15.000**	**-15.000**	**-14.000**	**-9.000**	**-7.000**

Bijlagen

Afkortingslijst

AVV	Adviesdienst Verkeer en Vervoer
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BAO	Besluit aanbestedingsregels voor overheidsopdrachten
BAG	Basisregistraties Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BCF	BTW Compensatiefonds
BIBOB	Bevordering Integriteitsbeoordeling door het Openbaar Bestuur
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOB	Beslissingen op Bezwaar
BTM	Bedrijventerreinenmanagement
BTW	Bruto Toegevoegde Waarde
BVE	Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CAZ	Collectieve Aanvullende Ziektekostenverzekering
CBC	Centrale Bezwaarschriften Commissie
CISO	Chief Information Security Officer
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CVV	Collectief Vraagafhankelijk Vervoer
DUBO	Duurzaam Bouwen
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
ETIL	Economisch Technologisch Instituut Limburg
FG-functionaris	Functionaris voor de Gegevensbescherming
FIDO	Financiering Decentrale Overheden (wet)
FPU	Flexibele Pensioen Uitkering
FWI	(landelijk) Fonds Werk en Inkomen
GBA	(wet) Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens
GFT	Groente, Fruit en Tuin (afval)
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GIDS	Gezond in de stad
GRP	Gemeentelijk Riolerings Plan
HRM	Human Resource Management
ICT	Informatie Communicatie Technologie
IKB	Individueel Keuze Budget
I-NUP	De overheidsbrede implementatie-agenda dienstverlening e-overheid
ITJ	Integraal Toezicht Jeugd
ISV	Investeringsbudget Stedelijke vernieuwing
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JOGG	Jeugd op gezond gewicht
JPP	Jeugd Preventie Plan
KCC	Klant Contact Centrum
KOV	Kinderopvang
LED	Light Emitted Diode
LED	Limburg Economic Development
MER	Milieu Effect Rapportage
MKB	Midden- en Kleinbedrijf
NJN	Najaarsnota
NOC/NSF	Nederlands Olympisch Comité / Nederlands Sport Federatie
NV	Naamloze Vennootschap
OBK	Ontwikkelingsbedrijf Kerkrade
OZB	Onroerende Zaakbelasting
POL	Provinciaal Ondernemingplan Limburg
POP	Persoonlijk Ontwikkelingsplan
PSZ	Peuterspeelzalen

PVVP	Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan
RHCL	Regionaal Historisch Centrum Limburg
ROVL	Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Limburg
RUDDO	Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden
RVVP	Regionaal Verkeers- en Vervoersplan
SSC-ZL	Shared Service Center - Zuid Limburg
SMK	Stichting Muziekschool Kerkrade
SUWI	Wet Structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen
SW	Sociale Werkvoorziening
VAZOM	Vrije Academie Zuid Oostelijke Mijnstreek
VJN	Voorjaarsnota
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VSV	Voortijdig Schoolverlaten
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
WCPV	Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid
WGR	Wet Gemeenschappelijke Regelingen
WIN	Wet Inburgering Nieuwkomers
WIRA	Wet implementatie Rechtsbescherming richtlijnen Aanbesteden
WKR	Werkkostenregeling
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wob	Wet openbaarheid van bestuur
WOZ	Waardering Onroerende Zaken (wet)
WOZL	Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid Limburg
Wro	Wet ruimtelijke ordening
WSNP	Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen
WSP	Werkgevers Service Punt
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
Wvg	Wet voorkeursrecht gemeenten
Wwnv	Wet Werken naar vermogen
WWB	Wet Werk en Bijstand
WWZ	Wonen Welzijn Zorg
ZMLK	Zeer moeilijk lerende kinderen (speciaal onderwijs)

Nadere toelichting reserves en voorzieningen

Nr.	Naam	Doel / omschrijving
	Algemene reserve	
01	Algemene reserve	De reserve dient als algemeen buffervermogen.
02	Reserve exploitatie (vrije deel)	Buffer vergelijkbaar met de algemene reserve, waarin meevallers en een positief rekeningresultaat tijdelijk kunnen worden geparkeerd totdat ze een andere bestemming krijgen. Van belang is het "vrije saldo", aangezien op de reserve soms ook al weer claims liggen. Het vrije saldo wordt betrokken bij de algemene reserve, het gedeelte waarop claims liggen bij de bestemmingsreserves.
11	Algemene reserve OBK	Door de activiteiten van het OBK en de daarmee verbonden risico's wordt een eigen reserve van enige omvang noodzakelijk geacht. Daarom is er specifiek voor het opvangen van niet voorziene/afgedekte risico's in de grondexploitaties een eigen reserve die als buffer dient.
	Bestemmingsreserves voor de egalisatie van tarieven	
12	Egalisatiereserve afvalverwerking	Het product afval is budgettair neutraal verwerkt in de begroting. De 'egalisatiereserve afvalverwerking' kan worden ingezet om externe schommelingen in de tariefstelling op te vangen. Hiertoe worden saldi bij de eindafrekening per dienstjaar toegevoegd of onttrokken aan de reserve.
	Bestemmingsreserves	
02	Reserve exploitatie	Gedeelte van de reserve waarop claims liggen. De raad kan besluiten om de middelen een andere aanwending te geven. Vanaf 2022 is er geen dichtverplicht deel reserve exploitatie meer; enkel een vrij deel. Het vrije saldo van de reserve wordt betrokken bij de algemene reserve.
03	Reserve reeds bestemde nog uit te geven middelen	Hierin zijn posten opgenomen met een sterk verplichtend karakter, waarbij echter nog geen opdrachtverstrekking aan derden heeft plaatsgevonden en die dus formeel niet op de staat Nog te Betalen horen. Het verplichtende karakter wordt aangegeven door bijv. wet- en regelgeving, of nog af te ronden uitvoering van een reeds genomen besluit.
06	Reserve HRM	Met deze reserve kan invulling worden gegeven aan trajecten op het personele vlak die vaak over de jaargrenzen heengaan (bijvoorbeeld Persoonlijke Ontwikkelings Plannen).
07	Reserve Sociaal Domein	Deze dient enerzijds ter egalisatie van kosten (tegengaan jaarlijkse fluctuaties), anderzijds is zij bedoeld ter afdekking van bedrijfsvoeringskosten Sociaal Domein.
08	Reserve huisvestingsvoorzieningen onderwijs	Uit deze post worden de kapitaallasten van onderwijsvoorzieningen en de overige kosten van onderwijsvoorzieningen afgedekt (budgettair neutraal). Het betreft hier dus eigen middelen.
09	Reserve verenigingen en vrijwilligers	Deze reserve dient om eventuele (extra) kosten van verenigingen en vrijwilligers te kunnen dekken.
10	Reserve grondexploitatie OBK	Dit is de "werkreserve" van het OBK van waaruit grondexploitaties worden bekostigd en opbrengsten worden geparkeerd ten behoeve van investeringen. Een groot deel is bestemd voor wijkontwikkelingsplannen en grote projecten. Periodiek wordt het meerjarig verloop van deze reserve bewaakt en geactualiseerd om tijdig in te kunnen spelen op ontwikkelingen.
13	Reserve gebouwen	Onderhoudskosten worden met name in de exploitatie verantwoord. De reserve kan worden gebruikt om eventuele (extra) kosten van gemeentelijke gebouwen op te vangen. Incidentele meevallers,

Nr.	Naam	Doel / omschrijving
		bijvoorbeeld uit de verkoop van gebouwen, worden aan de reserve toegevoegd. Egaliserende werking.
14	Reserve speeltuinen	De reserve kan worden gebruikt om eventuele (extra) kosten van speeltuinen-, toestellen, e.d. op te vangen. Egaliserende werking.
15	Reserve Gaia	Deze reserve is bedoeld voor egalisatie van kosten / opbrengsten in relatie tot GaiaZOO. Wanneer de opbrengsten de kosten overtreffen kunnen de voordelige saldi in de exploitatie worden opgenomen en kan de reserve vervallen.
16	Reserve stadsvernieuwing	Reserve ten behoeve van herstructureringsprojecten en aanpak verpaupering. Naar verwachting zal de zojuist benoemde problematiek mede door het krimpscenario in de komende jaren toenemen.
17	Reserve evenementen	Deze reserve dient om eventuele (extra) kosten van evenementen te kunnen dekken. Egaliserende werking.
18	Reserve plantsoenen	De reserve dient als buffer voor de groenvoorziening om onvoorziene uitgaven op te vangen.
19	Reserve ondernemersfonds	De opbrengsten reclamegelden worden hierin vooralsnog gestort ten behoeve van de ondernemers.
20	Reserve liquidatie sanering mijnterrein	De reserve wordt gebruikt voor bodemsanering van de terreinen in combinatie met de herinrichting ervan. De reserve is destijds gevoed door een ontvangen liquidatie-uitkering in verband met de beëindiging van de taakopdracht sanering mijnterrein. Vrij te besteden door gemeente. Op deze reserve wordt een uitsterfconstructie toegepast.
	Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	
01	Voorziening verkoop aandelen	Bij de verkoop van de aandelen Essent en Attero was sprake van "rechten" van aandeelhouders op diverse garantiefondsen (vordering), die vooralsnog volledig in een voorziening werden gestort omdat de hoogte nog onzeker was. De manier van verwerking was verplicht voorgeschreven. De volledige financiële afwikkeling nadert zijn einde, waarbij ook verschillende tijdelijke rechtspersonen worden opgeheven. Tegenover het bedrag in de voorziening staat nu nog een vordering op op Attero voor een even groot bedrag.
02	Voorziening voor oninbare belasting-debiteuren	Deze voorziening dient om financiële consequenties van niet-geraamde afboekingen van oninbare belasting- debiteuren of niet-geraamde schuldsaneringen op te vangen. Sinds de overgang naar de BsGW, maakt de BsGW periodiek een inschatting ten behoeve van de deelnemende gemeenten. De daadwerkelijk oninbaar verklaarde posten worden vervolgens afgeboekt ten laste van de voorziening. .
03	Voorziening pensioenverplichtingen	Deze voorziening dient ter dekking van de aan de gemeente overgedragen pensioenaanspraken van wethouders (Wet APPA). Vanaf 2006 wordt deze voorziening gevoed door de ingehouden premies op de loonsom in de voorziening te storten.
04	Voorziening dubieuze debiteuren sozawe	In verband met destijds aangescherpte verslaggevingseisen is de manier van boekhouden veranderd met betrekking tot terugbetaling aan debiteuren. In 2007 is besloten om vanaf de jaarrekening 2006 een voorziening te creëren voor de risico's van eventuele oninbaarheid.
09	Voorziening wegen	Deze voorziening is gevormd op basis van BBV-regels en gerelateerd aan onderhoud van wegen.
10	Voorziening project Heerlenersteenweg	Deze voorziening is gevormd op basis van BBV-regels en gerelateerd aan de betreffende grondexploitatie.

Nr.	Naam	Doel / omschrijving
	Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	
05	Voorziening dialect-activiteiten	De voorziening is gevoed door het liquidatiesaldo van de stichting Kirchröadsjer Dieksiejoneer en is bedoeld voor het organiseren van activiteiten die de instandhouding van het Kerkraads dialect bevorderen (met inachtneming van de relevante verordeningen).
06	Voorziening herstructurering Heilust	Deze voorziening is gevormd op basis van BBV-regels en gerelateerd aan de betreffende grondexploitatie.
08	Voorziening riolen	Het product "riolering" is budgettair neutraal verwerkt in de begroting. De 'egalisatiereserve riolen' dient om schommelingen in de tariefbepaling te kunnen opvangen. Uit het rioolbeheersplan blijken de noodzakelijke investeringen en wordt een verband gelegd met de tarieven. Tevens blijkt meerjarig het eventueel beroep dat op de reserve moet worden gedaan.

§2. Weerstandsvermogen: Overige risico's

Bedrijfsvoering

Toelichting
Dit zijn risico's die spelen in het dagelijkse werk. Ook kunnen dit risico's zijn door veranderingen in wetten. Of omdat er bijvoorbeeld een procedure bij de rechter loopt of er nog word onderhandeld over een nieuw contract.

Bestaande maatregelen
Voor sommige risico's zijn verzekeringen afgesloten. Denk aan een verzekering voor brandschade of aansprakelijkheid. Ook kunnen voorzieningen zijn gevormd, zoals de voorziening oninbare debiteuren.
Binnen de gemeente worden deze risico's in de gaten gehouden. Voor projecten is het zo dat deze alleen kunnen starten als er budget voor is. Tot slot is in de begroting een jaarlijkse post “onvoorzien” (€ 228.000) en in het investeringsprogramma een jaarlijkse post “onvermijdbaar” (€ 58.000) voor het opvangen van risico’s opgenomen .

Kwantificering (rest)risico
Niet van toepassing.

Demografische ontwikkeling

Toelichting
Met demografische ontwikkeling wordt bedoeld dat in een stad onder andere het aantal inwoners of ouderen kan verschillen van jaar tot jaar. Dit zien we in Kerkrade ook. Het aantal inwoners daalt langzaam en het aantal oudere inwoners neemt toe. Dit heeft onder andere gevolgen voor de leegstand, arbeidsmarkt, publieke en recreatieve voorzieningen. Meer informatie staat in programma 8 van de begroting “Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing”.

Bestaande maatregelen
Dit gebeurt niet ineens maar duurt meerdere jaren. Bij de berekening van de algemene uitkering wordt hiermee rekening gehouden. Zo kunnen de aantallen inwoners, jongeren en woningen per jaar anders zijn. Ook als nieuw beleid gemaakt wordt, wordt hiermee rekening gehouden.

In regionaal verband is met het uitvoeringsprogramma IBA Parkstad 2016-2022 en de Regio Deal Parkstad (2019-2022) een financiële bijdrage gegeven aan onder meer het aanpakken van de (gevolgen van de) bevolkingskrimp, werken aan sociaaleconomische structuurversterking, het verbeteren van de woonkwaliteit en leefbaarheid in kwetsbare gebieden. Deze regelingen moeten hier een verdere impuls aan geven. Tot slot wordt bij nieuwe beleidsbeslissingen zoveel mogelijk rekening gehouden met de effecten van de bevolkingsontwikkeling.

Kwantificering (rest)risico
Het is een belangrijk onderwerp, maar het is geen risico.

Subsidies

Toelichting
Ook de gemeente Kerkrade ontvangt subsidies om haar plannen te realiseren. Dit kan bijvoorbeeld zijn van het Rijk, de Provincie of de Europese Unie. Een subsidie wordt niet zomaar gegeven. Er gelden voorwaarden waaraan de gemeente moet voldoen. Mogelijk wordt toch geen subsidie toegekend omdat er niet aan de voorwaarden voldaan wordt. Ook kan het een risico zijn dat een subsidie terugbetaald moet worden. Dit kan het geval zijn als de gemeente zich niet aan de subsidievoorwaarden blijkt te hebben gehouden.

Bestaande maatregelen
Subsidies worden pas opgenomen in de begroting als de subsidiebeschikking ontvangen is (hoge mate van zekerheid). Het naleven van de voorwaarden wordt steeds bewaakt.

Kwantificering (rest)risico
Niet van toepassing.

Financiering

Toelichting

Het risico bestaat dat de rente hoger uitvalt dan wat eerder gedacht was. Dit is dan een nadeel voor de begroting.

Bestaande maatregelen

Er is sprake van een evenwichtige opbouw van de leningenportefeuille. De renteontwikkelingen worden in de gaten gehouden en als het nodig is, wordt financiering veilig gesteld. De financiering voldoet aan de normen voor de kasgeldlimiet (korte financiering) én aan de renterisiconorm (zie ook de financieringsparagraaf in de begroting).
Als we de financiering van de komende jaren ook meetellen, heeft Gemeente Kerkrade zelfs nog veel ruimte onder de renterisiconorm. Er wordt daarnaast gewerkt met lange termijn financiering met looptijden van 20 of 25 jaar.
Het risico, als we herfinanciering nodig hebben, is daarmee minder geworden, omdat dit een langzaam proces is dat zich over vele jaren uitstrekt.
De leningenportefeuille is wel toegenomen, vooral door grote investeringen in de stad (zoals centrum, Kerkrade-West), maar er is in de begroting rekening gehouden met de kosten van de financiering die er nu is en van de financiering die we nog verwachten. Als laatste wordt in de begroting altijd gerekend met een rentepercentage dat elk jaar steeds een beetje hoger wordt. Zo maken we het risico van een stijging van de rente op de korte termijn kleiner. Deze percentages passen we steeds aan als er iets verandert of als we verwachten dat er iets gaat veranderen.

Kwantificering (rest)risico

Niet van toepassing.

Verbonden partijen (VP-en)

Toelichting

Onder de VP-en vallen onder andere de gemeenschappelijke regelingen (GR-en). De gemeente is deel van het algemeen bestuur van meerdere GR-en. Elk van deze hebben hun eigen boekhouding. Er kan zich bij een verbonden partij een risico voordoen.

Bestaande maatregelen

De VP-en proberen de risico's zelf te verkleinen. Als een risico werkelijkheid wordt, dan wordt eerst gekeken de VP dit zelf kan oplossen. Er is vaak contact met een VP. Dit kan zijn in de vorm van een overleg of een document zoals een begroting of jaarrekening. Er wordt dan ook aandacht besteed aan de risico's.
De gemeente betaalt een bijdrage aan de VP volgens de begroting van die VP. Deze bijdrage staat ook in de gemeentebegroting. De Raden kunnen iets vinden van de begroting van een VP. Dit wordt een zienswijze genoemd. Dit is een middel om te sturen op de VP.

Kwantificering (rest)risico

Niet van toepassing.

Gewaarborgde geldleningen

Toelichting

In het verleden zijn aan woningcorporaties en particulieren garanties verleend op hun sociale woningbezit. Dit was bepaald vanuit de wet. Het begrote totaalbedrag aan nog open garanties bedraagt eind 2022 voor de corporaties € 239 mln en voor de particulieren € 1,5 mln. Het risico bestaat dat de woningcorporaties of particulieren niet betalen doordat ze bijvoorbeeld failliet gaan.

Bestaande maatregelen

Een garantie wordt verleend voor een sociale woning. De woning is dan het onderpand. Dat betekent dat als niet betaald wordt, de gemeente dat pand krijgt. De afgelopen jaren is het bedrag aan uitstaande garanties gedaald. Door aflossingen wordt het risico kleiner en neemt de waarde van het onderpand ten opzichte van de garantie toe. Er is bovendien een landelijk waarborgfonds waar de gemeente terecht kant als niet wordt afgelost. De woningcorporaties voeden dit fonds. Tot slot hebben de drie woningcorporaties die in Kerkrade actief zijn, HeemWonen, Wonen Limburg en WonenZuid, een eigen vermogen van ruim € 4 miljard. Dit is aanzienlijk. Volgens BsGW bedraagt de WOZ-waarde van het woningbezit specifiek in Kerkrade van deze corporaties € 880 mln in 2021. Dit is ruim voldoende om de uitstaande garanties te dekken.

Kwantificering (rest)risico

Niet van toepassing.

Een

leven

in

beweging